

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞÖVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

Ağustos-Eylül 2006 Sayı: 59 İki Aylık Siyasi Dergi FİYATI: 2.000.000 TL (KDV dahil) ISSN: 1303-0078

Yaşasın Irak, Filistin, Lübnan direnişimiz

“Emperyalizm Kağıttan Kaplandır”

**UMUT YAYIMCILIK
VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ**

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah.
İmam Murat Sok. No:14/1
Aksaray-Fatih/İSTANBUL.
Tel: (0212) 521 34 30
FAKS: (0212) 621 61 33
Sahibi ve Yazışmaları Müdürü:
Numan BOZER
Baskı: Kayhan Matbaa
ISSN. 1303-0078
email: umutyayimcilik@ttnet.net.tr

BÜROLAR

◆ **KARTAL:** İSTASYON CAD. DÖRTLER APT.
NO: 4/2 KARTAL,
TEL: (0216) 306 16 02 Cep: 0538 299 35 52

◆ **ANKARA:** TUNA CAD. ÇANAKÇI İŞHANI
NO:11 KAT:3 DAİRE: 32 ÇANKAYA/ANKARA
TEL: (0312) 432 23 01 Cep: 0 535 562 33 72

◆ **İZMİR:** 856. SOKAK, NO: 48/203 KEMERALTI-
KONAK TEL: (0232) 446 78 07 Cep: 0 544 932 24 15

◆ **MALATYA:** DABAKHANE MAHALLESİ,
BOZTEPE CAD., BABACAN İŞHANI NO:9
KAT:1/16 MALATYA
TEL: (0422) 325 78 13 Cep: 0 536 697 94 19

◆ **BURSA:** SELÇUK HATUN MAHALLESİ, ÜNLÜ
CAD, SÖNMEZ İŞ SARAYI KAT:2 NO: 185
HEYKEL
TEL: (0224) 224 09 98 Cep: 0 536 613 81 98

◆ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ
İŞHANI, KAT: 6 NO: 9
TEL: (0362) 435 64 57 Cep: 0 537 597 69 84

◆ **MERSİN:** ÇANKAYA MAH. SİLİFKE CAD.
ÜZÜM İŞHANI KAT: 1 NO: 47 MERSİN
TEL: (0324) 238 06 89 Cep: 0 537 715 18 12

◆ **ERZİNCAN:** ORDU CAD. ORDU İŞHANI KAT:3
TEL: 0 446 223 67 18

**Yurtdışı Hesap Numaraları
Emriye Demirkır**

Ziraat Bankası İstanbul/Aksaray Şubesi
Euro Hesabı: 0751 0067 5731 0000 009
TL Hesabı: 0751 0067 5743 0000 009
İş Bankası İstanbul/Aksaray Şub.
Euro Hesabı: 1002 1130549
TL Hesabı: 1002 1180043
Vakıfbank Valide Sultan Şubesi
Euro Hesabı: 00158 048 000 213746

PARTİZAN'DAN

Merhaba,

Emperyalistler ve onların işbirlikçi ve uşaklarının saldırılarının giderek arttığı bir süreçte, ABD tarafından tasarlanan “**Büyük Ortadoğu Projesi**”nin hayata geçiriliş adımlarına tanıklık etmekteyiz.

Kurulduğu günden bu yana bölge halkına kan kusturan İsrail, şimdi de yeni görevini icra etmekte. ABD merkezli yürütülen İsrail’in Lübnan’a yaptığı saldırılar tıpkı Afganistan ve Irak’ta olduğu gibi binden fazla masum insanın yaşamına, yüz binlercesinin evsiz, yurtsuz kalmasına neden olmuştur. Hizbullah’ın temizlenmesine yönelik gerçekleştirildiği iddia edilen bu kanlı saldırıların tümü “Yeni Ortadoğu” projesinin yaşama geçirilmesinden başka bir şey değildir.

İsrail’in başlattığı saldırılara paralel olarak tekrar gündeme gelen “**Barış gücü**” tartışmalarını ise Afganistan sürecinden bilmekteyiz. “Yaşamı normale döndermekle” yükümlü olduğu iddia edilen bu gücün Ortadoğu’da oynayacağı rol tıpkı Afganistan’da olduğu gibi Lübnan’da da katliamlara devam etmek, halka daha fazla açlık, daha fazla yoksulluk çek-tirmek olacaktır.

Ancak sürecin emperyalistler ve İsrail açısından **zorlu** olacağı da kesindir. Çünkü yapılan saldırılar beraberinde yeni **direnışleri** ve **direnış odaklarını** da yaratmakta. Bugün Filistin ve Lübnan halkı emperyalizme ve siyonizme karşı direnişini büyütmektedirler. Ortadoğu halklarının bu direnişini dünya halklarına bir mesaj göndermekte. Bu mesajın doğru algılanması demek ülkemizdeki mücadelenin yükseltilmesi demektir.

Biz bu sayımızda emperyalist saldırganlığa paralel olarak halkların kurtuluşunun silahlı mücadeleden geçtiğini ve “**Uzun Süreli Halk Savaşını**” ısrarla sürdüren **Filipinler Komünist Partisi**’nin savaş gücü olan **Yeni Halk Ordusu**’nun oluşum sürecini anlatan yazıyı siz okurlarımızla paylaşıyoruz.

Ayrıca oportünizmin ve revizyonizmin tarihsel mirası üzerinden şekillenen modern revizyonizme karşı başlatmış olduğumuz kampanya çerçevesinde Marks’ın 1875’de Lassalle oportünizme karşı verdiği mücadele esnasında kaleme aldığı “**Gotha Programı’nın Eleştirisi**” eserinin 100. yıl anısına yayınlamış olduğumuz yazının da siz okurlarımız tarafından ilgiyle okunacağını düşünüyoruz.

Yeni sayımızla buluşmak dileğiyle...

İÇİNDEKİLER

- Ortadoğu siyonist saldırı ve halkların direnişleriyle yanyanıyor ...2
- Yeni Halk Ordusu’na kızıl selam8
- Sosyalizmin 21. yüzyıl versiyonu27
- 7 Mayıs Kadro Okulu49
- Proletarya Diktatörlüğünün teorik silahını yükselt ..65
- Latin Amerika Üzerine-3: Nikaragua72

Ortadoğu Siyonist saldırı ve halkların direnişiyile yanıyor!

Boynundaki emziğiyle babasının feryatları arasında dünya kamuoyuna mal olan Kana saldırısını gözü yaşlı ve "çaresiz" halkın görüntüleri ile tamamlandı. Saldırığı açıktan desteklediklerini açıklamaları ile beyan eden emperyalistler, Kana saldırısının ardından kınama mayetinde dahi açıklama yapmayarak, İsrail'e olan tam desteklerini bir kez daha ilan ettiler. Mikrofonların karşısına geçen katil Bush ağzında salyası, eline katlettiği bebelerin kanı bulaşmış vaziyette, saldırıya değinme gereği duymayarak sürecin aynı biçim ve tempoyla devam edeceğini jandarması İsrail ile birlikte tüm dünyaya bir kez daha ilan etti.

Direnış Ateşini Harlayalım!

Büyük Ortadoğu Projesinin mimarı ABD, projeyi pazara sunarken "Fas'tan Çin sınırına 22 ülkenin coğrafyasının değışeceğini" açıklarak, bu bölgeye "demokrasi" ve "insan hakları" getireceklerini söylemişti. Shakespeare; "Şeytan bir günah işleteceği zaman işe önce o günahı kutsallık zırhına sokmakla başlar" demiş. Bugünkü Lübnan görüntüleri "şeytan"ın, "insan hakları" ve "demokrasi" den ne anladıklarını bir kez daha gösteriyordu.

Takvim yaprakları 12 Temmuz'u gösterdiğinde İsrail'in yüzlerce masum insanın yaşamına, binlercesinin evsiz, yurtsuz kalmasına neden olan "Yeni Ortadoğu" projesinin adımlarını Lübnan ve Filistin üzerinde uygulamaya başladığına tanık oluyordu. En son Kana saldırısı ile 38'i çocuk olmak üzere toplam 60 kişiyi katleden, İsrail, ABD başta olmak üzere emperyalistlerden aldığı

tam destekle bu kanlı saldırılarına devam edeceğini açıkladı. Katliamın ardından "48 saat saldırmayacağını" açıklayan İsrail, ara vermeyi gerek görmeden verdiği sürenin dolmasını dahi beklemeden saldırmaya devam etti. Kana'ya yönelik bu saldırı ilk değildi. Bundan on yıl önce 1996'da da İsrail bu kasabaya saldırmış ve 109 insanı katletmişti. Dünya kamuoyunun gözü önünde yapılan bu katliamdan yansıyan en çarpıcı fotoğraf, kafaları ve kolları kopan çocuk resimleri olmuştu.

Boynundaki emziğiyle, babasının feryatları arasında dünya kamuoyuna mal olan Kana saldırısı gözü yaşlı ve "çaresiz" halkın görüntüleri ile tamamlandı. Saldırığı açıktan desteklediklerini beyan eden emperyalistler, Kana saldırısının ardından kınama mahiyetinde dahi açıklama yapmayarak, İsrail'e olan tam desteklerini bir kez daha ilan ettiler. Mikrofonların karşısına geçen katil Bush ağzında salyası, eline katlettiği bebelerin kanı bulaşmış vaziyette

te, saldırıya değinme gereği duymayarak sürecin aynı biçim ve tempoyla devam edeceğini jandarması İsrail ile birlikte tüm dünyaya bir kez daha ilan etti. Bu kanlı katliamın ardından olağanüstü toplanan **Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi** saldırıları sadece üzüntü ile karşıladıklarını açıklamak durumunda kaldılar. Çünkü İsrail'e yönelik olası **"sert"** açıklamaların tümüne ABD baştan kota koymuş durumdaydı.

Bugüne kadar yapılan saldırılarda bine yakın insanın yaşamını yitirdiği bu kanlı saldırının bilançosu görünenden çok daha fazla. Yüz binlerce insanın ülke topraklarını terk etmek zorunda kaldığı bu saldırılarda, 15 Ağustos itibarıyla üçte biri 12 yaşından küçük çocuk olmak üzere 1084 sivil katledildi. 40 Lübnan askeri ve polisinin yanısıra 61 Hizbullah gerillası, 7 Şii Emel Örgütü militanı ve 1 Filistin Halk Kurtuluş Cephesi militanı öldü. 3 bin 700 kişi yaralandı. 973 bin 334 kişi yerinden olurken, 220 bin kişi Lübnan'ı terk etti. Dev yıkımın maliyetinin 6 milyar dolar olduğu sanılıyor. 1 aylık sürecin gelinen aşamasında İsrail'in

kayıpları ise şöyle: 117 asker öldü, 16'sı İsraili Arap, 41 Sivil öldü. 300-500 bin sivil evini terk etti. 4 bini aşkın füze İsrail topraklarına atıldı. savaşın maliyetininin 1.6 milyar dolar olduğu sanılıyor. **Hizbullah** "terörünün" **temizlenmesine** yönelik gerçekleştirildiği iddia edilen bu kanlı saldırıların tümü Rice'in ağızından düşürmediği **"Yeni Ortadoğu"** projesinin yaşama geçirilmesinden başka bir şey değil. Ve tüm yaşananların kısa özeti ise **"Yeni Ortadoğu'nun doğum sancıları."** Kurulduğu günden bugüne ABD'nin desteğinde bölge halkına kan kusturan İsrail, büyük bir istekle yeni görevini icra etmektedir. Zira sürecin mimarı ABD, içinden geçilen sürecin karakterini belirlemiş ve **"Bu, farklı bir Ortadoğu. Yeni bir Ortadoğu. Çok zor bir süreçten geçiyoruz. Büyük bir şiddet dönemine giriyoruz"** gibi oldukça öz bir şekilde tanımlamıştı.

Yaşanan sürecin ilk tohumları hatırlanacağı üzere 2004 yılı NATO toplantısı sürecinde atılmaya başlanmıştı. Genişletilmiş Ortadoğu Projesi (GOP) olarak tanımlanan ve ABD tarafından tasarlanarak uşak ve işbirlik-

çilerine sunulan bu projenin hayata geçiriliş adımlarına tanıklık etmekteyiz. Rice tarafından ifade edilen **"doğum sancıları"** ise bu sürecin sanıldığı kadar kolay olmayacağını ve en önemlisi de tıpkı bundan öncekilerde olduğu gibi dünya ve bölge halkları açısından önemli kayıp ve katliamların da habercisi niteliğindedir. GOP 11 Eylül saldırılarının ardından Afganistan ve Irak saldırılarıyla hayata geçirilmeye çalışıldı, ancak direnişin gücü, planın sanıldığı kadar kolay hayata geçirilemeyeceğini gösterdi. Fırsat ve belli koşulların oluşturulması şartı ile rafa kaldırılan bu proje İsrail'in saldırıları ile yeni bir biçim kazanmış durumda.

Sürecin emperyalistler ve bölge jandarması İsrail açısından oldukça zorlu olacağı kesin. Çünkü tüm bombardıman ve kara, hava saldırılarına rağmen Lübnan'ın birçok bölgesine girilememiş ve üstelik tüm teknik donanımlara rağmen İsrail Hizbullah karşısında daha fazla kayıp vermişti. Yani savaşın ilk rundunu Lübnan'ın kayıp bir kent haline getirilmesine rağmen Lübnan halkı kazanmıştı. Saldırının diğer bir cephesi olan Filistin ise emperya-

lizm ve ezilen dünya halklarının mücadelesinde saldırının her biçim ve rengine rağmen direnmeye devam ediyor.

İsrail'in kuruluş nedeni olan bu katliam ve saldırıları ilk kuruluş yıllarında kurucularından **Moshe Dayan** şu biçimde açıklıyor: **"Hedeflerine ulaşmak için kaba kuvvet kullanmada hiçbir makul sınır tanımayan bir 'kudurmuş köpek' olarak yerleştirmek amacıyla, rastgele öldürmek ve keyfi olarak tahrip etmek."** İsrail'in bölgede varlık gösterdiği tarihten bugüne gerçekleştirdiği sayısız katliam ve saldırıya baktığımızda yukarıda ifade edilen amaçlarına uygun hareket ettiklerini görmek mümkün.

ABD merkezli yürütülen İsrail saldırılarının ne kadar zaman alacağı şu an için belli değil. Ancak ABD'nin ve İsrail'in bu saldırılar sonucu bölgede kalıcı kazanımların yani enerji ve petrol kaynaklarının önemli bir kısmını denetimi altına almadan bitirmeyeceği gerçeğidir. Yine 2004 NATO toplantısında tartışılan ve üzerinde durulan noktalardan bir tanesi de hatırlanacağı gibi NATO'nun mevcut hantal yapısından kurtarılarak, daha işlevli ve faydalı bir duruma getirmekti. Bu bağlamda ABD belli stratejik bölgelerde üslerin oluşturulması ve NATO güçlerinin buralara yerleştiril-

mesi hedefi ile hareket etmiş ancak başta Rusya olmak üzere çeşitli emperyalist güçlerin tepkisi ile karşılaşınca bu hedefinden yeterli sonucu almamıştı. İsrail'in başlattığı saldırılara paralel olarak bölgeye gönderilmesi planlanan **"Barış gücü"** tartışmalarını bu zeminde düşünmek ve değerlendirmek gerekir.

ABD'nin bölgedeki çıkarlarının kollanması ve korunması amacı ile yerleştirilecek olan bu askeri gücün, tıpkı yıllardır Afganistan'da olduğu gibi katliamlara devam edecek askeri bir güç olacaktır.

Bundan önce gerçekleştirilen bir dizi saldırı ve işgalde gündeme gelen **"Barış Gücü"** tartışmalarını Afganistan sürecinden de bilmekteyiz. Türkiye'nin de içinde yer aldığı bu güç yıllardır Afganistan'da saldırıların durması bir kenara bu saldırılara ortak olmuştur. Ülkede **"yaşamı normale dönüştürmekle"** yükümlü olan bu güç bırakalım bu misyonunu oynamasını, halk açısından yoksulluk, açlık ve işsizlik gibi en temel sorunlar varlığını korumaktadır. Lübnan için tartış-

malarına başlanan bu gücün Ortadoğu'da oynayacağı rol Afganistan'dakinden fark olmayacaktır.

İsrail saldırılarının ardından, çatışmaların bütün bölgeye yayılma durumu üzerinde bir dizi tartışma yürütüldü. Bölgenin mevcut yapısı böylesi bir zeminin varlık koşulunu her zaman göz önünde bulundurmamak gerektiğini söylerken ilerleyen süreçlerde ortaya konulan tepki ve tavra bakıldığında bu durumun oldukça zayıf bir olasılık olduğu görülüyor. Bunun birinci nedenini ABD'nin içinde bulunduğu durum oluştururken, ikincisini de Arap ülkelerinin sürecin başından bu yana ortaya koyduğu **"tepkiler"** göstermektedir. ABD Afganistan ve özellikle de Irak'ta istikrarlı bir tablo oluşturamadı. Bölgede sağlamaya çalıştığı hegemonya savaşında ABD Irak'ta önemli prestij kaybı yaşadı. Büyük bir ordunun son model silahlarıyla saldı-

ABD Lübnan saldırısı ile kısa ama sonuç alıcı bir vuruşu hedeflemekte.

ran ABD, Irak halkının direniş iradesi karşısında teslim olmak zorunda kaldı. Şimdi yeni bir savaş cephesi açtı. Bu savaş cephesinin “**denge-siz güç kullanımına**” rağmen “**başarıyla**” sonuçlanıp sonuçlanmayacağı “**belli de-ğil.**” Bu anlamda da ABD Lübnan saldırısı ile kısa ama sonuç alıcı bir vuruşu hedeflemekte. Yani uzun bir zamana yayılacak yeni bir savaş cephesini kaldıracabilecek durumda değil.

Nitekim saldırının birinci ayını doldurduğu zamanda BM tarafından gündeme getirilen “**ateşkes**” çağrısına İsrail “**tamam**” yanıtını vermiştir. Ancak yeni bir saldırı için gerekli belli kritik noktalara askeri gücünü yığarak. “**Akşam ateş, sabah kes**” şeklinde yorumlanabilecek olan bu süreçte de İsrail’in Lübnan’ı yakıp yıkmaya devam ettiğini gözönüne alırsak; yaşananları daha rahat yorumlayabiliriz. Tam da

ateşkesin ilan edildiği gün Güney Lübnan’ın bölgesel sınırı, Litani Nehri’ne kadar 30 bin asker ile ilerleyen, aynı dakikalarda Beyrut’u 2 dakika içinde 20 kez bombalayan İsrail’in “ateşkes”ini anlayabiliriz. Zaten BM Güvenlik Konseyi de Hizbullah’ın “tüm saldırılarına”, “İsrail’in ise hücumu yönelik askeri operasyonlarına son vermesi” çağrısı yapması bile kararın içeriğinin bir göstergesi durumunda. Çünkü “**İsrail’e destek kararı**” olarak da tanımlanabilecek bu “ateşkes” çağrısı Lübnan halkının direnişini saldırı pozisyonuna sokmayı hedeflemektedir.

Bir de üzerinden atlanmayacak olan yaşananların bir kenarında duran İran süreci var. Aslında Lübnan saldırısı İran ve ABD açısından karşılıklı düellonun yapılması gibi bir içerik de taşımaktadır. İran Hizbullah üzerinden yaptığı güç gösterisine ABD

de İsrail’le yanıt vermektedir. Sürecin Ortadoğu’nun diğer ülkelerini kapsamaması ise mevcut gelişmeler göz önüne alındığında pek mümkün görünmüyor. Saldırının başladı-

ğı günden bu zamana İsrail Lübnan’ı tanınmaz bir şehir haline getirdi, bine yakın sivil halkı katletti. Ancak Arap devletlerinin büyük bir kesimi bu saldırılara karşı tavır belirleme konusunda en ufak bir pratik sergilemedi. 15 Temmuz tarihinde yani İsrail’in saldırılarından üç gün sonra yapılan Arap Birliği Zirvesinden sonra yayınlanan ortak bildiriye Hizbullah’ın İsrail askerlerini kaçırmaması maceracılık olarak değerlendirilirken, Hizbullah’ın eylemlerini destekleyenler ise kınandılar. Bu hafife alınmayacak olan açıklamayı Arap ülkelerinin yaşanan süreçteki politik tutumları olarak algılamak da mümkün. Yani Arap ülkeleri ABD’den yana tavır takınmayı bu süreçte süren “stratejik” ilişkileri ve çıkarları bakımından uygun görmüş durumda.

Bu sessizliğin diğer bir ifadeyle İsrail’in saldırılarını meşru ve haklı görme tutumunun diğer bir nedeni de Hizbullah’ın bölgede gelişen önemli bir güç olması durumudur. Yani Hizbullah yarı kendi başlarına da bela olma yolunda ilerliyor ve bu belanın ortadan kaldırılması gerekiyor. Hamas ve Hizbullah’a gittikçe yükselen desteğin önünün alınmasında bu saldırılardan sonuç bekler

Aslında Lübnan saldırısı İran ve ABD açısından karşılıklı düellonun yapılması gibi bir içerik de taşımaktadır. İran Hizbullah üzerinden yaptığı güç gösterisine ABD de İsrail’le yanıt vermektedir.

durumdalar. Ancak oldukça yanılıyorlar. Çünkü son saldırılarla birlikte Hizbullah bölge halkının desteğini almaya devam ediyor, üstelik bu destek hergün biraz daha büyüyor. **“Sudan’dan Malezya’ya protesto gösterilerinde ‘İsrail karşıtlığı’ merkezinde yapılan ‘Cihad’ çağrıları oldu. Yönetimler, kişisel çıkarlarına zeval gelmemesi için susmaya devam etseler hatta Hizbullah’ı suçlayarak dolaylı yoldan İsrail’e destek verseler de halk yöneticilerinin tam tersine, Hizbullah’a sınırsız destek vererek radikalizm bayraklarına çoktan sarılmış durumda. Bunun en açık örneklerinden biri yüz binlerce kişinin İsrail’i protesto etmek için toplandığı Sudan’ın başkenti Hartum’daki eylemde atılan ‘İsrail, Allah’ın düşmanıdır, Hizbullah Allah’ın düşmanını yok etmek için savaşıyor’ sloganıydı.”** (Cumhuriyet Gazetesi Stratejik Analiz Eki) Yine Gazze’de İsrail saldırılarını protesto gösterilerinin Hizbullah’a yönelik sevgi gösterilerine dönüşmesi, diğer ülkelerde de benzer örneklerin yaşanması, saldırıların Hizbullah açısından yarattığı sonucu göstermekte-

dir.

Saldırılarından önce bölgede önemli bir güç olan Hizbullah’a desteğin artması objektif koşulların bir sonucudur. İsrail’in saldırılarına yanıt olma ve direnme anlamında önemli bir rol oynayan örgütün halkla birlikte yarattığı direniş İsrail ordusunun ülkeyi bombardımana tutmasına rağmen bir dizi direniş merkezine girememesini de beraberinde getirmektedir. İsrail bombardımanına, saldırılarla yanıt vermesi bu sempati ve desteğin artmasını daha da hızlandırmaktadır. Emperyalistlerin ve uşaklarının da en çok korktuğu nokta burası. Direnişin büyük bir halk hareketine dönüşmesi ve topyekün bir direniş hattının örülmesidir. Diğer bir önceki konuda tam da bu süreçte Londra merkezli yaşanan panik dalgasıdır. “Teröristlerin Londra’dan kalkan ve Amerika’ya giden çok sayıda uçağı havada imha ederek büyük bir katliam planladıkları” yönlü haberleri hem kendi halklarını hem de dünya halklarını terörize etmenin yoludur.

Sürecin ülkemize yansımaları ise gelişen/geliştirilen saldırı politikalarına

paralel bir biçimde seyir izlemektedir. YAŞ toplantısından önce alelacele biçimde Genel Kurmay Başkanlığına getirilen **“iyi çocukların”** babası Yaşar Büyükanıt, oluşturulan savaş kurmayı ile birlikte önümüzdeki dönemin icraatlarını belirleyecek ve yönlendirecek. Yapılan atama ülkemiz basınında yer aldığı ve tartışıldığı kadar ABD basınında da tartışıldı. **“Şahin’ler Yönetimde”** başlığıyla haberi veren ABD basını Türkiye’nin önümüzdeki dönem “terörle” mücadelesinde **“sert”** önlemlerin alınması durumunu tartıştı.

Önümüzdeki dönemde özellikle de sınıra yapılan askeri yığınak devlet açısından hayata geçirilecek olan politikanın özünü oldukça açık bir şekilde anlatmaktadır. PKK merkezli yürütülen tartışmalar ABD-Türkiye-Irak toplantıları yapılan belli planların hayata geçirilmesi anlamında oldukça önemlidir. Bu toplantılarla ilgili

Önümüzdeki dönemde özellikle de sınıra yapılan askeri yığınak devlet açısından hayata geçirilecek olan politikanın özünü oldukça açık bir şekilde anlatmaktadır. PKK merkezli yürütülen tartışmalar ABD-Türkiye-Irak toplantıları yapılan belli planların hayata geçirilmesi anlamında oldukça önemlidir.

Emperyalistler ve onların işbirlikçi ve uşaklarının saldırıları tırmanıyor. Bu saldırılar direnişleri ve yeni direniş odaklarını da beraberinde yaratıyor.

açıklama yapan Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Namık Tan, “ABD ve Irak’tan konuyla ilgili somut adım bekliyoruz. Gerek ABD gerekse Irak tarafı da aynı düşüncededir. Türkiye ABD ve Irak toplantıları devam edecektir” açıklamasında bulundu. Bu toplantı ve görüşmelerin ardından Barzani başta olmak üzere bölgedeki uşak güçlerin yaptığı açıklamalarda “PKK’nin ülke topraklarımızı kullanarak Türkiye’ye saldırmasına izin vermeyeceğiz” beyanları, yapılan toplantıların ilk elden sonuçları olarak algılanabilir.

Yine Barzani yaptığı açıklamada ülkelerinde bulunan “PKK” bürolarını kapatacaklarını da ilan ederek sürecin artık kendileri açısından kritik bir aşamaya girdiğini ifade etti. Ancak gerek ABD’nin gerekse de Türkiye’nin sıkıştırmalarına rağmen “Şu aşamada PKK ile bir çatışmaya girmeyi uygun bulmuyoruz. PKK ile savaş yeni bir cephenin açılması anlamına gelmektedir ki şu aşamada bunu doğru görmüyoruz” denilmiştir. Bu gelişmelere paralel olarak kamuoyuna “bomba” gibi düşen “PKK’yi bitirme planı” ise sadece Genelkur-

may tarafından doğrulanmadı. İsmet Berkan gibi ülkemizin “sayılı” köşe yazarları başta olmak üzere çeşitli kesimlerin büyük bir iştahla yaklaştıkları “yüzyılın” planı HPG tarafından kabul edilemezlik açıklaması ile yanıt buldu.

Emperyalistler ve onların işbirlikçi ve uşaklarının saldırıları tırmanıyor. Bu saldırılar direnişleri ve yeni direniş odaklarını da beraberinde yaratıyor. Dünya halklarına Filistin ve Lübnan halkının direnişleri ile mesaj gönderiyor. Bu mesajın doğru algılanması demek ülkemizdeki mücadelenin yükseltilerek bu mesaja yanıt olunmasıdır. Irak halkı emperyalizmin yenilmezliğine önemli bir darbe vurdu.

Emperyalistlerin savaş makinelerinin tümünü dize getirdi. Bu dize getirilişin tarihi şimdi Lübnan ve Filistin’de yeniden yazılıyor. İngiliz The Times gazetesinde yayımlanan İsrail askerleriyle yapılmış röportaj tüm saldırılara ve katliamlara rağmen direnişin öyküsünü anlatıyor. İsrail’li askerler Hizbullah’ın direnişinden etkilendiklerini söyleyerek şunları ifade edi-

yorlar;”**Tam bir cehennemdi. Hizbullah militanları çok iyi eğitilmişler. Nasıl savaşılacağını biliyorlar. Korkusuz bir günümüz geçemedi. tek bir gece bile uyumadık**” diyor ve diğer İsrail askeri devam ediyor; “**Her yerden, evlerden, yeraltındaki sığınıklardan, boş sokaklardan üzerimize roket yağdı. Sık sık topçumuzdan yardım istedik**” derken bir diğeri, “**Üzerimize sürekli roket yağdırdılar. Bizimle hiç yüz yüze gelmediler. Onları bulduğumuzda öldürdük. Nasıl yaptığımız da pek adilane sayılmaz**” deniliyor. Onlar yenilgiyi kendi ağızlarıyla kabul etti. Şimdi yeni yenilgi dersleri almak için saldırıyorlar. Üstelik kimyasal silahlar, gazlar kullanarak yapıyorlar bu katliamları. Lübnan sokaklarını enkaz haline getirmekle yetinmeyerek, oluşan enkazların altında kömürleşmiş cesetler bırakıyorlar. Saldırının her gün artan bilançosu karşısında sessiz ve tepkisiz kalmanın ise bu saldırganlık karşısında saf tutmamak anlamına geldiğinin bilincinde olarak hareket edelim.

Yeni Halk Ordusu'na kızıl selam, Uzun Süreli Halk Savaşı'nı kararlılıkla sürdür!

Filipinler Komünist Partisi Merkez Komitesi, 1967-68 esas düzeltme belgesi olan *Hataları Düzelt ve Partiyi Yeniden Kur, Demokratik Bir Halk Devrimi İçin Parti Tüzüğü ve Programı*'na uygun olarak, Yeni Halk Ordusu'nun (YHO) kurallarını belirleyerek onayladı ve sonrasında 29 Mart 1969'da YHO'yu kurdu. O zamandan beri, 25 yılda, Parti önderliği altındaki YHO, Filipin halkının, yabancı tekelci kapitalizme, yerel feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı silahlı devriminde, büyük ilerlemeler sağladı ve büyük zaferler kazandı.

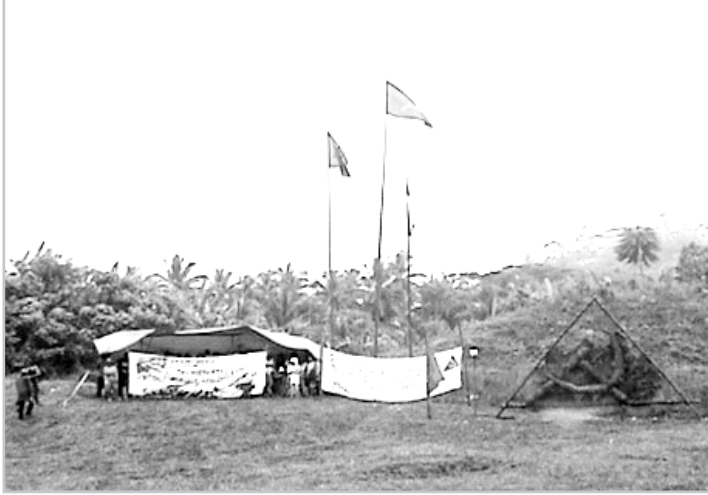
29 MART 1994

Filipinler Komünist Partisi Merkez Komitesi, 1967-68 esas düzeltme belgesi olan *Hataları Düzelt ve Partiyi Yeniden Kur, Demokratik Bir Halk Devrimi İçin Parti Tüzüğü ve Programı*'na uygun olarak, Yeni Halk Ordusu'nun (YHO) kurallarını belirleyerek onayladı ve sonrasında 29 Mart 1969'da YHO'yu kurdu. O zamandan beri, 25 yılda, Parti önderliği altındaki YHO, Filipin halkının, yabancı tekelci kapitalizme, yerel feodalizme ve bürokrat kapitalizme karşı silahlı devriminde, büyük ilerlemeler sağladı ve büyük zaferler kazandı.

Bugün, YHO, Filipin tarihinde şimdiye kadar devrimci proletarya ve diğer sömürülen insanların büyüttüğü ve geliştirdiği en büyük, en güçlü ve en olgunlaşmış ordu olarak varlığını sürdürmektedir. 1896-1902 döneminin eski ulusal demokratik devrim

ordusunu, devrimci içerik ve yön bakımından, strateji ve taktikler, ülke çapında kapsam ve azim bakımından aşmıştır. 1942'de kurulmuş olan eski halk ordusunun da çok ötesine geçmiştir.

YHO, şiddetli devrimci mücadelenin 25 yıl süren sert sınavında sınanmış ve olgunlaşmış bir ordudur. 1969'dan 1986'ya kadar, ABD (Amerika Birleşik Devletleri)-Marcos yönetimine karşı kararlılıkla savaştı ve onun yıkılmasında çok önemli ve vazgeçilmez bir etkendi. Emperyalistler ve yerel gericiler, devrimci güçlerin ilerleyişinin önünü kesmek için faşist diktatörü uzaklaştırmaya karar verdiler. Ancak, YHO savaşmaya devam etti ve müteakip Aquino ve Ramos büyük komprador-toprak sahibi yönetimlerine karşı parlak zaferler kazandı ve silahlı karşı devrimin en yanılıcı propagandası dahil, her saldırısını alt etti.

Kahraman ve cesur Yeni Halk Ordusu'nu, proleter devrimcileri, kızıl komutanları ve savaşçıları büyük başarılarından dolayı selamlıyoruz. Onlar, Partinin önderliği altında doğru devrimci çizgiyi takip ederek, yoğun çalışma, cesur mücadele ve fedakârlıklar sayesinde büyük zaferler elde ettiler. Halka hizmet ederken, kendilerini düşünmeden canlarını feda ederek en üstün fedakârlığı yapan devrimci şehitlere, en yüksek saygılarımızı sunuyoruz. Halktan geniş kitleler, YHO'yu el üstünde tutmakta ve desteklemekte. Çünkü YHO, onların ulusal ve demokratik hakları ve çıkarları için savaşmaktadır.

Silahlı devrimin dönemeçleri ve beklenmedik gelişmeleri süresince çeşitli zamanlarda, çizgide hatalar, hatalı eğilimler, değişen ölçeklerde eksiklikler ve başarısızlıklar meydana geldi. Ancak, eleştiri ve öz-eleştiri sayesinde ve Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin devrimci ilkelerinin açıklığa kavuşturulmasının ve uygulanmasının bir süreci

olan kapsamlı düzeltme sayesinde, bunların daima üstesinden gelinmiştir.

Güncel düzeltme hareketi, karşı konulmaz ve dikkate değer bir zafer kazanmıştır. Temel devrimci ilkelerin yeniden teyit edilmesi ve birikmiş bağışlanamaz sapmaların, hataların ve eksikliklerin düzeltilmesi, devrimci güçlerin ve tüm halkın yabancı tekelci kapitalizme ve büyük komprador burjuvazi ve toprak sahiplerinden oluşan yerel sömürücü sınıflarına karşı savaşıma istek ve güçlerini, yeni ve daha yüksek bir seviyeye yükseltmiştir.

I. Yeni halk ordusunun temel ilkeleri

Parti tarafından idare edilen güncel düzeltme hareketine uygun olarak, YHO'ya doğru bir şekilde ve başarıyla yol göstermiş olan temel devrimci ilkeleri desteklemize izin verin. Bu temel ilkeler olmadan, sadece YHO'yu kurmak ve Halk Savaşını başlatmak bile Parti için imkânsız olurdu. Halk ordusunun kurulmasını zorlayan ve meşrulaştıran somut

Silahlı mücadele, bugün ve politik iktidar ülke çapında ele geçirilinceye dek Filipinler'deki devrimci mücadelenin başlıca biçimidir. Mücadelenin legal biçimi, önemli ve vazgeçilmez olsa da, ikincildir.

yarı sömürge ve yarı feodal koşullar devam etti ve daha da kötüleşti. Halk Savaşı, egemen sistem yıkılana ve ulusal kurtuluş ve demokrasi elde edilinceye kadar sürecektir.

YHO'nun proleter devrimci çizgide kurulması, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesini sürdürenlerle, Filipinler'de ve uluslararası arenada modern revizyonizmi savunanlar arasındaki mücadelenin bir meyvesiydi. YHO'yu kurmak ve Komünist ve Sosyalist partilerin birleşimi eski partideki revizyonist Lava dönemlerinin uzun Sağ ve "Sol" oportünist hatalar zincirinin ve eski halk ordusunun başıboş dolaşan kalıntılarından Taruc-Sumulong kliğinin çeteciliğinin üstesinden gelmek, ancak FKP'nin Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin teorik temeli üzerine kurulmasından sonra mümkün olabilmiştir.

Marksizm-Leninizm'i Filipinler'in somut koşullarına uygularken, Parti, Filipin tarihini ve koşulları doğru ola-

rak çözümlendi ve tanımlandı. *Hataları Düzelt ve Partiyi Yeniden Kur, Demokratik Bir Halk Devrimi İçin Parti Tüzüğü ve Programı, Yeni Halk Ordusu'nun Kuralları, Filipin Toplumunu ve Devrim*'de, Parti, Filipin toplumunun yarı sömürge ve yarı feodal niteliğine, Filipin devriminin güncel aşamasının yeni demokratik karakterine, itici güç ve hedeflere, strateji ve taktiklere, devrimin görevleri ne ve sosyalist perspektifine açıklık getirdi.

Parti, en baştan beri, Filipin toplumunun yarı-sömürge ve yarı-feodal niteliğine uygun olarak, ulusal kurtuluş ve demokrasiye ulaşmak için yeni-demokratik devrimin gerekliliğine açıklık getirdi. Temel sosyal koşullar değişmedi, aksine, yeni sömürgeciliğin ağırlığı altında derinleşti ve daha da kötüleşti. Egemen sistem kronik krizdedir. Kriz, 1969'dan beri bir seviyeden başka bir seviyeye derinleşmektedir. O bu toprakları, uzun süreli Halk Savaşı için, durmadan ve artan bir şekilde, her zamankinden daha bereketli bir hale getirdi.

"Sol" ve sağ oportünistler, iktidara daha kolay ve çabuk bir yol aramak bahanesiyle Filipin toplumunun Marksist-Leninist analizini bir kenara bıraktılar. Uzun süreli Halk Savaşının stratejik çizgisini yadsıyacak ve darbecilik veya reformizmi iktidara giden yol olarak onaylayacak derecede Filipin toplumunu sanayileşmiş ve şehirleşmiş olarak kabul etmek suretiyle, ABD emperyalizmini ve faşist Marcos

diktatörlüğünü teorik olarak güçlendirdiler. 1980'lerin başlarında, bazı küçük burjuva amatörler için, ya BM, IMF ve Dünya Bankası tarafından desteklenen resmi gelişme teorisini ya da yeni-Kautskiciler tarafından desteklenen bağımlı kapitalizm teorisini benimsemek veya onlardan etkilenmek ve Filipinler'deki özgün üretim tarzının analizini savsaklamak moda haline geldi.

Lin Piao, yanlış bir şekilde, dünyanın kaderinin dünyanın kırsal bölgesince tek taraflı olarak belirlendiği çıkarımında bulunurken, dünyanın kaderinin dünyanın metropolünce tek taraflı olarak belirlendiği çıkarımında bulunanlar vardı. İkinci çıkarım, en çok burjuva reformizmini Filipinler'deki uzun süreli Halk Savaşı çizgisine karşı savunan sağ oportünistlere uydu. Diğer yandan, "sol" oportünistler, yüksek seviyede bir sanayileşme ve şehirleşme iddiasını, politik iktidarın ele geçirilmesinin kısa yollarını ileri sürmek amacıyla savundular. Yurtdışındaki ayaklanmalar, tarihi bağlam ve sosyal içeriklerine bakılmaksızın, taklit edilecek modeller olarak pazarlanmaya çalışıldı.

YHO, FKP'nin mutlak önderliği altındadır. Bu, işçi sınıfının öncü müfrezesi sayesinde Filipin devriminin güncel yeni-demokratik aşamasında ve sonraki sosyalist aşamasında önder sınıf olduğu Marksist-Leninist ilkesine uygundur. Parti, sömürücü sınıfları devirme, ulusal ve sosyal kurtuluşu gerçekleştirmek, emekçileri güçlendir-

me ve komünizme ulaşılan kadar sosyalist toplumda işçi sınıfının egemenliğini garantiye almada bir araç olarak kullanmak için, silahı yönetmelidir.

Parti, YHO'nun önderidir ve YHO'nun özündedir. O, ideolojik, politik ve örgütsel bakımdan YHO'nun çizgisini belirler. Parti'nin yönetim organları, değişik komuta kademelerinde YHO'yu yönetir. YHO içerisinde, Partinin YHO üzerindeki mutlak önderliğini kesinleştirmek amacıyla, Parti birimleri ve Parti kadroları vardır. Demokratik merkeziyetçilik ilkesi Partiyeye olduğu gibi halk ordusundaki parti birimleri ve kadrolarına da yol göstermektedir.

YHO'nun Partiden bağımsız olduğu ve bağımsız ve ayrı bir mekanizması olması gerektiği gibi bir düşünceyi yaymak ve hayata geçirmek yanlıştır. Bu, YHO içerisinde hala etkili konumlarda iken, dönek **Romulo Kintanar** ve **Arturo Tabara** tarafından izlenen zararlı çizgiydi. Bu, onların, **Filemon Lagman** ile beraber, YHO'nun bazı kısımlarını kendi bağımsız krallıklarına dönüştürmek, militarizm ve çetecilikle meşgul olmak, fonları utanmazca uygunsuz kullanmak için gerekçeleriydi. Adı geçen tüm bu suçlu çeteciler, **Ricardo Reyes** ve **Benjamin de Vera** gibi, şehirsiz isyancılık ve askeri serüvenciliği birleştiren "sol" oportünist çizgiyi kışkırtmada aynı politik ve örgütsel çizgiye sahipti.

Devrimci silahlı mücadeleyi, devrimci birleşik cephenin, birincisini tamamen as-

keri ve ikincisini tamamen legal ve politikmiş gibi saptarak, karşıtıymış gibi göstermek de aynı şekilde yanlıştır. Sağ oportünistler bazı legal örgütlenmeleri kendi bağımsız krallıklarına dönüştürmeye çabaladılar ve Partinin öncü rolünü, bağımsızlığını ve inisiyatifini yok etmek için ve devrimci güçleri, parlamentarizm, reformizm ve pasifizme saptırmak için, birleşik cepheyi bir araç olarak kullanmaya çalıştılar.

Silahlı mücadele, bugün ve politik iktidar ülke çapında ele geçirilinceye dek Filipinler'deki devrimci mücadelenin başlıca biçimidir. Mücadelenin legal biçimi, önemli ve vazgeçilmez olsa da, ikincildir. Mücadelenin legal biçimleri gibi devrimci silahlı mücadele de birleşik cephenin devrimci sınıf çizgisinde devam eder. Birleşik cephe birincil olarak silahlı mücadeleyi, ikincil olarak legal mücadeleyi ilerletmek içindir. Ve proletaryanın öncü müfreze sayesinde sınıf önderliği olmadan devrimci birleşik cephe var olamaz.

Parti, halk ordusunu kır-

sal bölgelerde güncel sosyal koşullar altında inşa ederken, düşmanın alt edilmesi ve politik iktidarın ele geçirilmesi için en etkili silahın kullanılması şeklindeki proleter devrimci görevini yerine getiriyor. **Gerçekten de, bir devrimin ana görevi politik iktidarın ele geçirilmesidir. Gerçek proleter devrimci parti, koşulların izin verdiği yerde ve zamanda silahlı devrimi başlatma sorumluluğundan kaçmaz.**

Şehirleri kırsal bölgelerden kuşatma ve ülke çapında bir saldırıda şehirleri ele geçirmek mümkün oluncaya kadar, uzunca bir süre güç toplama şeklindeki stratejik çizgisini izlemekte ve hayata geçirmekte devrimci sınıf mantığı vardır. Uzun süreli Halk Savaşı, işçi sınıfı ve onun partisinin, işçi-köylü ittifakını birleşik cephenin ve zaferin temeli olarak şekillendirmesini ve düşman hala şehirlerde köklü olsa bile, demokratik iktidarın organlarını kurmasını mümkün kılar.

Halkımızın çoğunluğunu köylüler oluşturmaktadır. Proletarya önderlik eden

güçken, köylüler yeni-demokratik devrimin temel gücüdür. Demokratik devrimin esas içeriği tarım devrimidir. Bu, başarıyla sonuçlandırılmalıdır. Aksi takdirde, proletarya ve Parti, köylülüğün kitle desteğini kazanamaz ve halk ordusunun kuvvetlendirilmesi ile uzun süreli Halk Savaşının gelişimini bu desteğe dayandıramaz.

Devrim, devrimci sınıf tarafından politik iktidarın ele geçirilmesi ve toplumun köklü dönüşümü için bir kitle hareketidir. Filipinler'deki devrimci güçlerin ve halkın, yabancı tekeli kapitalizmin, yerel feodalizmin ve bürokrat kapitalizmin baskı ve sömürüne kesin bir biçimde son vermekte olan ve sosyalist devrime doğru ilerleyen bir devrimi sürdürmekten başka seçeneği yoktur.

Partinin ve YHO'nun amacı Filipin devriminin yeni-demokratik ve sosyalist aşamalarını hayata geçirmek olduğu müddetçe, Halk Savaşını sürdürmekten başka yol yoktur. Filipin devrimi, müzakere yoluyla yeni-sömürgeci uzlaşma sayesinde sömürden kurtulmak için

Halkımızın çoğunluğunu köylüler oluşturmaktadır. Proletarya önderlik eden güçken, köylüler yeni-demokratik devrimin temel gücüdür. Demokratik devrimin esas içeriği tarım devrimidir.

çalayan kurtuluş hareketlerinden esas olarak farklıdır. O, kentlerdeki kitle ayaklanmaları yoluyla despotluğa karşı yalnızca burjuva demokrasisi için uğraşanlardan da farklıdır. Şüphesiz, Sovyet sosyal-empyeralizmi tarafından planlanan, Habeşistan, Afganistan ve başka ülkelerdeki hükümet darbelelerinden farklıdır.

Bugün Filipinler’de, halk savaşının bir sonucu olarak, ikili politik iktidar mevcuttur. Gerici devlet şehirlerde hala köklüdür. Fakat Kızıl politik iktidar yükselmektedir ve tüm ülkede gerici devletten iktidarı alana ve onu yıkana kadar büyümeye devam edecektir. Ancak politik iktidarın ülke çapında ele geçirilmesiyle beraber yenedemokratik devrim temel olarak tamamlanacak ve proletarya sosyalist devrime başlamak için zemin ve fırsat elde edecektir.

“Halk ordusu olmadan halkın hiçbir şeyi yoktur.” Yoldaş Mao bunu ilk söylediği zaman, bu Çin’in gerçeği idi. Bu, hala Filipinler’in gerçeğidir. Politik iktidarın kızıl organları, devrimci kitle örgütleri, gerilla cepheleerindeki halkın sosyoekonomik çıkarı için etkili toprak reformu kampanyası ve diğer kampanyalar, halk ordusu olmadan var olamaz. Hatta birlikte etkili bir şekilde hareket edebilmek için güçlü bir çalışma olan devrimci silahlı mücadele olmadan, legal demokratik kitle hareketi zayıflar.

Halk ordusu tasfiye edilirse ya da teslimiyet, uzun süreli ateşkes veya bir anlaş-

ma ile bütünüyle pasif hale getirilirse, üstelik güçsüz, sahte ilericiler ve reformist gruplar egemen sistemin koşulları altında bir barış için yaygara koparıırken, Parti ve devrimci kitle örgütleri, marjinal, önemsiz ve gerici manipülasyon veya baskı karşısında korumasız hale gelecektir. Lavacı revizyonistler, Gorbaçovcular, burjuva popülistler, liberaller, Hıristiyan sosyal-demokratlar ve Troçkistler, kendi düşünce ve faaliyet çizgileriyle ne birazcık olsun çoğaldılar, ne de güçlendiler. Onlar aslında, devrimci güçlere karşı koymada başta gelen gericilerin özel ajanlarından başka bir şey değiller.

Şehir ayaklanmacılığı ve askeri serüvenciliğin birleşimi olan çizgileri kendilerini hayal kırıklığına uğrattıktan sonra, iflah olmaz “sol” oportünistler utanmadan karşı devrimci sağcılara dönüştüler ve tasfiyecilik, reformizm ve pasifizizm çizgisi boyunca anti-komünist küçük burjuva gruplarla birleştiler. Diğerleri özel işlerine dalmışken veya açık bir şekilde düşmanın psikolojik savaş ve istihbarat ajanı olmuşken, onların bazıları hala, belirsiz gelecekteki isyanlardan bahsetmektedir. Devrimin ileri götürülmesinde düzeltme hareketinin sonuçları kendisini tamamen gösterdikçe, bu düzenbazlar, yozlaşmış karşı devrimci karakterlerini daha da sergileyeceklerdir.

YHO, Partinin başlıca kitle örgütüdür. O, devrimci mücadelenin başlıca biçimini sürdürmek için ve silahlı mücadeleyi toprak reformu ve

devrimci kitle tabanının (politik iktidar organları ve kitle örgütleri) inşa edilmesi ile bütünleştirmek için, Partinin bir aygıtıdır. O, Parti üyelerinin yoğunluğunun şu anda en yüksek olduğu kitle örgütü tipidir.

YHO temel olarak bir savaş gücüdür. Aynı zamanda, bir propaganda, kitle örgütleme ve üretim gücüdür. Özenli kitle çalışması olmadan, halkın silahlı mücadeleye katılımını ve desteğini kazanamaz. YHO’nun sadece askeri bir güç olduğu görüşü, tamamen askeri bir bakış açısıdır. Halk Savaşının teori ve pratiğine tamamen zıttır. Bununla birlikte, askeri bir güce sahip olmanın gerekliliğini reddetmek, devletin askeri ve bürokratik mekanizmasını parçalamanın gerekliliği düşüncesine göre yanlıştır. Özenli kitle çalışması ve sağlam kitle örgütlemesi olmadan yapılan genelleştirilmiş kitle kampanyalarının (veya sokak eylemciliğinin) önemini abartan kendiliğinden kitleler teorisi, silahlı devrime zararlıdır.

Politik iktidarı ele geçirmek, korumak ve pekiştirmek ve sosyal devrimi hayata geçirmek, sadece halk ordusunun kurulması ve Halk Savaşının aşamalarla hayata geçirilmesi ile mümkündür. Uzun süreli Halk Savaşının muhtemel gidişatı üç stratejik aşamayı içermektedir: Savunma, denge ve saldırı (veya karşı saldırı). Halk karşıtı, büyük ve güçlü bir orduya karşı küçük ve güçsüz olarak başlayan bir halk ordusunun başarılı bir şekilde gelişmesi

için mümkün olan başka bir gidişat yoktur.

Stratejik savunmada, silahlı güç toplamak için taktik saldırılarda bulunulur. Kapasiteli ve yoğun gerilla savaşı, sürekli genişleyen ve derinleşen bir kitle tabanı temelinde yürütülür. Son 10 yıldaki deneyimimizin gösterdiği gibi, Halk Savaşının gelişiminin genel seviyesi halen gerilla savaşı iken düzenli hareketli savaşıma aceleyle başlamak felakete yol açmaktadır. Halk ordusunun daha büyük birliklerinin erken oluşturulması kitle tabanı bakımından yıkıcıdır. Halk ordusu, kitle tabanını genişletmekte ve pekiştirmekte başarısız olursa, durum tamamen askeri bir nitelik kazanır ve askeri bakımdan daha üstün olan düşman kuvvetlerinin lehine döner. Bundan dolayı, "sol" oportünist bir anlayış olan erken düzenli orduya geçiş ve "stratejik karşı saldırı" çizgisi ve isyancılıkla askeri maceracılığı birleştiren çizgi felakete yol açmıştır.

Kitle tabanı oluşturabilmek ve etkili bir biçimde savaşabilmek için, YHO, doğru ve iyi dengelenmiş bir kuvvet yapısını muhafaza eder. Yüksek bir komuta kademesi, ağırlık merkezi olarak hareket eden yoğunlaştırılmış bir kuvvete sahip

olabilir, fakat kuvvetleri, devrimci kuvvetlerin alt kademelerinin gelişebileceği ve kitle tabanının genişletilmesi ve pekiştirilmesi işinin ters yönde etkilenmeyeceği bir şekilde kademelendirmelidir. Her gerilla cephesinde, mutlak yoğunluğu gerektiren operasyonlar olmadığı zamanlarda görece yoğunlukta bir ağırlık merkezi (toplanma noktası veya saldırı kuvveti) vardır. Aynı zamanda, kitle çalışmasını daha geniş ölçekte yapabilen, ağırlık merkezinin manevra kapasitesini genişletebilen ve yoğunlaştırılmış düşman kuvvetlerinin bölgeyi işgal etme kabiliyetini engelleyebilen, daha fazla yayılmış küçük birlikler vardır.

Bir halk ordusunun, kitle çalışması için daha geniş bir ölçekte yayılmış küçük birliklerin büyük ama gerekli sayısından kurtulma veya sayıyı ciddi bir şekilde azaltma pahasına, bazı daha büyük birlikleri değişmez mutlak yoğunlukta tutması kendi kendinin yıkımıdır. **Erken bir şekilde büyük bir ağırlık merkezi oluşturmak demek, onu kitle tabanından ayırmak, halkın üzerine ağır bir lojistik yük bindirmek ve düşmana görünür bir hedef sunmaktır.** Ağırlık

merkezi, eğer yayılmış küçük birlikler, milis ve öz-savunma birlikleri tarafından ve tabii ki politik iktidarın organları, kitle örgütleri ve geniş halk yığınları tarafından çevrelenmez ve desteklenmezse aslında iş göremez.

YHO'nun 25 yıllık tüm tarihinde şimdiye dek, kitlelerle yakın bağları bulunan küçük birlikler (silahlı propaganda birlikleri, mangalar ve müfrezeler) düşman birliklerinin imhasında en etkili kuvvetler olmuştur ve düşmandan elde edilen ateşli silahların büyük çoğunluğunun ele geçirilmesinde en büyük sorumluluğu taşımıştır. Buna tezat bir biçimde, Mindanao'da 1983-84'de ve ulusal çapta 1985'den beri erken bir şekilde oluşturulan bölükler, kitle tabanının kaybedilmesinden dolayı lojistik problemler tarafından engellenene ve düşmanın karşı saldırısına maruz kalana kadar, sadece birkaç dramatik faaliyette bulunabilmişlerdir. Şehir ayaklanmacılığı ve askeri maceracılığı ve tüm varyantlarını birleştiren erken düzenli orduya geçiş ve

Partinin birleşik cephe politikasının amacı, halkı milyonlar olarak harekete geçirmek, örgütlemek ve seferber etmektir. Esas olarak, devrimci silahlı mücadeleyi ilerletmeye hizmet eder.

“stratejik karşı saldırı” hatalı çizgileri olmasaydı, halk ordusu daha sürekli, daha büyük ve birikerek artan ilerlemeler kaydedebilirdi ve ciddi kayıplar da yaşamazdı.

Parti, YHO’yu yönetirken, anti-feodal devrimci çizgiyi takip eder. **Ana olarak yoksul köylülere ve tarım işçilerine güvenir; orta halli köylüleri kendi tarafına çeker, zengin köylüleri tarafsızlaştırır, despot bir toprak sahipleri kliğinin gücünü bir diğerinin ardından yok etmek için, iki gerici klik arasındaki çelişki-lerden faydalanır.** Sömürücülerin arasındaki aydınlanmanın derecesi, onların müzakere etme ve halkın devrimci hükümetinin yasa ve düzenlemelerine uyma istekleriyle ölçülür.

Şimdiye kadar, toprak kirasının düşürülmesi ve tefeciliğin kaldırılması şeklindeki asgari toprak reformu programı hayata geçirildi. Tabi ki, toprağa el konulması ve toprağın çiftçilere karşılıksız dağıtılması şeklindeki azami toprak reformu programına uygun aşamada girilecektir. Örgütlü köylülüğü korumasız bırakan ve köylü kitleleri, kazanma kapasitelerinin ötesinde bir mücadele düzeyine iten köylü isyanlarının ve ayaklanmalarının erken patlak vermesine karşı olduğumuz halde, toprak devrimi, yeni-demokratik devrimin değişmez amacıdır. Bu bakımdan, kendi deneyimimizdeki toprağa erken el koyulması örneklerini ve 1920’lerden, 1960’ların sonları ve 1970’lerin başındaki Naxalbari hareketine kadar,

Asya’daki köylü ayaklanmalarını titiz bir biçimde inceledik ve onlardan dersler çıkardık.

Anti-feodal çizgi, demokratik halk devriminin genel çizgisinin temel yapısı içerisindedir. Parti, işçi sınıfının önder rolünü tasdik eder; işçi-köylü ittifakını devrimin temeli olarak inşa eder; bir diğer temel devrimci güç olan küçük burjuvaziyi kendi tarafına çeker; dahası, pozitif bir güç olan orta halli burjuvaziyi, onun meşru çıkarlarını desteklerken, aynı zamanda ikili ve bocalayan karakterine karşı temkinli olarak kendi tarafına çeker; gericilerin kendi aralarındaki çelişkilere faydalanır, egemen komprador-büyük toprak sahipleri kliğini, egemen sistemin tümü yenilene kadar, birbiri ardına izole ve yok eder.

Partinin birleşik cephe politikasının amacı, halkı milyonlar olarak harekete geçirmek, örgütlemek ve seferber etmektir. Esas olarak, devrimci silahlı mücadeleyi ilerletmeye hizmet eder. Aynı zamanda, politik iktidarın yerel organları, Ulusal Demokratik Cephe ve legal ittifaklar dahil, çeşitli ittifak biçimlerini içerir. O, devrimci mücadelenin başlıca biçimi olarak silahlı mücadelenin ilerlemesine yardımcı olmakla beraber, devrimci mücadelenin tüm biçimlerinin ilerlemesine katkıda bulunur.

YHO, şehirlerde köklü olan gericilerin iktidarı tamamen devrilene ve halkın demokratik devletiyle değiştirilene kadar, **gericilerin politik iktidarını yok etmek ve**

politik iktidarın yerel organlarının kuruluşunun yolunu açmak için Parti ve halkın bir aracıdır. Yeni demokratik devrimin temel olarak tamamlanmasını başarmanın başka yolu yoktur. Filipinler’de, sosyalist devrim ve inşaya bundan sonra girilebilir. YHO’nun kararlı perspektifi, sosyalist toplumun savunmasının temel sütunu olmaktadır.

YHO; silahlı devrimi, kendi kendine yetme ilkesine uygun olarak hayata geçirmektedir. 25 yıllık tarihinde, halkın katılımı ve desteği sayesinde güç bakımından büyümüş ve ilerlemiştir. Kızıl komutanlar ve savaşçılar, devrimci mücadelenin gidişatı sırasında, savaşmayı ve savaşma kapasitelerini arttırmayı öğrenmiştir. Neredeyse tüm silahlar, düşmana karşı yapılan taktik saldırılar sayesinde ele geçirilmiştir. Silah ithal etmeye yönelik önceki bütün girişimler az bir yararla sonuçlanmış veya hiç yarar sağlamamıştır ve hatta ters sonuçlar doğurmuştur. Şimdiki uluslararası koşullar altında, YHO, devrimci silahlı mücadeleyi, her zamankinden daha fazla kendi kendine yeterli bir şekilde yürütmesi gerektiğinin bilincindedir.

YHO’ya, proleter enternasyonalizm ilkesi tarafından yol gösterilmektedir. YHO, emperyalizm ve tüm gericiliğe karşı ve sosyalizmle komünizmin parlak geleceği için enternasyonalist savaş görevini – proletarya ve dünya halkları ile ortaklaşa, Parti’nin yönetimi altında uzun süreli Halk Savaşı

yürütmek suretiyle yerine getiriyor. O, dünya proleter devrimi amacına, devrimci mücadeleyi kendi kendine yeterli bir şekilde yürüterek önemli ve büyük katkılarda bulunabilir. Yurtdışından gelecek materyal desteğe bağımlı olmak, kendi yenilgisini hazırlamaktır.

Filipin devrimi, tüm dünya üzerinde proletarya tarafından önderlik edilen devrimci hareketlerin yükselişinden ve proletarya ve dünya halklarının politik ve manevi desteğinden güç almaktadır. Filipinler'deki devrimci güçler yurtdışından materyal desteği her zaman içtenlikle kabul edecektir, ama ona asla bağımlı olmayacaktır. Filipin devriminin zaferi başkasına değil, ancak Filipin proletaryasının ve halkı-

ri taşınmasında ve hem revizyonist Lava dönemlerinin hem de Taruc-Sumulong çeteci kliğinin reddedilmesinde kesin bir aşama kaydettiler.

A. YHO'nun Oluşum Süreci, 1969-79

Proleter devrimci kadrolar, eski halk ordusundan kalanların uygun kısmıyla birleşti ve 25 yıl önce bugün YHO'yu kurdu. YHO, dokuz otomatik tüfek ve 26 tek atımlık tüfek ve tabanca ile silahlanmış 60 kişilik bir savaştı grubu ile başladı ve Merkezi Luzon'da Tarlac eyaletinin ikinci yöresinde yaklaşık 80.000 kişilik bir kitle tabanına sahipti.

Parti, önceki silahlı devrimci hareketten alabileceği her şeyi devraldı ve bunu, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi tarafın-

Tarlac'dan binlerce köylünün, Manila'daki, ABD emperyalizmi, feodalizm ve bürokrat kapitalizme karşı 15,000 kişilik bir gösteriye işçilerin ve gençliğin katılmalarını sağladı. Bu, legal demokratik kitle hareketindeki en yüksek inisiyatifin yeniden kurulmuş olan Partinin ellerine geçmesine ve aynı zamanda revizyonist Lava dönemlerinin, "Parti Maoist fakat köylü desteğine sahip değil" şeklindeki sataşmalarını susturmaya hizmet etti.

1969 Mayıs'ında, Tam Katılımlı Parti Merkez Komitesi Toplantısı, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin Filipinler'in somut koşullarına uygulanması üzerine odaklandı. Merkezi Luzon'daki devrimci deneyimi özetledi, uzun süreli Halk Savaşının stratejisine ve taktiklerine daha da açıklık getirdi ve eski devrimci hareketten deneyimli köylü kadroları ve Kızıl savaştıçları Parti ile bütünleştirdi.

Ülke çapında genişleme gerekliliği vurgulandı. Genişleme kadrolarının konuşlandırılması için, gerilla savaştı için kırsal kesim ve arazide Merkezi Luzon'un ovalarından daha elverişli stratejik noktalar belirlendi. Aynı zamanda, Merkezi Luzon'da genişlemek için, Taruc-Sumulong çeteci kliğini alt etmek ve ülke çapında genişleme amacıyla bölgeyi bir kaynak üssü olarak kullanmak için planlar hazırlandı. Tam katılımlı toplantı ayrıca, dış askeri desteğin araştırılmasına karar verdi.

Parti, Parti ve YHO'nun kuruluş belgelerini, Yoldaş

Filipin Toplumunu ve Devrim 1969 bitmeden hazırlandı ve Filipin tarihi, Filipin halkının ve yeni-demokratik devrimin temel sorunları konularında Parti ve kitle eğitimi için temel bir metin olarak hizmet etti.

nın devrimci bilincine, gücüne ve mücadelesine bağlı olabilir.

II. Yeni halk ordusunun ileri yürüyüşü

1968'deki yeniden inşadan kısa bir süre sonra, Parti, silahlı devrime yeniden başlamak için proleter devrimci kadroları kırsal bölgelerde konuşlandırdı. Onlar, Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin desteklenmesinde, uzun süreli Halk Savaştı sayesinde yeni-demokratik devrimin genel çizgisinin ile-

dan yönlendirilen yeni ve daha yüksek bir seviyeye yükseltmek için çabaladı. Parti Merkez Komitesi, hemen **başlangıçtan itibaren**, YHO'nun, devrimci eğitim, kitle çalışması, toprak reformu ve ilk gerilla cephesinde düşmana karşı taktik saldırılar sayesinde güçlenmesine önderlik etti ve süreci yönetti; ve ülke çapında (özellikle Kuzey Luzon, Güney Luzon ve Visayas'da) genişleme için kadroları bir an önce eğitti.

1969 Nisan'ında, Parti,

Mao Zedung'un ve uluslararası komünist hareketteki önemli öncellerinin çalışmalarını etkin bir şekilde çoğalttı ve yaydı. *Filipin Toplum ve Devrim* 1969 bitmeden hazırlandı ve Filipin tarihi, Filipin halkının ve yeni-demokratik devrimin temel sorunları konularında Parti ve kitle eğitimi için temel bir metin olarak hizmet etti.

1969'un başından 1970'in sonuna kadar, taktik saldırılar YHO'nun Merkezi Luzon'daki silahlı gücünü 200 otomatik tüfeğe çıkardı. Visayas'daki Negros adası için görevlendirilen genişleme kadroları 1969'da, bir kitle tabanı örgütlemeye başlayamadan silahların erken kullanımı yüzünden başarısızlıkla karşılaşırken, Kuzey Luzon'daki Isabela'da kitle tabanı hızla genişledi. Başarılı olmasının yanı sıra, Merkezi Luzon'daki ilk gerilla cephesindeki silahlı mücadele, 1970'in İlk Çeyrek Fırtınası ile doruğa ulaşan legal demokratik kitle hareketine güçlü bir esin kaynağı olarak hizmet etti. Her birisine 50.000 ila 100.000 arasında insanın katıldığı kitle hareketleri serisinde, Manila-Rizal caddeleri "**Halk savaşı askeri yönetime cevaptır!**" sloganıyla yankılandı.

ABD-Marcos yönetimi, devrimci güçlerin çok büyük başarılarına tepki olarak, 1969'un ortasında askeri baskının "**Önleyici Harekat**" kod adlı ilk kampanyasını başlatmak, bir dizi katliam gerçekleştirmek, küçük YHO kuvvetine karşı tüm bir tümeni (Lawin Görev Kuvveti) yoğunlaştırmak ve "mahalle

öz-savunma birlikleri" denilen paramiliter güçleri örgütlemek suretiyle YHO'yu erken bir döneminde yok etmeye çabaladılar. YHO'nun kitle tabanı, halkın uzun süreli devrimci deneyimi ve mahalle örgütlenme komitelerinin anti-feodal sınıf çizgisi ekseninde geliştirmeleri sayesinde nispeten derinleşiyordu. Fakat sınırlıydı. 1970'in sonu itibarıyla, düşman, kuvvetlerin bütünüyle yoğunlaştırılması yoluyla ilk gerilla cephesindeki kitle tabanını ve devrimci güçleri dağıtmayı başardı.

Tarlac-Zambales dağındaki kamp yerine yapılan bir baskında YHO'nun ana birliğinin silahlarını ele geçirdikten sonra, düşman YHO'yu yok etmiş olmakla böbürlenmişti. Fakat onun bilmediği, Parti ve YHO'nun genişleme kadrolarının, 1970 itibarıyla Kuzey Luzon'daki Isabela eyaletinde yaklaşık 150.000 kişilik çok daha büyük bir kitle tabanını çoktan geliştirmiş olduğuydu. Bu bir başarıydı, çünkü proletarya tarafından önderlik edilen devrimci güçler Kuzey Luzon'da ilk defa geniş bir zemin elde etti. Düşmanın YHO'yu yok etmekle böbürlenmesine uygun bir yanıt olarak, Parti Merkez Komitesi tarafından idare edilen bir operasyonda, bir YHO kuvveti 1970'in son gününde Baguio City'deki Filipin Askeri Akademisinin cephaneliğini bastı ve çok miktarda otomatik tüfek ele geçirdi.

1971'de, YHO gerilla savaşı, Bicol'deki Camarines Sur'un Partido yöresinde başladı ve ülke çapında dik-

kat çekti. Kuzey Luzon'daki YHO gerilla muntakaları, 1971'in ortası itibarıyla, Aurora yöresine, Nueva Vizcaya, Quirino ve Ifugao'ya yayılmış oldu. 1971'in sonlarında, Isabela'daki YHO'nun yaklaşık 200 otomatik tüfeği, milislerin elinde yaklaşık 500 av tüfeği ve 300.000 kişilik bir kitle tabanı vardı. Taruc-Sumulong çeteci kliğinin 1971'de parçalanması da, tüm Merkezi Luzon'u YHO'nun genişlemesine açtı.

1969-71 sürecinde, Parti, askeri ve mali kaynak toplamak, gerici hükümetin yerel görevlilerini ve belediye polis kuvvetlerini etkisiz hale getirmek ve özellikle Tarlac, Isabela ve Ifuago'da YHO'nun büyümesini kolaylaştırmak için müttefiklerle işbirliği yapma ve gericiler arasındaki ayrılıklardan yararlanmaya dayanan birleşik cephe politikasını ustaca benimsedi. **Bu mümkündü, çünkü egemen sistemde daima, gericilerin kendi aralarındaki somut politik ve ekonomik çelişkiler tarafından geldikleri açıktır.**

1971 Haziranı'nda, Tam Katılımlı Parti Merkez Komitesi Toplantısı Merkezi Luzon, Kuzey Luzon, Manila-Rizal, Güney Luzon'daki ve Negros adasındaki devrimci deneyimi özetledi ve ondan dersler çıkardı. Tüm ülkeyi kapsayan yedi bölgede bölgesel Parti komitelerini oluşturmak veya sağlamlaştırmak ve gerilla savaşını genişletmek için Parti kadroları görevlendirildi. Toplantı, özetlenen deneyim ve çıkarılan derslerden *Örgütsel Kula-*

vuz ve Raporlar Taslağı'nı (ÖK/RT) tamamladı. Parti merkezi liderliği, toplantıdaki tartışmalar ve genel mutabakat temelinde, **Halkın Devrimci Hükümetinin Kurulması için Kurallar ve Toprak Reformuna Devrimci Kılavuz'u** (TRDK) hazırladı ve yayımladı.

Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesinin teorisini ve Yeni Demokratik Devrimin genel çizgisini, somut koşullara daha da uygulamak amacıyla, bölgesel Parti komitelerinden sosyal araştırma yapmaları ve hazırlık raporları hazırlamaları istendi. **Bunlar Halk Savaşına zemin hazırlamak için gerekli idi.** Bunlar, 1969'da yazılan Kuzey Luzon Üzerine Hazırlık Raporu örneği takip ettiler. Gerilla birliklerindeki Parti kadroları ve Kızıl savaşçılar, yerel zorba ve zararlı unsurlara karşı düzenlenen kitle kampanyalarında kitleleri harekete geçirmek,

örgütlemek ve seferber etmekte sınıfsal çizgiyi anlamak amacıyla, ÖK/RT'yi kullanarak, kendi hareket bölgelerinde somut sosyal araştırma ve sınıfsal tahlilde bulundular.

1971'den 1974'e kadar, genel eğilim, Parti üyelerinden ve devrimci kitle eylemcilerin bölgesel Parti ve YHO örgütlenmeleri oluşturmak ve stratejik noktalarda kitle çalışmasına ve gerilla savaşına başlamaktı. Suçlanmaları mahkemeye çıkarma emrinin 1971'de askıya alınması ve 1972'de, askeri yasanın deklarasyonu devrimci güçleri ve halkı korkutmadı, aksine, onları, **devrimci silahlı mücadeleyi sürdürmeye** daha da isteklendirdi. ABD-Marcos yönetimi, 1971 Plaza Miranda bombalamasının suçunu, kendi ajanlarını ve bazı dönemleri kullanarak, Benigno Aquino ve Parti'nin üstüne yıkmaya teşebbüs etti, fakat başarısız oldu. Çünkü

onun tasarlanmış günah keçileri güçlü bir şekilde yalanlamalarda bulundu ve halk, katliamın tüm muhalefet türlerini yok etmek ve Marcos diktatörlüğüne hazırlık yapmak ama-

cıyla planlandığını net olarak gördü.

1972-74 dönemindeki bazı ciddi başarısızlıklara rağmen başlıca gerçek, Parti, YHO ve diğer devrimci güçlerin güç ve ilerlemesindeki yıldan yıla dikkate değer büyüme idi. Devrimci güçlerin ülke çapında genişlemesi, değişik yerlerde ve değişik zamanlarda gerçekleşen başarısızlıkları önem bakımından bir hayli aştı. Silahlı propaganda birlikleri, kitle çalışmasının hayata geçirilmesi ve Parti ve YHO'nun tüm ülke üzerinde gerilla savaşı yürütmek için en elverişli alanlara yerleşmesinde en önemli araçları oldular.

Parti ve YHO'nun bütün bölgesel örgütlenmeleri (Manilla-Rizal dışında) kök saldılar ve eşi görülmemiş bir hızla genişlediler. Kuzey Luzon (Ilocos, dağlık kırsalda ve Pangasinan), Merkezi Luzon, Güney Tagalog, Doğu Visayas, Batı Visayas ve Mindanao'daki Parti ve YHO örgütlenmeleri sürekli geliyordu. 1974'de, Parti Politbürosu, Manila-Rizal'ı esas alarak merkezi kadroları daha verimli hale getirmeye ve Parti ve YHO bölgesel örgütlenmelerinin çok fazla artmış olan istihdam etme kapasitesinden dolayı, eşi

1975 sonu itibariyle, Tam Katımlı Parti Merkez Komitesi Toplantısı sırasında, otomatik tüfeklerle silahlanmış YHO kızıl savaşçıların sayısı tam olarak bine yükselmişti. Bu sayıya, çok daha fazla sayıdaki milis ve öz-savunma birlikleri dahil değildi.

görülmemiş sayıda Parti üyesi ve devrimci kitle eylemcisini (yüzlerce) kırsal bölgele-re göndermeye karar verdi.

1972'de ithal edilen ateşli silahların alınmasına dair bir planla bağlantılı olarak, Isabela'da 1971-72'de üç YHO bölüğü oluşturuldu. İthalat planının başarısızlığından sonra, üç bölük yanlış bir biçimde, mutlak yoğunlukta tutuldu. Bunların ikisi, 1972'nin ikinci yarısından beri düşman tarafından boşaltılmış bulunan Isabela orman bölgesinde yalıtılmış bir hale geldi. Üçüncü bölük Nueva Vizcaya'da dağıldı. 1972-73'de Mindanao'daki ilk silahlı propaganda birliklerinin tümü yok edildi. Çünkü daha alçak alanlardaki Visayan köylülerini atlayarak doğrudan silahlı dağ kabilelerine gittiler. Fakat, devrimci güçler, kendileri için dersler çıkardılar ve sonraki yıllarda daha iyi kök saldılar.

Batı Visayas'da silahlı güçte kayıpların yaşandığı olaylar meydana geldi, ama 1973-74'de silahlı mücadele devam etti. Sorsogon'da kötü silahlanmış bir müfreze, 1973-74'de de, büyüyerek bir bölüğe dönüştü, fakat bölük, "sol" maceracı hataların bir sonucu olarak 1974'de dağıldı. Nueva Vizcaya'da parçalanmış bölüğün kalıntısı olan bir müfreze, 1974-75'de Aurora yöresindeki taktik saldırılar sayesinde büyüyen bir bölüğe dönüştü. Fakat bölük, 1975'de müfrezelere bölünmek zorunda kaldı. Müfrezelerden biri Nueva Ecija'ya ilerledi ve Merkezi Luzon'un bir kuvveti oldu.

1974'de, Mayıs 1971

Tam Katılımlı Merkez Komite Toplantısının kararına uygun olarak, başka bir silah ithalat planı uygulandı, fakat kendi çapında daha kötü sonuçlarla, bir kez daha başarısız oldu. Başarısızlık, 1972'de olduğu gibi, vakit geçirmeden, özenle değerlendirildi ve eleştirildi. İki silah ithalat planı da herhangi bir çizgi değişikliği içermiyordu ve onların ters etkileri, Parti ve YHO'nun temel başarısını, yani ülke çapında genişlemelerini ve sağlamlaşmalarını etkilemedi.

1974'de, *Filipinler'deki Halk Savaşının Özgün Özellikleri*, uzun süreli Halk Savaşının teori ve stratejik çizgisini Filipinler'in somut koşullarıyla daha da bütünleştirdi ve devrimci silahlı mücadelede o ana kadar kazanılmış zengin deneyimi özetledi. 1975'de Parti Merkez Komitesi tarafından kabul edildi ve Halk Savaşının daha da gelişmesine kapsamlı bir şekilde rehberlik etti.

Belge, uluslararası koşullar gibi, coğrafi ve sosyal koşulları da Filipinler'deki uzun süreli Halk Savaşı ile bağlantılandırdı. Doğru strateji ve taktikleri, sınıfsal ve kullanıma hazır terimlerle daha da açık olarak ortaya koydu. Diğerlerinin yanında, merkezileştirilmiş ideolojik ve politik liderlik ve merkezîyetçilikten kurtarılmış hareketler ilkesini; önce büyük adalar, sonra küçük adalar çizgisini; silahlı mücadelenin geliştirilmesinde, kendi kendine yetme gerekliliğini; ve düşman kuşatmalarının parçalanması için silahlı mücadele ve birleşik cephenin her

ikisinin de kullanılmasını işaret etti. Belge, halk savaşını idare etme konusunda Parti ve YHO'nun devrimci güvenini yükseltti.

1975 sonu itibarıyla, Tam Katılımlı Parti Merkez Komitesi Toplantısı sırasında, otomatik tüfeklerle silahlanmış YHO kızıl savaşçıların sayısı tam olarak bine yükselmişti. Bu sayıya, çok daha fazla sayıdaki milis ve öz-savunma birlikleri dahil değildi. Parti ve YHO'nun tüm bölgesel örgütlenmeleri esas olarak kendi kendine yeterli hale geldi. Merkezi önderlik, artık, bölgesel Parti komitelerine mali yardımda bulunmuyordu. Diğer yandan, daha zayıf bölgesel komitelerin ve Parti merkezinin idari ve eğitsel çalışmasının desteklenmesi için, onların, fazlalıklarını Parti merkezine teslim etmelerini şart koştu. Önemli gündemi ve Merkez Komitenin, atamalar ve seçim yoluyla yenilenmesi bakımından, Tam Katılımlı Toplantı, bir Parti Kongresi ağırlığına sahipti.

Parti Yürütme Komitesi, anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-feodal ekseninde devrimci çalışmanın çeşitli yönlerine anlaşılabilir ve kapsamlı bir yolla kılavuzluk etmek amacıyla, 1975 Tam Katılımlı MK Toplantısı tartışmaları temelinde, *Acil Görevlerimiz*'i belirledi ve yayımladı. Belge devrimci güçlerin 1975'e kadar olan deneyimini özetledi ve devrimci mücadeleyi daha yüksek bir seviyeye iletme için görevleri belirledi. Sosyal araştırmadan kitle örgütlerinin, politik iktidarın organlarının

Politik iktidarın organlarının kapsadığı mahalle sayısı her yıl 1200'den fazla artış gösterdi. Yüz binlerce köylü, asgari toprak reformunun açık ve gizli uygulanmasından faydalandı. Gerilla cepheleri hemen hemen tüm eyaletleri ve eyaletlerin büyük bölümlerini kapsamıştı.

ve Parti temsilciliklerinin oluşturulmasına kadar, kitle çalışmasının yöntem ve aşamalarını detaylı bir şekilde açıkladı. *Filipinler'deki Halk Savaşının Özgün Özellikleri* ile birlikte, devrimci güçlerin gelişmesine etkili pratik bir kılavuz olarak hizmet etmektedir.

1976 yılı boyunca, gerilla mıntıkları ülke çapında çoğalıyordu. Artan sayıdaki bölgelerde, bu mıntıklar, iyi-pekişmiş gerilla mıntıklarından veya kalıcı gerilla üslerinden ve daha büyük sayıdaki gerilla mıntıklarından oluşan gerilla cephelelerinde birleşiyordu. Ağırılık merkezi tipik olarak, her birisi, bir belediyenin büyüklüğüne denk gelen ve silahlı propaganda birliklerine bölünebilen bir gerilla mıntıkasından sorumlu olan, geniş bir alana yayılmış mangalarla çevrelenmiş bir gerilla mangasıydı. Müfreze ölçekteki taktik saldırıların sayısı önemli miktarda arttı.

1977'den 1979'a kadar, müfrezeler, *Filipinler'deki Halk Savaşının Özgün Özellikleri* ve *Acil Görevlerimiz'e* uygun olarak, bazı bölgelerde ve gerilla cephelerinde ağırılık merkezleri olarak ortaya çıktı. Bir müfrezeden iki veya üç müfrezeye kadar değişen ölçekteki YHO bir-

likleri tarafından gerçekleştirilen taktik saldırılar daha da arttı. Doğu Visayas'daki, özellikle Samar adasındaki YHO güçlerinin, gerilla savaşı ve kitle çalışmasındaki başarılarından dolayı ülke çapında dikkat çekmesi işte bu dönemdedir. Düşman, onlara karşı daha büyük kuvvetler yoğunlaştırdıysa da, gerilla güçleri kuvvet bakımından büyüdü.

Parti'nin başlıca liderlerinin 1976 ve 1977'de tutuklanmasından sonra, yeni bir merkezi liderlik Kasım 1977'de sorumluluğu devraldı. Merkezi önderlikteki kimi unsurlar ve bazı kadrolar, daha 1978'de, somut sosyal araştırmadan faydalanmadan, yeni-demokratik devrim aşamasındaki Filipinler'in Çin'den daha fazla şehirleşmiş ve sanayileşmiş ve bundan sebeple; şehirlerdeki mücadelenin Filipinler'de, Çin'dekinden daha fazla önemli olduğu fikrini ileri sürmeye ve yaymaya başladılar. Bu unsurlardan bazıları, YHO 2 bin otomatik tüfekten fazlasına sahip olamasına rağmen, kent ayaklanmalarının, Halk Savaşının erken alt aşamasından daha ileri aşamaya sıçramasını sağlayacak anahtar olduğu şeklindeki "sol" oportünist görüşü yaydı. Diğerleri ise

şehir merkezli legal mücadelenin kati önemde olduğunu fakat Partinin onu ihmal etmekte olduğunu iddia eden sağ oportünist çizgiyi yaydı.

B. Hızlı Gelişme, İki Çizgi Mücadelesi ve Düzeltilmesi

1980'den 1983'e, yarı-feodal ve yarı-sömürge sistemin kronik krizi daha da derinleşti ve süratle kötüleşti. Bu, devrimci hareketin gelişmesine itici bir etkide bulundu. Parti ve YHO, *Acil Görevlerimiz*'in rehberliği altında, ülke çapında gerilla cephelerinin ve gerilla birliklerinin kurulmasını ve taktik saldırıların başlatılmasını hızlandırdı. 1981'e kadar, şehirlerdeki dikkate değer sayıda Parti kadrosu ve kitle eylemcisi kırsal bölgelerde konuşlandırıldı.

Politik iktidarın organlarının kapsadığı mahalle sayısı her yıl 1200'den fazla artış gösterdi. Yüz binlerce köylü, asgari toprak reformunun açık ve gizli uygulanmasından faydalandı. Gerilla cepheleri hemen hemen tüm eyaletleri ve eyaletlerin büyük bölümlerini kapsamıştı. Mindanao, Sama, Negros ve Bicol'dekiler, toplam toprak alanının ve mahalle sayısının üçte ikisi ile dörtte üçü arasında kapsadılar. Şehir merkezlerinin etrafındaki alanlar, anayol boyları, deniz kıyıları ve ovalar dâhil, yoğun nüfuslu alanlara yayıldılar.

Otomatik tüfeklerle silahlanmış YHO savaşçıların sayısı 1981'de 3000 civarındaydı. En gelişmiş gerilla cephelerinde YHO müfrez-

leri oluşturulmuştu ve tüm ülkede sayıları 1982 itibariyle 34'e yükseldi. YHO mangalarının sayısı 200'ü aştı. Mangalar ve müfrezeler, 1981'den 1983'e her yıl, düşmanın ortalama 900 otomatik tüfeğine el koyabildi.

Bununla birlikte, aynı 1980-83 dönemi süresince, oportünist çizgi Merkez Komitede iddialı hale geldi. "Sol" ve sağ türden oportünistlerin her ikisi de, Partinin Filipin toplumunun yarı-sömürge ve yarı-feodal olduğu şeklindeki doğru tahlilinin üzerine kuşku düşürmek için ve çalışma vurgusunu şehir-esaslı legal ve isyancı mücadeleye kaydırma ve böylelikle stratejik savunmanın erken bir alt aşamasından ileri bir alt aşamasına geçiş amacıyla uzun süreli Halk Savaşının stratejik çizgisini değiştirmek için 1980 Tam Katılımlı Merkez Komitesi Toplantısını kullandılar. Bunu, tam olarak, egemen sistemin kronik krizi her zamankinden daha öldürücü ve Halk Savaşı için daha elverişli oluyorken yaptılar. 1980 Tam Katılımlı MK Toplantısı, Partinin ideolojik ve politik çizgisine bağlılığını açıklamaya devam etse de,

Merkez Komite üyelerini yeniledi ve bölgelerarası komisyonlar altında 16 bölgesel Parti komitesi ve ordu komutası tanımladı.

Siyasi Büro, 1981'de, üçüncü ve dördüncü sınıf belediyelerdeki isyanlar yoluyla stratejik savunmanın erken bir alt aşamasından ileri bir alt aşamasına sıçrama yapmaya dair "sol" oportünist çizgiyi dayatmaya karar verdi ve "stratejik karşı saldırı" çizgisini, gerilla kuvvetlerinin "düzenleştirilmesi" ve savaşın yoğunlaştırılması sayesinde, "stratejik savunma"nın üçüncü ve nihai aşaması olarak açıkladı. Filipinler'in yüzde 40'ının şehirlerde yüzde 60'ının da kırsal olduğu varsayımından hareketle, mevcut Parti kadrolarının ve silahlı görevlilerin böyle bir orana uygun olarak konuşlandırılması formülü belirlendi. Bu, Parti merkezi önderliğinin şehir-merkezli hale getirilmesi ve kadroların kırsal alanlardan şehir merkezli alanlara tersine akışı için zemin oluşturdu.

Merkezi yönetim ve parti organlarının şehir-merkezli hale getirilmesi, sağ oportünistleri, sırasıyla şehir-esaslı görevlerini abartmaları ve

yabancı finansör kuruluşlardan gelen fonlara ulaşabilmeleri ve kullanmaları sayesinde nüfuzlarını artırmaları için daha da cesaretlendirdi. Daha fazla şehir büroları açtılar ve diğer türlü, halk ordusunda hizmet etmek için kırsal bölgelere gidecek olan genç Parti üyelerini ve kitle eylemcilerini istihdam ettiler. Özellikle, devrimci hareketi burjuvazinin Marcos karşıtı kesimleri için daha cazip hale getirmek bahanesi ile Ulusal Demokratik Cephe'yi "Yeni Katipunan" denilen şeye dönüştürme teklifi yoluyla, Partinin birleşik cephedeki liderliğini tasfiye etme çizgisini teşvik etmeye cüret ettiler.

Sağ oportünistler, 1981'den itibaren, Demokratik Halk Devrimi için Parti programından ciddi bir biçimde sapan "Yeni Katipunan" programının taslağını dağıttılar ve inisiyatifi Marcos karşıtı gericilere ve küçük-burjuva liberallere bırakma ve Parti tarafından örgütlenmiş kitleleri onlara teslim etme çizgisini yaydılar. Özellikle bölgesel Parti komiteleri ve örgütlenmelerinden proleter devrimci kadrolar, sağ oportünistleri sert bir

“Sol” ve sağ oportünistler, Partinin ideolojik ve politik çizgisine zarar vermek ve ona karşı koymak için kendi tarzlarıyla, aynı anda iş başındaydılar. Mindanao’daki “sol” oportünistler, şehir merkezli isyancılık ve askeri serüvenciliği birleştiren çizgilerini uyguladı ve devrimci harekete felaket getirdi.

biçimde eleştirdi ve taslaklarını geri çekmeye zorladılar.

1982’de, merkezi önderlik, Eğitim ve Propaganda Komisyonu ve Merkez Komite Ulusal Eğitim Bürosunu ortadan kaldırdı. İleri seviye Parti eğitimi ve teorik organ Merkez Komitenin Yürütme Komitesine verilirken, temel ve orta seviye Parti derslerinin ele alınması bölgeler arası komisyonlara ve bölgesel komitelere geçti. Parti ve YHO tüm kademelerde, dikkatini ve kaynaklarını politik mücadeledeki askeri ve diğer pratik görevler üzerinde yoğunlaştırmaya itildikçe, sonuç, temel Parti belgeleri dâhil Parti eğitim materyallerinin giderek azalması ve ortadan kaybolması oldu.

Marksist-Leninist teorik ve politik eğitim tam olarak, “düzenli orduya geçme”, stratejik savunmanın “ileri alt aşaması”nı tamamlama ve “stratejik karşı saldırı”nın nihai alt aşamasına ulaşma girişiminde Parti üyelerinin ve YHO komutanlarının daha yüksek mevkilere terfi ettirilmekte olduğu bir zamanda ihmal edildi. Kaynaklar, sade askeri eğitim için ve mühimmat, ateşli silahlar, telsiz, bilgisayarlar, arabalar ve diğer şehirselsel yeraltı teçhizatlarının satın alınması için kolay-

ca kullanılabilir hale getirildi; **fakat teorik ve politik eğitim ve eğitim materyallerinin üretimi için değil.**

1981 Politbüro toplantısı tarafından belirlenen yanlış çizginin etkisi altında, Mindanao Komisyonunun ve onun Yürütme Komitesinin başlıca üyeleri 1982’de, şehir merkezli isyancılık ve askeri serüvenciliği birleştiren kendi “sol” oportünist çizgilerini hazırladılar. Partinin uzun süreli Halk Savaşı stratejik çizgisinin, Beyaz alanlarda çalışmaya, şehir-esaslı legal politik mücadeleye ve uluslararası çalışmaya (özellikle Sovyetler Birliği ve Sovyet-bağlantılı ülkelerden askeri ve mali yardım istenmesi bakımından) yeterli önemi vermeyi imkânsızlaştırdığı gibi hatalı bir varsayımı vardı. Şehir merkezli isyanın, genel propaganda, şehir merkezli kitle eylemleri ve silahlı şehir partizan savaşını sayesinde başarılacak politik-askeri mücadelenin en yüksek biçimi olduğunu ve YHO’nun yalnızca askeri, şehir merkezli isyanın hizmetinde, ikincil bir güç olduğunu savunan çizgiyi benimzediler ve yaydılar.

1983’deki Benigno Aquino suikastinden Marcos’un 1986’da devrilmesine kadar,

devrimci silahlı mücadele ve legal demokratik kitle hareketi eşi görülmemiş bir biçimde ilerledi. YHO, gerilla savaşını ülke çapında çoğunlukla uyguladı. YHO gerilla kuvvetleri, taktik saldırılar sayesinde her yıl, havanlar ve makineli tüfekler dahil ortalama 1000 otomatik tüfek ele geçirdi, generaller dahil yüksek rütbeli askeri görevlileri ve polis memurlarını esir aldı veya öldürdü ve telsiz iletişimini, kara mayınlarını ve diğer patlayıcıları yaygın bir şekilde kullandı. Askeri eğitim, teknik, istihbarat ve tıbbi çalışma düzeyi yükseldi fakat “Sol” oportünistler, mücadelenin askeri yönlerini Partinin ideolojik ve politik çizgisinden ayırmaya başlamıştı.

“Sol” ve sağ oportünistler, Partinin ideolojik ve politik çizgisine zarar vermek ve ona karşı koymak için kendi tarzlarıyla, aynı anda iş başındaydılar. Mindanao’daki “sol” oportünistler, şehir merkezli isyancılık ve askeri serüvenciliği birleştiren çizgilerini uyguladı ve devrimci harekete felaket getirdi. Sağ oportünistlerin zihinleri, Marcos karşıtı burjuva şahsiyetlerin liderliği altında legal koalisyonlar oluşturmakla, devrimci mücadelenin programını sulandırmakla ve Partinin öncü rolünün üzerini örtmekle meşguldü. Onlar da “sol” oportünistler gibi, militan kitle hareketinde, Partinin esas hale getirilmesini savsakladılar. Sağ oportünistlerin çizgisi, faşist diktatörlüğün yıkılmasını sağlamak için güçlerin çeşitliliğinin genişletilmesine dair ger-

çek ihtiyaç tarafından gizlenmeye yatkındı.

1983'den 1985'e kadar, Mindanao'daki girişim, 10 yeni bölük oluşturarak YHO bölüklerinin sayısını 15'e çıkarmaktı. Bu yeni bölüklerin oluşumu, önceden geniş alana yayılmış manga ve müfrezelerin, tamamen yoğunlaştırılmış, kitle çalışmasından ayrılmış ana ve ikincil bölgesel gerilla birliklerinde yutulması anlamına geldi. **“Tam zamanlı savaşçılar” kavramı, tamamen askeri görevler üzerine yoğunlaşma ve kitle çalışmasından ayrılma anlamına gelecek şekilde yeniden yorumlandı. Kızıl savaşçıların kitle çalışmasına katılması muhafazakârlık ve YHO'nun başlıca görevi olması gereken “eksiltmek” olarak sayıldı.**

Kitle çalışmasının ihmal edilmesi, kitle tabanının azalması ve daralması ile sonuçlandı. Birlikleri oluşturma girişiminin zirvesinde, savaşçıların yaklaşık yüzde 70-80'i ana ve ikincil bölgesel gerilla birliklerinde yoğunlaştırılmıştı ve sadece yüzde 20-30'u kitle çalışması için manga ve müfrezeler olarak istihdam edilmişti. 1984 itibariyle, bölüklerin hepsi izole edilmiş ve pasif durumdaydılar ve “sol” oportünist hatadan kaynaklanan tamamen askeri bir durumda, düşman stratejik ve taktik saldırılarını yoğunlaştırdıkça ciddi başarısızlıklara uğradılar.

Mindanao Komisyonundaki “sol” oportünistler 1984'deki ciddi başarısızlıkları “derine nüfuz eden ajan-

lar”a (DNA) atfettiler, Parti ve YHO içerisinde panik yarattılar. Mindanao Komisyonu Yürütme Komitesinin onayı üzerine, onun sözde Geçici Komitesi 1985'de Kampanyang Ahos kod adlı DNA karşıtı kampanyayı başlattı. Bu, DNA olmasından şüphelenilen yüzlerce Parti üyesi, kızıl savaşçı, kitle eylemcisi ve taraftarın işkenceden geçirilmesi ve katline sebep oldu. Kurbanların hakları, **Halkın Devrimci Hükümetinin Kurulması için Kurallar, Parti Tüzüğü ve YHO'nun Kuralları**'ndaki Üye Hakları tamamıyla ihlal edilerek çiğnenmiştir.

Yeniden kurulan Partinin ve YHO'nun tarihinde ilk defa, Mindanao'daki birkaç bölgesel örgütlenmedeki eşzamanlı kayıplar, 1985'de ulusal büyümelerinde bir düşüşe neden oldu. Mindanao'daki Parti üyesi sayısı 1986 itibariyle 9000'den 3000'e düştü, on beş bölük ve 30 müfreze, iki bölük ve 17 müfrezeye düştü ve kitle tabanı yüzde 50'den fazla azaldı. Mindanao'daki bozguna rağmen, Visayas ve Luzon'daki bölgesel Parti ve askeri örgütlenmelerinin ilerlemeleri sayesinde,

YHO'nun genel büyüme oranı 1983-86 arası dönemde yıllık ortalama 1000 tüfektir.

Silahlı devrimci hareketin ilerletilmesi için nesnel koşullar fazlasıyla elverişliydi. Faşist diktatörlük en ciddi krizini yaşıyordu ve Aquino suikasti üzerine duyulan yaygın öfkenin sonucunda parçalanıyordu. Hem legal demokratik kitle hareketi, hem de silahlı devrimci hareket, sisteme öldürücü darbeler indiriyordu. Oportünist çizgiler, devrimci harekete zarar vermeye başladıysa da, bunlar doğru çizginin ve devrimci güçlerin ülke çapında birikmiş kuvvetinin hala üstesinden gelemediler.

Mindanao'daki bozguna neden olan “sol” oportünistler, 1985 Tam Katımlı MK Toplantısında, muzaffer stratejist ve taktikçiler gibi kasılarak yürüdüler ve uzun süreli Halk Savaşı'nın çizgisinin tasfiyesini talep etmeye cüret ettiler. Partinin doğru çizgisine yapılan saldırının başını çeken kişi, şehir merkezli isyancılıkla askeri serüvenciliği birleştiren çizgiyi daha da ayrıntılarıyla açıklayan belgeyi -Mindanao Komisyonu adına ama onun onayı olmadan- yazan kişiyle

(Ricardo Reyes) aynıydı.

Merkezi önderlik, Partinin çizgisine yapılan saldırıyı Parti ve YHO kuruluş belgelerine başvurarak püskürttü. Fakat şehirsiz isyancılık ve askeri maceracılığı birleştiren çizgiye kaynaklık eden, düzenli mobil savaşıma çabuk bir geçiş için bastıran ve şehir merkezli isyanlarla oynama kavramını yayan “düzenli orduya geçiş” ve “stratejik karşı saldırı” çizgisini onayladı. 1985 Tam Katımlı MK Toplantısı, çok daha fazla bölükler (düzenli ve gerilla) hatta taburlar oluşturmak, gerilla savaşımının seviyesini düzenli mobil savaşıma yükseltmek ve savaşı şiddetlendirmek suretiyle “stratejik karşı saldırı”yı başarmanın üç-yıllık programını hazırladı.

Kaleme alınan görevler ve hedefler, devrimci güçlerin mevcut gelişme seviyesinin ve gerçek kapasitesinin çok ötesindeydi. Gerici devletin tümünün ABD-Marcos diktatörlüğüyle birlikte kesin devrimci yıkımının amaçlanması da bunlardan biriydi. Dahası, Tam katımlı Toplantı, Mindanao’daki “Sol” oportünist çizginin başlıca mimarlarını (Romulo Kintanar, Benjamin de Vera, Ricardo Reyes), bu düzenbazlar Merkez Komiteyi bu adadaki ciddi başarısızlıklardan (1984’de başlayan) ve Kampanyang Ahoş’dan (1985’de başlayan) habersiz kıldıkça, Parti merkezi liderliğinde ve YHO’nun ulusal askeri kurmayında önemli mevkilere terfi ettirdi.

1985’den itibaren, önceden “sol” oportünistlerle dol-

durulmuş Siyasi Büro ve Askeri Komisyon ve ulusal askeri kurmay (adı 1988’de genel komuta olarak değiştirildi), ülke çapında şehir merkezli isyancılık ve askeri serüvenciliği birleştiren yıkıcı çizgide ısrar etti. 1986’dan itibaren, “sol” oportünist çizgiyi kendilerine uyarlamalarının sonucu olarak birçok bölge değişik zamanlarda başarısızlıklara uğradı.

Bunlardan bazıları şunlardır: Güney Luzon Komisyonunun 1986’daki, “üç yılda zafer” kökenli “hızlı-yavaş isyan” görüşü; yedi şehir ve eyalet başkentini “isyancı parlama noktaları” olarak saptayan ve yerel isyanlar için 1990’ı hedefleyen, 1986’da benimsenmiş Güney Tagalog bölgesel Parti komitesi versiyonu (Mindanao “politik-askeri” yaklaşımından sonra uyarlandı); 1987’de Bicol’de, gerilla birliklerinin bölgesel komuta altında yoğunlaşması; Kuzey Luzon Komisyonunun 1986-88’deki “SCO gerekliliklerinin hazırlanması” ile “Sağlam Kuzeyi Yaratma”nın Cagayan-Apayao-Ilocos Norte (CAIN) versiyonu ve “yerleştirilmiş stratejik denge”yi amaçlayan Vizcaya-Quirino versiyonu; 1991’e dek Merkezi Luzon’da isyan yoluyla “kazanmak için oynamak, bir yılda zafer”; 1990’dan 1992’ye Lagman yönetimindeki Manila-Rizal bölgesel Parti komitesinin “ikinci Edsa ayaklanması” veya “Bugso”su; ve benzerleri.

Yanlış çizginin ülke çapında uygulanması 36 bölük ve birkaç taburun oluşturulması girişimiyle birlikte do-

ruğa ulaştı. Bu, Kızıl savaşçıların yüzde 60’ından fazlasının, askeri görevler için tamamen yoğunlaştırılmış, erken teşkil edilmiş büyük oluşumlar içine yerleştirilmesi ve yüzde 40’ından daha azının kitle çalışması için küçük birliklerde bırakılması anlamına geldi. Visayas’da, “sol” oportünizmin baş tedarikçisi Arturo Tabara 1988’e kadar 15 bölük ve bir taburun hızla oluşturulmasında ısrar etti ve bu, kitle tabanının ciddi bir şekilde, yüzde 50’den fazla daralmasına sebep oldu. Belirli bölgeler ve gerilla cephelelerindeki en kötü vakalarda, Kızıl savaşçıların yüzde 80’i kitle çalışmasından ayrılmış ana gerilla birliklerine yerleştirildi ve sadece yüzde 20’si kitle çalışması için küçük birliklerdeydi. 1987’de önemli sayıda YHO bölüğü, kadrosu içerisinde şimdiden ciddi disiplin ve gevşeklik sorunları yaşıyordu.

“Sol” oportünist çizginin değişik bölgelerde hem benimsenmesinde hem de uygulanmasında farklılıklar vardı. Doğru çizgi, yanlış çizginin kararı ve uygulanması arasındaki boşlukta hala varlığını sürdürebildi. Ve daha da önemlisi, silahlı devrime içtenlikle adanmış yoldaşlar, çizginin yanlış olduğu pratikte ispatlanınca, çoğunlukla kendi ayarlamalarını ve düzeltmelerini yapmışlardır. **Bunlar olmadan, 1992’de kapsamlı bir düzeltme hareketi başlatmak, merkezi önderlik için daha zor olurdu.**

Kuzey Luzon’daki gerilla cepheleleri, düşmanın bastırma harekâtlarının esas yükünü

taşımalarına rağmen, 1987'de bir zamana kadar genişledi. Visayas'da, politik iktidarın yerel organları kontrolündeki mahalle sayısı aşağı yukarı korundu. 1987'de, ulusal askeri kurmay, "düşük-yoğunluklu çatışma" karşıtı bir harekâtı ve düşmanın kuvvetli noktalarını hedef alan, bu yüzden mühimmatı ve diğer kaynakları ziyan eden, esasen zayıf vermeye yönelik 600'den fazla büyük ve küçük operasyon içeren "ulusal çapta koordine edilen saldırılar"ı başarısız bir şekilde başlattı. Ayrıca, Metro Manila ve diğer birkaç şehrin şehir merkezli isyancıları, silahlı şehir partizanlarının operasyonlarını, legal demokratik kitle hareketine, özellikle şehirlerdeki yoksul topluluklara zarar veren bir süratle hızlandırdılar. Militaristlerin ve şehir merkezli isyancıların 1987'deki pahalıya mal olan gösterisinin sonucunda, 1998'de, Parti ve YHO içerisinde, birçok yanlışın gerçekleştiği ve bunların düzeltilmesi gerektiği şeklinde yaygın bir farkına varma durumu vardı.

Düşman, 1988'de, kırsal ve kentsel alanlarda devrimci güçlere karşı, eşi görülmemiş ölçekte şiddetli bir saldırı başlattı. Bu, 1984'den beri şiddeti artırılmakta olan bastırma harekâtının en önemli noktasıydı. Şehir-merkezli merkezi Parti organları ve YHO genel komutası, düşman baskınlarıyla ağır darbe aldı. Ayrıca 1988'de, Parti merkezi önderliğindeki proleter devrimciler, devrimci hareketin kırsal kitle tabanın-

daki yüzde 12'lik düşüşü ve YHO taktik saldırılarının giderek azaldığını fark ettiler ve şehir merkezli isyancılığın savunucuları tarafından legal demokratik kitle hareketine yapılmış sabotajı görmeye başladılar.

Şehirlerdeki gizli evlerine yapılan düşman baskınlarının sonucunda, YHO genel komutası, birçok personelini, dokümanını, mali birikimini, taşıtını ve açık deniz teknesini kaybetti. Bir silah ithalatı projesi, 1972 ve 1974'teki aynı doğaya sahip başarısız projelerden çok daha fazlası pahasına -Projenin, Sovyet-bağlantılı partilerle dost olmaya ve 1986'dan itibaren silah bağıışı istemeye dair yüksek maliyeti buna dâhil değildir- başarısız oldu.

1998 Parti Yıldönümü açıklaması, oportünist çizgileri, çalışmadaki dengesizlikleri ve ters sonuçları eleştirmeye başladı. Oportünistler açıklamanın birçok bölümüne karşı çıktı ve duruşlarına göre değişiklikler yaptılar. Buna rağmen, **1989 Politbüro toplantısı kuvvetlerin yoğunlaştırılması hedefinin küçültülmesine ve kuvvetlerin, kitle tabanının genişlemesi, eski haline gelmesi ve pekişmesi için yeniden konuşlandırılmasına karar verdi.** Parti ve ordunun bölgesel örgütlenmelerindeki proleter devrimci kadrolar düzeltmeleri ve ayarlamaları memnuniyetle karşıladı.

1989 Parti Yıldönümü açıklamasında, Parti merkezi önderliği, düzeltmenin hayata geçirilmesi, Partinin daha da güçlendirilmesi ve halkın devrimci mücadelesinin yo-

ğunlaştırılması çağrısını yayımladı. Oportünistler, açıklamaya bir önceki yılından daha da şiddetli karşı koydu. Politbüro, kendi 1990 toplantısında, "düzenli orduya geçiş" ve "stratejik karşı saldırı"ya dair hatalı çizgiyi geri çekti, fakat tutarsız bir şekilde, 1989 YHO Ulusal Komuta Konferansının hatalı tekliflerini onayladı. Bu tutarsızlık, proleter devrimci çizgi taraftarları ve ona karşı çıkan "sol" oportünistler arasında yoğunlaşan iki-çizgi mücadelesini açıkça gösteriyordu.

Bununla birlikte 1991'de, YHO'daki Politik Çalışma Üzerine İlk Ulusal Konferans'ı bazı önemli hatalarla eksiklikleri saptadı ve bunların sebep olduğu zararın derecesine dikkat çekti. YHO'nun politik çalışması üzerine rapor (Bakınız *Revolusyon, 1993 Serisi #2, Nisan-Haziran*) ve konferansın kendisi, Parti Merkez Komitesi'nin, 1988 ve 1989 Parti Yıldönümü açıklamalarındaki düzeltme çağrısını ele aldı ve halk ordusunu rahat bırakmayan başlıca problemlerin bir değerlendirmesini yaptı, onların üstesinden gelmek için çözümler belirledi.

1988'den itibaren merkezi liderlikteki proleter devrimciler tarafından düzeltmeler ve ayarlamalar yapılıyorken bile, "sol" oportünistler proleter devrimci çizgiye muhalefetlerini yıldan yıla şiddetlendirdi. Buldukları belirli birlik, organ ve bölgelerde entrikalar yaydılar, bunları kendi bağımsız krallıklarına dönüştürmeye çalıştılar, Par-

tinin merkezi dokümanlarının dağıtımını engellediler, merkezi liderlikle daha alttaki Parti organları ve örgütlenmeleri arasındaki iletişimi engellediler. Merkez Komitenin Yürütme Komitesinin, Siyasi Büronun toplantıları arasındaki dönemde otoritesi olmadığını iddia etmek suretiyle, Merkezi liderliği felce uğratmaya ve tasfiye etmeye çalıştılar. Partinin çizgisine tümüyle zıt çizgilerde ısrar ettiler ve otoriteyi kendileri için gasp ettiler.

1990'dan itibaren, "sol" oportünizmin elebaşları, kendi yanlış çizgilerini uygularken hüsrana uğramışken, vahim hatalarının düzeltilmesini reddediyorken ve kanlı karalama ve sindirme kampanyası ve çetecilik suçlarına ek olarak, bu hataların ve sonuçların da izahının isteniyor olmasından korkarken, uzun süredir-kesintisiz Sağ oportünistlerle, Parti ve merkezi liderliğe karşı artan bir şekilde birlikte hareket ettiler. Partiyi, ideolojik, politik ve örgütsel olarak tasfiye etme çizgisi ekseninde birlikte konuştular ve hareket ettiler.

Düzenbazlardan biri (Ricardo Reyes) şehrsel isyancılık ve askeri serüvencilik çizgisinin ve kanlı karalama ve sindirme kampanyası Kampanyag Ahos'un destekçisiydi. "sol" oportünizmden Sağ oportünizme ani yön değiştirmeye veya her iki oportünizm türünü büyük bir hatada birleştirmeye dair uzun bir sicili vardı. "Sol" oportünistlerin, Gorbaçov'cu savlar kullanılarak tasfiyeci ve karşıdevrimci Sağcı bir çizgiye

çevrilmesinde temel rolü oynadı.

Ulusal Demokratik Cephe'nin birleşik cephe örgütlenmesi olma niteliğini reddetmeye ve onu, burjuva milliyetçilik, çoğulculuk ve karma ekonomi programına sahip, kafası karıştırılmış, federasyon haline getirilmiş ve birlikçi bir örgütlenmeye indirgemeye çabalayan Sağ oportünistler arasındaydı. Bu Sağ oportünistler, birleşik cepheyi Parti ve YHO'yu tasfiye etmek için ve düşmana teslim olmak için bir yapı olarak gördü. Filemon Lagman'ın, kitle eylemleri sırasında birkaç silahlı şehir partizanının ajan-provokatör eylemleri yoluyla şehrsel isyanlar meydana getirme çizgisiyle birleştirilmiş, orta vadede "Sol" isyan hedefine ulaşmak için Sağa gitme çizgisinde ısrar ettiler ve legal demokratik kitle hareketini baltaladılar.

1991'in sonlarında, Parti merkezi liderliği, devrimci güçlerin durumunu etraflıca değerlendirmek için yeterli gerçeği bir araya getirdi. 1987'den 1990'a, Parti üyeliği yüzde 15, Kızıl savaşıların sayısı yüzde 28, politik iktidarın yerel organları kontrolündeki mahalle sayısı yüzde 16, kırsal kesimdeki örgütlü kitle sayısı yüzde 60 azaldı. YHO'nun otomatik tüfek ve yüksek-güçlü diğer silahları çoğaldı fakat artış oranı 1976-78'deki seviyeye düştü.

Parti merkezi liderliği, bu iç karartıcı figürler karşısında, kapsamlı ve tam bir düzelt-

me hareketini hayata geçirmeye karar verdi. Düzeltme hareketi, merkezi liderlikle daha alttaki Parti organları ve örgütlenmeleri arasındaki, doğrudan araştırma, istişareler, mektuplar, konferanslar, raporlar ve önerilere dayalı demokratik etkileşim sayesinde varılan bilgi ve karara dayandırılmaktadır. 1992'de, düzeltme belgesi "Temel İlkelerimizi Yeniden Teyit Et ve Hataları Düzelt", Yürütme Komitesi, Politik Büro ve Parti Merkez Komitesi tarafından bir seride onaylandı.

1992'den itibaren, eski "Sol" oportünistler, bariz bir biçimde karşıdevrimci Sağcı ve tasfiyeci bir konuma alenen geldiler. Parti, Merkez Komite ile onun 1992 Tam Katılımlı Toplantısı ve Partinin başlıca liderlerine karşı, kötü amaçlı karalama makaleleri yayımladılar. Böyle yaparken, anti-komünist küçük burjuva gruplarla ve bireylerle, Gorbaçovculuk'dan, burjuva popülizmden, liberalizmden, sosyal demokrasi-den ve Troçkizm'den alınan savları kullanmak suretiyle Marksizm-Leninizm ve Partiye saldırmada açıkça birleştiler. Parti, YHO, UDC ve ilerici kitle örgütlenmelerine karşı, Anti-komünist, anti-Stalinist sloganlar kullandılar. Halkın bu güçlerini yok etmeye ve gözden düşürmeye çalıştılar. Ve onlar şimdi, ABD-Ramos yönetimi ve ülkedeki diğer anti-komünist ve halk karşıtı güçlerle açığatan açığa çalışıyor.

1968-79 döneminde, proleter devrimcilerle burjuva oportünistler arasında bir iki-çiz-

gi mücadelesi mevcut olmasına rağmen, sapmalar, hatalar ve eksiklikler vakit geçirmeden eleştirildi ve düzeltil-di. Fakat 1980-91 döneminde, ciddi sapmaların, hataların ve eksikliklerin dal budak salarak devam etmesine uzun bir süre izin verildi. Bunlar, merkezi yönetim organlarının kararlarına dahi girdi. Burjuva oportünistler, Partinin ideolojik, politik ve örgütsel çizgisini, Parti Tüzüğünü ve Programını çiğnedi. Neyse ki, Partinin çizgisi ve başlıca devrimci ilkelerinin kendileri tarafından ihlalini bir kongre aracılığıyla meşrulaştırmayı başaramadılar. Ancak, Parti merkezi liderliği, başlıca sapma ve hataları eleştirmek ve reddetmek için bir hareketin sonucu bir kongre için yapılan önemli hazırlıkları açıkladıktan sonra, kendi koşulları altındaki bir Parti kongresi için yaygara kopardılar.

1980'den 1991'e kadar "Sol" ve Sağ oportünistlerce yapılan ciddi sapmalar ve hatalara rağmen, Parti, doğru ideolojik, politik ve örgütsel çizgiyi destekledi, savundu ve geliştirdi. YHO, Partinin liderliği altında, kuvvet bakımından büyüdü ve uzun süreli halk savaşı yoluyla yenedemokratik devrime uygun olarak gelişti. Oportünistlerin uzun-süren sapmaları ve ciddi hataları olmasaydı, YHO daha büyük zaferler kazanabilirdi. Proleter devrimcilerin ve Kızıl savaşıların başarıları sapmalar ve hatalar tarafından epeyce azaltıldı ve sabote edildi. 1991 yıl sonunda, devrimci güçle-

rin genel gelişme düzeyi birkaç önemli bakımdan 1983-84'deki düzeyine geri çekilmişti.

YHO'nun otomatik tüfekli Kızıl savaşçı sayısının toplamı 24 temel tabur veya sekiz temel alaya denktir. Buna, çok daha fazla sayıdaki milis ve öz-savunma birliği personeli dâhil değildir. Merkez Komite ve bölgesel Parti komitelerinin yönetimi altında 15 bölgesel komuta vardır. Gerilla cepheleri, 41.000 Filipin mahallesinin yaklaşık 10.000'ini veya yüzde 25'ini ve Filipinler'in toplam 74 eyaletinin 60'dan fazlasının önemli kısımlarını kapsamaktadır. YHO gerilla birlikleri 1540 belediyenin 700'ünden fazlasında, silahlı kent partizanları ise 60 belirli/uygun şehirde faaliyet gösterebilmektedir. YHO'nun bahsedilen başarıları elde etmesi, doğru devrimci sınıf çizgisini izlemek ve kadınlara, gençliğe, etnik azınlıklara, balıkçılara, ilerici dindarlara ve inisiyatiflerine esas bir rol verilmesine özel bir dikkat göstermek suretiyle, mümkün olmuştur. YHO, bu kesimlerin silahlı devrime aktif katılımını, Filipinlerin tüm tarihinde eşi görülmemiş bir derece ve biçimde cesaretlendirdi.

Düzeltilme hareketi başlatıldığından beri YHO her zamankinden daha güçlü bir duruma geldi. Partinin YHO üzerindeki ideolojik, politik ve örgütsel liderliği pekiştirildi. YHO içerisindeki Parti özü kuvvetlendiriliyor ve büyüyor. Devrimci eğitim, temel devrimci ilkelerin yeniden

vurgulanması ve sapmaların, hataların ve eksikliklerin düzeltilmesi sayesinde tüm YHO komutalarında ve birliklerinde cesaretlendirildi. YHO'nun devrimci deneyimi özetleniyor, dersler çıkarılıyor, eleştiri ve öz-eleştiri yapılıyor ve devrimci görevler izah ediliyor.

Kızıl savaşçılar ve birlikler, şevkle kitle çalışması yürütmekte. Halkın içerisinde kitle eğitimine ve propaganda girişimleri, kitle örgütleri oluşturmalarında, toprak reformu ve diğer kitle kampanyalarını yürütmelerinde onlara yardım ederler. Onlar, politik iktidarın yerel organlarının kurulması için yardım ediyorlar. Yeni alanlara yayılıyor, kaybedilmiş olanları geri alıyor ve onları sağlamlaştırıyorlar. Uzun süreli halk savaşını yürütebilecek ve her zamankinden daha büyük zaferler kazanabilecek durumda olmak amacıyla daha geniş ve derin bir kitle tabanı yaratmak için her şeyi yapıyorlar.

Düzeltilme hareketinden itibaren, YHO mevcut gelişme düzeyine uygun taktik saldırılar başlattı ve düşmanın, önceki oportünist hatalardan kaynaklanan zayıflıklardan faydalanma teşebbüslerini alt etti. Bu yılın ilk çeyreğinde, YHO'nun halkın çıkarı için savaşmaya devam ettiğinin ve onun düşman tarafından ne ezilebileceğinin, ne de yıldıırılabilirliğinin fark edilmesine hizmet eden bir dizi başarılı taktik saldırı takımlarının değişik noktalarında peş peşe gerçekleştirildi.

Sosyalizmin 21. yüzyıl versiyonu; Latin Amerika “Devrimleri”

“Yeni tarihsel proje ve 21. yüzyıl sosyalizmi” olarak Chavez tarafından adlandırılan Latin Amerika’daki değişimler, “Bolivarcı Devrim”in bir dizi “yeni” uygulamaları ile devam ediyor. Bu sürecin diğer bir parçasını tamamlayan Brezilya’da ise, Lula’nın deyimiyle “küreselleşmeye insani bir yüz kazandırma” çabaları devam ettirilirken, Amerika’nın arka bahçesinde kopan “fırtınanın” rengini ve özünü tanımlamak oldukça önem kazanıyor. Zira tartıştığımız “Bolivarcı Devrimler” sürecinin yarattığı “yeni tipte” bir “21. Yüzyıl Sosyalizm” modeli. Renginin illaki tanımlanmasının zorunluluğu da burada yatmaktadır.

“Modern revizyonistler, şimdiki tarihi şartlar altında şöyle böyle geçinip gitmenin yeterli olduğuna inanırlar.” (Leninizm ve Modern Revizyonizm sf: 21)

“Yeni tarihsel proje ve 21. yüzyıl sosyalizmi” olarak Chavez tarafından adlandırılan Latin Amerika’daki değişimler, “Bolivarcı Devrim”in bir dizi “yeni” uygulamaları ile devam ediyor. Bu sürecin diğer bir parçasını tamamlayan Brezilya’da ise, Lula’nın deyimiyle “küreselleşmeye insani bir yüz kazandırma” çabaları devam ettirilirken, Amerika’nın arka bahçesinde kopan “fırtınanın” rengini ve özünü tanımlamak oldukça önem kazanıyor. Zira tartıştığımız “Bolivarcı Devrimler” sürecinin yarattığı “yeni tipte” bir “21. Yüzyıl Sosyalizm” modeli. Renginin illaki tanımlanmasının zorunluluğu da burada yatmaktadır. Proletaryayı ve ezilen milyonları kapsayan ve onların gelecek yürüyüşünün yönünü belirlemesi açısından yaşananların neye tekabül ettiği üzerinde durmak ve milyonları belirleyen

bu sorunu tanımlamak ezilen yığınları kapsadığı için önemlidir.

Latin Amerika rüzgarının dünya halklarına verdiği mesaj oldukça önemlidir. Zira bugün dünya halklarına mesaj veren diğer bir cephe olan Asya’da Maoistlerin önderliğinde yürütülen Halk Savaşı her iki “devrim” sürecinin açığa çıkardığı gerçeklerin anlaşılması bakımından da önemlidir. Revizyonizmin bugün Latin Amerika vesilesiyle cilalanıp yeniden piyasaya sürülmesi ve bu ideolojinin uygulayıcılarının dünya halklarına bir kurtuluş umudu olarak gösterildiği önemli bir süreçten geçiyoruz. Revizyonizmin sınıf mücadelesinin böylesine keskin ve fırtınalı bir aşamasında ortaya çıkması ya da çıkarılması kuşkusuz ki tesadüfi değil. Emperyalizme ve uşak-işbirlikçilerine vurulacak kesin ve sarsıcı darbelerin önünün alınmasında unutulmamalıdır ki revizyonizm emperyalizmin elinde önemli bir silahtır.

Marksizm’in temel yasalarını bertaraf eden revizyonizmin bugünkü temsilcilerinin yaptığı açıklamalar ve bizzat kendi ül-

Emperyalizme insancıl bir yüz kazandırma uğraşı içinde olan revizyonizm, sınıflar ve sınıf mücadelesi gerçeğini inkar ederek, buna bağlı olarak da proletaryaya diktatörlüğünü reddederek, emperyalizme kan taşımaktalar.

kelerinde hayata geçirdikleri politikalara baktığımızda bu tahrifatı görmek ve anlamak oldukça kolaydır.

Lenin yoldaş Devlet ve Devrim adlı yapıtında devrim ve proletarya diktatörlüğü sorununu incelerken Marksizm'in tahrifi için **"tam da bu en temel noktada başlar"** ifadesini kullanarak, devlet olgusunu irdeler. Yine Lenin yoldaş aynı yapıtına giriş yaparken şu gerçeği ortaya koyar: "Egemen sınıflar, sağlıklarında büyük devrimcileri ardı arkası gelmez zulümlerle ödüllendirirler; öğretilerini, en vahşi düşmanlık, en koyu kin, en hayasız yalan ve iftira kampanyaları ile karşılarlar. Ölümlelerinden sonra, büyük devrimcileri zararsız azizler haline getirmeye, söz uygun düşerse, evliyalastırma-ya, ezilen sınıfları **'teselli etmek'** ve onları aldatmak için adlarını bir ayla (hale) ile süslemeye çalışırlar. Böylelikle, devrimci öğretiler **'içeriğinden'** yoksunlaştırır, değerden düşürülür ve devrimci keskinliği giderilir. Burjuvazi ve işçi hareketi oportünistleri, bugün işte Marksizm'i **'elverişlileştirme'** biçimi üzerinde birleşiyorlar. Öğretinin devrimci yanı ve devrimci ruhu unutuluyor, siliniyor ve değiştiriliyor. **Burju-**

vazi için kabul edilebilir ya da öyle görünen nesi varsa, ön plana çıkarılıyor ve övülüyor." (Sayfa 10)

Emperyalizme insancıl bir yüz kazandırma uğraşı içinde olan revizyonizm, sınıflar ve sınıf mücadelesi gerçeğini inkar ederek, buna bağlı olarak da proletaryaya diktatörlüğünü reddederek, emperyalizme kan taşımaktalar. "Bütün halkın partisi" ya da "bütün halkın devleti" gibi yıllar önce ortaya konulan revizyonist tezler, bugün yeniden hortlatılarak savunulmakta ve ezilenlerin kurtuluş umudu bu söylemlerle öz olarak karartılmaktadır.

Sınıf mücadelesinin reddi ve proletaryaya diktatörlüğünün reddi anlamına gelen bu tezlerin tümü Mao yoldaşın 1963-64 polemiklerinde de ortaya koyduğu; **"Marksizm-Leninizm, her devrimci temel sorunun devlet iktidarı sorunu olduğunu tutarlılıkla savunur"** ifadesi ile çözülebilir. 1957 Deklarasyonu ve 1960 Bildirisinde açıkça şöyle deniyor: **"Leninizm, hakim sınıfların kendi rızalarıyla iktidardan asla vazgeçmeyeceklerini öğretiyor ve tecrübe de bunu doğruluyor. Hiçbir hükümet, bunalım dönemlerin-**

de bile, devrilmedikçe asla kendiliğinden düşmez. Bu, sınıf mücadelesinin evrensel bir yasasıdır.

Özel tarihi şartlarda, Marks ve Lenin, gerçekten devrimin barışçı bir şekilde gelişebilmesi olanağını ortaya atmışlardı. Ne var ki, Lenin'in belirttiği gibi devrimin barışçı bir şekilde gelişebilmesi olasılığı, 'devrimler tarihinde çok ender karşılaşılan bir fırsattır.'

Gerçekten de, bugüne kadar dünya tarihinde kapitalizmden sosyalizme barışçı geçişin herhangi bir örneği yoktur." (Polemik sf:24)

Latin Amerika'daki son dönem gerçekleşen **"devrimler"** sürecini irdelediğimizde seçimler yoluyla gerçekleştiğini görürüz. Bu proletaryanın emperyalist-kapitalist sistemi silahlı yolla yıkma ve yerine sosyalizmi inşa etme ve komünizme doğru yol alma gerçeğini ve perspektifini yok etmek anlamına gelmektedir. Marksizmin bu temel yasasının yok sayılması, reddedilmesi çağımız revizyonizminin dün olduğu gibi kendini var ettiği zeminlerden biri olarak tanımlanmalıdır.

Revizyonizmin bugün kendini var ettiği zemin ve ortaya

attığı tezlere baktığımızda fikir babaları başta Kruşçev olmak üzere çeşitli şahsiyetlerin söylemleri ile aynılaşmakta/ortaklaşmaktadır. Bu, bizlere revizyonizmin değişmeyen özünü anlatırken aynı zamanda, Mao yoldaşın büyük bir dirayetle revizyonizme karşı yürüttüğü mücadelenin önemini ve değerini de göstermektedir. Proletaryanın mücadelesinin önünde önemli bir dalgakıran rolü oynayan revizyonizme karşı mücadele dün olduğu gibi bugün de emperyalizme karşı yürütülen mücadeleden kopuk ve bağımsız değerlendirilemez. Bugün Latin Amerika merkezli hortlatılan bu hareketlerin gelişmesini ise bir tesadüf olarak algılamak oldukça “iyi niyetli” bir yaklaşım olacaktır. Ezilenlerin emperyalizme karşı büyüyen tepkisinin ve öfkesinin, Latin Amerika özelinde uygulanan ekonomik politikaların yarattığı yıkıma paralel olarak gelişen tepkinin kontrol altına alınmasında ve bu tepkinin “**sakinleştirilerek**” bir çerçeveye sokulmasında mevcut yönetimlerin rolü küçümsenmeyecek derecededir. Bu gerçekten kaynaklı da ABD “**arka bahçesinde**” gelişen “**devrimlere**” karşı sessizliğini korumakta ve izlemektedir.

İçinden geçmekte olduğumuz tarihi süreçte dünya halklarının devrim özlemi ve isteği geliştikçe, emperyalizmin bu tarz ve nitelikte “devrimlere” izin vermesi ve bunları yaygınlaştırması mümkündür. Bu yüzden de gelişen revizyonist akımın teşhiri oldukça önem kazanmaktadır. Proletaryanın kurtuluş mücadelesinin önünde önemli engeller oluşturduğu düşünülürse bu mücadelenin

önemi de anlaşılacaktır.

Bu sürece önemli oranda esin kaynağı olan Küba'nın bugünkü sürecinin anlaşılması açısından yazımıza Küba örneği ile devam ediyoruz.

Giriş

“**Küba meselesi**”, devrimden bu yana dünyanın dört bir yanında devrimci mücadele veren örgütler/partiler açısından ciddi bir mesele halini almıştır. Özellikle yarı-sömürge ülkelerin önemli bir kısmında Küba Devrimi'ni feyiz alan hareketler/örgütler mücadele vermektedir. Ülkemizde de benzer bir şekilde Küba üzerine devrimci demokratik harekette farklı görüşler ortaya çıkmaktadır. Kimi devrimci veya reformist örgütler açısından Küba sosyalist bir ülke olarak “**dünya halklarının umudu**” olma özelliğini taşımaktadır. Bazı örgütler açısından ise Küba sosyalist değil ama halkçı bir devlettir. İki görüşün de ortak özelliği Küba'daki devleti **ilerici** ve **anti-emperyalist** olarak değerlendirmeleri ve Castro yönetimini açıktan desteklemeleridir. **Marksist-Leninist-Maoistler açısından ise Küba Devleti'nin yeri proletaryanın ve ezilen dünya halklarının yanında değildir. Castro'nun revizyonist partisinin önderliğinde bürokratik, gerici bir rejim hüküm sürmektedir Küba'da.**

Ancak ülkemizde günümüz Kübasının izlediği yol, savunduğu görüşler hakkında detaylı bir bilgi ve araştırma ne yazık ki fazla bulunmamaktadır. Küba daha çok ABD emperyalizminin ambargosunu yoğunlaştırdığı, saldırganlığını artırdığı ve Castro'nun ABD karşı-

tı nutuklar attığı dönemlerde bu nutuklardan hareketle gündeme girmektedir. Küba üzerine ideolojik-politik polemikler ise genellikle devrim sürecinin genel değerlendirmeleri, Castro'nun geçmişteki söylemleri ve Rus Sosyal Emperyalizmi ile ilişkileri vb. konularında yoğunlaşmaktadır. Bu nedenle Küba'da ve genel anlamda Latin Amerika ülkelerinde yaşanan sürecin daha somut ve güncel veriler üzerinden değerlendirilmesi önemli bir ihtiyaç olarak durmaktadır.

Latin Amerika'da son yıllarda yaşanan gelişmeler ilerici kamuoyunda önemli bir yer tutmaktadır. **Lula, Chavez** ve **Morales** gibi “**solcu**” ve “**halkçı**” önderlerin geniş halk hareketlerini arkalarına alarak seçim yoluyla hükümete gelmeleri hem reformistler hem de emperyalizmin sözcüsü gerici medya tarafından büyük bir şevkle ezilen halkların gündemine birer “**alternatif**” olarak sokulmaktadır. Bu liderlerin her davranışı, her esprisi, her giydiği, her yediği ana haber bültenlerinde tekrar tekrar gösteriliyor, büyük medyanın baş sayfalarında yer alıyor. Elbette bu liderlerin attıkları ABD karşıtı nutuklar da (bu konuda en popüler zat olan Chavez'in Bush'a eşek demesi gibi) başta ABD medyası olmak üzere anında dünyaya duyurulmakta ve bu “**muhalif**” hareket neredeyse zorla bizlere empoze edilmektedir. **Elbette ki emperyalizmin bu liderlere yönelik tahammülü biz devrimciler açısından hayra alamet bir durum olarak değerlendirilmemelidir.** ABD emperyalizminin saldırganlığına karşı dünya çapında artan

tepkiler, emperyalist politikalara karşı yükselen halk hareketleri ve bu hareket içinde gelişen anti-emperyalist, sosyalist düşünceler emperyalizmi tedirgin etmektedir. Emperyalist ideologların “**eski tipte**” sosyalizmin, bilimsel sosyalist ideolojinin öldüğü, devrimlerin sona erdiği vb. fikirleri yaymaya çalıştığı bu dönemde yükselen halk muhalefetine bu düşüncelerle bastırılması mümkün olmadığına göre “**yeni tipte sosyalizm, devrim**” anlayışı bu zatlar üzerinden geliştirilmektedir. Artık silaha başvurmaya, emperyalist kapitalist sisteme ve onun yerli uşaklarına başkaldırmaya “**gerek yoktur**”. Burjuva demokrasisi sınırları içinde hükümete gelin, düzenin temellerine, ücretli kölelik düzenine, sömürüye dokunmayın, ama bolca da nutuk atın, rahatlayın anlayışı dünya halklarının düşmanları tarafından bizlere “**önerilmektedir.**”

Özünde Marksizm-Leninizm-Maoizm’e yönelik olan bu saldırı yeni bir saldırı değildir. Marks, Engels, Lenin, Stalin ve Mao yoldaşların mücadele ettikleri **revizyonizmin** devamıdır. Konu bakımından esasta değişen bir sav bulunmamaktadır. Devrimin ve proletarya diktatörlüğünün reddi üzerinden reformizmin propagandasıdır. **Kapitalizmin tümünden reddinin değil “biraz daha” ılımlılaştırılmış halinin tercihine halkların zorlanmasıdır.** İşte Latin Amerika halklarının ken-

dilerini sefalete, yoksulluğa mahkum eden emperyalizme ve onun yerli uşak ve işbirlikçilerine yönelik artan öfkesinin sokaklara taşması, bu öfkenin önünün alınamaması, çürümüş devlet aygıtının halkın dinç hareketi karşısında sallanması emperyalistleri zor duruma düşürmüştür. Ordunun, polisin bitiremediği, karşısında hükümetlerin ayakta kalamadığı böylesine ciddi bir halk hareketi Latin Amerika ülkelerindeki devrimci ve komünist hareketlerin zayıflığından kaynaklı devlet aygıtını yıkarak proletarya diktatörlüğünü kuracak bir programı önüne alamamıştır. Ve sonuç itibarıyla bu hareketin önderliğini ele geçiren reformist-revizyonist partiler ABD karşıtlığı ve sos-

yalizm söylemleriyle başa geçmişler ve çürük devlet aygıtının ömrünü uzatma görevlerini başarıyla yerine getirmektedirler.

Latin Amerika’daki seçimli “**devrimler**” gündemleştikçe Küba’nın etkisi de artmaktadır. Küba, bölgedeki reformist-re-

vizyonist hareketleri aktif bir şekilde desteklemekte ve politik-ekonomik-kültürel vb. konularda bu hükümetlerle işbirliğini geliştirmektedir. Bu nedenle günümüzdeki Küba’nın incelenmesi Latin Amerika’daki süreci daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır.

Burada bir parantez açarak şunu vurgulamakta yarar var. Gerek Küba halkının gerekse de diğer Latin Amerika halklarının emperyalizme olan öfkeleri ve mücadeleleri bizim tereddütsüz bir şekilde desteklediğimiz mücadelelerdir. **Ancak Latin Amerika halklarını desteklemekle birlikte Latin Amerika devletlerini ve bu devletlerin hükümetlerini destekleme gibi bir hataya da düşmeyiz.** Burjuva diktatörlüklerini desteklemekle halkların taleplerini sahiplenmek farklı şeylerdir. **Bu anlamda bizlerin Chavez’e, Lula’ya, Morales’e ve Castro’ya yönelik eleştirilerimiz bölge halklarının direnişini göz ardı ettiğimiz anlamına gelmemektedir, böyle de yorumlanmamalıdır.**

Değerlendirmemizin genel hatlarıyla Küba yönetimine dair bazı ideolojik-politik meselelere ve günümüz dünyasındaki bazı gelişmelere bakışını aktarmak ve özellikle Sovyetlerin yıkılışının ardından gerçekleşen pazar reformları hakkında genel bir bilgi vermek amacındadır. Burada ele alacağımız konuların Küba devletinin izlediği yolu anlamada etkili olacağı düşüncesindeyiz. Değerlendirme-

mizde çok sayıda kaynaktan yararlınsak da esas olarak iki kaynak üzerinden hareket edeceğiz. Diğer kaynaklardaki bilgiler bu iki esas kaynağa paralel olarak değerlendirilecek ve yorumlanacaktır. Bahsini ettiğimiz kaynaklar yakın süreçte Küba’da yayınlanan ve İngilizce’ye çevrilen kitaplardır. Kitapların yazarları sistem içinde önemli mevkilere ve deneyimlere sahip olan sözü geçen kişilerdir. Bu anlamda bu kitaplar resmi düşünceyi de net bir şekilde aktarmaktadır.

Bu kitaplardan ilki **“Küba: Sosyalist Ekonomik Reform ve Modernleşme.”** Kitap **Jose Marti Yayınları** tarafından ilk olarak 1998’de yayınlanmıştır. Kitabın yazarı olan **Evélio Vilarino Ruiz**, Havana Üniversitesi’nde profesör ve merkezi devlet örgütünde uzman, danışman ve yönetici olarak 31 yıllık deneyime sahip. Kübalı Ekonomistler Ulusal Birliği Yürütme Komitesi’nde ekonomik danışmanlık yapmakta. Kitabına Ekonomi ve Ekonomik Planlama Bakanı Danışmanı Dr. Alfredo Gutiérrez ile Küba Komünist Partisi Merkez Komite üyesi Dr. Raul Vivo önsöz yazarak kitabın önemini anlatıyor. Diğer kaynağımız ise **“Küreselleşme ve Küba Devrimi”** isimli kitap. 2002 yılında yine Jose Marti Yayınları tarafından basılan kitabın yazarı olan **Jose Bell Lara** Havana Üniversitesi’nde sosyoloji profesörü.

Küba yönetimi ve Sosyalizmden geriye dönüş meselesi

Küba, bugünkü yönetimin **Özel Dönem** olarak tanımladığı bir dönemi yaşamakta. Yarı-

resmi bir kavram olarak öne çıkan **Özel Dönem** tanımıyla, Rus Sosyal Emperyalizmi’nin yıkılışının ardından Küba’nın içine girdiği derin ekonomik ve politik kriz kastedilmektedir. Bu dönemde hem ticari kayıpların hem de ABD ambargosunun altından kalkabilmek amacıyla ciddi ekonomik tedbirler alınmıştır. Bu tedbirler genel olarak **liberal pazar reformlarından** ibarettir. Ruiz, 1988’e kadar tarım sanayisinde tüm teknik kaynaklara, emek gücüne, bilim ve teknolojiye sahip olduklarını ancak Sovyetlerin yıkılışının ardından bunlardan mahrum kaldıklarını belirtmektedir. Elbette ki yazarın belirttiği imkanların Sovyetlerin yıkılışının ardından kaybedilmesinin en önemli nedeni Küba’nın Sovyetlere olan bağımlılığıdır. **Küba ile Sovyetler arasındaki ilişkiler iki eşit sosyalist ülke arasındaki dostluk ilişkileri şeklinde gelişmemiş, Küba, Rus Sosyal Emperyalizminin (RSE) sömürgesi olarak şekillendirilmiştir.** Küba’da ağır sanayi geliştirilmemiş ve Küba yönetimi nasıl devrimden önce yalnızca ABD’ye şeker ticareti ile sınırlanmışsa, devrimden sonra da aynı ilişki Sovyetlerle kurulmuştur. Sovyetler Küba’nın petrol, teknoloji, ağır sanayi ürünleri vb. ihtiyaçlarını karşılarken Küba şeker üretimiyle sınırlandırılmıştır. Sovyetlerin yıkılışı ile birlikte petrol, makine vb. ihtiyaçların karşılanmaması üretimi de felç etmiştir. Sovyetler yıkılmadan önce Küba, Sovyetlerden yılda 13 milyon ton petrol ithal ediyor, bunun 3.6 milyon tonu ile elektrik üretiyordu. Bu kaynak kesilince ülke, günümüzde de

süren enerji krizine girmiştir.

Lara, 1970 ile 1986 arasında Küba’nın Sovyetler Birliği’ndeki **“reel sosyalizmi”** aynen kopya ettiğini vurgulamaktadır. Ruiz de şöyle demektedir: **“Ekonomik Planlama ve Yönetim Sistemi öncesinde ekonomik ilişkiler yukarıdan aşağıya SSCB’nin deneyimlerinin mekanik bir şekilde kopyasıydı.”** 1970’de Sovyetler ve Doğu Avrupa ülkeleri arasında ekonomik işbirliği örgütü olan CMEA’ya katılan Küba’da CMEA’ya üyeliğin ardından yazarın deyiimiyle **“ekonominin teknokratik yönetimi”** oluştu. Küba Sovyetlerdeki modeli aynen kopya etti. Merkezi planlamalar Sovyetlerdekiyle hemen hemen aynıydı. “Ekonomik verimin zayıflığı, yatırımların yavaşlığı ve verimsizliği ve **bazı ithal ürünlere bağımlılık**” (abç) Küba ekonomisinin gelişimini engelliyordu. Yine yazarın yorumlarıyla devam edelim: Bu model çok sayıda bürokratik ve teknokratik eğilim yarattı, tartışmayı ve analizi ezdi. Bu da devrimi riske soktu. CMEA içindeki fiyat, kredi, ihracat ve ithalat olanakları hakkında Lara’nın yorumu ise **“Bu, kelimenin tam anlamıyla bir bağımlılık ilişkisiydi”** şeklindedir. **“Bütünleşme temel olarak Küba’nın seçilmiş bazı ürünlerinin –şeker, meyve ve nikel- ihracatına dayalıydı ve kalkınmamış ülkelerdeki şekle benziyordu.”** 1987’de Küba’nın ticaretinin % 88.5’i sosyalist maskeli bürokratik yönetimlerle gerçekleşiyordu ve Küba, ürettiği şekerin % 63’ünü, nikelin % 73’ünü ve meyvenin % 95’ini CMEA ülkelerine satarken; hammadde-

nin % 86'sını, gıdanın % 63'ünü, fuelin % 98'ini, makinenin ise % 80'ini bu ülkelerden satın alıyordu. RSE şeker ve nikel ihracatına garanti vermiş, karşılığında petrol ve sanayi ürünleri satmıştır. 1989-93 döneminde Küba ekonomisinin ithalat kapasitesi % 75 düştü. Yine aynı dönemde kişi başına düşen gelir yaklaşık % 40, ihracat ise yaklaşık 2/3 oranında düşmüştür. 1994'de tarımsal üretim 1989 seviyesinin % 54 altına düştü. 1998'de kişi başına düşen gelir 1560 dolardı ve bu Latin Amerika ülkeleri arasında yalnızca Haiti, Honduras, Guyana, Nikaragua ve Haiti'den yüksek bir meblağdı.

Küba'nın CMEA üyeliği dönemindeki bağımlılığının eleştirisine Küba yönetiminin görüşlerini aktaran çeşitli yayınlarda rastlamak mümkün. Ancak buradan Küba yönetiminin özeleştiri verdiği ve artık bahsettiği hataları tekrarlamadığı anlamı çıkmamalı. Bugün halen Küba şeker, meyve ve nikel ihracatına dayanmakta ve yabancı ülkelere petrol, makine vb. sanayi ürünleri ithal etmektedir. RSE'nin çöküşünden bu yana gelişen en önemli sektör turizm olmuş ve turizm, bugün ülkenin en

önemli gelir kapısı haline gelmiştir. Yazının ilerleyen bölümlerde bahsedeceğimiz gibi günümüzde de Küba'nın ithalat yaptığı emperyalist güçlerle ilişkileri RSE ile olduğu gibi bağımlılık temelinde devam etmektedir. Yalnızca bağımlı olunan güçler değişmiştir.

RSE'nin yıkılışı ve Küba'nın içine düştüğü ekonomik bunalım karşısından Küba yönetiminin RSE'yi sahiplenmeyi sürdürmesi mümkün değildir. Elbette ki RSE'deki "reel sosyalizmin" iflasının nedenlerini açıklamak ve kendi yönetiminin meşruiyetini sağlamak zorundadır. Bu konuda Küba kaynaklarının ve temel aldığı görüşlerini aktarmakta fayda var.

Küba yönetimi ve Stalin düşmanlığı

Sovyetlerin çöküşü sürecini ele alırken yazarlar meseleyi tarihsel geçmişle birlikte ele almaktalar. Ve bunu yaparken oldukça ilginç tespitlerde bulunmaktalar. Bu konuda kitabında özel bir bölüm açan Lara'ya göre Sovyetlerin çöküşünün kökenleri Stalin dönemine uzanmaktadır. Reel sosyalizmin otopsisini yapma iddiasıyla

la yola çıkan yazar, "Stalinizm döneminde yaratılan ekonomik ve siyasi mekanizma, reel sosyalizm toplumlarında kapitalizme barışçıl geçişin kökeniydi. Bu mekanizma, devlet ve parti bürokrasisini bir sosyal gruba dönüştürdü" demektedir. Yazardan devam edelim: "Diğer yandan, Çar döneminden miras kalan bazı bölümler, Stalin'in iktidarda olduğu yıllarda toplumu bürokratikleştiren yeni hiyerarşi şekilleriyle güçlendirildi. Özetle, 'Stalin fenomeni' Çarist sosyalizme (abç) denk düşen bir biçime büründü." Yazar Stalin'i çarla karşılaştırmakla kalmıyor, teorilerini daha da ilerletiyor: "Sosyalizm adı altında, köylü toplumun modernizasyonu şiddet yöntemleriyle hızlandırıldı. Deutcher'e göre, onlar (Stalin-bn) 'barbarlığı yenmek için barbar yöntemlere' (abç) başvurdular." Burada yazarın içine düştüğü acizlik de kendisini göstermektedir. Yazar Stalin'i kararlarken, aslında doğal olarak, Troçkist kaynaklara başvurmak zorunda kalıyor, onları kendisine kaynak kabul ediyor. Yazara göre Stalin'in diğer "suç"ları ise dindar bir toplu-

RSE'nin yıkılışı ve Küba'nın içine düştüğü ekonomik bunalım karşısından Küba yönetiminin RSE'yi sahiplenmeyi sürdürmesi mümkün değildir.

ma zorla ateizmi dayatması, Marksizm'i formülasyonlar halinde her şeyi açıklayan ve bilimden çok bir **kadere** benzer şekilde uygulamasıdır. Ancak yazar, tüm bu yargılara karşın Stalin döneminde yapılan bu hataların Sovyetlerin kalkınmasını "engellemediğini", Sovyet ülkesinin ayağa kalkabildiğini, 2. Dünya Savaşından zaferle çıkabildiğini, savaş sonrasında hiçbir dış destek olmadan ülkenin yeniden kurulduğunu, uzay teknolojisi vb. bilimsel-teknolojik alanlarda büyük gelişmeler gösterebildiğini belirtiyor. Ancak bunları sosyalist yönetimin büyük özverilerle yarattığını göz ardı ederek **devletin siyasi ve ekonomik merkezileşmesinin** bir sonucu olarak yorumluyor. Yazar bununla kalmıyor ve Stalin döneminde parti üyeliğinin bir ayrıcalık haline geldiğini belirtiyor ve ekliyor: "1930'lardaki **terör dönemi** (abç) Stalin'in saltanatını da kurumsallaştırdı."

Küba yönetiminin Stalin düşmanlığının bariz bir şekilde yansıtıldığı bu cümleler aslında MLM'ler için şaşkıncı olmamaktadır. Modern revizyonizmin Sovyetlerde iktidarı gasp etmesiyle birlikte modern revizyonizmin militan savuncululuğuna soyunan Castro yönetiminin Stalin'i sahiplenmesi mümkün değildir. Kruşçev'le birlikte iktidarı ele geçiren revizyonistlerin en önemli hedefi Stalin'in karalanması olmuş ve revizyonistler, Troçkistler ve emperyalistler ortak bir şekilde bilimsel sosyalist ideolojinin 5 ustasından biri olan Stalin şahsında Marksizm'e saldırmaktan bıkmamıştır. Stalin'i savunmak ve söz ko-

nusu iddialara cevap vermek bu yazının sınırlarını zorlamaktadır. Amacımız Küba yönetiminin Sovyetlerin çöküşünü nasıl açıkladığını genel bir şekilde aktarabilmektir. **Ancak ilginç olan nokta şudur ki ülkemizde Stalin'i usta kabul eden bazı devrimci partilerin Troçkist-emperyalist ideologların bıkırtıcı iddialarına sarılan Küba'yı sosyalist olarak değerlendirmeleridir.**

Sovyetlerin yıkılış nedenlerine değinen yazarlara göre Sovyetler yeni teknolojileri dinamik bir şekilde takip etmedi, ekonomiyi verimli bir şekilde yönetemedi. Bu eleştiriler elbette değerlendirmeye alınabilir ve hak verilebilir. Ancak yazarın çözüm önerisi bu konuda Küba yönetiminin yaptığı reformların mantığını ele veren ipuçlarını da bizlere göstermektedir. Yazara göre çözüm için batı teknolojisinin kitlesel ithalatı ve "**dünya ekonomisine yaklaşma**" gerekmektedir. **Dünya ekonomisinden kastın emperyalist-kapitalist sistem olduğu açıktır.**

Küba yönetimine göre sosyalizmde sınıf mücadelesine yer yoktur. Sosyalizmdeki temel ekonomik çelişkilerden (farklı ücret sistemlerinden, kent-kır, kafa-kol çelişkilerinden vb.) doğan yeni burjuvaziye karşı sınıf mücadelesinin sürdürülmediği bir yerde proletarya diktatörlüğünün nasıl ve kime karşı uygulanacağı, sınıf düşmanlarının nerede aranacağı ve onlarla nasıl mücadele edileceği vb. konularda da net bir duruş sergilenemeyecektir. Sosyalizmden geriye dönüşler sağlıklı bir şekilde açıklanamayacaktır. **Başkan Mao'nun öğretilerinin ve**

Büyük Proleter Kültür Devrimlerinin reddi sosyalizmden komünizme geçiş sürecinde proletaryanın ellerini bağlamakta, halkın uyanıklığını köreltmekte, modern revizyonistlerin iktidarı gasp etmesinin yolu açılmaktadır. Tarihinde sosyalizmin hiç yaşanmadığı Küba'da yönetimin resmi düşüncesi, ülkelerindeki esas çelişkinin üretici güçlerin sınırlılığı ile toplumun ihtiyaçları arasında olduğudur. Bu nedenle yazara göre Sovyetlerdeki ekonomik gelişim halkın artan ihtiyaçlarını karşılayamadı ve düzen yıkıldı.

Yazara göre kapitalizmin hayat bulduğu dönem Stalin'le başlamış ve Perestroykaya dek devam etmiştir. Perestroyka ile Sovyet toplumundaki kapitalist yönelim kristalize oldu ve bürokrasinin desteği ve isteği ile sistem yıkıldı.

Ruiz ise aynı konuyu şu şekilde aktarmakta ve Küba yönetiminin görüşünü tamamlamaktadır: Doğu Avrupa'daki 80'lerin sonları ile 90'ların başlarında yaşananların nedenleri bu ülkelerdeki Komünist Partilerin siyasi iktidara aday olan küçük sosyal grupların çıkarlarının mücadele ettiği bir platforma dönüşmesidir. Bu küçük sosyal grupların oluşma nedeni ise üretimin toplumsallaşma düzeyinin farklı olduğu özel üretim birimlerinin var olması, ekonominin homojen olmamasıdır. Devlet mülkiyeti, kooperatifler, karma şirketler, kent ve kır küçük üreticileri vb. bu heterojen yapının farklı birimleridir. Bunların her biri zamanla farklı çıkar gruplarını oluşturmakta ve toplumun değil kendi çıkarlarını öne çıkartmaktalar.

Ruiz, karmaşık, çok yönlü ve adım adım gerçekleştirilecek bir görev olan mülkiyet ilişkilerinin mükemmelleştirilmesi görevi için çok sayıda uzmana ihtiyaç olduğunu vurgulamaktadır. Küba'nın resmi belgelerinde bu yönlü vurgulara sıkça rastlanmaktadır.

Burada şu soru ortaya çıkmaktadır. Sovyetlerdeki yönetim sistemini aynen kopya eden, benzer bir ekonomik yapı ve parti örgütlülüğünün olduğu Küba'nın da aynı sorunlara ve kadere sahip olması gerek değil midir? Küba yönetimi sınıf mücadelesinden bahsedemediği için yukarıdaki gibi bürokrasinin nasıl halktan kopup farklı bir tabaka oluşturduğunun adını koyamıyor ve nedenlerine giremiyor. Çünkü aynı yapı kendisinde de mevcut. Bu nedenle de konunun etrafında dolaşp duruyor.

Sovyetlerin yıkılış sürecinde Castro'nun yegane muhalefeti 1980'lerin ortalarında yaşanmıştır. Bu dönemde petrol fiyatlarının düşmesi, Küba'daki şeker üretiminin zarara uğraması, Sovyet yardımının azalması ve Sovyet bloğunda yükselen kriz Küba'yı olumsuz etkiledi. Bu gelişmeler sonucu Castro Gorbacov'a muhalefet etti ve **rektifikasyon (düzeltme) hareketini** başlattı. Lara, şayet Küba önderliği "**tropikal perestroyka**"yı uygulaysaydı onun da yıkılması mümkün olurdu yorumunu yapmaktadır. Castro Küba'daki yönetim sisteminin berbat olduğunu söylüyor ve esas olarak bürokratikleşmeye karşı çıkılması çağrısında bulunuyor. Bu yönlü atılan adımların arasında devlet yönetiminin basit-

leştirilmesi, işletmelere ekonomik ve finansal bağımsızlık vb. verilmesi vb. pratikler mevcut. Bu kampanyayla birlikte ekonomide, özellikle de tarımda liberal ekonomik reformların önü açılıyor. Ancak bu "düzeltme" hareketiyle birlikte Sovyet revizyonizminin, Sovyetlere olan bağımlılığın nedenlerine inilmiyor, bunlar sorgulanmıyor. Yönetim anlayışı temel noktalardan değiştirilmiyor.

Ruiz, karmaşık, çok yönlü ve adım adım gerçekleştirilecek bir görev olan mülkiyet ilişkilerinin mükemmelleştirilmesi görevi için çok sayıda uzmana ihtiyaç olduğunu vurgulamaktadır. Küba'nın resmi belgelerinde bu yönlü vurgulara sıkça rastlanmaktadır. Bürokratik bir yönetimin hüküm sürdüğü bir yerde çözümün uzmanlardan beklenmesi oldukça doğaldır. Ancak bu belgelerde pek değinilmeyen konu ise kitlelerin bu sürece katılması, kitlelerin inisiyatifinin açığa çıkarılması ve kitlelerin denetlemesi meseleleridir. Teknoloji ithalatı veya uzmanların yetiştirilmesi ile yetinildiğinde bürokrasinin güçlendirilmesi mümkün olacaktır. Aksi takdirde Ruiz'in de bahsettiği gibi Kübalı işçilerin işlerine yabancılaşması sorunu da ortaya çıkmayacaktır. Yazarın tespitine göre Kübalı işçiler kendilerini

toplumun öncüsü ve devletin sahibi olarak görmemektedir. Yine Lara'nın belirttiği gibi devletin kuruluş mekanizması kitlelerin inisiyatifine yer vermemektedir.

Küba yönetiminin belgelerinde sosyalizmden genel olarak sosyal sorunların çözümü olarak bahsedilmektedir. "**Devrim sosyal sorunları çözmek için yapıldı**" ya da "**Devrimin hedefi toplumsal hedefler, toplumsal adaletti.**" vb. sözlere bolca yer verilmektedir. Yine Küba devriminin getirileri vb. konularda yapılan yorumlarda da genel olarak devrimin eğitim, sağlık vb. konularda yarattığı olanaklara vurgu yapılmaktadır. Oysa ki halka asgari ihtiyaçlarda yardımda bulunma, eğitimi ve sağlığı parasız sunma vb. hizmetler yalnızca sosyalist ülkelerde verilmemektedir. Ya da sosyalizmin kıstası bunlar değildir. Bu yönlü propaganda Küba siyasal yaşamında popülizmin etkilerinin de yansımasıdır. Popülizm, 1895 ve 1930 devrimlerinde, (Ortodoks) Küba Halk Partisinin faaliyetlerinde ve Castro önderliğindeki devrimde de ön plandadır.

Küba'nın Çin'e bakışı

Küba yönetimi açısından Çin, K. Kore ve Vietnam üç dost sosyalist ülkedir. Bugün dünya çapında, Küba'nın sosyalistliği meselesi daha fazla tartışılırken Çin, Vietnam ve K. Kore bu derecede sahiplemez. Özellikle Çin'in Mao sonrasında kapitalist yola girdiği genel olarak kabul edilen bir görüştür. Yine K. Kore'nin dünya halklarının umudu olduğu söylemleri de pek duyulmaz. Oysaki Küba'nın belge-

lerinde bu ülkelerdeki yönetimlere ve yapılan pazar reformlarına övgüler dizilmekte ve bu ülkeler örnek olarak gösterilmektedir.

Ruiz “**Artan sayıda uzmanın görüşüne göre Çin’de, Vietnam’da ve Küba’da gelişen ekonomik sistem kamu mülkiyeti sistemi ile pazar ekonomisine dayanan sosyalist pazar ekonomisidir**” demektedir. Yine Ruiz’e göre Çin ve Vietnam’ın olumlu deneyimleri bizlere sosyalizmin halen ilk dönemlerinde olduğumuzu göstermektedir. Üretici güçlerin gelişimindeki yetersizlikleri aşmada bu ülkelerin sosyalizmle kapitalizmi “birleştiren” “**sosyalist pazar ekonomisi**” örnek alınmalıdır. Bu “sosyalist pazar ekonomisi” bu ülkelerde gerçekleştirilen liberal reformların teorisini oluşturmaktadır. Bundan kastedilen şudur; Sosyalizm planlama, kapitalizm pazarla sembolize ediliyor. Ancak her kapitalist ekonomide planlama, her sosyalist ekonomide pazar vardır ve bunlar belli oranlarda bütünleştirilmelidir. Ve bu girişin ardından her üç ülkede de liberal reformlar hayata geçirilmektedir. Yine Çin’de geliştirilen bu teorinin propaganda-sında kapitalizmden öğrenme ve sosyalizmi ülke özgünlüğüne indirgeme gibi iddialar da savunulmaktadır.

“Diğer yandan sosyalizmi daha mükemmel, ekonomiyi daha verimli kılmak ve uluslararası alanda modern ve rekabetçi olmak için önce Çin’de daha sonra Vietnam’da uygulanan reformlar süreci önemlidir. Halen koşullar zorludur ancak bu ülkeler stratejik hedeflerine varmada ciddi başarı-

lar elde etmiştir.” “Çin ve Vietnam kendi ulusal özgün karakterlerini de dikkate alarak sosyalizme uygun olarak sosyalist pazar ekonomilerini inşa etme ihtiyacını görmüşlerdir. Küba da sosyalizmi inşa sürecinde bu kuraldan vazgeçmeyecektir.” Ruiz’den yaptığımız bu alıntılar bir yandan Küba yönetiminin bu ülkelere bakış açısını gösterirken diğer yandan kendi ülkelerindeki ekonomik yapıya işaret etmektedir. Küba KP’sinin yayın organı olan Granma’da da sıkça Çin’le ve Vietnam’la geliştirilen ekonomik ilişkilerden bahsedilmektedir. Yine bu belgelerde Küba’nın gelecek 10 yılındaki hedefleri arasında televizyon, buzdolabı vb. eşyaların her eve girmesi hedeflenmekte ve bu konuda esas olarak Çin’le olan ilişkilere güvenildiği vurgulanmaktadır. Yazının ileriki bölümlerinde bu konuda daha fazla veri vereceğiz, ancak burada vurgulamak istediğimiz Küba’nın hangi yolda ilerlediği konusunda bir fikir verebilmektir.

Küba’nın RSE’nin çöküşünün ardından ilham kaynağı esas olarak Çin’deki reform süreci olmuştur. Çin’deki reformlar ve sonuçları meselesi genel olarak devrimci harekette ortak bir şekilde mahkum edilen bir konudur. Çin’deki sınıflar arasındaki eşitsizlikler, Çin emekçisinin maruz kaldığı yoğun sömürü, ülke sathında yayılan işçi, köylü eylemleri ve bu eylemlere polislin cinayetlere varan saldırıları, solculara yönelik tutuklama ve solcu kurum ve internet sitelerine yönelik kapatma saldırıları vb. pratikler Çin yönetiminin teşhirini

hızlandırmıştır. Bununla birlikte Çin yönetiminin Nepal ve Hindistan’daki Maoistlere yönelik devletin bastırma hareketlerine desteği ve bu gerici devletlere yaptığı silah yardımları da bilinmektedir. Bununla birlikte K. Kore ve Vietnam’daki baskıcı yönetimlerin de savunulacak herhangi bir yanı yoktur. İşte Küba bu ülkelerdeki yönetimleri ve “**ilerlemeleri**” örnek almaktadır.

Ekonomik Reform süreci

Sovyetlerin yıkılışıyla birlikte Küba’da liberal pazar reformlarına ağırlık verildi. Özellikle 1993 yılında büyük bir reform paketi uygulanmaya başlandı. Reformların amacı global ekonomiye daha iyi entegre olabilmektir. Böylece merkezi planlı ekonominin yanında “**ikinci bir ekonomi**” yaratıldı. Toprakların dağıtımı tarımda küçük işletmelerin ağırlık kazanmasına neden oldu. Dolar serbestleştirildi. Yabancı sermaye teşvik edildi. Serbest çalışma –kent ve kırsal küçük işletmeler- yaygınlık kazandı. Serbest ticaret bölgeleri oluşturuldu ve burada Latin Amerika’nın en liberal kurallarının hüküm sürmesi sağlandı. Farklı sektörler arasında çalışanlar arasındaki ekonomik eşitsizlikler arttı vb. Bu konuda Devlet Konseyi Sekreteri Carlos Lage şöyle demektedir: “Bizler kalkınma mantığıyla CMEA ile bütünleşen bir ülkedik. Ancak bu devlet topluluğu artık yok. Şimdi kendimizi **dünya pazarına tanıtmaya ve farklı sermaye kaynakları bulma** ihtiyacımız bulunmaktadır.” (abç)

Bu doğrultuda Küba günü-

müze kadar oldukça ciddi adımlar attı. Ancak önceden de vurguladığımız gibi Küba, örnek aldığı Çin gibi yabancı sermayeyi ağır sanayisini geliştirme, ülkeyi kalkındırma amacıyla kullanamadı. Küba ekonomisinin temel bağımlılık noktaları aşılamadı, daha da derinleşti. Daha öncesinde sık görülmeyen fuhuş, dilencilik, kara para vb. suçlar yaygınlaştı. Bu yazıda bir bütün olarak ekonomik reform sürecini aktarmayacağız. Ancak temel bazı reformlar üzerine genel bir bilgi vereceğiz.

Tarımda reform ve UBPC'ler

Tarımda reform çalışmaları 1993'le sınırlı değildir. 1980'de de bu yönlü adımlar atılmıştı. O dönemde küçük üreticiler için bir serbest pazar oluşturulmuş, böylece küçük işletmeler ve özel mülkiyetlerden oluşan kooperatiflerin artı ürünlerini doğrudan halka satabilmeleri sağlanmıştı. Ancak bu uygulamaya 1986'da son verilmişti. Daha liberal bir program 1993'de başladı ve devletin mülkiyetindeki tarım arazilerinin önemli bir kısmı yeni yaratılan UBPC'lere (**Temel Kooperatif Üretim Birimleri**) dağıtıldı. Devlet işçileri kooperatif çiftçisi haline dönüştü. Bu kooperatiflerde üreticiler hükümete anlaştıkları miktarı teslim ettikten sonra kalanını açık pazarlarda satmaya başladı. UBPC'lerde her birimin toprağı kullanma hakkı var ve üyeler kendi üretim araçlarına sahipler. Kooperatifler öz yönetim ilkesiyle çalışıyorlar. Gelirleri ile giderlerini karşılama çabasındalar. Devletin üretim planına uygun üreti-

yorlar ancak artı-ürünlerini serbestçe kullanabiliyorlar. Ruiz, kooperatif üyesi küçük özel bağımsız üreticilerin daha verimli çalışacağı yorumunu yapmaktadır. 1994 yılı içerisinde 2446 UBPC kuruluyor. Devletin tarım arazisi % 75'ten % 33'e düşüyor. 1994'de tüm tarım arazilerinin % 42'sini UBPC'ler, % 10'unu tarımsal üretim kooperatifleri ve % 15'ini özel bağımsız çiftçiler oluşturmaktaydı. 1996'da ise 3000 UBPC, 1161 kooperatif ve 86 bin özel üretici bulunmaktaydı. **Bu reform ile tarımda yeniden küçük üretimi bir dönüş sağlanmıştır.**

Doların serbestleşmesi

Küba yönetimi 1994'de dolara özdeş **Convertible Peso** para birimini yürürlüğe çıkardı. Bu şekilde karaborsa şeklinde yaygınlaşan dolar kullanımını resmi olarak kabul edilmiş oldu. Bu reform, ikili ekonominin oluşmasında (dolar ve pesonun kullanıldığı) etkili oldu. Geleneksel, peso temelli ekonomi; tarımsal üretim, eğitim, sağlık vb. yerlerde geçerliken, dolar temelli convertible peso; turizmde, ihraç edilen tarımsal ürünlerde vb. kullanılıyor.

Birçok kaynakta Küba ekonomisinin dolarizasyonunun ve iki ekonominin gelişmesinin toplumsal eşitsizliği artırdığı belirtiliyor. Kamu çalışanlarının kazancı bu reformlarla düşerken turizmde çalışanların, ihracatla uğraşanların gelirleri arttı. Devlet için çalışanlar ayda yaklaşık 15 dolar alırken turizm işinde çalışanların gelirleri bu meblağın oldukça üstün-

de. Örneğin bir garson günde rahatlıkla 10 dolardan fazla bahşiş alabilirken hediyeleş ya satan bir serbest çalışan, ürünlerini 10'larca dolara satabilmektedir. Tüm bunlar gelir dağılımındaki eşitsizlikleri derinleştirmektedir.

Ayrıca bu şekilde doların daha yaygın kullanılması Küba yönetiminin para arzındaki denetimini de azalttı. Küba yönetimi 1999'dan bu yana dolar yerine Euro'yu öne çıkarmaya çalışıyor ve 2004'den bu yana dolar bozdurmak isteyenlere ek vergi uyguluyor.

1994'deki para reformuyla yurtdışındaki Kübalıların Küba'daki ailelerine havaleyle dolar göndermesine izin verildi. Bugün Küba nüfusunun % 60'ı bu havalelerden yararlanıyor ve binlerce aile yalnızca bu havalelere dayanarak yaşamını sürdürüyor. Havaleler daha çok Kübalıların ABD'deki akrabaları tarafından gönderilmektedir. ABD ise bir kişinin Küba'ya yılda 1200 dolardan fazla para göndermesine izin vermemektedir. Havaleler Küba ekonomisinde önemli bir yer tutmaktadır. 1998'de havaleler üzerinden Küba'ya giren para 800 milyon dolardır. Bu meblağ yılda 800 milyon dolarla 1 milyar dolar arasında değişmektedir. Küba ekonomisinin en fazla gelir elde ettiği turizmden 2002 yılında 1.5 milyar dolar kazanç sağladığı hesaba katılırsa havalelerin ekonomideki yeri daha iyi anlaşılacaktır.

Küba hükümeti dolar akışını yasallaştırdıktan sonra 1995'de herkese açık, resmi döviz bozdurma büroları açtı. Yine yalnızca dolarla alışverişin yapıldığı ve genellikle lüks

tüketim maddelerinin, gıda ve giyeceklerin satıldığı “dollar stores” -dolar mağazaları- da “Kübalılar için” açıldı.

Serbest Çalışma

1993’de yapılan reformla serbest çalışma da resmileşti ve yaygınlaştırıldı. Böylece küçük özel mülkiyetin daha fazla yaygınlaştırılması amaçlandı. Bu uygulama yaklaşık 150 iş alanını kapsamaktadır. 1998’de 160 binden fazla küçük işletme resmi olarak faaliyet yürütmekteydi. 2001’de ise bu sayı 200 bini geçmiştir. Ancak devletin vergi artırımı vb. uygulamaları nedeniyle bu sayı 2003 yılında 53 bine düşmüştür. Resmi rakamların dışında da bu işle gizli bir şekilde uğraşan yüz binlerce insanın bulunduğunu Ruiz tahmin etmektedir. Serbest çalışmanın resmileşmesinin nedenleri olarak kamu sektörünün küçültülmesi, hükümetin harcamalarının azaltılması, belirli hizmet ve ürünlerde iç ihtiyacı karşılama vb. nedenler gösterilmektedir. Asıl nedenler arasında karaborsanın legalleşmesi ve böylece denetime alınması amacı da bulunmaktadır. Bu nedenler emekçi halkımız için de yabancı nedenler değildir. Devlet yetkilileri ülkemizde de benzer nedenlerle özelleştirmeleri savunmaktadır.

Serbest çalışmanın -küçük üretimin- gelişmesi ülkede kapitalizmin, özel mülkiyetin gelişmesine ve dolar ekonomisinin büyümesine neden olmuştur. Ruiz serbest çalışanların gelirlerinin ortalamasının epey üstünde olduğunu belirterek bunların ideolojik-politik açılardan net olmadıklarını ve toplumu değil kendi çıkarlarını

daha fazla düşündüklerini vurgulamaktadır.

Yabancı sermaye

1982’de 50 no’lu yasayla yabancı sermaye ile karma şirketler kurulmasına izin verildi. 1995’de kabul edilen 77 no’lu yasayla ise eğitim, sağlık ve savunma haricinde her alanda yabancı sermayenin yatırım yapmasına izin verildi. 1990-99 yılları arasında yabancı sermaye resmi olarak 2 milyar dolar yatırımda bulundu. Ancak ABD’nin ambargosu nedeniyle gerçek rakamın çok daha fazla olduğu ancak bu rakamın bilinçli olarak az gösterildiği de iddia edilmektedir. Bunların % 60’ını Kanada ve Meksika’dan gelen sermaye karşılamış. Yine yabancı şirketler içinde İspanyol ve İtalyan şirketlerin yoğunluğu fazla. 2005 yılında 98 İspanyol, 52 Kanadalı, 51 İtalyan, 15 Fransız, 10 Çin şirketi yatırımda bulundu.

Ayrıca petrol arama çalışmaları için de Brezilyalı, Kanadalı, Fransız, İspanyol ve İsveç yatırımcılar 1996’dan bu yana 650 milyon dolardan fazla yatırımda bulunmuş. Ancak yabancı sermayenin en fazla yatırım yaptığı alan turizm olmuştur. Ayrıca tarım ve inşaat sektöründe de yabancı sermayenin bir yoğunlaşması bulunmaktadır. 1990’da 60 karma şirket bulunurken bu sayı 1998’de 340’a çıktı. Yabancı şirketlere bedava toprak kiralama, ithal malda gümrük almama, 25 yıl mülkiyet hakkı garantisi ve bunu 50 yıla çıkarma hakkı vb. kolaylıklar sağlanmaktadır.

1996’da kabul edilen 165 no’lu yasayla sanayi bölgeleri ve Serbest Ticaret Bölgeleri (STB) kuruldu. İlk STB 1997’de açıldı ve 294 şirket yer aldı. Burada yabancı şirketler % 100 sermaye ile iş yapabilmektedir. Bir Kanadalı iş rehberi Küba’daki STB’leri

Serbest çalışmanın resmileşmesinin nedenleri olarak kamu sektörünün küçültülmesi, hükümetin harcamalarının azaltılması, belirli hizmet ve ürünlerde iç ihtiyacı karşılama vb. nedenler gösterilmektedir.

Latin Amerika'nın en liberal STB'leri olarak tanımlamaktadır. Burada yabancı sermayeye gümrük ve vergi kolaylığı sağlanıyor, ihracatına ve ithalatına karışılmıyor.

1994'te Ulusal Banka'nın tekeli kaldırıldı ve 1996'da 11 yabancı banka Küba'da faaliyet sürdürmeye başladı. 1992'de de anayasal bir değişiklikle ithalat üzerindeki devlet tekeli kaldırıldı. Bu karar yabancı sermayenin baskıları sonucu alınan bir karardır. Bu değişiklikte birlikte devletin sahibi olduğu ancak merkezi planlamadan bağımsız olan yüzlerce şirket kuruldu. (Bu şirketler diğerlerinden sonlarına eklenen -SA takısı ise ayrılmaktadır)

1998'de Küba'nın en fazla ticaret yaptığı ülke % 25 ile Rusya olmuştur. Bununla birlikte en fazla ihracat yaptığı pazar Avrupa Birliği pazarı olmuştur. Hollanda, Fransa ve İspanya ihracatın % 26'sını karşıladılar. Söz konusu yıl ihracatta **Kanada, Rusya** ve **Hollanda**'dan sonra 3. sırada yer almıştır. 1998'de Küba'nın ithalatının 1/3'ini **İspanya, Fransa** ve **İtalya** karşıladı. **Çin** 7. sırada, **Rusya** ise 9. sırada yer almıştır. Küba'nın 1998'de en fazla ihraç ettiği ürünler şeker, nikel, tütün, deniz kabukluları, tıbbi malzeme ve kahve iken, en fazla ithal ettikleri petrol, gıda, makine ve kimyasal olmuştur.

İthalat ve ihracat ürünleri günümüzde de değişmemiştir. Küba, sanayi devrimini yaşamamıştır/emperyalist güçlerin müdahalesi ile yaşattırılmamıştır. 2005'te yapılan 6.916 milyar dolarlık ithalat yine petrol, gıda, makine ve kimyasal

olmuştur. 2004'te ülkelere göre ithalat oranları şöyle olmuştur: **İspanya** % 14.7, **Venezüella** % 13.5, **ABD** % 11, **Çin** % 8.9, **Kanada** % 6.4.

Çin'in Küba ekonomisi üzerindeki etkisi giderek artmaktadır. Çin'deki ekonomik reform sürecini kendisine ilham alan Küba yönetimi ile Çin Emperyalizmi arasında ekonomik ilişkiler de gelişmektedir. Çin şirketlerinin yatırımları, Çin'in sunduğu ve Sovyet dönemini andıran ucuz kredi ve garantileri bu gelişimi göstermektedir. 2004'de Küba'nın esas ticaret ortakları Çin ve Venezüella oluyor. Çin ayrıca Küba'dan her yıl 4 bin ton nikel alacağını garanti ediyor ve plastik ve petrol alanlarında da yatırımlarını artıracığını belirtiyor.

Küba 1997'de **İspanya, Fransa, Kanada, İtalya** ve **Almanya**'dan 32 milyon dolar, **BM**'den ise 35 milyon dolar yardım almış. ABD ise tıbbi ve insani yardım adı altında 1992-98 arası Küba'ya 227 milyon dolar yardımda bulunmuş. Hem Küba'ya yönelik yardımlar, hem ABD'den akan havaeleler hem de ABD'nin Küba ticaretindeki üst sıralardaki yeri ABD'nin ambargosunun boyutunu da göstermektedir.

Küba, 2003 yılında ise 42.9 milyon dolar kredi almış. Bunun 9 milyon dolarını Çin, 10 milyon dolarını ise IMF ve OPEC vermiş. Rusya Dış Ekonomik İlişkiler Bakanı **Pyotr Aven**, 1992'de yaptığı açıklamada Küba'nın **Rusya**'ya olan borcunun 75 milyar dolar olduğunu belirtmiştir. Bu dönemde **Paris Club**'a 7 milyar dolar ve Doğu Avrupa ülkelerine ise 4 milyar dolar borcu bu-

lunmaktaydı. 2005 yılında ise Küba'nın Rusya'ya borcu 15 milyar dolar civarında, diğer ülkelere olan borcu ise 13.1 milyar dolardı. Bu ülkeler arasında Japonya da üst sıralardadır.

1994'den bu yana ülkenin en büyük gelir kaynağı değişti. Daha öncesinde ilk sırada şeker bulurken 1994'den bu yana turizm ilk sırayı aldı. 1998'de turizm 1.8 milyar dolar gelir getirirken şekerinki 600 milyon dolardı. 2005 yılında ise Küba'ya 2.3 milyon turist geliyor ve 2.6 milyar dolar gelir bırakıyor. Küba yönetimi turizmi Özel Dönem'den çıkışta ve kalkınmada anahtar gözüyle bakıyor. Turizmle birlikte inşaat, telekomünikasyon, gıda vb. sektörlerin de geliştiği vurgulanıyor. Ancak turizmle birlikte turizmle uğraşanlarla uğraşmayanlar arasındaki fark büyüyor, fuhuş, karaborsa, dilencilik artıyor.

Sonuç

Bu yazıda genel olarak Küba'nın RSE'nin dağılmasının ardından tuttuğu yol üzerinden bir fikir vermeye çalıştık. **Açıktır ki yukarıda çizdiğimiz tablo, sanayi devrimini gerçekleştirmiş, bağımsız, sosyalist bir ülkenin tablosu değildir.** Daha çok emperyalist-kapitalist sistem içinde bağımlı, yarı-sömürge bir ülke görüntüsü vermektedir. Bu hem Küba yönetiminin ideolojik-politik duruşuyla hem de izlediği ekonomik politikalarla ilgili bir meseledir ve esas olan Küba yönetiminin revizyonist hattıdır. **Başkan Mao'nun da belirttiği gibi politika ekonomiyeye kumanda eder.** İzlenen politika o ülkenin ekonomik

yapısını da belirler. **Sosyalist bir ülkede revizyonistler iktidarı gasp edebilirse o ülkenin uzun süre sosyalist kalması mümkün olamaz.** Revizyonist yönetimler ülkeyi kapitalist yola sokar. Başkan Mao'nun bu öğretileri tekrar tekrar kanıtlanmıştır. Hem Sovyetlerde hem de Çin'de sosyalizmden geriye dönüşler revizyonist yönetimlerle birlikte gerçekleşmiştir. Küba tarihinde sosyalist bir dönem yaşamamıştır. Popülist bir önderlikle devrimi gerçekleştiren Küba halkı karşısında modern revizyonist Sovyet yönetimini bulmuştur. Küba yönetiminin revizyonizme teslimiyeti ile Küba ABD'den kazandığı bağımsızlığı başka bir güce teslim etmiş ve Rus Sosyal Emperyalizmi'nin sömürgeci olmuştur. RSE'nin son dönemlerinde Castro yönetimiyle yaşanan sorunlar ve Castro yönetiminin halk üzerindeki etkisi ve kurulu bürokratik mekanizma RSE'nin çöküşünün Küba'dan cevap bulmasını engellemiştir. Küba yönetimi ayakta kalabilmek içinse öz-eleştirel bir yaklaşım sergileyerek bağımsız, sosyalist bir ülkeye doğru yönelmemiş (zaten bu yönetimin öznel istemiyle ilgili bir mesele değil, onun sınıfsal duruşuyla ilgilidir) tam tersine emperyalist-kapitalist sistemle daha fazla bütünleşme yolunu tutmuştur. Bugün Küba yönetimi üzerinde Rusya'nın, Kanada'nın ve AB'nin ciddi etkisi bulunmaktadır. Çin, hızlı bir şekilde yükselerek Küba ekonomisi üzerinde söz sahibi olmaya başlamıştır. Ancak Küba yönetimi yabancı sermaye ile eşit koşullarda masaya oturamamaktadır. Sanayisi gelişme-

miş, bağımlı bir ülkenin emperyalist tekellerle eşit koşullarda pazarlık yapması mümkün değildir. Bu nedenle Küba yönetimi diğer yarı-sömürge ülkeler gibi tavizler vermiş ve bağımlılığını derinleştirmiştir.

Küba yönetiminin bugün savunduğu tek mevzu sosyal yönüdür. Küba'da eğitim ve sağlık alanında önemli gelişmeler sağlanmıştır. Halka bu hizmetler ücretsiz sunulmaktadır. Elektrik, su vb. faturalar ayda 1 pesoya sabitlenmiştir. Maaşın yanında herkese her ay temel ihtiyaç malzemeleri dağıtılmaktadır. Çocuk ve yaşlılara verilen hizmet bilinen bir gerçektir. **Ancak bunlar o ülkede proletarya diktatörlüğünün bulunduğu, o yönetimin ülkeyi sınıfsız bir topluma götürdüğü, herkesin**

Küba tarihinde sosyalist bir dönem yaşamamıştır. Popülist bir önderlikle devrimi gerçekleştiren Küba halkı karşısında modern revizyonist Sovyet yönetimini bulmuştur.

emeğinin karşılığını aldığını göstermemektedir. Birçok emperyalist ve yarı-sömürge ülkede belli dönemlerde halka böylesi hizmetler verilmekte veya devletleştirme, toprak reformu vb. uygulamalar gerçekleştirilmektedir. Ülkemizde de sınıf mücadelesinin daha gelişmiş olduğu 70'li yıllarda ve daha öncesinde eğitim, sağlık vb hizmetler ücretsizdi. Bugün bile devletin bu yönlü hizmet-

ler verdiğini iddia ettiği okullar, hastaneler mevcuttur. Ancak bunlar TC'nin kuruluşundan bu yana faşist ve emperyalizme bağımlı bir ülke olduğu gerçeğini değiştirememektedir.

Stalin ve Mao yoldaşların öğretilerini reddeden, dünya çapındaki silahlı devrim mücadelelerinin değil de reformist önderliklerin yanında yer alan, modern revizyonizmin bayraktarlığını yapan, emperyalist güçler karşısında bağımsız bir duruş sergileyemeyen Küba'nın sosyalist olmasını bir yana bırakalım halkçı veya anti-emperyalist olarak nitelemek bile mümkün değildir.

Venezüella, Chavez ve 21. Yüzyılın "Sosyalizmi"

Yukarıda niteliğini belli hatlarıyla ortaya koymaya çalıştığımız Küba'yı dost ülke, Kastro'yu da dost olarak nitelleyen Venezüella ve Chavez gerçekliğine gelecek olursak; öncelikle Venezüella'daki süreci ve Chavez'i hangi düzlemde tartışacağımızı açmak gerekiyor. Zira başka faktörler olmasa Venezüella'yı emperyalist-kapitalist sistemin bir parçası olarak bu düzlemde tartışmak gayet doğal olurdu. Ancak bugün Chavez kendini **"21. Yüzyılın Sosyalizminin"** yaratıcısı olarak kabul etmekte, ülkemizde de uluslararası düzlemde de çeşitli çevrelerce **"halkların umudu"** olarak gösterilmeye çalışılmaktadır. Bu noktada Chavez'li Venezüella sürecini sosyalizm düzleminde tartışmak, 21. Yüzyılın "sosyalizminin" nasıl bir şey olduğuna bakmak ihtiyacı hasıl olmaktadır. Bunun yanında

tartışmak zorunda olduğumuz bir diğer yanı da, Venezüella ve Chavez gerçekliğine anti-emperyalizm anti-ABD’cilik ve “**halkçı iktidarlar**” bağlamında da bakmak oluşturuyor.

Chavez’in 1992’de “**yurt-sever**” bir subay olarak çürümüş yönetime karşı askeri darbe girişimi başarısızlıkla sonuçlanmış ve fakat altı yıl sonra, 1998’de yapılan seçimlerde oy verenlerin % 56’sının oyuyla iktidara gelmiştir. 8 yıllık iktidarının ilk dönemlerinde dünya kamuoyunda pek fazla bir yer işgal etmemişse de özellikle son yıllarda en çok konuşulan liderlerden biri olmuştur. Kendinden önceki devlet başkanları **Carlos Andres Perez** ve **Rafael Caldera** gibi **O da**, sosyal politikalara ağırlık vereceği vaadiyle başkanlık koltuğuna oturmuştu. Perez ve Caldera, iktidara gelmeden önceki bu söylemlerine karşın uyguladıkları emperyalizmin neo-liberal politikalarını iliklerine kadar hisseden, özellikle topraksız köylülerin ve işsiz işçilerin yani Venezüella toplumunun en yoksullarının zoruyla iktidarlarını terk etmek zorunda kalmışlardı. Venezüella yoksulları, tıpkı diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi önemli mücadele deneyimlerine sahip olan bir başkaldırı geleneğine sahiptir. **ABD’nin arka bahçesi ve emperyalist neo-liberal politikaların laboratuvarı** durumundaki Latin Amerika ülke halklarının mücadelesi bugün de emperyalizm için bir korku, dünya halkları için ise umuttur. **Arjantin**, Bolivya, **Venezüella**, Meksika vb. Latin Amerika ülkelerinde yaşanan bu ayaklanmalar sonucu ve özellikle

1990’lardan itibaren bu halk hareketlerini dalgasını arkasına alarak popülist söylemlerle sözde halkçı kişiler öne çıkarak seçimlerde iktidara gelmişlerdir. Bu gelişmeler bir yanıyla halkın sosyalizme olan özlemini dile getirdiği için olumlu bir gelişmeyken diğer yanıyla bu iktidarların hiçbirinin sosyalizmle alakasının olmaması ve fakat diğer yandan bu söylemle geniş kitlelerin mücadelesinin önüne ciddi setler çekmesi olumsuz yanını oluşturmaktadır.

Venezüella’da da **27 Şubat 1989**’da dönemin başkanı **Carlos Andres Perez**, IMF’nin talimatıyla kemer sıkma programlarına başlayınca başkent Caracas ve civarındaki gecekondü bölgeleri ayağa kalkmış; halkın gıda gibi temel yaşamsal ihtiyaçlarını bu hükümetin IMF ile ortaklaşa kendinden sakındığını söyleyerek ayaklanması hem Venezüella’nın yakın tarihi açısından ve hem de Chavez açısından önemli bir gelişme olmuştur. Bu ayaklanmada dükkanları yağmalayan binlerce insan sokak ortasında “**zur emri**” verilen askerlerce katledilmiştir. Chavez’in de katıldığı ve **Caracazo** adı verilen ayaklanma sonucu iki hükümet devrilmiştir.

Venezüella yoksullarının Caracazo ayaklanmasından tanıdığı Chavez, bu süreci iyi değerlendirmiş, seçim propagandalarında direkt bu kesimi hedef almış, bu halk hareketinin etkisini kullanarak ve popülist söylemlerle iktidara hazırlanmıştır. Nüfusun yüzde 67’sinin günde iki dolardan, yüzde 36’sının da günde bir buçuk dolardan az bir gelire sahip ol-

duğu 1998 Venezüella’sında Chavez’in bu “**anti-emperyalist**”, “**ulusalcı**” ve “**radikal demokrasi**” içerikli vaatleri bu yoksul kesimlerde özellikle yankısını bulmuş, nihayetinde **8 Aralık 1998** seçimlerinde iktidar koltuğuna oturmuştur.

Venezüella ve Proletarya Diktatörlüğü

Burada dikkat edilmesi gereken birinci nokta, seçimlerle iktidara gelen Chavez’in, burjuva devlet erkine hiçbir şekilde dokunmayıp, aynı mekanizmayı kullanmaya devam etmesidir. Oysa daha 1872’de Komünist Manifesto’ya Marks ve Engels tarafından yazılan son önsözde, “... **Komün, işçi sınıfının hazır devlet makinesini ele geçirip, onu kendi amaçları için harekete geçiremeyeceğini kanıtlamıştır**” (abç) denilmektedir. Zaten seçildiği dönemde sosyalizm iddiasında olmayan Chavez için bu alıntı çok yersiz karşılanabilir, ancak bugün onun en hafif deyişle “**sosyalizm yolunda ilerlediği**”ni iddia eden “**Marksistler**” için bir kez daha okunması gereken bir gerçekliği ifade etmektedir. Reformizm ve revizyonizmin Marksizm’e yönelik tahrifatlarında baş sırayı alan proleter devlet ya da daha net ifadeyle proletarya diktatörlüğü meselesi, Venezüella açısından bir kez daha tartışılmayı hak ediyor. Çünkü: “**Proletarya diktatörlüğü sorunu, her şeyden önce proleter devrimin temel içeriği sorunudur. Proleter devrim, bu devrimin hareketi, kapsamı ve başarıları ancak proletarya diktatörlüğü ile ete-kemiğe bürünür. Proletarya diktatörlüğü, proleter**

devrimin aleti, organı, onun en önemli üssüdür; birinci olarak, devrilen sömürücülerin direnişini bastırmak ve kendi kazanımlarını sağlamlaştırmak, ikinci olarak proletar devrimi sonuna kadar götürmek, devrimi sosyalizmin tam zaferine kadar götürmek için oluşturulmuştur.” (Stalin) Chavez’e hayranlıkla bakan, onun özellikle ABD’ye (ileride de görüleceği gibi gerçekte Bush yönetimine) karşı sivri çıkışlarına özenen ama kendilerini Marksist-Leninist olarak tanımlayanlar açısından Marksist olmanın en önemli kıstasını bir kez daha yineleyelim: “Yalnızca sınıf mücadelesini kabul eden biri henüz Marksist değildir, henüz burjuvaca düşünmenin ve burjuva siyasetinin sınırları içinde biri olabilir. Marksizm’i sınıf mücadelesi öğretisiyle sınırlamak, onu budamak, bozmak, burjuvazi için kabul edilebilir bir şeye indirgemek demektir. Ancak sınıf mücadelesinin kabulünü, *proletarya diktatörlüğünün* kabulüne dek genişleten kişi bir Marksist’tir.” Peki, Marksist olunmadan sosyalist olunabilir mi ya da sosyalizme yürünebilir mi? Bu sorunun

yanıtını iddia sahiplerine bırakalım.

Burjuva sömürücülere ait devlet erkini “paramparça” etmeden, dolayısıyla proletaryanın iktidar biçimi olan proletarya diktatörlüğü olmadan “sosyalizm” deneyimi en yakın tarih açısından Allende’nin Şili’inde en trajik sonla yaşanmıştı, ki Allende ile Chavez’i karşılaştırmak elmayla muz karşılaştırmak kadar anlamsızdır... Marks, “*Hegel, bir yerde, şöyle bir gözlemede bulunur: bütün tarihsel büyük olaylar ve kişiler, hemen hemen iki kez yinelenir. Hegel eklemeyi unutmuş: birinci kez trajedi olarak, ikinci kez komedi olarak*” demişti. Yoruma açık...

Venezüella’da olanı ise bir alıntıyla aktaralım: “Venezüella’da çok ciddi reformlar gerçekleştirildi; ama bir devrimden söz etmemiz henüz mümkün değil. **Egemen sınıf konumunu koruyor.** Chavez’e karşı darbeyi destekleyen Venevizyon ve Globovizyon medya imparatorluklarının varlığını sürdürmesi bunun bir göstergesidir. **Eski devlet aygıtı da yerinde duruyor ve reform sürecinin ilerletilme-**

sine, çağrı Chavez’den bile gelse fren basıyor. Bu devlet işçilerin, kent yoksullarının ve köylülerin çıkarları doğrultusunda toplumun yeniden yapılandırılmasını garantileyen bir mekanizma sağlamıyor.” (abç) (Chris Harman-International Socialism Journal Sayı: 109. Dossier: Reform and revolution in Venezuela makalesinden)

Kapitalizmin ehlileştirilmesinden 21. Yüzyıl Sosyalizmine geçiş ve uygulamalar

Venezüella’da yaşananlara dönecek olursak, Chavez, iktidara geldiği ilk dönemlerde “**vahşi kapitalizm**”den bahsetmiş ve “**temiz**” ve “**sosyal**” bir kapitalizm istemini vurgulamışken, kapitalizmin vahşetinin ehlileştirilebileceği fikrinin kitleler nezdinde para etmediğini gördükçe bu söylemini “**Yeni Tarihsel Proje ve 21. Yüzyıl Sosyalizmi**” olarak değiştirmiştir. Henüz bu projenin ve 21. yüzyıl sosyalizminin nasıl bir şey olduğu net olarak ifade edilmemiştir, ancak Chavez’in kimi yerlerde yaptığı konuşmalarda hep temel argü-

man olmayı sürdürmüştür. Bu söylem, özellikle emperyalizmin 1990'larla birlikte yükselttiği ideolojik saldırı bombardımanı karşısında dümen kırmış, ya da ayaklarının üzerinde zorlukla durmayı başarılar üzerinde büyük bir heyecan yaratmaktadır. Çünkü Sovyetler Birliği'nin Rus Sosyal Emperyalizmi'ne evrildiğini görmeyen/kabul etmeyen bu çevreler 1980'lerin sonlarında dünya ölçeğinde "sosyalizm" nezdinde yaşanan gelişmeler karşısında "şok" olmuşlar; kimileri burjuva ideologlarının yarattığı "reel sosyalizm öldü" söylemleriyle tamamen ortak bir şekillenişe girerek bu ideolojik çatışmada safını burjuvaziden yana belirlemişken, kimileri ise yine "reel sosyalizm öldü" retoriğini kullanarak, günümüze uygun "sosyalizm" arayışlarına girmişlerdir. İşte özellikle bu kesim sözde dogmatizmden kurtulmak adına burjuva ideologlardan daha tehlikeli politikalar ve yaklaşımlar ileri sürmüşlerdir/sürmektedirler. Zaten "sosyalizmin son kalesi Küba'nın" gölgesine sığmaya çalışan bazı kesimler de Chavez'in 21. yüzyıl "sosyalizminden" etkilenen kesimlerden olmuşlardır. Chavez'in 21. yüzyılın "sosyalizmine" dair açıklamaları, yetersiz de olsa belli fikirler vermektedir. Ancak bu söylemin ardında yatanları en iyi şekilde Venezüella'da uygulanan politikalara bakarak görebiliriz. Ne diyor Chavez: ,

"Her geçen gün daha fazla inanıyorum ve hiç şüphem yok ki, pek çok aydının söylediği gibi, kapitalizmi aşmak zorunludur. Fakat kapitalizm, kapitalizmin içinden değil,

sosyalizm sayesinde, eşitlik ve adaletin olduğu gerçek sosyalizm sayesinde aşılabılır. Ama yine inanıyorum ki, bunu demokrasi altında yapmak mümkündür, fakat Washington'un dayattığı tipte bir demokrasi değil" "Her şeyin başına, makineleri veya devleti değil insanı koyan, insancıl sosyalizm." (2005 Ocağında Brezilya'da Dünya Sosyal Forumu'nda yaptığı konuşmadan)

"Hedeflerimizi kapitalizmle başarmamız ya da bir ara yol bulmamız olanaksız. Bütün Venezüella'yı yeni yüzyılın sosyalizmi yolunda yürümeye çağırıyorum." (1 Mayıs konuşmasından)

"21. Yüzyıl Sosyalizmi, Chavez'in bir seneden fazla bir süredir uyguladığı bir model. Burada vurgulanmak istenen, daha önceki modellerden farklı bir karakterde olması. Bu model Venezüella'ya ait olmalı ve özgün karakterler taşımalı. 21. Yüzyıl Sosyalizmini teoride ve pratikte geliştirme sürecindeyiz. Venezüella'da şu anda yaptığımız ulusal özgürleşmeyi sağlamak ve Amerika Birleşik Devletleri'nden bağımsızlaşmak. Hem politik, hem ekonomik hem de kültürel alanlarda bağımsızlığı hedefliyoruz." (Carlos Aquino-Venezüella Komünist Partisi gençlik kolu başkanı)

"Benim görüşüme göre, bugün Venezuela'da yapılabilecek tek şey Lenin'in Yeni Ekonomik Politika'da yaptığı şeydir. Sosyalizme doğru adım atılması yönündeki diğer tüm girişimler bugünkü koşullar altında sistemin hızla çökmesine yol açacaktır, çünkü bunu uygulayacak bir iktidar temeli

yok. Burjuva devlet yıkılmıştır, sadece kendini yeni bir yönetim tarzı biçiminde reorganize etmiştir. Kilise etkisini kaybetmemiştir. Büyük medyanın yüzde sekseni hükümete karşı olan büyük şirketlerin elindedir. Küba ve Sovyetler Birliği'nde olan şeyin bir taklidine izin verecek olan bir iktidar **korelasyonu** da yoktur. Yeni ekonomik politika, şimdiye kadar bir kenara itilmiş olan toplumsal kesimleri güçlendirecek şekilde düzenlenmelidir: küçük çiftçiler, sanayi işçileri, esnaf. Doğal olarak bu otomatik olarak sosyalizme yol açmaz." (Meksika'da bir akademisyen olarak görev yapan Heinz Dietrich Venezuela: A Serious Alternative for Latin America)

Tüm bu ve benzeri söylemlerden Chavez'in sosyalizminin nasıl bir şey olduğunu çıkarmak mümkün görünmüyor, bu nedenle onun pratiklerine bakmak gerekiyor.

Chavez iktidara geldikten hemen sonra yeni bir anayasayı kabul edecek bir kurucu meclis için referanduma gitme önerisinde bulundu. Aralık 1999'da kabul edilen ve ülkenin adını "**Bolivarcı Venezüella Cumhuriyeti**" olarak değiştiren Anayasadaki değişikliklerin temel hedefi çürümüşlüğü tüm yoksullar tarafından açıkça görülen politik sistemi "yeniden inşa" etmektir. Yeni anayasaya göre petrol sanayiinin yeniden yapılandırılması, tüm halka sağlık hizmeti alma hakkı, topraksız köylülerin toprak alma hakkı ve temel sendikal haklar getiriyordu.

"Venezüella'da Bolivarıcı bir devrimin başladığını söyleyen Chavez'in ilk icraatların-

dan biri de ülkenin milyarlarca dolarlık petrol gelirini hortumlamakla suçladığı Venezüella devlet petrol şirketinin (PDVSA) yöneticilerini görevden uzaklaştırmak oldu. Petrol gelirlerinin önemli bir bölümü ‘misyon’ adı verilen farklı sosyal programlara aktarıldı. Sağlık misyonu ile ülke genelindeki yoksul bölgelerde yaklaşık 5 bin klinik kuruldu. Buralarda verilen ücretsiz sağlık hizmeti sayesinde daha önce hastane yüzü görmemiş 1.5 milyon kişi tedavi olanağına kavuştu. Önceki dönemlerde büyük toprak sahiplerine çeşitli ayrıcalıklar tanınarak tahsis edilmiş 3 milyon hektar arazi, 70 bin yoksul aileye dağıtıldı ve köylülere düşük faizli krediler sağlandı.

Başlatılan okuma-yazma ve eğitim kampanyası ile 1.5 milyon yoksula ücretsiz temel eğitim verildi. Okula kayıt olmayan çocukların % 90’ı okula kaydoldu, yüz binlerce kişi maddi olanaksızlıklar yüzünden yarıda bırakmak zorunda kaldıkları lise ve üniversite eğitimlerini tamamladı. Ve kimliği bulunmayan ve bu yüzden de vatandaşlık haklarından yararlanamayan yüz binlerce kişiye kimlik dağıtıldı.” (Can Ertuna-Bolivarcı Devrimin Anatomisi)

Toplumun en zengin % 10’luk kesimin gelirinin en fakir % 10’unun tam 62 katı olduğu Venezüella için bu sosyal programların çok önemli olduğu açıktır. **Ancak burada tartıştığımız konu, 21. Yüzyıl Sosyalizmi gibi büyük bir iddia ve adlandırmadır.** Bu nedenle bu programlara daha yakından bakmak gerekmektedir. Öncelikle fabrikaların kamu-

laştırılması ve Toprak Reformu olarak adlandırılan toprak dağıtımıyla başlayalım; Venezüella ekonomisinin temeli olan petrolün kamulaştırılmış şirketler tarafından işletilmesi ile ilgili olarak şu alıntı çarpıcı bilgiler vermekte:

“Venezüella petrolünün kamulaştırılmış şirketler tarafından işletilmesi genellikle kafa karışıklığı yaratıyor. Bu imaj, özellikle uluslararası arenada 2000 sonrası dönemde özendirildi. Venezüella devlet petrol şirketi PDVSA, yabancı petrol şirketlerinden oluşan bir sanayiye miras aldı. Kamulaştırma, 14 Venezüella şirketi yarattı. Ancak bunlar eski şirketlerin sadece bir yansıması değildi. Yeni şirket yöneticileri, eski özel sanayiden devralındı. Bunlar da özel sektör yöntemlerini ve eski patronlarına bağlılıklarını sürdürdüler. **PDVSA, bir gözlemcinin de belirttiği gibi, bir Truva atı olarak işlev gördü.** Petrol işçileri aynı yapılarla sıkıştırıldılar. Ayrıcalıklı bir katman olarak ücretlerini dolar üzerinden almaya devam ettiler. Sendikaları ise Punto Fijo ittifakının vazgeçilmez bir parçası olan *Venezüella İşçi Kongresi*’ne bağlıydı. PDVSA, uluslararası petrol piyasalarında **çok uluslu şirketlerle** işbirliği politikasını sürdürdü. PDVSA, off-shore şirketleri kurarak son derece şüphe uyandıran hizmet sözleşmeleri ve petrolün yeniden satışı aracılığıyla şirket kârlarını emdi. Şirketin aldığı bazı yabancı rafineriler kârsızdı ve PDVSA bu rafinerileri ayakta tutmak için onlara piyasa fiyatının altında petrol temin etti. *‘PDVSA’nın varil başına üretim maliyetleri şu anda Exxon*

Mobil, Shell veya Chevron Texaco’nun üretim maliyetlerini üç katı.’” (abç) (Mike Gonzalez- Venezuela: Many Steps To Come) Ayrıca son dönemde duyurulan Texaco ve Exxon Mobil’in Orinoco bölgesinde petrol ve gaz üretim anlaşmasının koşulları şirketlerin lehine olması da kamulaştırmaya nasıl bakıldığına dair önemli bir ipucudur.

Yine kamulaştırmak için incelemeye alındığı söylenen 136 fabrikayı da **sahipleri tarafından işletilmeyen fabrikalar** oluşturmakta. Chavez, **“İşlenmeyen toprakta olduğu gibi. Nasıl işlenmeyen toprağı kabul edemezsek aynı şekilde işletilmeyen fabrikayı da kabul edemeyiz”** diyerek fabrikaların kamulaştırılmasından ne anladığını ve kamulaştırma sürecinin nasıl işletildiğini göstermektedir: **“Eğer işverenler üretime başlamazlarsa fabrikayı kamulaştırıp biz işleteceğiz.”** Diğer yandan da bu adımları dahi **“tedirginlikle”** karşılayan patronlar rahatlatılıyor: **“Üretime yeniden başlayabilmeniz için sizlerle birlikte çalışmayı istiyoruz.”**

Ekili toprakların yüzde sekseninin üreticilerin yüzde beşinin elinde bulunduğu ülkede toprağın kamulaştırılması da karikatür olarak kalıyor. Ağustos 2004 referandumundan sonra yaptığı konuşmada Chavez **“Gerçek bir kanser olan bu tarihsel sorunla yüzleşme vakti gelmiş bulunuyor. Bu devasa toprak sahipliği mevcut oldukça hiçbir kalkınma projesini ilerletmemiz mümkün değildir”** diyor ama aslında mülkiyet sorununu hedef almıyordu. Ocak 2005’te konuşuyla ilgili çıkartı-

lan kararnamenin hedefine de kâr beklentilerine göre en verimli toprakları çoğu kez ekmeyen ve sahip oldukları toprağı tamamen nadasa bırakan “**latifundiya**” sahipleri konuluyordu. Yukarıda bahsedilen 70 bin aileye devredilen üç milyon hektar toprak da bu latifundiyacılara aittir. Bu konudaki en büyük eleştiri de Venezüella Köylü Kongresi tarafından geliyor ve tarım reformunun beş bin hektarın üzerinde ekilmeyen topraklarla sınırlı kalması eleştiriliyordu. (Masis Kürkçügil-Hugo Chavez ve Devrimde Devrim)

Venezüella gibi bir ülke açısından sağlık, eğitim gibi konularda uygulanan sosyal programlar oldukça önemli gelişmelerdir. Ancak sonuçta halkın yoksulluğu sonucu olan bu konulardaki yoksunlukların kökeni ortadan kaldırılmadıkça yoksulluk sürecektir. Yani kapitalist sistem tüm kurum ve kuruluşlarıyla ortadan kaldırılmadıkça kölelik düzeni yoksulluğu üretmeye devam edecektir. Nitekim Kürkçügil’in kitabında aktarılan romancı Maurice Lemoine’in ağzından bu durum şu şekilde nitelenir: “**Demagoji yapmadan söylenebilir ki, sağlığa ulaşabilen bir yoksul, eskisinden daha az yoksuldur. Eğitime ulaşabilen bir yoksul, kendini savunmak için daha donanımlı hâle geldiğinden, eskisinden daha az yoksuldur.**” Yani eskisinden daha az yoksul ama yine de yoksul!!!

Chavez’in yoksulluğu azaltma projelerinin en önemli unsurlarından biri bize hiç de yabancı olmayan önerileri içeriyor. Dünya çapında en bilindik Sivil Toplum Kuruluşların-

dan olan Fransız ATTAC örgütünün önerdiği Tobin Vergisi ile patronları kızdırmayacak bir öneri getirmekte Chavez: “Bu toplantılarda, son beş ya da altı yıldır dünyaya, bu kıtada ve dünyada sosyal bir olağanüstü hal deklare etmenin gerekliliğini ve askeri harcamaları azaltarak, çürüme ve uyuşturucu trafiğı sermayesine karşı çalışarak bir çeşit Uluslararası İnsani Fon yaratmayı önermekteyiz. Bazı Avrupalıların Tobin Vergisi adını verdiği, dünyada geniş kayıtlar ve bağışlar üzerinden bir vergi. Hükümetlerin ve toplumun; insan neslinin yaşamını sürdürmesi ve barış için gerekli olan asgari düzeyi elde etmek için tarihi bir ittifakı ilerletmesine izin verecek bir fon yaratmak.” İşte Chavez’in yoksulluğu azaltmak için öne sürdüğü müthiş fikir!

Venezüella’daki bu reformlara karşın özellikle son süreçte Chavez’in patronlarla daha da yakınlaşma çabaları işçi sınıfından tepkilerle karşılanıyor. Dışarıdan Chavez ve uyguladığı programlar övgüye değer bulunup yere göğe sığdırılmazken, ülke içinden hoşnutsuzluklar kendini dışa vuruyor. Chavez yanlısı sendika olan Union Nacional de Trabajadores (UNT)’nin lideri Orlando Chirinos; Venezüella’daki işçilerin durumunu şöyle özetliyor: “İşçiler mutlu olmadığında onları mutluymuş gibi gösteren bir kamu sektörümüz var. Emperyalizme karşı ülkenin bağımsızlığını ve egemenliğini savunmak için işçilerin ihtiyaçlarını karşılayan koşullara ihtiyacımız var.” Chirinos, El Mundo gazetesinde yaptığı röportajda hükümetin işçi poli-

tikasını eleştiriyor. Başkan Chavez “asgari ücret üzerine tek taraflı açıklamalar yapmayı bırakmak zorundadır. İki yıldır bunu talep ediyoruz ve bunu tamamladık, fakat bir problem var... İşçiler ülke çapında asgari ücret almıyorlar.” Chirinos Chavez’in başkanlığının başlangıcında hükümetin geçirdiği iş yasalarını da, patronların eline çok fazla güç verdiğini söyleyerek eleştiriyor: “**İşverenler istedikleri zaman işçilerini tek taraflı olarak işten atabilir.**” Aynı şekilde çelik işçileri sendikasının liderlerinden olan ve Chavez’i dostu olarak tanımlayarak onun liderliğine saygı duyduğunu ifade eden Ramon Machuca da Chavez’i eleştirenler arasında. UNT Sendikası Ağustos 2003’te patronların yanında yer alarak Chavez’e karşı darbe örgütlenmesine de katılan CTV Sendikasına karşı kurulmuştu. Jimenez diktatörlüğüne karşı ilerici bir örgüt olarak kurulan CTV kısa bir süre sonra burjuva partilerin çıkarlarının sözcüsü haline gelmişti. CTV, ABD’nin bölgedeki anti-komünist eylemlerinin işbirlikçiliğini yapmış ve Amerikan Özgür Emeği Geliştirme Enstitüsü tarafından finanse edilmişti. CTV’nin gerçek yüzü açığa çıktıkça ona bağlı sendikalar 2003 yılında birleşerek Chavez yanlısı UNT’yi kurdu. UNT özellikle kamu sektöründe daha büyük bir güce sahip. 2003-4’de imzalanan toplu sözleşmelerin yüzde 76.5’i UNT’nin, 20.2’si CTV’nin. Aynı dönemde özel sektörle imzalanan sözleşmelerin yüzde 50.3’ü UNT’ye aitken, yüzde 45.2’si CTV’ye ait durumda. (İstatistikler Monthly Review’un Ha-

ziran 2005 sayısında yayımlanan Jonah Gindin'in "Made in Venezuela" makalesinden alınmıştır.) Bugün UNT içinde ve çevresinde hükümete bu denli yakın bir duruşun tehlikelerine işaret ederek bu duruma muhalefet edenlerin sayısı artıyor. 2001'de SIDOR çelik fabrikasının özelleştirilmesine karşı Chavez taraftarlarının karşı çıkmasına rağmen önemli bir grev örgütleyen Machuca birçok UNT liderinin hükümetten bağımsız bir sınıf konumuna sahip olmayan bürokratlardan oluştuğu konusundaki kaygısını ifade ediyor. (Mike Gonzales-age)

Chavez yönetimi IMF ile olan ilişkilerinde diz çökmeyeceklerini, IMF'nin programlarının halka yoksulluk ve kölelikten başka bir şey getirmeyeceğinin altını çizerken, diğer yandan Chavez'in, yönetiminin ilk dönemlerinde IMF ile teknik yardım anlaşması imzalaması genellikle unutuluyor. 2004 Aralık ayında IMF'nin Venezüella hükümetiyle ilişkilerini yumuşatmak amacıyla Venezüella Merkez Bankası ve Planlama Bakanı Jorge Jordani ve yine Bankanın bir yönetim kurulu üyesinin davetiyle yüksek düzeyde bir delegasyonunu göndermesi "**IMF ile flört**" olarak yorumlanmıştı. Chavez direkt kendisi bu görüşmelere katılmasa da, 7 Aralık'ta IMF'nin Venezüella ekonomisi üzerindeki pozitif etkisini olumlu karşıladığını ve farklılıklarına rağmen ülkenin kapılarının açık olduğunu ifade etmişti: "**Her ne kadar IMF'nin politikalarına tamamen katılmasak da, ve kendi kararlarımızı tamamen özgür ve bağımsız bir**

şekilde alsak da; ne zaman gelmek isterlerse, onları kabul ederiz, onları dinleriz ve onlarla tartışırız. Hiç kimseyle tartışmak için gönülsüz değiliz." Brezilya devlet başkanı Lula gibi IMF ile ilişkilerini baştan itibaren devam ettireceğini ifade etmese de Chavez, en sert söylemleri kullanmasına karşın IMF'ye kapıları açık tutmaktadır.

Kısacası, Chavez'in Venezüella'da uyguladığı ekilmeyen toprakların belli sınırlar içinde topraksız köylülere dağıtılması, işletilmeyen fabrikalara el konulması özel mülkiyete sınırlı olarak belli darbeler vurmakta ancak özel mülkiyetin temeline dokunmamaktadır. Bu darbeler ve petrolden elde edilen gelirin bir kısmı yoksul halkın yaşamında belli iyileştirmeler sağlasa da onları "daha az yoksul" olmaktan kurtarmamaktadır. Daha da önemlisi ücretli köle olma pozisyonundan çıkarmamaktadır. Chavez bir yandan halka karşı sosyalizmle bezenmiş popülist söylemlerle ortaya çıkarken diğer yandan patronlara ve mülkiyetlerine dokunmaktan özenle kaçınmaktadır. James Petras Chavez'in bu icraatlarını şu şekilde değerlendiriyor: "Chavez... Karakas'ın elektrik sistemini özelleştirdi. ABD petrol şirketleri engellenmedi, sadece ufak bir petrol vergisi ödemek zorunda kaldılar. Bir başka deyişle gelirden radikal hatta ılımlı bir yeniden dağılım bile olmadı. Hiçbir özel mülke el konulmadı; **karşılığı nakit olarak ödenen** bazı kullanılan topraklar hariç. Bu, Latin Amerika'nın bugüne dek gördüğü **en muhafazakar** toprak reformudur; topraklar karşılı-

ğında pazar fiyatından nakit ödeme." (abç) (Latin Amerika ve Emperyalizm, sayfa 232)

Yine Petras Chavez'in sermaye ile olan ilişkisini ise şu şekilde tanımlamakta: "Chavez'in kapitalizm ve devlet arasındaki –yabancı sermaye de dahil- ilişkiyi değiştirme niyetinin hiç olduğunu düşünmüyorum. Aksine, çeşitli ülkelerdeki çeşitli kapitalistlerle bağlantılarını daha da ilerletmekte olduğunu düşünüyorum... *Hiçbir* hükümet için –reformist ya da devrimci olsa da- bir model olmayan dış borçlarını ödemeye devam etmektedir... Chavez'in Venezüella yoksullarının yaşam standartlarını yükselten sosyal programlarına saygı duyuyorum. Ancak bu politikaları sınırlayan sınırları tanımak zorunda olduğumuzu düşünüyorum..."

"Muhalefetin 2002-2003'deki petrol grevi sırasında, birçok şirket ekonomik ajandan çok politik ajanlar olarak hareket etti. İşçiler, greve destek için kapatılmış olan bazı fabrikaları ele geçirdi. Ve işçiler fabrikaları işgal etmeye ya da en azından protesto etmeye başladılar –hükümet için müdahalenin ve bunları öz-yönetime sahip kamu işletmelerine dönüştürmenin vb. en uygun koşulları vardı... Fakat (Chavez) bunu yapmadı. Çünkü bu, onun ekonominin nasıl olması gerektiği konseptinde yoktu. O, karma bir ekonomiye inanıyor. Chavez'le olan büyük fark, sosyal harcamalardır. O, (şirketlerin, zenginlerin) vergi ödemeleri gerektiğini düşünüyor, o da böylece sosyal hizmet sağlayacak. Fakat benim görüşümce sorun; bunun

nasıl olabileceğinde!”

“Gayri resmi sektörde çalışan nüfusun büyük çoğunluğuna bakıldığında, altı yıl sonra hükümet yeni bir istihdam yaratmak için gerekli olan geniş çapta kamu yatırımlarını yapmış değil. Bu yatırımları yapması ve istihdam yaratması için **özel sektöre** güveniyorlar.”

Chavez’in 21. yüzyılın sosyalizmi diye adlandırdığı ve geçiş süreci olarak değerlendirdiği sürecin sosyalizm ile bir ilgisinin olmadığı açıktır. Chavez şu anda yüksek olan petrol gelirlerinin belli bir bölümünün halkın çıkarları için kullanılması pratiğini sosyalizm olarak yansıtmaya çalışmaktadır. Ancak diğer yandan burjuvazinin varlığını devam ettirmesinin yanında başlangıçta gösterilen tavırdan da ciddi anlamda geri adımlar atılmış durumdadır. Burjuvaziyle sürekli olarak **“uzlaşma ve diyalog sürecini”** işletmesi de bu tavrının açık göstergesidir. Bu sürece dair aşağıdaki alıntı belli fikirler verecektir:

“Ulusal Meclis tarafından henüz onaylanmamış olsa bile, maliye ve planlama bakanları tarafından açıklanan son önlemler, tamamen oligarşinin istekleri doğrultusundadır. Bu nedenle, Venezüella’daki *El Nuevo Herald* gazetesi, bu yeni ekonomik planları **‘alışıldık ve kaçınılmaz’** olarak niteledi.

Açıklanan önlemler arasında, dolaylı vergilerin ve KDV’nin artırılması, petrol satışından vergi muafiyetinin kaldırılması, bazı kamu varlıklarının satılması, kamu borç tahvilleri çıkarılması ve paranın devalüe edilmesi bulunuyor. Bu önlemler sadece oli-

garşinin yararınadır ve ironik bir şekilde, darbeye devirmeye çalıştıkları ve tüm bu ‘iyi niyet’ gösterilerine rağmen halen boykot ettikleri hükümet tarafından önerilmektedir. Chávez ve bakanları, eğer bu tavizleri vererek kan banyosundan sakınabileceklerini düşünüyorlarsa büyük bir hata yapıyorlar. Egemen sınıf ve ABD emperyalizmi ne Bolivarıcı hareketi ne de onun liderlerini affedecektir. Başkan ve bakanları tarafından verilen tavizlere rağmen, işçi hareketini ezene kadar bir an olsun dinlenmeyecektir. Egemen sınıfı gerçekten korkutan şey bu süreçte işçi sınıfının gücünü göstermesidir ve bunu ezmek istemektedir.

Herkes bilir ki dolaylı vergilendirme (esas olarak son tüketiciye yüklenen KDV de buna dahildir) işçileri çok daha insafsızca etkiler, çünkü bu vergiler zenginler için büyük bir ayırım yapmaz. Yaklaşık %13.5’lik işsizlik oranıyla (buna ‘gayri resmi sektör’ denilen sektörde yaşam mücadelesi veren çok sayıda işçiyi de eklemek zorundayız) ve durmadan artan enflasyonla (bu yıl para birimi % 8 devalüe edildi) birlikte, nüfusun yoksulluk sınırında yaşayan % 80’i için bu önlemler katlanılmaz hale gelecektir.

‘Bazı kamu varlıklarının satışı’na gelince, bu açıkça Venezüella ekonomisinin **kısmen özelleştirilmesi** anlamına geliyor. Bu demektir ki, hükümet Venezüella Petrol Şirketinin (PDVSA) bazı hisselerini ciddi olarak satmayı düşünüyor. Bu ise ülkenin temel kaynaklarının uluslararası tekellerin eline geçeceği anlamına gelir. Süreç

‘Paria’ projesiyle başlamıştır bile. Buna göre hükümet, Aralık ayında 49 Yetki Kanununun bir parçası olarak geçen Petrol ve Gaz Kanunuyla çelişen bir şekilde, Mariscal Sucre’deki doğalgaz işletmesinde çoğunluk hissesine sahip olmayacak. Aynı durum, Deltana Platformundaki gaz işletmesinde de söz konusu.” (Emilia Lucena-Venezüella Yol Ayrımında)

Alıntıdan da görüldüğü üzere bir yanda işletilmeyen fabrikaların “kamulaştırılmak” üzere incelemeye alınması, işlenmeyen toprakların Pazar fiyatından satın alınarak dağıtılması dururken diğer yanda Venezüella için stratejik ve temel olan enerji kaynaklarının özelleştirilmesi, uluslararası şirketlere sunulması yer almaktadır. Bir yanda doludizgin sosyalizm söylemleri dururken, diğer yanda burjuvazinin varlığını sürdürmesi hatta halk aleyhine her geçen gün daha fazla tavizlere hazırlık bulunmakta. Bir yanda sosyalizm iddiası, diğer yanda **“hayran olduğum en büyük isyancı İsa’dır”** söylemi... Kısacası bir yanda söylemler diğer yanda pratiğin gerçekliği var. Hangisi gerçek Chavez? Halkımızın bir sözü vardır; aynası iştir kişinin lafa bakılmaz.

Anti-emperyalizm, anti-ABD’cilik ya da...

Chavez’in sosyalist olmadığını görenlerin bir kısmı da Venezüella hükümetinin halkçı ve anti-emperyalist olduğu yönünde değerlendirmeler yapmaktadır. Yukarıda alıntılarla birlikte ortaya koyduğumuz Venezüella gerçekliği Chavez’in **“radikalizminin ve sosyalizminin”** sınırlarını or-

taya koyarken, diğer yandan halka karşı uyguladığı politikalarla gerçekte halkı sadece daha az yoksul hale getirdiğini gösteriyor. Bunun yanında, Chavez'in halkın eline inisiyatif vermekten itinayla kaçındığına da dikkat etmek gerekiyor. Chavez, kendisini kitlelerin lideri olarak ortaya koyarken, halk kitleleri ise sadece onu desteklemekle mükellef kesimi oluşturuyor. Anayasada yapılan değişikliklerle halkın (bir önceki başkanlık seçimlerinde oy kullanmış olanların % 20'sinin istemi ile) devlet başkanının geri çağırılması hakkını elde etmesi önemli bir gelişme olsa da genel anlamda halk kitleleri sadece kendilerine sunulanı kabul eden ve politikaları izleyen konumda olmayı sürdürmektedir.

“Tapu hakkı, toprak reformu, okuma-yazma programı, devlet eliyle gerçekleştirilen gıda dağıtımı, Saraos, kentlerde çevre düzenlenmesi gibi projelerin hepsinin mülksüz çoğunluğun güçlendirilmesine katkıda bulunduğu doğrudur. Ancak Venezüella vatandaşlarının ezici çoğunluğu politik sürecin izleyicisi ve sonuçların kendilerine sunulmasını bekleyenler durumundalar...” (McCaughan M. (2004) Venezüella Savaşı)

Eğer bir devrimden bahsediliyorsa, ve bu devrime en hafif deyimle halkçı deniliyorsa, halka inisiyatif vermesi, onu politik yaşamın direkt içine girmesini sağlaması gerekmez miydi? Chavez'in kitlelerin gücünü bilmemesi düşünülemez, bizzat Caracazo hareketi sırasında bu gücü bizzat gören ve bu güçten etkilenen konumdaydı. Ya da ABD des-

tekli 11-12 Nisan darbesiyle görevinden alındığında 36 saat sonra onu tekrar koltuğuna oturtan yine bu kitlelerin gücüyü. Chavez kitlelerin gücünü görmekte ancak onu kendi politikalarının bir parçası haline getirerek kullanmaktadır. 2005'de yaptığı bir konuşmada “Venezüella bir çeşit bombadır (tick tock! Tick tock!). Biz bu bombanın mekanizmasını durdurmaya başlayacağız” derken tam da kitlelerin bu gücünden bahsetmekteydi ve bu sözler, ABD'li ve Venezüellalı patronlara yaptığı bu konuşmada onları rahatlatmak üzere söylenmişti.

Anti-emperyalizme gelince, anti-emperyalist olmanın temel koşulu anti-kapitalist olmaktan geçmektedir. Yukarıda ortaya koyduğumuz gerçekler Chavez'in kapitalizme sadece sözde karşı olduğunu ve uyguladığı ekonomi politikanın güdük bir devlet kapitalizmi olduğunu göstermektedir. Kapitalizmin, en yüksek aşaması olan emperyalizme karşı olmak, sözleri aşan bir durum olmak zorundadır. Chavez'i anti-ABD'ci olarak nitelendirmeye de yine kendisinin söylemleri engel olmaktadır. Zira ABD'ye olan dış borçlarını düzenli bir şekilde ödeyen (Venezüella 4 yılda yirmi milyar dolarlık dış borç ödemesi yapmıştır) Venezüella, dış ticaretinin en büyük kısmını ABD ile yapmaktadır. Chavez'in ABD Başkanı Bush'a yönelik ağır ithamlarda(!) bulunması, kendisine eşek vb. yakıştırmalarda bulunması anti-emperyalist olmak için yeterli sayılabilecek argümanlar değildir, hatta onu anti-ABD'ci dahi yapmamaktadır. Chavez Bush ve Rice'a

bu şekilde yakıştırmalar yaparken diğer yandan ABD emperyalizminin daha önceki sözcüleri Clinton, Madeleine Albright gibi şahıslara ise övgüler dizmekten geri kalmamaktadır. Chavez 6 Temmuz 2005 tarihli Venezüellalı ve ABD'li işadamlarına yönelik konuşmasında “Clinton ve ekibiyle, Madeleine Albright, John Maisto ile tartışmalarımızın her zaman yüksek kalitede ve saygıdeğer olduğunu hatırlıyorum” diyordu. Oysa Clinton döneminde Kosova, Haiti, Ruanda'da ABD'nin yaptığı işgal ve katliamları unutmak nasıl mümkün olabilir. ABD şimdi emperyalist de o zamanlar değil miydi? Bizim ülkemizde de bir süre etkin olmaya çalışan “Bush karşıtlığı” üzerinden politika yapma hevesini Chavez'de de görmek mümkün. Ancak bunun yanında daha da çarpıcı olan bir yan da Bush karşıtlığında dahi belli bir tutarlılık izlenememesi. Örneğin, geçtiğimiz yıl iki ABD'li gazetecinin Anayasa Mahkemesi tarafından suçlu bulunması karşısında Chavez'in söyledikleri ilginç özellikler taşımakta ve onun “kafası karışık, pragmatist” yaklaşımları hakkında veri sunmaktadır. “İki ABD'li gazeteci suçlu bulundu ve bu karar Anayasa Mahkemesi'nce onaylandı. Neden? Çünkü, kaynaklarını açıklamamışlardı. Ve onlar bizleri eleştiriyorlar, siz önce kendinize bakın! Şimdi, biz bunu eleştirir miyiz? Hayır, bu ABD vatandaşlarının sorunudur, bu ABD sisteminin sorunudur. Bizler devletlerin, ulusların, iç hukukların egemenliğine saygı gösteririz”. Bir anti-emperyalist, enternasyonalist devletle-

rin kendi halkına uyguladığı baskı, şiddet, terör vb. uygulamalara karşı sessiz kalmaz, onların bu uygulamalarına saygı göstermez.

Bunun yanında Venezüela'nın dış ticaret yaptığı ülkelerin listesinin baş sıralarında yine ABD bulunmaktadır. Politik meselelerin **"bir yana bırakıldığı"** yuvarlak masa toplantılarında tüm şirinliğiyle boy gösteren Chavez, **"benim sevgili Kuzey Amerikalı işadamları arkadaşlarım, şunu yüreğimden gelen tüm samimiyetle söylüyorum, iki ülke arasında daha yüksek, açık, dinamik ve yoğun ticari, ekonomik ve politik ilişkileri geliştirmek için mümkün olan her şeyi yapmak istiyoruz. Barış, anlaşma, açıklık ve gerçek entegrasyon diliyoruz"** diyerek ABD ile olan ilişkilerini **"düzene"** sokmak için nasıl da çabaladığını **"tüm samimiyetiyle"** göstermeye çalışıyordu.

Chavez, kendisiyle yapılan bir röportajda dünya üzerinde iyi ilişkiler kurmayacakları tek yönetimin Bush yönetimi olduğunu söylerken bir başka gerçeği de gösteriyordu. Bush yönetimi dışında Rus ve Çin emperyalistleriyle, AB emperyalistleriyle olan ilişkilerine de bu şekilde bir açıklama getiriyordu.

Chavezli Venezüela deneyimine gerek Chavez'in söylemleriyle gerek icraatlarıyla belli noktalardan ışık tutmaya çalıştık. Işığın gösterdiği yerlerde biz

ne sosyalizmi, ne anti-emperyalizmi ne de anti-ABD'ciliği görmüş değiliz. Görünen tek gerçek ise bol sosyalizm ve anti-emperyalizm sosuyla bezenmiş devlet kapitalizmini geliştirme çabalarıdır.

Sonuç yerine;

Kuşkusuz ki bu sürece dair tartışılması ve üzerinde durulması gereken nokta bir dizi nokta bulunmaktadır. Ancak meselenin özünü düşündüğümüzde ve belli tartışmaların zenginleşmesi anlamında sürecin ilerleyen dönemlerinde açığa çıkacak belli tartışmaların bu temel mantıkla zenginleştirilmesi bu tartışmaların ilerletilmesi anlamında daha fazla katkı sunacaktır.

Ancak bu vesileyle bir kez daha vurgulamak da fayda var

ki; bugüne kadar yaşanan tüm tarihi tecrübeler ve günümüz gelişmelerinden çıkarılan doğru sonuçlar halkların kurtuluş mücadelesinin yegane yolunun Halk Savaşı olduğu gerçeğidir. Emperyalizm, uşakları ve her türden işbirlikçilerinin anladığı tek yol silahlı zor yoldur. Bugün dünya coğrafyasının belli bölgelerinde yürütülen Halk Savaşlarının emperyalizm açısından ciddi tehditler oluşturduğunu alınan önlemlerden ve yapılan açıklamalardan biliyoruz. İşte bu yüzden de yukarıda vurguladığımız gibi dün olduğu gibi bugün de revizyonizme karşı yürütülecek olan mücadeleyi emperyalizmden bağımsız düşünmemek, aynı zamanda yürütülen savaşın büyüülmesinin, proletaryanın mücadelesi önünde ciddi en-

geller oluşturan bu akımlarında silinmesini beraberinde getirecektir. Ki meselenin şu boyutunu da düşünmek gerekir ki bugün sosyalizmi dillerinden düşürmeyen revizyonizmin temsilcilerinin yarın kendi iktidarlarını ciddi biçimde tehdit edecek bu savaşların gelişmesi ve yükselmesi durumunda nasıl bir tutum alacakları belli değildir!!!

Proletarya Partisi'nin de içinde bulunduğu çeşitli ülkedeki kardeş partilerle birlikte revizyonizme karşı açılan kampanyanın önemini içinden geçtiğimiz süreçte yaşanan bu güncel gelişmelerle birlikte ele almak ve bu anlamda da bu tartışmalar üzerinde düşünmek ve üretmek bugün ki tarihi süreçte önem taşımaktadır.

7 Mayıs Kadro Okulu

Marxizm-Leninizm-Maoizm'i yükseltmek ve modern revizyonizme karşı mücadeleyi büyütmek amacıyla başlatılan kampanya çerçevesinde M. Antonietta Macciocchi'nin "Çin De-yince" adlı kitabında yer alan makaleyi sizlere sunuyoruz.

Kafaların İçindeki Gerilla Savaşı

Gökyüzü masmavi. Pekin'den ayrılıyoruz. Uçsuz bucaksız kırlardan geçerek ilerliyoruz. Yol boyunca sık sık Halk Kurtuluş Ordusu askerlerine rastlıyoruz. Kızıl bayrakları yükseklerle kaldırmışlar, köylülere yardım etmeye gidiyorlar. Ortalıkta, bütün Çin'i sarmış olan yoğun etkinliğin varlığı seziliyor. Parti üyeleri ve devlet görevlileri için bir "yeniden eğitim" okulu olan 7 Mayıs Kadro Okuluna gidiyoruz. Burada, başkentten 30 mil uzakta, bizim batıdaki Parti okullarına hiç benzemeyen bir okulda, bütün gün Parti kadrolarıyla birlikte olacağız.

Batılı bir Komünist Partisi üyelerinin böyle bir okulu ziyaret etmesine ilk kez izin veriliyor. Bunun, yolculuğumuzun kilit noktalarından biri olduğu yolunda heyecan verici bir duygu var içimde.

Batıda bir çokları, Çin Komünist Partisi'nin tamamen yok edildiğini, Mao'nun Parti'nin küllerini havaya savurduğunu ve önde gelen militanları ortadan kaldırdığını sanırlar. Mao Zedung, Parti kadrolarının yüzde 95'inin sağlıklı unsurlar olduğunu belki bin kez tekrarladığı halde, bu iftira varlığını sürdürmektedir. Oysa bu işin aslını öğrenmek için birkaç günlük bir gezi yeterlidir. Kaldı ki, küçük kızıl kitabın daha ilk cümlesi Mao'nun temel siyasi yönelimini açıkça ortaya koymaktadır. Kültür Devriminin amacı, devlet ya da Parti görevlilerinin yetkilerini kötüye kullanacak bir "ayrıcalıklı burjuva tabakası"nın, "yeni bir sınıf"ın oluşmasını önlemektir. (Bkz. "Kruşçev'in Sahte Komünizmi ve Dünyada Öğrettiği Tarihi Dersler Üzerine.")

Lenin'in, bir komünist önderin bir "profesyonel

devrimci” olduğu yolundaki özdeyişi burada yeniden canlandırılıyor, ama biraz değiştirilmiş bir biçimde: **Komünist önder, devrimci bir önderdir. Asıl mesele, onun profesyonel bir bürokrat haline gelmesini önlemektir.**

Yukarıda sözünü ettiğim makalede Mao şunu belirtiyor: “Kadroların kolektif üretim çalışmasına katılması sistemini korumak zorunludur. Partimizin ve devletimizin kadroları halkın sırtına binen zorbalar değil, sıradan işçilerdir.” Başka bir yerde de eski bir özdeyişi aktarıyor: “Bir Çinli Komünist önder bir yoksul köylüden daha yoksuldur.” Bizi Şanghay’da karşılayan yoldaş eski püskü bir ceket giymişti. O soğuk havaya göre epeyce ince giyinmiş sayılırdı. Onu herhangi bir hava alanı işçisinden ayıran hiçbir şey yoktu. Kadrolar hiçbir ayrıcalıklı iktisadi duruma sahip değiller. İktisadi kayırma, hotzotçuluk, keyfi davranış, siyasi önderlerin kibirlilik taslamaları, mevki düşkünlüğü, bütün bunlara Kültür Devrimi ve “yeni kadrolar”ın gelişmesiyle son verilmiş. Yukarıda sözünü ettiğim makaleye bir kere daha geri dönelim. 1964 Temmuz’unda yazılan bu makalede Mao kadrolarla ilgili olarak şunları söylüyor:

“Partimizin ve ülkemizin rengini değiştirmesini güvence altına alabilmek için, sadece doğru bir çizgiye ve doğru siyasetlere sahip olmakla kalmamalı, aynı zamanda proletarya davasını sürdürececek milyonlarca halefi eğitmeli ve yetiştirmeliyiz. Proletaryanın devrimci davası uğrunda milyonlarca halef yetiştirme me-

seseli, son tahlilde, eski proleter devrimciler kuşağı tarafından başlatılmış olan Marksist-Leninist devrimci davayı sürdürebilecek insanların olup olmayacağı, Çin’de Kruşçev revizyonizminin ortaya çıkmasını başarılı bir şekilde önleyip önleyemeyeceğimiz meselesidir. Kısacası Partimiz ve ülkemiz için son derece önemli bir meseledir, bir ölüm kalım meselesidir. Bu, proleter devrimci hava için daha yüz yıl, bin yıl, hatta on bin yıl son derece önemli bir mesele olarak kalacaktır. Emperyalist kahinler Sovyetler Birliği’ndeki değişikliklere bakarak, “barışçı evrim” umutlarını Çin Partisinin üçüncü ya da dördüncü kuşağına bağlıyorlar. Bu emperyalist kehanetleri boşa çıkarmalıyız. Proletaryanın devrimci davasının değerli haleflerinin sahip olmaları gereken nitelikler nelerdir? Onlar, Marksizm-Leninizm kisvesine bürünen Kruşçev gibi revizyonistler değil, gerçek Marksist-Leninistler olmalıydılar. Onlar, hem ülkesindeki ayrıcalıklı burjuva tabakasının bir avuç mensubunun, hem de yabancı emperyalizmin ve gericiliğin çıkarlarına hizmet eden Kruşçev gibi olmamalı, Çin halkının büyük çoğunluğuna içtenlikle hizmet eden devrimciler olmalıydılar. Kitleleri birleştirebilen ve onlarla birlikte çalışabilen proleter devlet adamları olmalıydılar. Kendileriyle aynı fikirde olanlarla birlikte çalışmasını bilmeli, ama aynı zamanda kendileriyle aynı fikirde olmayanlarla birlikte çalışmasını da bilmelidirler.

Özellikle Kruşçev gibi oportünist ve komploculara

karşı uyanık olmalı ve bu kötü unsurların hangi kademede olursa olsun Parti ve devlet yönetimini gassetmelerini önlemelidirler. Partinin demokratik merkezizliğini uygulamada örnek olmalı, kitlelerden kitlelere ilkesine dayanan önderlik yöntemini özümlemelidirler. Kruşçev gibi zorba ve despot olmamalı; yoldaşlara ani hücumlarda bulunmamalı ya da keyfi ve diktatörce davranmamalıdır. Özeleştirici ruhuyla dolu olmalı ve çalışmalarında işleyebilecekleri hataları düzeltme cesaretine sahip olmalıydılar. Asla Kruşçev’in yaptığı gibi hatalarını örtbas etmemeli, başarı payını kendilerine ayırıp bütün suçlu başkalarına yüklememelidirler.

Hiç kuşkusuz, böyle kadrolara sahip olan bir Parti tanımlanmış bir Parti haline gelmez, dar bir mezhep olmaktan kurtulur, “yeteneklerin göz önüne alınmadığı” terfileri izin vermez ve dolayısıyla da kitlelerden tecrit olmaz.

Sakın yanılmayalım: Çin’de diğer büyük Marksistlerin yanında Stalin’in resimleri de görülüyor, fakat Mao Parti konusunda her türlü Stalinci anlayışa son vermiş. Oysa tam Stalin Üçüncü Enternasyonal’in önderliğini devraldığı sırada kurulmuş olan birçok Komünist Partisi o zamanki biçim içerisinde donup kalmıştı.

Mao’nun Stalincilikten kopuşu daha da derinlerde yatar. Daha 1956’da Stalin’in hatalarını tahlil etti ve sosyalist düzende iktisadi temel ile üst-

Sistem belirleyici önem taşır; ama sistem kendi başına her şeye kadir değildir. Uygun sistem bir kere kurulduktan sonra, esas mesele onu doğru olarak uygulamak, doğru bir siyasi çizgiye, doğru yöntemlere ve doğru bir çalışma tarzına sahip olmaktır.

yapı arasındaki ilişki gibi temel bir sorunla karşı karşıya geldi. Polonya ve Macaristan'daki olaylardan hemen sonra 29 Aralık 1956'da Halkın Gazetesi'nde bir makale yayınladı. Bu makale, Siyasi Büro içindeki bir tartışmayı anlatıyor ve Stalin'le ilgili çok ciddi eleştiriler içeriyordu. Ama hepsi bu değildi. Bugün yazıyı yeniden okuduğumuzda, Sovyet sisteminin yapısı üzerine bir tartışma başlattığını görüyoruz. **Ama Kruşçev'le olan ayrılık patlak verdiğinde bu tartışmaya hemen son verildi, çünkü o noktada Çin Stalin'i savunmaya başladı.** Ayrıca Stalin'i değerlendirirken ilk sosyalist ülkenin tarihi durumunun karmaşıklığını, uzun süreli durumunu hesaba katmaya çalıştılar. Çinliler bu sorunu Kruşçev gibi hafife almayı reddettiler. Ama öyle görülüyor ki, Çin Partisi bütün tarihi boyunca hiçbir zaman Moskova'nın kölesi olmamış, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra Stalin'in Çan Kay-şek'le bir birleşik cephe kurulması yolundaki önerisini geri çevirmiş. Çin Komünist Partisi, ta sosyalizmin zafere ulaştığı ana kadar silahı elden bırakmamış bir Partidir. Mao'ya göre, "Siyasi iktidar silahın namlusundan doğar." SSCB'de ve diğer bütün imalara rağmen, Çin Komünizminin tarihi Stalinci tecrübenin

tam karşıtı gibi görünmektedir. "Stalin'in çalışma yöntemleri"-burada Mao'nun üslubu açıktır. Sovyetler Birliği'nde demokratik merkeziyetçilik ilkesi için zararlı oldu. Stalin birçok bölgede kendisini kitlelerden ciddi bir şekilde tecrit etti, birçok önemli meselede subjektif kararlar aldı ve böylece ağır hatalar işledi... Bu hataların Sovyetler Birliği'ndeki sosyalist sistemle olan bağıntısı nedir? Marksist diyalektik, bize, her üretim ilişkileri biçiminin ve onu yansıtan üstyapının doğuş, gelişme ve yok olma aşamalarından geçtiğini öğretiyor. Üretici güçlerin gelişmesi belli bir noktaya eriştiğinde, eski üretim ilişkileri esas olarak yeterli olmaktan çıkar. İktisadi temel belli bir gelişme aşamasına vardığında, eski üstyapı esas olarak yetersiz kalır. Bu noktada kaçınılmaz olarak köklü değişiklikler meydana gelir. Kim bu değişikliklerin yoluna dikilirse, tarih tarafından bir kenara fırlatılırlar. Temel sistem gerçek ihtiyaçlara uygun düştüğü zaman bile, üretim ilişkileri ile üretici güçler arasında, üstyapı ile iktisadi temel arasında belli çelişmeler vardı. Sistem belirleyici önem taşır; ama sistem kendi başına her şeye kadir değildir. Uygun sistem bir kere kurulduktan sonra, esas mesele onu doğru olarak uygula-

mak, doğru bir siyasi çizgiye, doğru yöntemlere ve doğru bir çalışma tarzına sahip olmaktır.

İnsan bu satırları okurken, Mao Zedung'un Kültür Devriminin ana hatlarını daha o zamandan ortaya koyduğunu düşünüyor. Üstelik bu yazı, 1956'daki Yirminci Kongreden ve Kruşçev'in kaba ve gelişigüzel Stalin eleştirisinden hemen sonra yazılmıştı. Hiç şüphe yok ki, Kültür Devrimi, bugünkü Komünizmin örgütsel yapısına karşı bir meydan okumaydı. Bildiğimiz kadarıyla, Çin, Sovyetler Birliği'ni suçladığı sapmanın yanından bile geçmemiştir. Çin'de Milovan Cilas'ın Yeni Sınıf adlı kitabında kullandığı anlamda bir "yeni sınıf" oluşmuş değildir. Milovan Cilas bu kitabında Yugoslav rejimini tahlil ederken, yeni sınıfı bütün düşünce zenginliğini bastırmakla, kendi kişisel çıkarları uğruna düşüncüyü tekeli altına almakla suçluyordu. Çin'de proletaryanın sırtından yeni bir sınıfın kurulduğu asla söylenemez. Çin Komünist Partisi üyeleri yıllardır düzenli olarak üretim çalışmalarına katılmaktadırlar. Hataların düzeltilmesi için başlatılan kampanyalar 1962'den bu yana son derece yaygınlaşmıştır. Sosyalist Eğitim Kampanyası⁽¹⁾ geniş halk yığınlarını seferber etmiştir.

Peki, bir Parti bürokrasisinin gelişme tehlikesi kendini Çin'de nasıl belli etti? "Halkın sırtına binen zorbalar"ın varlığı nasıl anlaşıldı? Parti önderleri ve devlet yönetimindeki kadrolar arasındaki hangi sapma, hangi ayrıcalık, açgözlülük ve ihtiras mikropları ilk

belirtiler görülür görülmez böylesine güçlü bir aşırı zorunlu kıldı? Dokuzuncu Kongreye sunduğu raporunda Lin Piao şöyle demişti: “Kadrolar sürekli olarak bürokrasi tozunu temizlemeli ve *zorbalar gibi hareket etme* kötü alışkanlığına kapılmamalıdır.” Mao Zedung daha 1957 Şubat’ında “Halk İçindeki Çelişmelerin Doğru Ele Alınması Üzerine” adlı eserinde, sosyalist bir ülkede siyasi iktidarı ellerinde tutanlar sorununu, onların hayat düzeyini, bir kadro ile bir işçi ve bir köylü arasındaki ücret farklılıklarını incelemişti. Bazı işçilerin ve görevlilerin ücretlerinin çok yüksek olduğunu ve köylülerin hoşnutsuzluk göstermekte haklı olduklarını belirtmişti. O sıralarda Çin sanayisinin örgütlenme tarzı, fabrika yönetiminin merkezîyetçiliği ve ülkenin sanayileşmesinde benimsenmiş olan yöntem yüzünden, Çin’deki ücret siyaseti Sovyet örneğinin etkisi altındaydı. 1960’ların başlarında, hiçbir pratik çalışmaya katılmayan, ama sıradan bir işçiden altı kat daha fazla ücret alan yöneticilere, Parti sekreterlerine ve sendikacılara rastlamak son derece olağan bir şeydi.

Mao Zedung “Başkaldırmak haklı bir şeydir” şiarını atarken, yalnızca siyasi oportünistleri değil, her türlü bürokrasiyi hedef alıyordu. Bu şiar, Stalinci Parti anlayışının tam karşıtı olan başka bir şiarla tamamlanmaktadır: “Parti içinde yeni bir zorbalar soyunun doğmasını önlemek istiyorsak, sürekli uyanık olmak zorundayız.”

Bir Parti Okulunda Olağanüstü Bir Gün

Tahtadan bir bahçe kapısının üstünde okulun adı yazıyor. Kapıdan geçiyor ve arabamızla küçük bir bahçeye giriyoruz. Bahçede kadınlı erkekli bir topluluk ellerinde küçük kızıl kitapları sallayarak bizi karşılıyorlar. Karşılama töreni fazla uzatılmadan, okulun büyük salonunda toplantı başlıyor. Salonun zemini toprak; duvarda nefis bir el yazısıyla yazılmış Başkan Mao’nun “7 Mayıs Talimatı”²⁾ ve Mao’nun çeşitli fotoğrafları asılı. Masanın başına oturuyoruz ve çok geçmeden çay bardakları, karpuz çekirdekleri ve fındıklar geliyor. Bütün öğrencilerin oylamasıyla seçilmiş olan yeniden eğitilmiş öğrencilerden oluşan okul devrimci komitesinin temsilcisi hemen konuşmaya başlıyor:

“Burada okul yapılmadan önce, ıssız bir mezarlığa benzeyen terk edilmiş bir kampın başka bir şey yoktu. Buraya 7 Kasım 1968’de geldik. 600 binden fazla insanın yaşadığı Pekin’in Doğu Yöresinden gelen 1400’ü aşkın siyasi kadroyduk.” (Kültür Devriminden sonra Pekin, devrimci komiteler tarafından yönetilen yirmi altı yöreye ayrılmış. Daha önce bürokratik ve gereğinden fazla insanın çalıştığı bir örgütün denetiminde bulunan doksan yöre varmış.)

“Biz, ‘7 Mayıs Talimatı’nın öğretisini izliyoruz: Kadrolarımız, kendilerine aynı zamanda teorik öğrenime göre dönme olanağını da sağlayan üretime katılmalıdır...”

Bu yoldaş bize duvardaki afişlerde yazılı olan “Tali-

mat”tan birkaç satır okuyor: “Tabandaki kol emeği çalışmasına geri dönmeleri, en yüksek mevkilerdeki yöneticiler için de her şeyi yeniden öğrenmeleri bakımından mükemmel bir fırsattır. Yaşlı, hasta ya da zayıf olanlar dışında herkes bu yolu izlemelidir. Yönetici mevkide kalmaları kararlaştırılanlar da zamanı geldiğinde grup halinde tabandaki kol emeği çalışmasına katılmalıdırlar.” Ve devam ediyor: “Şartlar elverdiğinde, ticaret sektöründeki işçiler, idari hizmetlerde çalışanlar, Parti kadroları ve devlet yönetimiyle görevli olanlar da aynı şeyi yapmalıdır.”

Peki, kendilerine neyi örnek alıyorlar? Temsilci şöyle anlatıyor:

“Biz, Mao’nun tanımladığı ve öğrettiği ‘sekizde üç’ çalışma tarzından³⁾ esinleniyoruz. Örnek, Halk Kurtuluş Ordusudur; çalışma tarzı, Japon Emperyalizmine Karşı Üniversitesinin çalışma tarzıdır, Yenan çalışma tarzıdır; asker kökenlerimizin mutlak saflığına bir geri dönüş ve Çin’i yeniden kapitalist yola sokacak burjuvalaşmanın ve yukarıdan aşağıya doğru sınıflaşmanın her türlüüne karşı çıkmak.”

Mao’nun talimatları işçilere, köylülere, öğrencilere, aydınlara ve askerlere sesleniyor. Kültür Devriminin ilkin askerler arasında ortaya çıktığı genellikle unutulmaktadır. Kültür Devrimi ilk kez ordunun tepeden tırnağa yeniden düzenlenmesiyle, askerlerin halkın arasına gitmeleriyle ve halkla bütünleşmeleriyle başlamıştı. Bu hareketin başlangıç noktası da Yenan’dı. Mao’nun

“Tabandaki kol emeği çalışmasına geri dönmeleri, en yüksek mevkilerdeki yöneticiler için de her şeyi yeniden öğrenmeleri bakımından mükemmel bir fırsattır. Yaşlı, hasta ya da zayıf olanlar dışında herkes bu yolu izlemelidir. Yönetici mevkide kalmaları kararlaştırılanlar da zamanı geldiğinde grup halinde tabandaki kol emeği çalışmasına katılmalıdırlar.”

Çin toplumunu dönüştürmesi, yani Kültür Devrimi ordu aracılığıyla başlatılmıştı. Emperyalist propagandalarda, Çin’de bir askeri diktatörlüğün hüküm sürdüğü söylenmektedir. Ama gerçekte ordunun yeniden düzenlenmesinin nedeni, ordunun sosyalist toplumda ana sosyal birim olması ve herkese örnek teşkil etmesi gerektiğiydi. Mao şöyle diyor: “Sadece askeri eylemde değil, aynı zamanda tarımda ve fabrikalarda da kitlelerle omuz omuza büyük işler başarabilen; fabrikalardaki ve köylük bölgelerdeki sosyalist eğitim çalışmasına katılabilen büyük bir okul. Bunun sonucunda ordu her zaman halkla tam bir birlik içindedir, Kültür Devriminin mücadelelerine katılmaya her zaman hazırdır, burjuvaziyi eleştirmeye her zaman hazırdır.”

Schickel’in (Editios du Souuil’den yayımlanacak olan Grande Muraille, Grande Methode’da) yazdığı gibi, batıda “ordu” “iktidar”la bir tutulur, insanlar genellikle ordunun işlevinin devleti korumak olduğu kanısındadır; 1967 “Yunanistan örneği”nde olduğu gibi. Bir benzetme yapılıyor ve Çin’de bir iktidar mücadelesi verildiği ve Mao Zedung ve Lin Piao’nun ordu-

nun denetimini elde tutarak zafer kazandıkları varsayılıyor.

Burada akla bir soru geliyor: Halk Kurtuluş Ordusu ne dereceye kadar bir “yeni sınıf” oluşturmuştu? Bürokratik ve hiyerarşik sapma, Kültür Devriminin başlıca hedeflerinden birini ne ölçüde meydana getirmişti? Schickel şunları yazıyor:

Memurlar, sanatçılar ve yazarlar içinde olduğu kadar ordu içinde de halk yığınlarından kopma yönünde bir eğilim vardı. Bunun üzerine yeni talimatlar verildi: Sıkı askeri eğitimin yanı sıra, askerler tarlalarda ve fabrikalarda da çalışacaklardı, böylece askerler ve diğer halk yığınları arasındaki bağlar yeniden güçlendirilecekti. İşte bu noktada, genel kurmay başkanı Lo Ruy-çing görevinden alındı.

“7 Mayıs Talimatı” esas olarak ordu için kaleme alınmıştı. **Ordunun sabanın, iş araçlarının başına dönmesi, askerlerin halkla kaynaşması gerekiyordu. Bundan böyle rütbelere kalkacaktı.** Generaller erlerle aynı hayatı yaşayacaklar ve en sıradan görevlere bile katılacaklardı.

Bu talimat, 7 Mayıs Kadro Okulunun duvarına asılmış. Çünkü ilk başta ordu için ya-

zılmış olsa bile, aynı zamanda Kültür Devriminin simgesel bir aşamasını ve hedefini de meydana getiriyor.

Konumuzun esasından uzaklaşmamak için, “öğrenciler”in sosyal ve siyasi kökenlerini soruyorum.

Onların genellikle Parti yöneticileri ve Pekin’in Doğu Yöresinde çalışan görevliler oldukları söyleniyor. “Aralarında Japonya’ya karşı savaşta ve kurtuluş savaşında savaşmış eski önderler, işçi ve köylü kökenli militanlar da var. Sonra bir de ‘üç kapı kadroları’ var: Yani bunlar ailelerinin ‘kapı’sından çıkıyor, okulun kapısından giriyor ve sonra da Parti örgütünün kapısından geçiyorlar. Genç öğretmenler, ortaokul öğretmenleri, devlet işlerinde çalışanlar, Parti yöneticileri ve sendikacılar var. Şu anda okulda 1390 öğrenci bulunuyor. Ama bunlardan 864’ü şimdiden öğrenimlerini tamamladılar veya Pekin’in Doğu Yöresindeki ya da Mao Zedung’un eserlerini inceleyerek edindikleri siyasi yeteneğe ihtiyaç duyulan yerlerdeki işlerinin başına döndüler. Eski çalıştıkları yere döndüklerinde, orada kendilerine yeni görevler veriliyor ve öyle bir şevkle çalışmaya koyuluyorlar ki, o kesimde devrimci bir sıçrama meydana geliyor ve proletarya diktatörlüğü sağlanıyordu.”

“Bize örnek verebilir misiniz?”

“Elbette. Okula gittikten sonra fabrikaya geri dönen bir siyasi önderi ya da sendika kadrosunu gören bir işçi kendi kendine şöyle der: Bu önder bürokrat değil. Tıpkı bizim gibi üstü başı yağ ve pislik için-

de çalışıyor; biz işçiler onun gibi kadrolarla eşit düzeydeyiz. Okuldan çıkan kadrolara genellikle öteki görevlilerin yükünü hafifletmek üzere yönetimle ilgili görevler verilir. İçlerinde en yetenekli olanlar diğer şehirlerin, eyaletlerin, sanayi işletmelerinin ve madenlerin yönetim kurullarına girerler. Çünkü ademi merkezî yönetimde bütün bunlar mahalli idareye dayanır.”

“Okulunuzda devlet yönetimi ve Parti için yeni bir kadro kuşağı yetiştirdiğinizi; bir tür iç gerilla savaşında bireyin kendine karşı, kendi zaaflarına, kendi bene çevriliğine karşı verdiği bir gerilla savaşında çelikleşmiş yeni bir kadro kuşağı yetiştirdiğinizi söylemek doğru olur mu?”

Çinli yoldaş gülümsüyor. “Sizin iç gerilla savaşı dediğiniz şey, insanın kendi içinde devrim yapması gerektiğinin bilincine varmak demektir. Bize dört öncelik ilkesi yol gösteriyor: İnsan ile silahlar arasındaki ilişkide insana öncelik tanınmalıdır; siyasi çalışma ile öteki çalışmalar arasındaki ilişkide siyasi çalışmaya öncelik tanınmalıdır; ideolojik çalışma ile gündelik siyasi çalışma arasındaki ilişkide ideolojik çalışmaya öncelik tanınmalıdır; ve ideolojik çalışmada kitaptaki fikirlerle değil, insanların kafalarındaki canlı fikirlere öncelik tanınmalıdır. Birçokları tembelleşiyor, işi hafife alıyor ve devrim, geçmişte kalan güzel bir anı olup çıkıyor. Gel gelelim, Mao'nun devrimi devam ettirme teorisini incelediğimizde, eski kadroların yan gelip yatmalarını, başarılarını kendi kişisel çıkarları için kul-

lanmamaları ve mevki düşkünlüğüne kapılmamaları gerektiğini öğreniyoruz. Eski kadrolar kitlelerden kopmak için mücadele etmeli, kendini beğenmişliğe ve gözü doymazlığa karşı mücadele etmeli; dünya görüşlerini değiştirmek, kendilerine bakış tarzlarını değiştirmek, devrimci bir dünya görüşü oluşturmak için mücadele etmelidirler.”

“Parti kadroları ya da yüksek memurlar arasında bürokratik sapmalar nasıl ortaya çıktı?”

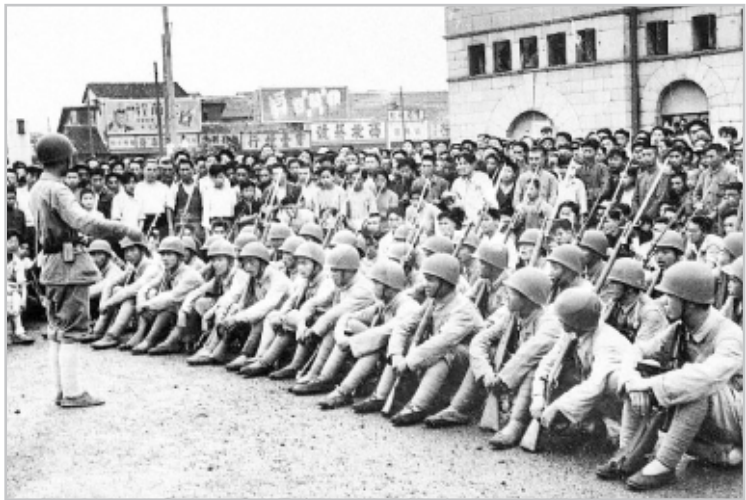
“Bir örnek verelim. Li yoldaş 1934'ten bu yana devrimci mücadelede yer almıştı. Mücadeleye atıldığı sırada on beş yaşındaydı. Savaş sırasında okuma öğrendi. Bütün bir uzun süreli savaş boyunca Mao'nun yazılarını her zaman yanında taşıdı. Herkes gibi o da çetin bir hayat yaşadı, mağaralarda yattı, ne bulduysa onu yedi, Direnme Savaşında hayatını tehlikeye attı. Sözü kısası, kendini bütünüyle devrime adanmış bir insandı. 1949'da Kurtuluş kazanıldığında, Pekin'e gitti. Pekin büyük bir şehirdi. Li yoldaşın iyi bir işi vardı, rahatı yerindeydi.

Vaktinin büyük bir kısmını ayırdığı mutlu bir aile hayatına kavuşmuştu. Li yoldaşa yavaş yavaş siyasete karşı bir ilgisizlik, kitlelere karşı bir kayıtsızlık başladı. Yalnızca kendi durumunu ve ailesinin durumunu düzeltmeyi, iyi bir mevki sahibi olabilmeleri için çocuklarına iyi bir eğitim sağlamayı düşünür oldu. Kafası sadece kendi çıkarını ilgilendiren tasarılarla dolu bir hale geldi. **Artık kafasında devrim diye bir düşünce kalmamıştı. Devrimci çalışmalarını gevşetti ve hastalık, yorgunluk, tembellik gibi sıradan engeller karşısında gerilemeye başladı.**”

“Yani eski kuşaktan bir emekli haline mi geldi demek istiyorsunuz?”

“Evet, bir bakıma öyle denebilir. Ama burada bu ‘emekliler’ yeniden devrimci gençliklerine kavuştular. Li yoldaş bu okula geldi ve devrimci hayat tarzını, Yenân tarzını yeniden keşfetti. Şimdi siyasi bakımdan yeniden gençleşerek eski günlerdeki gençliğini yeniden kazanıyor.

“Sözgelimi, en küçük bir kısıtlamaya gelemeyen kibirli aydın kadroları alalım. Şimdi

7 Mayıs Okulunda toprağı işliyorlar, toprakta çalışıyorlar, evler yapıyorlar, atölyelerimizi düzenliyorlar. Burjuvaziye karşı mücadele etmesini, *kapitalist yola* geri dönüş tehlikelerini açığa çıkarmasını öğrendiler.”

7 Mayıs Okulu işçiler, köylüler ve askerlerle sıkı ilişkiler içinde yaşama ve insanın kendini proletaryaya daha da fazla adanması konularında pratik dersler öğretiyor. Kim *gerçek bir Marksisttir, kim sahte Marksisttir? Bunu anlamak için bir kimsenin işçiler ve köylülerle çalışmak isteyip istemediğine bakmak gerekir*, diyor Mao. Liu Şaoçi'nin etkisinin en fazla olduğu yerler büyük şehirlerdi, başkentti. Memurlar kitlelerden kopmuştu, köylülere karşı kendini beğenmiş bir tutum takınıyor, köylüler hor görülyordu. Bazı aydınlar, “köylüler için en önemli şey iyi ürün elde etmeyi öğrenmek olduğuna göre onlara yazı yazmasını öğretmek için bunca zahmete katlanmaya değer mi” diye düşünmeye başlamışlardı. Bazı hekimler ve öğretmenler, yoksul insanların hastalıklarından ve içinde yaşadıkları kötü şartlardan tiksiniyorlardı.

Öyle sanıyorum ki Mao, sadece bir bürokratlar sınıfının oluşmasını önlemek değil, herhangi bir “sınıfın oluşması”nı önlemek istiyordu. Halk genellikle “burjuvazi” deyimini kullanıyor, ama burada bizim batıda bildiğimiz anlamda iktisadi bir güç olarak burjuvazi yok. Burada sorun, grupların ve akımların billurlaşması ve bunun da muhtemelen çatışan grupların oluş-

masına ve kapitalizmin başka bir kılıfta geri gelmesine yol açması.

İki sınıf, iki çizgi mücadele ediyor. İşte bu yüzden, Çin Komünist Partisi Sekizinci Kongresi Onuncu Genel Toplantısında Mao Zedung “çelişmelerin, sınıfların ve sınıf mücadelesinin” varlığından söz etti ve şu uyarıda bulundu: “Sınıf mücadelesi hiçbir zaman terk edilmemeli ya da unutulmamalıdır.” Başkan Mao “burjuvazi ve bazı Parti önderleri arasında belirmeye başlayan ‘herkes kendisi için’ eğilimini” şiddetle eleştirdi.

“Bir örnek daha verelim,” diye devam ediyor temsilci. “Çen yoldaş Pekin’in Doğu Yöresindeki Sağlık Bakanlığının yöneticisiydi. Bakanlığa ne zaman bir köylü gelse, Çen yoldaş ortadan kaybolurdu. Köylülerle hiçbir şekilde karşılaşmak istemezdi, çünkü pislikten dehşetli korkardı. Şimdi kendisi burada. Okula geldiğinden bu yana o kadar değişti ki, yeni doğum yapmış ve ağır hasta olan bir köylü kadınıla birlikte kaldı. Çen yoldaş köylü kadına sadece iğne yapmakla ve gerekli bakımı göstermekle kalmadı, aynı zamanda onun dışkısını çıkarmasına yardımcı oldu ve onu yıkadı. Ve günlerce kadına bu şekilde baktı.

“Böyle bir okulu belirleyen üç özellik vardır: Birincisi, Yenan tarzı: ikincisi, kitlelerle tam bir birlik; üçüncüsü, devrim davasının hizmetinde sade bir hayat yaşamak, güçlüklerden ve ölümden korkmamak, *güzellik ve çirkinlik, mutluluk ve mutsuzluk, haz ve acı* gibi estetik sınıflamalara bile proleter bir anlam kazan-

dırmak. Bunlar bir sınıfa, burjuva sınıfına hizmet etmiş kavramlardır. Çirkin olanlar genellikle yoksuldur. En aşağılık işlerde çalışanlar, *çirkin ve yoksuldurlar. İnsanların aşağı tabakasına düşen bazı işler vardır; sözgelimi, çöp ve dışkı (çevirmenimiz bunu “lüzumsuz madde” diye aktarıyor) toplamak.*

“Bu yılın ilkbaharında, okuldaki yoldaşlar arasından ekipler örgütledik. Çöp toplamak ve lağımaları boşaltmak üzere araba ve kovalarla Pekin’in Doğu Yöresine gittiler. İnsan böyle bir iş yaptığı zaman, her türlü bürokratik tutumdan, her türlü hiyerarşi düşüncesinden arınır. Tabi kolay değildir, hele ilk başta. Tiksinme, eski bir yönetici olduğunun anlaşılmasından duyulan utanç, başkalarının senin hatalarından söz etmelerinden duyulan korku, hatta hastalık kapma korkusu; bütün bunlar vardır. Zooloji profesörü olan bir kadın dışkı toplama işine karşı çıktı; eğer bir damla suda yüz mikrop varsa, kimbilir bu pislikte kaç tane mikrop vardı? **Ama insan kendi içinde devrim yapmak istiyorsa, pislik, çirkinlik, tehlike, ölüm korkusu gibi düşüncelere karşı saldırıya geçmelidir.**”

Okulun devrimci komitesinin başkanı olan yoldaş kırk yaşlarında olmalı. Yakışıklı bir adam. Canlı bakışları var. Zaman zaman önündeki notlara bakarak düzgün bir şekilde konuşuyor. Hemen bütün devrimci komite (on beş üye) onun çevresinde oturuyor. Hepsi Parti üyesi değil. Hepsi de öğrenciler tarafından seçilmiş. Okulu devrimci komite yönetiyor. Ama devrimci ko-

"Bu okulda herkes sade ve çalışkan bir hayat sürer. Hepimiz aynı şartlarda yemek yer, aynı şartlarda yatarız. Halk Kurtuluş Ordusu'ndaki bir askerin değiştirilmesinde uygulanan üç temel ilkeyi izleriz: Birlik, uyanıklık ve ciddiyet."

mitenin, Parti komitesinin siyasi yönetimi altında bulunduğu belirtiyor.

Çinli yoldaş anlatmaya devam ediyor. Son derece yalın bir dille, beni çok etkileyen bir hikaye anlatıyor.

"Pekin'in Doğu Yöresinin temsilci yardımcısı (belediye başkanı yardımcısı denilebilir) 7 Mayıs Okulundan döndükten sonra o yörenin temizlik işlerine verildi. Her evin önünden geçerken "Çöpünüzü getirin" diye bağıarak, pislik ve çöpleri toplayacaktı. Ama utandı, herkes kendisini tanıyordu. Eskiden kalabalıkların önünde önemli söylevler veren, yetki sahibi bir insandı. Sonra kendi kendine şunu sordu: 'Neden ben de bütün çöpler gibi çöpünüzü getirin diye rahat rahat bağırabiliyorum? Rahat bir hayata alışmışım da ondan. Revizyonizmin etkisi içimi kemiriyor da ondan. Eğer devrim yapmak, arabanın içine kurulup oradan oraya gitmek kadar basit bir şey olsaydı, her şey çok kolay olurdu. Oysa ben kendi tecrübelerimden bunun hiç de böyle olmadığını biliyorum, yoksa bu kadar korkmazdım zaten!" Böylece kendi kendini tahlil ederek, içindeki üst sınıfın üyesi olma isteğini açığa çıkararak korkusunu yenmeyi bildi ve ötekilerle birlikte, "Çöpünüzü getirin" diye bağırma'yı başardı.

"Bu okulda herkes sade ve

çalışkan bir hayat sürer. Hepimiz aynı şartlarda yemek yer, aynı şartlarda yatarız. Halk Kurtuluş Ordusu'ndaki bir askerin değiştirilmesinde uygulanan üç temel ilkeyi izleriz: **Birlik, uyanıklık ve ciddiyet.** Burada yaşayan insanlar, kişiliklerinde yeryüzündeki değişikliklere benzetilebilecek değişiklikler yaratmayı başardılar. Kişiliğin güçlüğü, maddi bir güç haline gelir. Pekin'de 1968 Aralık ayı çok soğuk oldu. Eski Pekin Seddi'nin bir bölümünü yıktık..."

(Ünlü duvarın küçük bir bölümünü yıkanlar demek bunlarmış, diyorum kendi kendime.)

"... bunu yapmamızın nedeni, insanların oturabilmesi için 311 tane ev yapmaktı. Üstelik bunu yirmi beş gün gibi rekor sayılabilecek bir sürede gerçekleştirdik. Kumlu, işlenmemiş toprak, *iyi toprak* haline geldi. Yüz on dönümlük bir araziye temizledik ve şehirden topladığımız dışkıyla (geceleleri boşaltılan ve gübre için kullanılan abdesthane pisliği) gübreledik. **Bu çalışma yüzlerimizi kavurdu, ama aynı zamanda yüreklerimizi de devrimcileştirdi, kararlılığımızı artırdı ve sağlığımızı düzeltti.**

"Biz okulun siyasi gelişmesini sağlamakla ilgileniyoruz. Ama çalışmaların somut sonuçları da bizim için büyük önem taşıyor. Çalışmalarımı-

zın sonuçlarını değerlendirmek, ne kadar hasat kaldıracağımızı hesaplamak, tarım üretimini artırmak, atölyeler, merkezi enerji santrali ve sulama santrali için planlar yapmak üzere demokratik toplantılar düzenliyoruz. Bu arada 'dört iyi işçi' grupları kurmaya başladık. Bu gruplar dört çalışma alanında, yani ideolojik ve siyasi çalışma, 'sekizde üç' çalışma tarzı, askeri eğitim ve günlük hayatın örgütlenmesinde üstünlük gösteren işçilerden meydana gelmektedir."

Çinli yoldaş bana bakıyor. Kendisini dinlerken, koca bir kase fındık ve çekirdeği mideye indirmiştim. Bir an duruyor, sonra akla gelebilecek soruları cevaplarına ekliyor:

"Hayır, o kadar basit değil. Pastoral bir şiire ya da oyuna benzemez bu iş. Başlangıçta bazıları, toprağı işlemekle küçüldüklerini sandılar. Ama sürekli devrim teorisini öğrenmeleri sayesinde bütün görevlerin eşit değerde olduğunu kavradılar. Liu Şao-çi kol emeği çalışmasını bir 'ceza' olarak görüyordu. Yahut da tarlalara çalışmaya gidenlerin bunu 'gösteriş olsun diye' yaptıklarını ileri sürerek onları küçümsüyordu. Liu Şao-çi'ye göre, Parti üyeliği, bir siyasi görevlinin rolü, insana daha iyi bir iktisadi durum ve başarılı kariyer umudu aşılmalıydı. *Kalemi bırakıp sabanı mı alacağız! Ne kadar korkunç!* Bazıları böyle tepki gösteriyor. Ve üzüntü içinde ekliyorlar: *Kaleme elveda!* Bunlar, devrimin sürekli olarak ilerletilmesi gerektiğini henüz kavrayamadılar. Eğer bu düşünce tarzı galebe çalsaydı, bu okul basit bir tarım okulu ya da

Liu'nun ve Peng Çen'in eski tipte bir Parti okulu olmaktan öteye gidemezdi..."

Bunun üzerine, bu yeniden eğitimin nelerden meydana geldiğini ve 7 Mayıs Okuluna katılan yoldaşlara az da olsa bir baskı uygulanıp uygulanmadığını soruyorum. Öğrenciler gönüllü olarak mı geliyorlar, yoksa zorla mı getiriliyorlar?

Asla zor kullanılmadığını söylüyorlar. Bir zamanlar Pekin'in Doğu Yöresindeki Sağlık Bakanlığını yöneten Çen yoldaş solumda oturuyor. "Bakin" diyor, "ben bu okula ancak dört kere başvurduktan sonra girebildim..."

"Peki, madem ki kitlelerle kaynaşmak için büyük bir istek duymuyordunuz, neden bu okula girmek için o kadar çaba harcadınız?"

Sakin bir şekilde cevap veriyor:

"Bütün mesele de burada zaten... Bir şeye teorik olarak inanmak ile onu pratikte yapmak bambaşka şeylerdir. Benim pratik tecrübeye ihtiyacım vardı."

Tereddütler, korkular, hatta acılar siyasi inanışın içtenliğiyle değil, yüz yüze gelinen gerçekliğin amansızlığıyla defediliyor. 7 Mayıs Okuluna kabul edilmek bir bakıma bir uzay uçuşuna seçilmek kadar zor bir iş. Üstelik kabul işlemi oldukça karmaşık.

"Okula alınma için başvurma, ilk kademedeki devrimci komite tarafından yapılır. Bu daha sonra o kesimin devrimci komitesine aktarılır. Orada incelenir ve mahalli devrimci komiteye teslim edilir. Son kararı mahalli devrimci komi-

te verir. Ayrıca çeşitli birimlerde çalışan görevliler okula girdikten sonra bile, eğer kendilerine ihtiyaç duyulursa her zaman geri çağrılabilirler."

"Öğrenim ne kadar sürer, öğrenimini tamamlayan bir yoldaş okuldan dönünce ne yapar?"

"Öğrenim en az bir yıl sürer... Öğrenimini tamamlayan bir yoldaş geri döndüğü zaman eski çalışma birimine gider yada başka bir görev verilmesini isteyebilir. Hatta devrimci komite ona başka bir yerde görev almasını bile öğütleyebilir."

Tarlalara, orada çalışan öğrencilerle tanışmaya gidiyoruz. Okulun övünç kaynağı olan teneke kova fabrikası yoktan var edilmiş. Küçük atölyede kadınlar ve erkekler kovalar yapıyor, üstlerine kulplarını geçiriyor, sonra da kovaların üzerine kırmızı mürekkeple 7 Mayıs Okulu yazıyorlar.

Fabrika yönetmenine soruyorum: "Buraya gelmeden önce neyle uğraşıyordunuz?"

Pekin'deki en önemli sendika önderlerinden biri olan fabrika yönetmeni karşılık veriyor: "Bir sendika çalışmamın başındayım."

İşte bir kadın işçi. Kırk beş yaşında. Yere oturmuş, bacaklarının arasına bir kova almış, çekiçle dövüyor. Eskiden nerede çalışıyormuş acaba?

"Doğu Yöresinin Yönetiminde görevliydim."

Ve gülümseyerek işinin başına dönüyor.

Daha sonra bir erkek öğretmen, bir kadın öğretmen ve bir de muhasebeciyle tanışıyorum. Hepsisi de ciddi bir tavırla elimi sıkıyorlar ve soru-

larımı hiçbir tedirginlik göstermeden cevaplandırıyorlar. Önemsiz bir ayrıntıymişçasına, "Şunu yaptım, bunu yaptım" diye anlatıyorlar. Bütünüyle okul tarafından planlanmış ve yapılmış olan ana tulumbanın bulunduğu yerdeki yönetmen yoldaşın sinirli ve huzursuz oluşu dikkatimi çekiyor.

Daha önceleri Doğu Yöresinin Maliye Bakanlığına bağlı bir yatırım bankasında yönetici olarak çalışıyormuş. Banka müdürü gibi bir şey. Ama bana sulama pompasının nasıl çalıştığını anlatmaya başlayınca canlanıyor. Bu pompa normal olarak 5.000 Yuan'a (yaklaşık olarak 2.000 dolar) çıkarmış, ama kendisinin ve öğrencilerin çalışmaları sonucunda sadece birkaç Yuan'a mal olmuş.

Öğle vakti. Öğrenciler mutfaklara geliyor ve *bol bol yiyecek*, bir çanak dolusu da pirinç alıyorlar. *Herkes eşit miktarda veriliyor*. Aldıkları yemekleri evlerine taşıyorlar. Aslında okul küçük ahşap evlerden meydana gelen bir köy şeklinde. Aşçıbaşı başında kasketi, yüzü kıpkırmızı, çalışıyor. Tabak çanağın arasında kendini öylesine işine vermiş ki, onu meslekten bir aşçı sanıyorum.

Kendisine soruyorum.

"Hayır, Doğu Yöresiyle ilgili Milli Halk Kongresi Dairesinin yöneticisiydim."

"Buraya gelmenizin nedeni?"

"Bütün vaktimi dairede oturarak geçiriyordum (tam bir bürokratmış doğrusu!), sağa sola emirler yağdırıyor, üretime katılmıyordum, Mao Zedung'un eserlerini incele-

miyordum.”

“Eskiden yemek pişirmesi- ni bilir miydiniz?”

“Hayır bilmezdim, burada öğrendim.”

“Pek kolay bir iş değil sanırım.”

“Evet, hiç değil. Ama **işlerin kolay olmasını beklerseniz, hiçbir iş yapamazsınız.**”

Beni, sosisleri hazırlayan öteki aşçılarla tanıştırıyor. Daha önce hiçbiri yemek pişirmesini bilmiyormuş. Okulda öğrenmişler. Üçü de öğretmenmiş.

“Öyleyse yemek pek lezzetli değildir herhalde” diyorum.

“Bir tadına bakın, anlarsınız” diyor aşçı yoldaş lafın altında kalmadan. “Çok sıkı çalıştık ve yemek yapmasını öğrendik.”

“Güzel,” diye cevap veriyorum, “bunu birazdan anlayacağız. Okulda öğle yemeğine davetliyiz.”

Okulun bütün ihtiyacını karşılayan merkezi enerji santrali de öğrencilerin eseri. Pekin’in Doğu Yöresindeki Tahıl ve Yağ Elde Edilen Ürünler Bakanlığının yöneticisi, şimdi santralde işçi olarak çalışıyor. Bizlere çok nazik bir şekilde santralin işleyişini ve ne güçte olduğunu anlatıyor. Oradan ayrılırken, yanında bir de sepeti bulunan bir motosiklete binmiş iki askerle karşılaşıyoruz. Bizi görünce o kadar şaşkırdılar ki, durdular; ağızları bir karış açık bakıyorlar. Bunlar okulun Halk Kurtuluş Ordusu delegeleri, devrimci komite üye-

leri. Buradaki görevlerinin ne olduğunu sorduğumda, her türlü yardımda bulunmakla görevli olduklarını söylüyorlar.

“İlk sorumuz, ordudan Yenan tarzını öğrenmektir,” diyor okulun yöneticisi bir kere daha. “Mao Zedung düşüncesini öğrenerek kendimizi yeniden eğitiyoruz.”

“Bize gelince,” diye cevap veriyor asker, “biz de okuldan, kendi içimizde devrim yapmamız gerektiğini öğreniyoruz.” Sonra ekliyor: “Devrimin üretimi de artırması gerekir. Okulda yüz on dönüm toprak ekiliyor.”

Daha sonra revire gidiyoruz. Beyazlar giymiş genç bir kadınla bir delikanlı küçük kızıl kitaplarını sallayarak bizi selamlıyorlar. Çok utangaç görünüyorlar, ellerini nereye koyacaklarını bilemiyorlar.

Delikanlı anlatıyor:

“Tıp okudum, ama doktor değilim. Buraya, köylülerle birlikte çalışarak dünya görüşümü yeniden kalıba dökmek için gelmek istedim... Ondan sonra tüm okul üyeleri öğrenimime devam mı etmem, yoksa başka bir şey mi yapmam

gerektiğine karar verecekler.”

Genç kadın da şöyle diyor: “Ben, Doğu Yöresi Sağlık Bakanlığından bir siyasi kadroyum. ‘7 Mayıs Talimatı’nın yolu doğrudur. Okula kabul edildiğim için çok şanslı sayılırım.”

Özenle düzenlenmiş cam kavanozlarda otlardan yapılmış ilaçlar var. Bütün bu ilaçlar, kırlardan ve dağlardan toplanan otlarla burada hazırlanmış. Duvarda, bitkilerin resimleri ve yanlarında baş ağrısı, mide yanması, romatizma gibi hastalıkların eski tıp geleneğine göre tedavi yöntemleri görülüyor. Son zamanlarda iki genç akupunkturla romatizmayı, mafsalsal iltihaplanması ve hatta soğuk algınlığını tedavi etmeye çalışıyorlarmış.

Öğrenciler kendi evlerini kendileri yapmışlar. Tuğladan döşeklerini (kang) Pekin surlarından getirilen büyük taşlarla yapmışlar. Söylemeseler, ben kendi kendime fark edemezdim. Yoldaşlar bana bu taşları gösterirken, 1968 yılının dondurucu kışından söz ediyorlar. Birisinin bana, Pekin’in dokuz anıtsal kapısından şimdi altı tanesinin kaldığını söylediğini hatırlıyorum. Biraz da üzüntüyle taşlara bakıyorum. Altı kadının kaldığı basit bir eve giriyorum. Her şeyi düzenli. Parlak renkli pamuklu battaniyeler katlanıp karyolaların ayak ucuna konmuş. Kadınlardan bir tanesi, güzel ve düzgün yüzlü olanı, kocasının Pekin’de fotoğrafçılık yaptığını söylüyor. 7 Mayıs Okulunun yu-

vasına giden bir çocuğu varmış. Okulda öğrencilerin küçük çocukları için bir kreş, bir de yuva var.

“Daha önce ne mi yaptım? Doğu Yöresinden Komünist Partisi kadrosu.”

Çok vakur bir havası var kadının. Kadınlar bize çok yakın bir dostluk gösteriyorlar. Beklenmedik ziyaretimizle ilgili canlı bir konuşmaya dalıyoruz. Evli misiniz? Evet, ikisi de öğretmen,

“Kocam şehirde çalışıyor,” diyor içlerinden biri. Kırk yaşlarında gösteriyor. “Yetişkin çocuklarım var. Sadece bir tanesi hala okuyor, ötekiler okullarını bitirdiler.”

“Ailenizden ayrı kalmanıza aldırıyor musunuz?”

“Ne münasebet” diye cevap veriyorlar hemen, “Birbirimizi iki haftada bir görüyoruz zaten. Hem aynı soruyu neden erkeklere sormuyorsunuz? Mao, kadınların mutluluğun yarısı demek olduğunu ve ‘gerçek kadın-erkek eşitliğinin’ ancak bütün toplumun sosyalist dönüşümüyle gerçekleşebileceğini söylüyor.”

“Okulun öğrencilerinin yüzde kırkını her yaşta kadınlar oluşturuyor,” diye anlatıyor devrimci komitenin önderi. “Bunu göz önüne alarak onları en az yorucu işlere veriyoruz.”

“Peki, çocuklarından, evlerinden uzak kalmaları. Bu onlar için bir takım sorunlar yaratmıyor mu?”

“Hayır, aynı durum bütün diğer kadınlar için de söz konusu.”

Benim farkında olmaksızın taşıdığım son derece geri aile anlayışım karşısında, bana hayretle bakıyorlar.

Düzenli olarak çıkan okul gazetesi kütüphanede okunuyor. Gazetenin adı *7 Mayıs Savaşçıları Bülteni*. Ayrıca kütüphanede Pekin ve diğer yörelerdeki kadro okullarından gelen gazeteler de var. Adları birbirine çok yakın; hepsinde ‘7 Mayıs’ adı geçiyor. Öğrenciler tarafından zenginleştirilmiş, işlenmiş ve ekilmiş olan geniş toprakları arabayla dolaşmaya gidiyoruz. Öğrenciler yedi tugaya ayrılmış. Beş tugay tarlalarda çalışıyor, bir tanesi sebze bahçelerine bakıyor, bir tanesi de okulu yönetiyor. Hasat mevsimi. Dört Numaralı Tugay harman savurma makineleriyle piriç tanelerini ayırıyor. Zor iş. Kadınlar demetleri kaldırıp makineye yediyorlar.

“Bu makineyi de biz kendimiz yaptık” diyor Çinli yoldaş. “Şimdi bu harman savurma işinin yapıldığı yerde eskiden bir bataklıktan başka bir şey yoktu. Köylüler çaba harcamaya değmez diye bu toprağı işlememişler bile. Biz geldiğimizde öyle sevindiler ki, bizi evlerine buyur ettiler, hatta genç çiftler yataklarını bize vermek için evlenmelerini ertelediler.”

Tarla boyunca sıralanmış kadınlar küçük kızıl kitapları sallayarak bizi selamlıyorlar. Tarlada toprağı kazmakta olanlar bir an işlerini bırakıyor, küçük kızıl kitaplarını çıkarıp selam veriyor, sonra kitaplarını özenle ceplerine koyup yeniden işe koyuluyorlar. Kısa bir süre için öteki dört tugayı da ziyaret ediyoruz, ama herkesle konuşacak kadar vaktimiz yok. Bahçenin bir kesimine “devrimci bahçe” adını vermişler; buraya ekilen

tohumlar, öncü sulama araştırmalarında Mao’yla birlikte çalışmış olan askeri tugay tarafından armağan edilmiş.

Domuz ağılında, yatık saçlı iriyarı bir adam kocaman domuzlarla uğraşiyor.

“Eskiden sendikacıydım,” diye anlatıyor çabuk, “Doğu Yöresinde bir sendika sekreteriydim.”

Hemen ardından bize domuzlardan söz etmeye koyuluyor. “Domuz yetiştirmek için çok büyük bir çaba harcıyor. Mao’nun örnek gösterdiği Vang-Kisen-Se (Hopey) halk komünü tugayı, tahıl üretimi ile domuz yetiştirme arasındaki doğru oranı saptadı. Biz ağullarımızda 250 domuz yetiştiriyoruz. Hastalıklarının tedavi etmeyi, doğumlarına yardımcı olmayı öğrendik. İçimizdeki hekimlerden biri, domuzlarla ilgili bütün hastalıklarda uzman bir baytar oldu. Ayrıca okulumuzda 3000 ördek, 500 tavuk var. Dolayısıyla mükemmel gübre elde ediyoruz.”

Sebze bahçesinin yakınında çocuk yuvası var. Orada, daha önce tanıştığım kadın yoldaşın küçük oğlula karşılaşıyorum. Son derece tatlı bir oğlan. Elinde bir oyuncak sallıyor. Öbür elinde de üzerinde Mao’nun resmi bulunan büyük bir rozet var; kaldırıp bize gösteriyor.

Kundura atölyesini geziyoruz. Bir kadınla bir erkek lastik ve bez sandal ayakkabıları onarıyorlar. Tabanlarına kauçuk vuruyorlar. Artık 7 Mayıs Okuluna gelmeden önce ne işle uğraştıklarını sormuyorum. Anlamli yüzlerini incelerken, gözümün önüne profesör kürsüleri, devlet da-

ireleri, bankalar, ticaret kuruluşları geliyor; hepsi de Parti ya da devlet görevlerinde çalışan orta kadrolar.

Devrimci komiteyle birlikte dostane ve neşeli bir öğle yemeği yiyoruz. Tabii ben sorularıma devam ediyorum. Bu insanların hepsinin de Parti ya da devlet yöneticileri olduklarını keşfediyorum. Bir köylününü kadar yanık bir yüzü olan ve gerçekten de bir tarım işçisine benzeyen temsilci yardımcısı bana şunları söylüyor:

“Ben köylü değilim. Beni güneş ‘pişirdi’ böyle. Doğu Yöresinin temsilcisiydim.”

Bir başkası sendika görevlisi; öteki mahalli bir kamu eğitim kuruluşunun yöneticisidir; sonra bir öğretmen, daha sonra bir Parti yöneticisi vb. Hiçbiri köylü değil. Köylülerden daha önce hiç bilmedikleri şeyler öğrenmişler. Yemek gerçekten nefis. Doğrusu, Milli Halk Kongresi dairesinin başkanı birinci sınıf bir aşçı olmuş. Acaba bunu kendisine söyleyebilir miyiz? Aşçıbaşını önlüğüyle geliyor az sonra. Kendisine, yardımcılarına ve öğretmenlerine tebrikler yağıyor. Herkes mutlu görünüyor.

“Pekala. Yüksek bir mürur ve bir profesörün de aşçı olabileceğini kabul ediyorum. Yemeğiniz (on iki çeşit) Çin’de yediğim en iyi yemek.”

Ve doğru bütün bunlar. Bu tuhaf kardeşlik havası, okulu saran bu eşi görülmemiş insanca dostluk havası nereden geliyor? Değerler kökünden değişmiş, tam tersine dönüşmüş. Özünde şiddete dayanmayan bir devrim herkesi aynı ölçüde etkilemiş. Kültür Devrimi içinde, devlet yönetiminde ve orduda geçmişten miras kalan ve Çin’de kapitalist hayat tarzına geri dönüş tehlikesini içinde taşıyan bütün değerleri, ölçüleri, ayrımları, rütbe işaretlerini ve resmiyeti yerle bir etmiş. Mevki düşkünlüğü, bencillik ve her türlü ayrıcalık yok edilmiş. Halk bu eski kavramların yerine hakiki bir siyasi kavrayışı ifade eden yeni değerler koymuş. **Kendilerine karşı amansız bir gerilla savaşı vermişler. Onları hem dış düşmana, hem de sinsice fırsat kollayan iç düşmana karşı zorlu mücadelede daha güçlü ve daha**

hazırlıklı kılan amansız bir gerilla savaşı!

Şöyle bir şey geliyor insanın aklına: Batıda o çok iyi bildiğimiz başarı efsanesinin burada hiçbir anlamı yok mu acaba? Her şeye kadir teknolojinin simgeleri olan müdürler, gene kendileri tarafından işlenebilir duruma getirilen toprakları ekiliyorlar. Kaldı ki, böyle okullara vasıflı, iyi vasıflı ve yüksek vasıflı 90 bin kadar kadro devam ediyor. Aynı okulda en üst kademelerden eski kadrolarla (üniversite profesörleri, önemli hekimler, Merkez Komitesi üyeleri, Parti komitesi sekreterleri) Parti ve devlet yönetimindeki orta kadroları bir arada görmek mümkün. Bu okullarda herkeşe aynı yöntem uygulanıyor. Öğrencilerin niteliklerine göre A, B ya da C tarzında yöntemler uygulandığı akla gelebilir, ama böyle bir şey yok. Okullar hangi kuruluş tarafından açıldılarsa ya da hangi kuruluşla bağlıysalar, ona göre ayrılıyorlar. Ama hepsi de Parti Merkez Komitesinin ya da Devlet Konseyinin çeşitli kesimlerinin yönetimi altında birleşiyorlar. 7 Mayıs kadro okulları Parti yönetim dairelerine, bir Parti okuluna, büyük bir üniversiteye, büyük bir şehrin Parti komitesine ya da mahalli bir Parti komitesine (burada olduğu gibi) bağlı olabiliyor. Siyasi yönetimden Parti sorumlu, ama okulun yönetimi devrimci komiteler tarafından yürütülüyor. Dolayısıyla okullar ülke, eyalet ya da belediye düzeyindeki merkezi kuruluşlar tarafından açılabilir. Böylece **inisiyatif tabandan, örgütlenme ve yönetim ise yukarıdan geliyor.** Dev-

rimci komitenin görevi, okula öğrenci alma işlemlerini kara-ra bağlamak ve kadrolar için yararlı işler bulmak.

Çeşitli okullar arasında karşılıklı bağlar var (bunu da gözlerimle gördüm). Örneğin, bir hekim, Merkez Komitesi tarafından açılan bir okula köylük bölgelerde “çıplak ayaklı” hekimleri örgütlenme göreviyle gönderilebiliyor. Anlayabildiğim kadarıyla, bir okulu öbüründen ayıran özellik teorik öğrenimdeki farklılık değil, çünkü teorik öğrenim her yerde aynı. Ayırt edici özellik, her okuldaki pratik faaliyet tarzında yatıyor: İşe yaramak, toprakların ekilebilir duruma getirilmesi, köy topluluklarındaki tarım çalışmaları, sağlık hizmetlerinin, sanayi üretiminin, tahıl üretiminin artırılmasının vb. örgütlenmesi.

Pekin’de 90 bin kadroyu temsil eden bir delegeler konferansı toplanmıştı. Bu konferansta o güne kadar gerçekleştirilen işlerin bir listesi sunuldu. Oldukça şaşırtıcıydı bu liste. 7 Mayıs Okullarının açılışından bu yana okul kadroları 50 bin ton tahıl, 650 bin ton pamuk, 3 milyon 200 bin ton yağ elde edilen tahıl üretmişler; 24 bin domuz yetiştirmişler; binlerce metre konut inşa etmişler; yüz kadar küçük fabrika kurmuşlardır. Komün üretim ekiplerine on bin öğrenci katılmıştır. Okulların bir çoğu tahıl üretimi bakımından kendi kendine yetmektedir. Ürün fazlalarını devlete veren bazı okullar ise, tarımın gelişmesiyle ilgili milli programın saptadığı hedefleri aşan okullardan tahıl ve pamuk almaktadır.

Kamu Güvenliği Bakanlığına bağlı olan 7 Mayıs Okulu

özellikle yükselme arzusuna (bir burjuva arzusu) karşı savaşmak için verdiği mücadeleyle ün kazanmıştır. Bunu, öğrencilerin hem ideolojik bakımından, hem de yaptıkları çalışma sırasında eğitmek üzere onları özellikle çetin görevlerde çalıştırarak başarmıştır. Merkez Komitesinin Parti okuluna bağlı olan 7 Mayıs Okulu, halk komünlerindeki köylülere hizmet etmek ve üretim ekipleri örgütlemeye giden 500’den fazla “çıplak ayaklı” hekim yetiştirmiştir. Merkez Komitesinin yönetim dairesine bağlı olan 7 Mayıs Okulu, bir gölün suyunun tarlalara akıtılmasında ve taşlık ve dağlık bir arazinin ekilebilir hale getirilmesinde çalışmıştır; şimdi tahıl üretimi, yağ, çeşitli ihtiyaç maddeleri, sebze ve yün bakımından kendi kendine yetmektedir. Çin Sendikalar Federasyonuna bağlı olan 7 Mayıs Okulundaki öğrenciler üretim ekiplerinin bir parçası haline gelmişlerdir; köylülerle omuz omuza çalışmakta ve öğrenim görmektedirler; bencillığe ve revizyonizme karşı amansız bir mücadele vermişlerdir.

Yüz 7 Mayıs Okulunun katıldığı Pekin Konferansında en büyük önem Partinin önderlik rolünün sağlamaştırılmasına verildi ve okulların ilerideki görevleri tartışıldı. Hedef, Mao Zedung düşüncesinin canlı bir şekilde incelenmesi ve uygulanması yoluyla kitle hareketini yoğunlaştırmaya devam etmektir. Bunu gerçekleştirebilmek için Halk Kurtuluş Ordusu örneği izlenmelidir: Proleter siyasetine öncelik verin; “dört öncelik”⁽⁴⁾ ilkesine harfi harfine uyun:

“üç sekiz” çalışma tarzını uygulayın; “üç demokrasi”ye saygı gösterin; “dört iyi işçi”nin gelişmesini izleyin.

Pekin’de, devlet yönetiminin çeşitli dallarındaki dairelerinde 60 bin kişi çalışmaktaydı. Bu gün ise personel sayısı yüzde 90 oranında azaltılmıştır. Siyasi ve idari cihazda yapılan değişiklikler sonucunda, bu gün sadece 10 bin yönetim görevlisi bulunmaktadır. Geri kalan 50 bin görevlinin çoğu (yüzde sekseni) 7 Mayıs okullarına girdi. Benim ziyaret ettiğim okulda 864 öğrenci iki yıllık öğrenimini tamamlamıştı ve henüz okumakta olan 1394 öğrenci vardı; yani okulda toplam 2258 kadro bulunuyordu.

Mao’nun “idari yapıyı basitleştirin” çağrısı en basit bir biçimde Pekin’de uygulanmış. Eskiden doksan yöreye ayrılan Pekin’de şimdi yirmi altı yöre var. Büyük çapta gerçekleştirilen ademi merkeziyetçilik şehirli kadroların içerilerdeki yörelere göç etmesine yol açmış. Bu kadrolar şimdi kasabalardaki ve köylerdeki sanayileşme faaliyetlerinde, sosyal ve kültürel hizmetlerde çalışıyorlar.

“Aşağı Sınıf”ın Ortadan Kaldırılması

Dünyanın en büyük ülkesi olan Çin’de devlet ve Partinin yönetim cihazını yeniden biçimlendirmek için hummalı bir çalışma sürüyor. Ama bu çalışmanın hedefi, bu cihazı bir hakim sınıfa yada ayrı bir yöneticiler zümresine dönüştürmek değil. **Asıl hedef, onu kitlelerle sınıksız kaynaşmış bir kolektif kılavuz haline getirmek. Partiyi mevki**

düşkünlüğünden, sınıf kısıncılığından arındırmak. Bütün bunlar hemen bütünüyle ortadan kaldırılmış ve bütün bunların yerini, bütün devrimcilerin burjuvaziye karşı duydukları nefret almış. Güzellik ve çirkinlik, temizlik ve pislik, kibarlık ve kabalık gibi bütün sınıfsal kavramlar da devrimci bir değişikliğe uğruyor. Bunlar, güzellik ve temizliği kendine ayırıp çirkinliği ve pisliği başkalarına bırakan bir yukarı sınıfın malı olan kavramlardı. Bu kavramların yerini siyasetin ve eleştirinin gücü, teorinin zorlu pratiğe dönüştürülmesi almaktadır. Burada gördüğüm bütün insanlar bu çetin ve acılı iç gerilla savaşını başarıyla verecekler mi, veremeyecekler mi; bunu bilemiyorum. Hiç kuşkusuz bazıları başarılı olamayacak ve geride kalacak. Bazıları kesinlikle yenilgiye uğrayacak. Ama bu savaştan başarıyla çıkanlar, Mao'nun "halefler" adını verdiği, Çin'deki sosyalist devrimi sürdürecektir olan yenilmez sınıf bilincine sahip kadınlar ve erkekler olacaklar. Öteki sosyalist ülkelerdeki siyasi yöneticilerin gösterdiği ülkelerdeki siyasi yöneticileri yozlaşmanın anti-tezi olacaklar, Mao öteki sosyalist ülkelerdeki siyasi yöneticileri "olumsuz örnek" olarak aldı ve kendi yöntemine göre bundan olumlu bir ders çıkarılması gerektiğini belirtti. **"Çin Komünist Partisi, bütün Çin halkının önder çekirdeğidir. Bu çekirdek olmadan, sosyalizm davası zafere ulaşamaz."** Başkan Mao'nun bu sözleri, dershanedeki masanın üzerinde açık duran küçük kızıl kitabın

en başında yer alıyor. Buradan temel bir sorun çıkıyor karşımıza: Öyleyse Kültür Devrimi nedir? Buna, 1969 Nisanında Dokuzuncu Kongreye sunduğu raporda Lin Piao cevap vermiştir: "Büyük Proleter Kültür Devrimi, Partimizin tarihinde Partinin sağlamaştırılması için girişilmiş en geniş ve en köklü harekettir." Aynı konuşmasında Lin Piao şöyle diyor:

Liu Şao-çi, "sınıf mücadelesinin sona ermesi teorisi, "uyusal araçlar" teorisi, "kitleler geridir" teorisi, "yükselmek için Partiye katılma" teorisi, "Parti içi barış" teorisi ve "özel çıkarlarla kamu çıkarlarını kaynaştırma" teorisi (yani "çok kazanmak için biraz kaybetme") gibi gerici yutturmacaları yaymaya devam etti... (Liu Şao-çi) daha fazla Parti üyesinin kendi kendini "eğitmesi" (Liu Şao-çi'nin kitabının adı "Kendi Kendini Eğitme" idi), Parti üyelerinin daha fazla revizyonist olmaları ve Marksist-Leninist Partinin "barış içinde" revizyonist bir Partiye, proletarya diktatörlüğünün de "barış içinde" burjuva diktatörlüğüne "dönüşmesi" için Partimizi yozlaştırmaya ve parça-

lamaya çalıştı.

İşte buydu revizyonist çizgi. 7 Mayıs Kadro Okulu, bir bakıma, revizyonizme karşı mücadelede bir öncüdür. "Bütün Mao Zedung Düşüncesini öğrenme sınıflarını iyi yönetmeye devam etmek ve Başkan Mao'nun 1966'daki '7 Mayıs Talimatı'nın ışığında bütün ülkeyi gerçekten bir Mao Zedung Düşüncesi okuluna dönüştürmek" gerekir. Okulun amacı, Parti üyelerinin "teori

"Zayıf bir millet güçlü bir milleti, küçük bir millet büyük bir milleti alt edebilir. Küçük bir ülkenin halkı büyük bir ülkesini saldırısını kesinlikle bozguna uğratabilir; yeter ki ayaklanıp mücadele etmeye, silaha sarılıp ülkelerinin kaderini kendi ellerine almaya cesaret edebilsinler. Bu, tarihin bir kanunudur."

ile pratiği gerçekten birleştirmelerini, kitlelerle sıkı bağlar kurmalarını, ...alçakgönüllü, ölçülü ve kendini beğenmişlikten ve acelecilikten uzak çalışma tarzına, var gücüyle mücadele etme ve sade yaşama anlayışına her zaman bağlı kalmalarını” sağlamaktı.

Bu okulun siyasi önemini gittikçe daha iyi kavrakten aklıma küçük bir ayrıntı geliyor, bir başka ülkedeki bazı siyasi yöneticilerin sözlerini işitir gibi oluyorum: “Parti olmasaydı ne olurdu? Ya bir işçi yada bir köylü. Oysa şimdi bir adınız var, bir yönetici kuruluşun üyesisiniz. Bu yüzden, size bütün bunları sağlamış olan ve sağlamaya devam eden Partiye boyun eğmek ve şükran duymak zorundasınız...”

Çin’de ise, tam tersine, Partinin yardımıyla bu bürokratlama önleniyor. İnsanlar devrimci olabilmek için, bir köylü gibi, bir işçi gibi yaşamalarını öğrenmek üzere kitlelerin arasına katılıyorlar.

Okul Tiyatrosu ve “7 Mayıs Talimatı’nın Bestelenmesi

Vakit geldi. Öğle yemeğini yediğimiz toplantı salonundan iskemlelerimizi de alarak bahçeye çıkıyoruz. İskemleleri tiyatrodaki gibi iki sıra halinde diziyorum. Bir gösteri izleyeceğiz. Çalışmadan henüz dönmüş olanlar da arkamızda kümelendiler. Yoksul köylüler gibi giyinmiş kadınlar, çocuklar ve erkekler yanlarında getirdikleri sıralara oturmuşlar. Bazıları da sıraların üstünde ayakta duruyor. Kadınlarla çocukların sayısı sandığımdan çok daha fazla. Büyük bir merakla bizleri in-

celiyorlar. Bakışlarını üzerimde hissediyorum. Okula gelen ilk konuklar (aynı zamanda ilk yabancılar) bizleriz. Şarkılı, orkestralı gösteri coşkunlukla alkışlanıyor. Orkestranın çalgıları flütlerden, teflerden ve Çin mandolininden oluşuyor. Kızıl öğle güneşinin altında tiz sesler, parlak renkler. Gösteri tepeden tırnağa siyasi. Gösteriye katılanlar da okulun öğrencileri. Şarkı söylemesini, kağıttan ayçiçekleriyle, kızıl çiçeklerle, tarım aletlerine benzetilmiş sopalara dans edip oynamasını öyle güzel beceriyorlar ki, hayran kalıyoruz. “7 Mayıs Talimatı”nı kelimesi kelimesine bestelemişler, coşkuyla söylüyorlar. Çincenin o kendine özgü ezgileri, siyasi bir konuşmayı güzel bir Napoliten şarkı kadar etkili kılmış, flüt ve tef eşliğinde “7 Mayıs Talimatı’nın parlak yolunu izliyoruz” diye tutkuyla söylüyorlar. Sonra yaşlı bir köylü çıkıyor sahneye. Eski günlerdeki yoksulluklarını anlatıyor. Bakıyorum, oyuncular arasındaki genç bir kadın gerçekten ağlıyor, yanaklarından iri yaşlar boşanıyor. Öteki köylüler konuştuğunda, okulun kurulduğu köyde oturanlar tarlalardaki çalışmada kendilerine yardım ettiği için tugaya teşekkür etmeye geldiğinde, bu coşku hiç eksilmeden sürüyordu. “Dönek Liu Şao-çi köylerde çalışmayı hor gördü,” diye anlatıyor köylülerden biri. Sonra Mao’nun resminin çevresinde elde edilen hasat kutlanıyor, Japonya’ya karşı savaş türküsü, halk milislerinin türküsü söyleniyor ve en sonunda da Mao’nun 20 Mayıs 1970 konuşması oku-

nuyor: “Zayıf bir millet güçlü bir milleti, küçük bir millet büyük bir milleti alt edebilir. Küçük bir ülkenin halkı büyük bir ülkesini saldırısını kesinlikle bozguna uğratabilir; yeter ki ayaklanıp mücadele etmeye, silaha sarılıp ülkelerinin kaderini kendi ellerine almaya cesaret edebilsinler. Bu, tarihin bir kanunudur.” Şimdi de dans ediyorlar. Ve ben, *kendi kafalarının içinde verdikleri gerilla savaşını düşünüyorum*. Zaten bütün gün aklımdan çıkmadı. Ama şimdi, Çin’deki daha binlercesiy-le aynı şeyi yaptıkları bir törendeymişçesine dans ederlerken, ilk kez duygularım allak bullak oluyor. Artık onları kendileri olarak, *yeniden eğitilen kadrolar* olarak düşünmüyorum, temsil ettikleri bütün bir halk olarak görüyorum onları artık. İlk kez, Çinlilerin gerçekten ne olduklarını ucundan da olsa görüyordum gibi bir duyguya kapılıyorum. Onları, Asya’nın yüreğinde yepyeni ve benzeri olmayan bir gelişme yolu yaratan etli canlı insanlar olarak görüyorum. Bu yol bir teori üzerine kurulmuş ve pratikte kanıtlanmış; üstyapı ile altyapı, aralarındaki ilişkinin doğru bir biçimde anlaşılabilmesi ve sürekli dinamiği içinde kavranabilmesi için aynı anda birlikte değiştirilmelidir. Dünyanın geri kalan kısmını kayıtsızlığa kapılmamaya çağırın bir halk var burada; reformculuğu, revizyonizmi ve uzlaşmacılığı mahkum eden bir halk; sözün kisası, bizim şehirlerimizden binlerce mil uzakta, küçük bir kızıl kitabı sallayan ve bizim de devrim yapmamızı isteyen bir halk.

DİPNOTLAR

(1) Sosyalist Eğitim Kampanyası, sağcı saldırıyı önlemek üzere 1963-1964'te başlatıldı. Büyük İleri Atılım'dan sonra 1960'lar bütün ülkeyi etkisi altına alan tabii afetlerle, SSCB'den iktisadi kopuşla, Çin'in Sovyetler Birliği'ne olan bütün borçlarını ödemek zorunda kalmasıyla vb. başladı. Bütün bunlar köylük bölgelerde sağın yeniden etkili olmaya başlamasına yol açtı. Kültür Devrimini haberleyen büyük bir hareket olan bu kampanya, Liu Şao-çi'nin çizgisinin karşısına Mao'nun çizgisini koydu. Sosyalist Eğitim Kampanyasının esas hedefi, köylük bölgelerdeki sınıf mücadelesini yoğunlaştırmak ve inisiyatifini yeniden sosyalist güçlerin eline vermektir. (Liu Şao-çi daha sonra bu kampanyayı sınıf muhtevasından kopararak saptırmaya kalkıştı. Devrimci kadroları yerlerinden attırmak amacıyla kendi çalışma ekiplerini gönderdi.) Bu hareketin Başkan Mao tarafından tanımlanan siyasi hedefleri şunlardı: "Şimdiki hareketin esas hedefi, Parti içinde yönetici mevkilerde bulunmalarına rağmen kapitalist yolu izleyen kimselerdir... Daha yüksek kademelerde, komünlerin, belediyelerin, bölgelerin, eyaletlerin yönetim kuruluşlarının başında, hatta illerde ve merkezi kademelerde anti-sosyalist unsurlar vardır... İşte bu yüzden işçi sınıfına, eski yoksul ve aşağı-orta köylülere ve devrimci kadrolara dayanmamız gerekmektedir. İşte bu yüzden dikkatimizi sınıf mücadelesi üzerinde iki yol arasındaki sosyalist yol ile kapitalist yol arasındaki mücadele üzerinde toplamamız gerekmektedir."

(2) Başkan Mao'nun "7 Mayıs Talimatı" (1966): "Halk Kurtuluş Ordusu büyük bir okul olmalıdır. Askerlerimiz siyasi, askeri ve kültürel bir eğitim görmelidirler. Tarım üretimine ve ona bağlı faaliyetlere katılabilmelidirler; küçük ve orta büyüklükteki fabrikaları yönetebilmelidirler: kendi ihtiyaçları için gerekli olan şeyleri üretebilmeli ve onları kendilerine kâr sağlamadan devlet aracılığıyla satabilmelidirler. Tabandaki işlerin üstesinde gelebilme, fabrika ve köylerdeki sosyalist eğitime faal olarak katılabilmelidirler. Tam bir sosyalist bilince sahip

oldukları zaman, tabandaki yeni görevlerin temelini hazırlayabilirler ve böylece, ordu, kitlelerin hayatının ve ihtiyaçlarının ayrılmaz bir parçası haline gelebilir. Ayrıca Kültür Devrimi davası uğrunda savaşmalı ve her gerektiği zaman burjuvaziye eleştirmelidirler. Böylelikle ordu, teorinin incelenmesini tarım ve sanayi çalışmasının pratiğiyle ve kitlelerin siyasi eğitimiyle birleştirebilecektir. Hiç şüphesiz bu farklı görevler ahenkli bir biçimde yürütülmelidir; acil olarak gerekli olan görev ile uzun süreli bir siyasetin sınırları içine giren görev arasında ayırım yapılmalıdır. Ordu içindeki her birim şu üç alandan bir ya da ikisini kendi içinde uygulamalıdır: tarım çalışması, sanayi çalışması, siyasi çalışma; ama aynı anda üçünde birden çalışmamalıdır. Böylece milyonlarca askeriyle ordumuz son derece önemli bir görevi yerine getirmiş olacaktır.

"İşçiler esas olarak sanayi üretiminde çalışacaklar, ama aynı zamanda kendilerini siyasi, askeri ve kültürel alanlarda eğiteceklerdir. Aynı zamanda Sosyalist Eğitim Hareketine katılmalı ve burjuvaziye eleştirmelidirler. Şartlar elverdiğinde, Taçing'deki petrol kuyularında çalışan işçilerin örneğini izleyerek, ayrıca tarım üretimine de katılmalıdırlar.

"Halk komünlerindeki köylüler esas olarak tarım üretiminde (ormanların bakımı, hayvancılık, balık yetiştirilmesi ve benzeri faaliyetler de dahil olmak üzere) çalışmalıdırlar. Ama askeri, siyasi ve kültürel eğitimi de ihmal etmemelidirler. Şartların elverdiği yerlerde küçük fabrikalar kurmaya girişmelidirler. Bu, kendilerini öncelikle öğrenimine vermeleri gereken ve aynı zamanda başka türden bilgiler de edinen öğrenciler için de geçerlidir. Sadece kültürle ilgili konuları değil, sanayi, tarım ve askerlikle ilgili konuları da öğrenmelidirler. Aynı zamanda burjuvaziye eleştirmelidirler. Öğrenim süresi kısaltılmalı ve eğitim devrimleştirilmelidir. Artık okularımıza burjuva aydınları hakim olmamalıdır.

"Şartlar elverdiğinde, ticaret sektöründeki işçiler, idari hizmetlerde çalışanlar, Parti kadroları ve devlet yönetimiyle görevli olanlar da aynı şeyi yapmalıdır.

"Tabandaki kol emeği çalışmasına geri dönmeleri, en yüksek mevkilerdeki yöneticiler için her şeyi yeniden öğrenmeleri bakımından mükemmel bir fırsattır. Yaşlı, hasta ya da zayıf olanlar dışında herkes bu yolu izlemelidir. Yönetici mevkide kalmaları kararlaştırılanlar da zamanı geldiğinde gruplar halinde tabandaki kol emeği çalışmasına katılmalıdırlar."

(3) Halk Kurtuluş Ordusu devrimci mücadele yılları boyunca mükemmel bir çalışma tarzı geliştirdi. Mao bu çalışma tarzını üç deyim ve sekiz karakterle tanımladı. Üç deyim, sağlam ve doğru bir siyasi yönelim; verimli ve basit bir çalışma tarzı; ve strateji ve taktikle esneklik. Sekiz karakter ise birliği, uyanıklığı, ciddiyeti ve şevki temsil eder.

(4) "Dört öncelik" bu, Mao Zedung düşüncesine Halk Kurtuluş Ordusu içindeki siyasi çalışmayı uygulamak üzere 1960 yılında Lin Piao tarafından önerilen bir formüldür. Şu anlama gelmektedir "İnsanlarla silah arasındaki ilişkide insan etkenine, yani devrimci savaşta belirleyici etken olan askerlerin devrimci bilincine öncelik verilmelidir. Siyasi çalışma ile diğer çalışmalar arasındaki ilişkide, siyasi çalışmaya öncelik verilmelidir, çünkü sınıf mücadelesi sosyalist toplumdaki var ve bu yüzden de siyasi yönelimi kaybeden bir kimse her şeyini kaybeder. İdeolojik çalışma ile diğer siyasi faaliyetler arasındaki ilişkide, ideolojik çalışmaya öncelik verilmelidir. Ve canlı (yani insanların kafalarındaki) fikirler ile kitaplardaki fikirler arasındaki ilişkide 'canlı' fikirlere öncelik verilmelidir. Böyle yapırsa, siyasi çalışma örgütsel, alışıl gelmiş yönleri ile sınırlı kalmaz, ideolojik çalışma sınıf mücadelesinin günlük gerçekliği açısından hiçbir anlam taşımayan bir fikir jimnastiği olmaktan çıkar ve kendi dünya görüşümüzü devrimci bir biçimde değiştirmenin ana hedefini gözden kaçırmamış oluruz." 1964 yılında Mao Zedung'un "Halk Kurtuluş Ordusundan Öğrenelim" çağrısından sonra, "dört öncelik" kısıtası bütün diğer faaliyet alanlarına yaygınlaştırıldı. Kültür Devrimi sırasında da kitle çapında tam anlamıyla uygulandı.

Proletarya diktatörlüğünün teorik silahını yükselt!

“Gotha Programının eleştirisi” eserinin 100. yılı anısına

Büyük öğretmen Marks'ın 1875'de Lassalle oportünizmine karşı verdiği mücadele esnasında yazdığı mükemmel eseri “Gotha Programının Eleştirisi”nin üzerinden 100 yıl geçti. Bu çalışmanın 1875'de tamamlanışından 1891'deki ilk basımına kadar geçen yaklaşık 15 yıllık dönemde oportünistlere karşı çok ciddi mücadeleler verilmiştir. Bu eserde gelişmenin teorisinin en titiz, bütünlüklü, ayrıntılı ve en zengin içeriği olan materyalist diyalektiği uygulayan Marks, kapitalizmin hızlı bir şekilde çöküşü sorununu ve komünizmin gelecekteki gelişim meselesini sorgulamış, komünist toplumun alt ve üst aşamalarının arasındaki farkları izah etmiş ve komünist toplumun üst aşamasının görkemli görünüşünü açıklamıştır.

Aşağıdaki yazı 1975 yılında Peking Review dergisinde Lu Ming tarafından yayınlanan yazının çevirisidir.

Büyük öğretmen Marks'ın 1875'de Lassalle oportünizmine karşı verdiği mücadele esnasında yazdığı mükemmel eseri “Gotha Programının Eleştirisi”nin üzerinden 100 yıl geçti. Bu çalışmanın 1875'de tamamlanışından 1891'deki ilk basımına kadar geçen yaklaşık 15 yıllık dönemde oportünistlere karşı çok ciddi mücadeleler verilmiştir. Bu eserde gelişmenin teorisinin en titiz, bütünlüklü, ayrıntılı ve en zengin içeriği olan materyalist diyalektiği uygulayan Marks, kapitalizmin hızlı bir şekilde çöküşü sorununu ve komünizmin gelecekteki gelişim meselesini sorgulamış, komünist toplumun alt ve üst aşamalarının arasındaki farkları izah etmiş ve komünist toplumun üst aşamasının görkemli görünüşünü açıklamıştır. Marks, kapitalist toplumdaki komünist topluma

geçişte proletarya diktatörlüğünden başka bir şey olmayan siyasi geçiş döneminin zorunlu olduğunu çarpıcı bir şekilde vurgulamıştır. Bilimsel sosyalizmin bu programatik eseri bir yüzyıldır dünyanın her yanındaki proletaryanın ve yüzmilyonlarca insanın devrimci mücadelesini etkilemiş ve ona önderlik etmiştir.

Bu son 100 yılda dünyayı sarsan değişiklikler yeryüzünde hayat bulmuştur. “Gotha Programının Eleştirisi”nden kırk-iki yıl sonra büyük Lenin'in önderliğinde Rus proletaryası silahlı bir ayaklanmayla Sosyalist Ekim Devriminde zafere ulaştırmış ve dünyada proleter devrimlerin ve proletarya diktatörlüklerinin öncüsü olmuştur. Ekim Devriminden otuz-iki yıl sonra ise büyük önderimiz Başkan Mao'nun önderliğinde ve uzun süreli devrimci savaşla Çin halkı emperyalizmin, feodalizmin ve bürokrat kapitalizmin gerici yönetimini devirdi, Çin Halk Cumhuriyetini kurdu ve

Çin'de proletarya diktatörlüğünü yerleştirdi. Bugün proletaryanın ve ezilen uluslarla halkların devrimci mücadeleleri ilerliyor, can çekişen kapitalist dünyayı sarsıyor ve sürekli yeni zaferler elde ediyor. Her ne kadar devrimci yol dolambaçlı da olsa ve Kruşçev ve Brejnev haydut kliğinin Parti ve devlet içinde iktidarı gasp ederek Ekim Devriminin anavatanı olan Sovyetler Birliği'nde kapitalizm restore edilmiş olsa da bunlar tüm tarihsel gelişim içerisinde kısa aralardır. **“Dünya ilerliyor, gelecek aydınlık ve kimse tarihin genel eğilimini değiştiremez” (Mao) Gotha Programının Eleştirisi**'nde izah edilen proletarya diktatörlüğü ve proleter devrim teorilerinin reddedilemez gerçekler olduğu enternasyonal komünist hareketin son 100 yıldaki pratiğinde kanıtlanmıştır. Büyük Proleter Kültür Devrimi ve Lin Piao ile Konfüçyus'u eleştirme hareketi sırasında bu eseri gerçeklerin ışığında yeniden çalıştığımızda bu konuda daha derin bir anlayışa kavuştuk.

Oportünizme karşı mücadelede görkemli ilerleme

Enternasyonal komünist hareketin tarihinde *Gotha Programının Eleştirisi*, Marksizmin revizyonizme karşı mü-

cadelesinde görkemli bir ilerlemedir. 1870'li yıllarda uluslararası işçi hareketinin merkezi Fransa'dan Almanya'ya geçti ve Alman işçi hareketi hızlı bir şekilde gelişmekteydi. Lassalizme karşı mücadelenin ve Marks'la Engels'in doğrudan yardımı ve eğitimi ile Alman proletaryası kendi bağımsız siyasi partisini –Alman Sosyal Demokrat İşçi Partisi veya Eisenacher- kurdu. Her ne kadar parti programı Lassalle oportünizminin etkilerinden tamamen kurtulamamışsa da, genel olarak belirtmek gerekirse, Birinci Enternasyonal'ın genel kurallarının ruhunu taşımış ve Marks'ın devrimci çizgisini temel olarak takip etmiştir. Bundan dolayı da artan sayıda işçinin desteğini kazanmıştır. Eisenachçılara karşı çıkan Lassallcılar partiyi ele geçirince oportünist çizgilerine hayat vermişler ve toprak ağalarının ve kapitalist sınıfların ihtiyaçlarına cevap olmuşlar, bu nedenle de kitlelerin desteğini kaybederek tamamen tecrit edilmişlerdir. Bu koşullar altında Lassallcılar 1874'de Eisenachçılarla ittifak kurmama yönlü önceki duruşlarından vazgeçmişler ve onlarla birleşmeyi hedefleyerek yalpalayan statülerini korumaya çalışmışlardır.

Alman işçi hareketinden büyük bir destek ve birlik gören Marks ve Engels, bu du-

rumda, Eisenachçıların önderlerini tekrar tekrar uyararak, bir ittifak yapılabileceğini ancak örgütsel birlik sorunu üzerine ilkelerde kesinlikle pazarlık yapılmaması gerektiğini vurgulamışlardır. 1875 Mart'ında August Babel'e yazdığı mektupta Engels, program için kesin öneme sahip olan teorik konularda Lassallcılara hiçbir şekilde ödün verilmemesi gerektiğini özel olarak vurgulamış ve **“Birleşmenin birinci koşulu sekterlikten, Lassallcılıktan vazgeçmeleridir”** demiştir. Ancak birleşmeyi hararetli bir şekilde isteyen Liebknecht ve diğerleri Marks'la Engels'in önerilerini reddetmiş ve kendi yollarına gitmişlerdir. İlkeleri reddetmişler ve Lassallcılara katılarak onlarla Lassalle'in oportünist fikirlerinin yer aldığı proletarya diktatörlüğü ve proleter devrim üzerine bir taslak uydurmuşlardır. Bu taslak Gotha programı olarak bilinmektedir ve ilerde iki grubun birleştiği kongrede kabul edilmiştir. Bu programa yönelik ilkesel tutumunu göstermek ve uluslararası işçi hareketinin olumsuz etkilenmesini önlemek için Marks, Birlik Kongresinden önce taslağı madde madde, cümle cümle eleştirmiş ve *Alman İşçi Partisinin Programının veya Gotha Programının Eleştirisine Kenar Notları* kısmını yazmıştır.

Gotha Programının esas bölümleri proleter devrimi ve proletarya diktatörlüğünü tasfiye ediyor.

Marks, Gotha Programının **“kesinlikle reddedilmesi gereken ve partiyi demoralize eden bir program”** olduğunu vurgulamıştır. Programın esas bölümleri, proleter devrimi redderek sosyalizmi “devlet

Lassallcılar sahte sosyalistlerdi ve esas olarak burjuva sosyalistleriydi. “onlar toplumu yeniden örgütleme bahanesiyle var olan toplumun temellerini korumaktaydılar.”

yardımı” olarak ele alan, aynı zamanda proletarya diktatörlüğünü tasfiye ederek genel oy hakkıyla “özgür devlet”in kurulmasını önüne koyan Lassallcı görüşlerin kabulüydü.

Gotha Programı 1871 Paris Komün’ünün devriminin ardından ortaya çıkmıştı. Bu dönemde Marks’la Engels Paris Komününün deneyimlerini toparlamışlar ve yürürlükte olan burjuvazinin devlet makinesinin yıkılmasını ve dağıtılmasını ve Paris Komünü’nün ardından proleter devlet iktidarının kurulmasını dünya çapında proletaryanın önüne görev olarak koymuşlardı. Ancak bu önemli deneyimi reddederek, Liebknecht ve diğerleri Lassallcılığa sığınarak “**Lassallcılığın bütün esas ekonomik sözleri ve talepleri**” ile saçma görüşlerini kabul etmişlerdi. “**Eisenachlılar aslında Lassallcı oldular**”, en azından programa göre bu böyleydi.

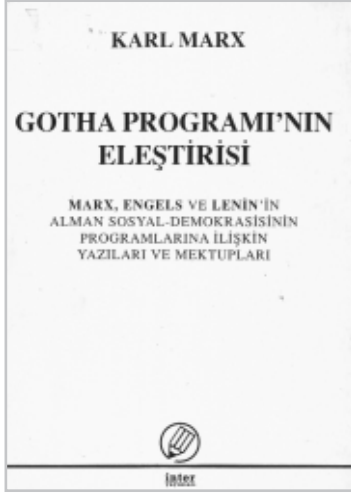
Lassallcılar sahte sosyalistlerdi ve esas olarak burjuva sosyalistleriydi. “**onlar toplumu yeniden örgütleme bahanesiyle var olan toplumun temellerini korumaktaydılar.**” Bu, Gotha Programına doldurulan Lassalle’ın dogmalarıyla açığa çıkmıştır.

En başından itibaren, program, üretim araçları üzerindeki mülkiyetten bahsetmekten kaçınmış ve emeğin tüm zenginliğin kaynağı olduğu üzerine gevezelik yapmıştır. Bu Lassalle’ın dogmalarından bir tanesidir. Marks şöyle demiştir: “Emek, tüm zenginliğin kaynağı değildir. Doğa da aynen öyle.” “Dünyayı emek yaratır”

popüler söylemi toplumsal durumu önkoşul kabul eder. Emeğin doğa üstü yaratıcı gücü yoktur. Yalnızca işçi “**ta baştan, bütün iş araç ve gereçlerinin birinci kaynağı olarak doğaya karşı mülk sahibi gibi davrandığında**” zenginliğin de kaynağı olacaktır. Kapitalist toplumda işçiler neden emek-güçlerini kapitalistlere satarak ücretli köle haline gelmek zorundadır? Çünkü üretim araçları kapitalistlerin elindedir ve işçi sınıfının kendi emek-gücünden başka hiçbir şeyi yoktur. Program “emek” hakkında içi boş laflar etmekte ancak üretim araçlarının kime ait olduğu temel sorununa değinmemektedir, böylece de proletaryanın yaşadığı sömürü ilişkilerinin ve baskının üzerini örtmektedir. Bu yanlış düşünce tamamen burjuva ürünüdür. Kruşçev ve Brejnev iktidara geldikten sonra Sovyetler Birliğinde tüm halkın sosyalist mülkiyeti bürokrat-tekelci kapitalist sınıfın eline geçmiştir. Lassalle’ın uzun süre önce iflas eden mantıksız düşüncelerini alan Brejnev de onun gibi “emek, zenginliğin kaynağıdır” diye bağırmakta ve Sovyet halkına “çalış, çalış ve yine çalış” talebiyle gitmektedir. Onların amacı kapitalist restorasyon ve işçiden daha fazla kâr koparmayı hedefleyen kapitalist sömürü ilişkileri gerçeğini perdelemekten başka birşey değildir. Bu perde, kapitalist sistemi koruyamayacak ve Sovyet revizyonist haydut kliğinin yıkımını engelleyemeyecektir.

Gotha Programının “**rezil geri adımlarından**” birisi de

Lassalle’ın “tunçtan ücret yasa-sının” Alman parti tarafından kabul edilmesi ve kapitalizme karşı savaşın niteliğinin “tunçtan ücret yasasıyla birlikte ücret sistemini ortadan kaldırmak” olarak belirlenmesidir. Bu “tunçtan ücret yasası” Lassalle’ın burjuva ekonomistlerden aldığı bir zırvadır ve anlamı ücretlerin işçilerin yaşamlarını sürdürmek ve üremek için gereken en düşük seviyede tutulmasıdır. Şayet ücretler uzun süre bu seviyenin üstünde kalırsa işçilerin yaşam düzeyi yükselir ve bu da nüfusun artışıyla sağlayarak emek pazarında arzın talebi aşmasına neden olacaktır. Neticede ücretler orjinal düzeyine düşmeye zorlanacaktır. Bunlar belirtilerek, nüfus artışının doğal yasa ile işçi sınıfının gerçekleştireceği hiçbir devrimin bu meseleyi çözemeyeceği anlatılmak istenmektedir. Bu burjuva teorisi Marks’ın *Kapital*’inde çürütülmüştü. İşçi sınıfının köleleştirilmesinin ve sömürülmesinin temelinde Marks, kapitalist özel mülkiyet sistemine dayanan ücretli emek sistemi olduğunu göstermektedir. İşçi sınıfı kendisini kölelikten ve yoksulluktan yalnızca şiddete dayanan bir devrimle ve ücretli emek sistemini kaldırarak kurtarabilir. Ücretli-emek sistemi bir kez yıkıldığında onun yasaları da doğal olarak sona erecektir. Marks’ın da dediği gibi “**Ücretli emeği ortadan kaldırıyorsam elbette onun yasalarını da ortadan kaldırıyorum demektir, ister ‘tunçtan’ olsunlar, ister ‘sünger’den.**” Ancak program taslağı ücretli-emek sisteminin yıkılmasından bahsetmesine karşın bu sözde “tunç yasa”nın etrafında dönüp durmuştur. Bu, işçi sınıfına devrimden vazgeçmesini ve Lassalle tipi sosyalizmde ger-

çekteleşecek olan “devlet yardımı” için beklemesini söylemekle eşdeğerdir. “Tunçtan ücret yasası” Malthus’un kötü şöhretli nüfus teorisine dayanmaktadır. Bu gerici düşünceleri temel alan herkes tüm devrimlerden vazgeçme sonucuna varacaktır. Bunun nedeni şudur: **“Bu teori doğruysa, ücretli emeği yüz kez de ortadan kaldırırsam, yasayı yine ortadan kaldıramam, çünkü o zaman yasa yalnızca ücretli emek sistemine değil her toplumsal sisteme hükmeder.”**

Gotha Programı aynı zamanda sözde “adil paylaşım”, “tam emek seremesi” ve “eşit hak” ve diğer Lassallcı dogmaların da borazanlığını yapmaktadır ve burjuva ekonomisindeki “paylaşım üretimi belirler” teorisini tekrarlamaktadır. Marksizm’e göre paylaşım ilişkilerini üretim ilişkileri belirler. Yalnızca kapitalist özel mülkiyeti yıkarak kapitalist paylaşım ilişkileri değişir. **Üretim araçlarının özel mülkiyetinin yok edilmesi ancak var olan tüm sosyal koşulların zorla yıkılmasıyla mümkün olabilir.** Lenin de burjuva devletin **proleter devlete (proletarya diktatörlüğü)** ‘sönerrek’ değil genel bir kural olarak yalnızca şiddete dayanan

devrimle geçilebileceğini vurgulamıştır. Başkan Mao da bu temel ilkeyi şu basit formülle açıklamıştır: **“Siyasi iktidar namlunun ucundadır”**. Tarihsel deneyimler göstermiştir ki bu bir gerçektir ve proletaryanın kurtuluşundaki tek yoldur. Lassalle’ın “devlet yardımı”ndan “barışçıl geçiş”e kadar bir dizi görüşü savunan eski ve yeni revizyonistlerin hepsi bu ilkeye ihanet etmişlerdir. Onların mantıksız düşünceleri kapitalist sistemi yükseltmekten ve proleter devrime karşı çıkmaktan başka bir şey değildir.

Gotha Programının çağrısını yaptığı “özgür devlet” için mücadele etmek Lassalle oportünizminin siyasal programıdır. Marksizm, devleti, uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının bir ürünü ve bir sınıfın diğerlerini ezme aracı olarak kabul eder. Siyasi iktidarı ele geçirdikten sonra proletarya, proletarya diktatörlüğünün devletini kuracak ve bu, yukarıdaki sınıflara “özgürlük” getirmeyi değil burjuvazinin ve diğer sömürücü sınıfların direnişini bastırmayı hedefleyecektir. “Özgür devlet” bayrağını sallayarak Lassalle ve onun takipçileri genel oy hakkı gibi bir dizi burjuva demokratik talep için çabalamışlardır. Onların amacı büyük toprak sahiplerinin ve büyük kapitalist sınıfların diktatörlüğünü yükseltmekti.

Sosyalizm, proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey değildir

Lassalle’ın “özgür devlet”inin gerici özünü eleştiren Marks şöyle demektedir: **“Kapitalist toplum ile komünist toplum arasında birinin diğerine devrimci dönüşüm**

dönemi yer alır. Buna bir de bir siyasi geçiş dönemi teka-bül eder ki, onun devleti proletaryanın devrimci diktatörlüğünden başka bir şey olmaz.” Marks’ın bu bilimsel sonucu *Komünist Parti Manifestosu*’nun basımından sonra proletarya diktatörlüğü teorisinin geliştirilmesinde önemli bir adımdır.

Kapitalist toplumdaki komünist topluma geçişte devrimci bir dönüşüm gerekmektedir ve bu, proleter devrimin tarihsel görevleri ve özel vasıfları tarafından belirlenmektedir. Bu devrim, insanlık tarihinde en fazla derine giden ve en mükemmel devrimdir ve daha önceki devrimlerden temelden farklıdır. Örnek olarak, burjuva devrimi bir özel mülkiyet sistemini ve bir sömürü sistemini diğerleriyle değiştirmiş, kapitalist üretim ilişkileri feodal toplum içinde ortaya çıkmış ve uzun bir tarihsel dönemde gelişmiştir. Fakat bu, proleter devrimin bir gerçekliği olamaz. Sosyalist üretim ilişkileri kapitalist toplumda ortaya çıkamaz. Yalnızca proletaryanın siyasi iktidarı şiddete dayanan devrimle ele geçirmesinin ardından üretim araçları üzerinde sosyalist mülkiyet kurulabilir. Dahası, üretim araçlarının mülkiyetinin sosyalist dönüşümü, temel olarak tamamlandıktan sonra da sosyalist devrimi ekonomik cephede ve özellikle siyasi ve ideolojik cephelerde durmaksızın sürdürmek gerekmektedir. Bu nedenle siyasi iktidarın proletarya tarafından ele geçirilişi yalnızca sosyalist devrimin başlangıcıdır.

Sosyalist toplum komünist toplumun başlangıcıdır ve **kapitalist toplumun içinden, her alanda, ekonomik, ahlaki ve entelektüel olarak eski**

toplumun doğum lekelerini taşıyarak ortaya çıkacaktır. Eski toplumun bu doğum lekelerini yok etmek ve komünizmin daha üst aşamasına varmak için uzun tarihsel bir döneme ihtiyaç vardır. Sosyalist toplumda, üretim araçları bireylerin özel mülkiyetinden ortak mülkiyete dönüşmüştür. Bu açıdan burjuva hak yok olmuştur. Ancak diğer alanlarda varlığını sürdürmektedir. Örneğin herkesin emeğine göre ilkesi **“halen, ilkesel olarak burjuva haktır”**. Burada toplumsal emeğe aynı katkıda bulunan, toplumsal ürünü aynı oranda geri alacaktır. Ancak bireysel emek gücünün güçlü ve zayıf olması ya da çocuk sayısındaki farklılıklar vb. nedenler yaşam koşullarını kişiden kişiye değiştirecektir. Bu farklılık eşitsizliği yaratmaktadır. Aynı zamanda, eski toplumdan kalan bazı eşitsizlikler –işçi ile köylü, kentle kır ve kafa ile kol emeği- varlığını korumaktadır.

Sömürücü sınıf ideolojisi ve eski geleneklerin gücü de bir çırpıda yok edilememektedir. Devrimci dönüşüm döneminde yalnızca devrilen sömürücü sınıflar restorasyon için çaba harcamamakta ve küçük burjuvazinin kendiliğinden güçleri yeni burjuva unsurlar haline gelmemekte, aynı zamanda burjuvazinin ve küçük burjuvazinin kendiliğinden güçlerinin çürümüşlüğüne etkisinin sonucunda işçi sınıfının içinden ve parti ve devlet organlarındaki görevliler arasından da yozlaşarak yeni burjuva unsurlar (burjuvazinin ajanları) haline gelenler çıkabilmektedir. Başkan Mao'nun dediği gibi **“Lenin, ‘küçük üretimin kapitalizmi ve burjuvaziye devamlı olarak, günlük, saatlik, kendiliğinden ve kitlesel bir şekilde doğurduğunu’**

söylemiştir. Onlar aynı zamanda işçi sınıfının ve parti üyelerinin arasından da doğabilmektedir. Hem proletarya hem de devlet ve diğer organların görevlileri arasında burjuva tarzı yaşam süren insanlar bulunmaktadır.” Dünyada emperyalizm ve sosyal-emperyalizm var olalı beri, proletarya diktatörlüğünü devirmek için yerli gericilerin faaliyetleri her zaman uluslararası gericilerin faaliyetlerinin taklidi olagelmıştır. Tüm bunlar göstermektedir ki, sosyalizmin bütün dönemlerinde proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesi uzun süreli, dolambaçlı ve belirli zamanlarda keskin bir şekilde sürmektedir. Burjuvazinin ve diğer tüm sömürücü sınıfların direnişini bastırmak, kapitalist restorasyonu önlemek, sınıfları yok et-

Sosyalist toplum komünist toplumun başlangıcıdır ve kapitalist toplumun içinden, her alanda, ekonomik, ahlaki ve entelektüel olarak eski toplumun doğum lekelerini taşıyarak ortaya çıkaracaktır.

mek, burjuva hakları kısıtlamak ve tüm bunları uzun bir süre içinde yok ederek komünizmi gerçekleştirmek için proletarya diktatörlüğünün geliştirildiği siyasi bir geçiş dönemi gerekmektedir. Marks şöyle demiştir: **“Sosyalizm genel olarak, sınıf farklılıklarının ortadan kaldırılması, sınıf farklılıklarının dayandıkları**

bütün üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılması, bu üretim ilişkilerine uygun düşün bütün toplumsal bağintıların ortadan kaldırılması, bu toplumsal bağıntılardan doğan bütün düşüncelerin altüst edilmesine varmak üzere, **devrimin sürekliliğinin ilândır, zorunlu bir geçiş noktası olarak proletaryanın sınıf diktatörlüğüdür.”** (Fransa’da Sınıf Savaşmaları 1848–1850)

Proletarya diktatörlüğü teorisi Marksizm’in timsalidir. Sosyalizmin tarihsel döneminde proletarya diktatörlüğünü geliştirme veya ona karşı çıkmada denek taşı sınıf mücadelesinin ve proletarya diktatörlüğünün tanınmasıdır. Aynı zamanda yalnızca burjuva yönetimin devrilmesini, mülksüzleştirilenlerin mülksüzleşmesini ve proletarya diktatörlüğüne olan ihtiyacı tanımak da yetmemektedir. **“Marks’ın devlet öğretisinin özünü, bir sınıf diktatorasının, yalnızca genel olarak bütün sınıflı toplumlar için, yalnızca burjuvaziye devirecek olan proletarya için değil, ama kapitalizmi “sınıfsız toplum”dan, komünizmden ayıran tüm bir tarihsel dönem için de zorunlu olduğunu anlayanlar, yalnız onlar, iyice kavramışlardır.”** (Lenin-Devlet ve Devrim) Gotha Programı proletarya diktatörlüğü hakkında hiçbir şey söylememekte ve legal yollarla “özgür devlet”i inşa etmek için mücadele çağrısında bulunmaktadır. Bu tamamıyla oportünizmin özünü göstermektedir. Lassalle’ın mantığını miras alan Sovyet revizyonist haydut kliği de “tüm halkın devleti” aldatmacasını uydurmuştur. “Devletin sönüşünden önce artık proletarya diktatörlüğüne ihtiyaç kalmadı” diye bağırılmaktadır. Bu da onların

Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne önderlik eden Başkan Mao, proletarya diktatörlüğünün nasıl güçlendirileceği ve sosyalizmde kapitalist restorasyonun nasıl önleneyeceği gibi önemli sorunları, teorik ve pratik olarak, çözmüştür. Giderek genişleyen ve derinleşen Lin Piao ile Konfüçyus'u eleştirme hareketi proletaryanın burjuvazi ve sosyalizmin kapitalizm üzerinde zafer kazandığı üstyapıdaki ideolojik ve siyasi bir mücadeledir.

proletarya diktatörlüğünün yeminli düşmanları olduğunu bizlere kanıtlamaktadır.

Parti içinde oportünizme ve modern revizyonizme karşı verdiği mücadelede Başkan Mao enternasyonal komünist hareketteki olumlu ve olumsuz deneyimleri topladı ve Marksist proletarya diktatörlüğü teorisini geliştirdi. Başkan Mao, üretim araçlarının mülkiyetinin sosyalist dönüşümünün temel olarak tamamlanmasının ardından iki sınıf ve iki yol arasındaki mücadelenin yasasını derinlikli bir şekilde analiz etti, devrimi proletarya diktatörlüğü altında sürdürme büyük teorisini ortaya koydu ve sosyalizmin bütün tarihsel dönemi boyunca Partinin temel çizgisini formüle etti. Başkan Mao net bir şekilde şunları söylemiştir: **“Sosyalist toplum oldukça uzun tarihsel bir dönem kapsamaktadır. Sosyalizmin tarihsel döneminde hâlen sınıflar, sınıf çelişkileri ve sınıf mücadelesi vardır, sosyalist yolla kapitalist yol arasında mücadele bulunmaktadır ve kapitalist restorasyon tehlikesi mevcuttur. Bizler bu mücadelenin uzun süreli ve karmaşık doğasını anlamalıyız. Uyanıklığımızı artırmalıyız. Sosyalist eğitimi yönetmeliyiz. Sınıfsal çelişkileri ve sınıf mücadelesini doğru bir şekilde anlayıp ele almalı, kendimizle düşman arasındaki çelişkilerle halkın kendi**

indeki çelişkileri birbirinden ayırıp doğru bir şekilde ele almalıyız. Aksi takdirde bizim gibi sosyalist ülkeler zıttına dönüşecek ve yozlaşacak ve kapitalist restorasyon gerçekleşecektir. Şu andan itibaren bunu kendimize her yıl, her ay ve her gün hatırlatmalıyız ki bu sorunu ciddi bir şekilde anlayalım ve Marksist-Leninist çizgiye sahip olalım.” Büyük Proleter Kültür Devrimi'ne önderlik eden Başkan Mao, proletarya diktatörlüğünün nasıl güçlendirileceği ve sosyalizmde kapitalist restorasyonun nasıl önleneyeceği gibi önemli sorunları, teorik ve pratik olarak, çözmüştür. Giderek genişleyen ve derinleşen Lin Piao ile Konfüçyus'u eleştirme hareketi proletaryanın burjuvazi ve sosyalizmin kapitalizm üzerinde zafer kazandığı üstyapıdaki ideolojik ve siyasi bir mücadeledir. Bu hareket aynı zamanda proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırma, kapitalist restorasyonu önleme ve proletarya önderliğinde devam eden devrimi sebatla ilerletme amaçlarını da taşımaktadır. Son zamanlarda Başkan Mao teori konusunda önemli bir talimat daha vermiştir. Başkan Mao şunu vurgulamıştır: **“Neden Lenin burjuvazi üzerinde diktatörlük uygulamaktan bahsetmektedir? Bu sorunun cevabındaki netsizlik revizyonizmin önünü açacaktır. Bu tüm ulus ta-**

rafından bilinmelidir.” O aynı zamanda şunu da vurgulamıştır: **“Günümüzde ülkemizde meta sistemi yürürlüktedir, sekiz dereceli ücret sistemi de eşitsizdir vs. Bu gibi şeyler proletarya diktatörlüğü altında kısıtlanmalıdır. Bu nedenlerden kaynaklı Lin Piao gibiler iktidara gelebilmektedir. Onlar için kapitalizmi inşa etmek çok kolay olacaktır.”** Başkan Mao'nun bu oldukça önemli talimatı, proletarya diktatörlüğünün tarihsel görevlerini teorik olarak açıklamakta ve revizyonist çizginin toplumsal temellerini derinlikli bir şekilde analiz etmektedir.

Liu Şao-çi ve Lin Piao'nun ikisi de proletarya diktatörlüğüne ihanet eden haydutlardı. Onlar sosyalist toplumda sosyalizmle kapitalizm arasındaki çelişkinin baş çelişki olduğunu reddettiler ve ayrıca proletaryanın kültürün her alanının dâhil olduğu üstyapıda burjuvazi üzerinde diktatörlük kurmasına ve proletarya diktatörlüğünün kalan burjuva hakların kısıtlanması için gerekli önlemleri almasına karşı çıktılar. Lin Piao Partinin temel çizgisini kökten değiştirmeye ve proletarya diktatörlüğünü yıkararak kapitalizmi restore etmeye çalıştı. Konfüçyus'un adımlarını takip ederek “Kendini sınırla, geleneklerine geri dön” adında gerici bir program sundu. İlk Çin hanedanlığının ilk imparatoru

Çin Şih Huang'a saldırma adı altında proletarya diktatörlüğüne kin dolu saldırılarda bulundu ve "gerçek sosyalist" devlette "hayırsever politikalar"ın uygulanması yaygarasını kopardı. Onun sözde "gerçek sosyalist" devleti ile Sovyet revizyonist haydut kliğin "özgür devlet"i aynı süprütüdür. Lin Piao'nun gerçekte hedefi toprak beylerinin, zengin köylülerin, karşı-devrimcilerin, kötü unsurların ve saçıkların ve kendisinin yeni burjuva haydutlarının iktidara gelmesi ve kendi faşist Lin hanedanlığının kurulmasıydı.

Alman partisinde Marksist çizgiyle Lassalle'ın oportünist çizgisi arasındaki mücadelenin odağında proleter devrimi ve proletarya diktatörlüğünü yükseltmekle tasfiye etmek arasındaki mücadele bulunmaktaydı. Bizim Liu Şao-çi ile Lin Piao'nun parti-karşıtı iki kliğine karşı verdiğimiz mücadele de Partinin temel çizgisine uymakla karşı çıkmak ve proletarya diktatörlüğünü sağlamlaştırmakla yıkmak arasındaki sorunlarla ilgilidir. Bu mücadele gelecekte de devam edecektir. Bu nedenle sınıf mücadelesi, proleter devrim ve proletarya diktatörlüğü üzerine temel Marksist teorileri ciddiyetle çalışmak uzun dönemli bir görevimizdir. Tüm oportünistler teoride karışık-

lık yaratmayı adet edinmişlerdir. Demagojik broşürlerinde Lassalle insanların kafasını karıştırmak için Marks'tan aldığı doğru şeyleri kendi yanlışlarıyla karıştırmıştı. Liu Şao-çi ve Lin Piao gibi dolandırıcılar da aynı hileye başvurmuşlardı. Doğruyu yanlıştan ayırt edemiyorsak Marksizm'in mikroskopunun ve teleskopunun yardımını almalıyız. Liebknecht'in yanlışlar yapmasının önemli bir nedeni "**teorik açıdan her zaman kafasının karışık olmasıdır**" ve Marksizm'le Lassalle'ın oportünizmi arasında net bir hudut çizgisi çizememesidir. Bu dersten ciddi bir şekilde öğrenmeliyiz. Teori çizginin esasıdır. "**Devrimci teori olmadan güçlü bir sosyalist parti de olamaz.**" (Lenin)

Bilinçli bir proleter devrimci olmak için Marksist duruşa, bakışa ve yöneme hâkim olan Marks, Engels, Lenin ve Stalin'le Başkan Mao'nun eserlerini ciddi bir şekilde çalışmalı, eleştirel bir gözle incelemeli, burjuvaziye ve revizyonizmi eleştiri mücadelesi içinde politik seviyemizi yükseltmeliyiz. Başkan Mao bizlere "Daha fazla Marksist-Leninist eser okuyun" çağrısında bulunmaktadır.

Bizler Başkan Mao'nun talimatlarını takip etmeli, proletarya diktatörlüğü üzerine Marks, Engels, Lenin ve Stalin

ve Başkan Mao'nun eserlerini çalışmalı, sınıf savaşı ve iki çizgi mücadelesi üzerine bilinçimizi yükseltmeli, Partinin temel çizgisini daha bilinçli bir şekilde uygulamalı, Lin Piao ve Konfüçyus'u eleştirme hareketinde iyi bir iş çıkarmalı ve proletarya diktatörlüğünü güçlendirmek ve sosyalist ekonomik temeli sağlamlaştırmak ve geliştirmek için çaba harcamalıyız.

Tüm oportünistler teoride karışıklık yaratmayı adet edinmişlerdir. Demagojik broşürlerinde Lassalle insanların kafasını karıştırmak için Marks'tan aldığı doğru şeyleri kendi yanlışlarıyla karıştırmıştı. Liu Şao-çi ve Lin Piao gibi dolandırıcılar da aynı hileye başvurmuşlardı. Doğruyu yanlıştan ayırt edemiyorsak Marksizm'in mikroskopunun ve teleskopunun yardımını almalıyız.

LATİN AMERİKA ÜZERİNE...3

NIKARAGUA

Nikaragua; Amerika kıtasının fethinden sonra yaklaşık 300 yıl İspanyol sömürgesi olarak kaldı. 1821'de İspanyollardan "bağımsızlığını" kazanan Nikaragua, 1824'te köleliği yasal olarak kaldırdı. Fakat köle emeği 19. yy'ın sonuna kadar üretime damgasını vurdu.

Amerika kıtasının fethiyle birlikte, Nikaragua coğrafi konumundan kaynaklı, sömürgecilerin dikkatini çekmiştir. Atlantik-Pasifik arasında oluşturulacak kanal için en uygun yer olarak öne çıkıyordu. Batıya bakan kıyı şeridi de Nikaragua'yı Karayipler'in denetimi için kilit nokta haline getiriyordu.

Nikaragua; Amerika kıtasının fethinden sonra yaklaşık 300 yıl İspanyol sömürgesi olarak kaldı. 1821'de İspanyollardan "bağımsızlığını" kazanan Nikaragua, 1824'te köleliği yasal olarak kaldırdı. Fakat köle emeği 19. yy'ın sonuna kadar üretime damgasını vurdu.

Amerika kıtasının fethiyle birlikte, Nikaragua coğrafi konumundan kaynaklı, sömürgecilerin dikkatini çekmiştir. Atlantik-Pasifik arasında oluşturulacak kanal için en uygun yer olarak öne çıkıyordu. Batıya bakan kıyı şeridi de Nikaragua'yı Karayipler'in denetimi için kilit nokta haline getiriyordu.

Nikaragua; ilk kurulduğu süreçten itibaren "Leon'lu liberallerle, Granada'nın Muhafazakar Caudillo'larının çatıştığı" bir coğrafya olmuştur.

Leon'lu liberaller, "ilke olarak yenilik yanlısı, Amerikan ve Fransız devrimlerinin mason hayranları" Granada'lı muhafazakarlar ise "gelenekçi bağnazlardı." (**Nikaragua Sandinist Devrimi,**

Henri Weber; sf 10)

Burada kullanılan "liberal" ve "muhafazakarlar" tanımlamalarının özellikle Avrupa'daki şekliyle kullanılmadığını vurgulayalım. Önceden açıkladığımız "Caudillo" yapısı üzerine kurulu iki kliktir bunlar.

"Nikaragualı 'liberaller', yurttaş hak ve özgürlüklerinden çok, serbest ticaretin savunuculuğunu yapıyorlardı ve kurdukları kişisel diktatörlükler de muhafazakarlarından bir nebze olsun daha yumuşak değildi. Üstelik, her iki kampta da askerler esas olarak, toprak sahiplerinin komutasında hizmete zorlanan köylülerdi." (age, 11)

1961 yılında muhafazakarlar **Chamorro** iktidara geldi. Kereste, kurutulmuş et, donyağı, deri, kakao ve boya ihraç ediyordu. 1850'lerden sonra "kahve" ana ihraç maddesi haline geldi. 1860'larda kahveyle birlikte pamuk ihraç edilmeye başlandı. Kahve pamuğunun ekimi için daha çok toprak ve daha fazla ucuz emek gerekiyordu. Bu nedenle 1826 ve 1858 yıllarında çı-

karılan yasalarla Kızılderililerin topraklarına dönmek için verilen “hak”ları gasp edilme-ye başlandı. Ve bunun için yeni yasalar çıkarıldı, topraklara el konuldu. Bu uygulamalara karşı ayaklanan Kızılderililer katledildi.

1893’te Liberal Partinin sert, milliyetçi başkanı General Jose Santos Zelaya iktidara, kahve ve pamuk ihracatının patlamasıyla daha da zenginleşen “plantasyon burjuvazisi” tarafından getirildi.

Zelaya, çıkardığı yasalarla toprağı ve yabancılara ait mülkiyeti kamulaştırmış ve “modern” bir ordu kurma çabasına girişmişti. (Buradaki “modern” vurgusu, Caudillo tarzı yapıdan çıkış anlamında kullanılmıştır.)

Zelaya, Orta Amerika’da Nikaragua’nın gücünü pekiştirmek ve hakim hale gelmek istiyordu. Bu istem, 1906 yılında Nikaragua’nın; Guatemala, Honduras ve El Salvador’la savaşmasına yol açtı. Zelaya’nın yayılcı istemlerine karşı çıkan ABD ve Meksika da savaşa dahil oldu. Bu müdahale sonunda Orta Amerika Devletleri, 1907’de Washington Anlaşmasını imzala-

arak birbirlerinin iç işlerine karışmama ve anlaşmazlıklarını uluslararası hakem mahkemesine götürme kararını imzaladılar.

Fakat; Zelaya’nın ülke içinde aldığı önlemler ticaret ve hayvan yetiştiriciliğiyle uğraşan muhafazakarların ekonomik anlamda gerilemesi demektir. Ayrıca, Zelaya ABD’den ziyade İngiltere ile ilişkileri geliştirdi. “İhtiyacı olan” borcu ABD yerine İngiltere’den alması ve gerginleşen ilişkiler nedeniyle ABD’nin Nikaragua yerine Panama’da kanal açma kararı almasıyla da Zelaya’nın rakip bir kanal açılması için Almanya ve Japonya’yla görüşmelere başlaması ABD’nin müdahale etmesine yol açtı.

Geçiş hattı ve Karayipler’i kontrol altında tutan bir konumda olması nedeniyle ABD, Nikaragua’dan vazgeçemedi. Nitekim 1909’da muhafazakar lider, Juan Estrada’yı başa geçiren darbe yapıldı. Estrada, ülkeyi fiilen ABD yönetimine sokan, Dawson Anlaşmaları olarak bilinen bir dizi anlaşma imzaladı.

Kısa bir süre sonra ABD’nin de isteğiyle Estrada,

iktidarı Adolfo Diaz’a devretti.

Diaz’ın gelir gelmez ilk uygulaması, Zelaya’nın kurduğu devlet tekellerini kaldırmak oldu. Dış borcu ödeme, gelirini yeniden organize etme işini yalnızca ABD bankalarının yapacağı taahhüdünü verdi. Yabancı yurttaşların çıkarlarını güvence altına alan yasalar çıkardı. ABD bankalarına verilen güvenceyle; Nikaragua gümrük bölümü, postanesi, ulusal bankaları, maden, demiryolu ve limanları iki alacaklı olan New York bankasının ve başka ABD şirketlerinin denetimine verildi. Bu banka ve şirketler yalnızca bir-iki yıl içinde borç verdikleri paranın katlarca fazlasını aldılar.

Bu uygulamalara karşı, 1909’da iktidarı kaybeden liberaller ayaklandı. Diaz’ın “isteğiyle” ABD’den 1700 kişiden oluşan bir kolordu (ki bunun sayısı kısa sürede 2700’e çıkıyor) geldi. Ve ayaklanmayı bastırma bahanesiyle ülkenin içlerine kadar girildi. Ülkede sürekli kalacak olan bir “deniz kuvveti” yerleştirildi. Bu kuvvetlerin denetiminde yapılan “seçimle” de

(800.000 nüfuslu ülkede 4000 oyla) Diaz yeniden başkan seçildi. Başkan seçilir seçilmez, ABD'yle imzalanan **Bryan Chamorro Anlaşması** ile “**Büyük Göl**”de okyanusları birleştiren kanalı yapma kararı alındı. Bu anlaşmaya göre 3 milyon karşılığında Nikaragua Atlantik-Pasifik kanalının inşası için gereken bölgelerdeki egemenliği terk edecek, ABD'ye devredecekti.

Aslında ABD'nin Panama Kanalı'nı açma kararı netti. Ve bu karardan vazgeçmiş değildi. Ayrıca Panama Kanalı'nın yanında bir kanal daha açmayacağı çok açıktı. Ama bu şekilde yani “meşru” bir biçimde ABD, Nikaragua'da sürekli asker bulundurabilmiş ve bu bölgenin başka emperyalistlerin eline geçmesini engellemiş oluyordu.

1925'te yapılan seçimler sonucu varılan uzlaşmayla devlet başkanı muhafazakarlardan Solarzano ve Başkan Yardımcısı liberallerden Sacasa olmuştu.

On beş yıllık bir işgalden sonra ABD, çıkarlarını güvence altına aldığı ve ortamın “sakinleştiğini” düşünerek “denizciler”ini geri çekti. Hemen akabinde muhafazakar Chamorre bir darbeye iktidarı ele geçirdi ve liberal üyeleri kongreden attı. ABD; bir kez daha çıkarma yaptı ve önceki pratiklerinden güvenini kazanmış olan Diaz'ı başa getirdi. Bu yönetim değişikliğini kabul etmeyen Sacasa, Atlantik kıyısındaki Puerto Cabezas'ta kendi hükümetini kurdu. Bu hükümetin savaş bakanı General Moncado komutasındaki asiler, ABD'nin “deniz kuvvetleri”ne karşı zaferler ka-

zandı.

Sonunda ABD'nin aracılığıyla Diaz ve Moncado arasında uzlaşma sağlandı. Bu anlaşmaya göre liberaller ve hükümet askerleri silahlarını Deniz Kuvvetlerine teslim edeceklerdi. Bunun karşılığında Moncado ilk “seçimde” devlet başkanı olacak, ikinci seçimde Sacasa seçilecekti.

Bu anlaşma ile ABD; bu süreçte geliştirdiği “barışçıl”(!) yollardan yayılma politikasını yaşama geçirmeye başlamıştır. Liberal ve muhafazakarların silahsızlandırılmasıyla oluşacak olan boşluk “**Ulusal Muhafızlarla**” doldurulacaktı.

Yerel yargı sistemlerine tabi olmayan, ayrıca yabancı subayların komutasındaki bir ordu, aynı zamanda polis niteliğindedi.

ABD; bu yeni oluşturduğu gücü “millileştirmek” için hiçbir çaba harcamadı. 1930'da toplam 220 subaydan yalnız 15'i Nikaragua'lıydı. 1956'dan devrimin olduğu 1979'a kadar; Ulusal Muhafızlara hep ABD akademisi olan West Point'ten mezun olmuş subaylar komuta etti. Ayrıca, 1930'da ABD tarafından Nikaragua'da kurulan Askeri Akademinin öğrencileri, öğrenimlerinin dördüncü yılını bir Amerikan okulunda geçiriyorlardı.

Moncado'yla ilk yapılan anlaşmaya karşı çıkan tek kişi “General Sandino” olmuştur. Giriş bölümünde anlattığımız gibi Latin Amerika'nın birçok ülkesinde ordu içindeki rütbe-lerin alınması için ordu içinde olmak gerekmiyordu. Veya “modern” ordulardaki gibi bir yükseliş söz konusu değildi.

Sandino; zengin bir toprak sahibi ve malikanesinde çalışan bir Kızılderili'nin çocuğuydu. Sandino, hazar yerinde kendisine hakaret eden kişiyi vurunca Meksika'ya gitmek zorunda kaldı. Meksika'da özellikle anti-Amerikancı hareketten ve gelişkin olan işçi hareketinden etkilendi.

Ülkeye geri dönünce yerleştiği San Albino'da kendi parasını kullanarak küçük bir savaştı grubunu kurdu ve kendi adına iç savaşa girdi. Sandino'nun hedefi “**özgür vatan**”dı.

Moncado ve Sarasa arasında anlaşma yapıldığında Sandino'nun 300 kadar askeri vardı. Savaşta gerilla yöntemlerini kullanıyordu. Ve ABD'ye önemli oranda güç kaybettiriyordu. Nikaragua'da, Sandino'nun gerilla faaliyetiyle; böylece ilk defa ne liberallerden ne de muhafazakarlardan olan “**etkin**” bir güç ortaya çıkmıştı.

Çatışmalar şiddetlendikçe; Sandino'nun kuvvetlerinin halka “yaslanma” ihtiyacı artıyordu. Kısa bir zaman içerisinde Sandino'nun güçleri halkla sıkı bağlar kurmayı başardı.

ABD'de Sandino'nun güçlerinin etkin olduğu yerlerdeki köyleri taşımış, stratejik köyler kurmuştu. Köylüler işkencelerden geçmiş, şehirler bombalanmıştı. Sandino'lar, denetimleri altındaki topraklarda, zorla işinden edilen işçiler için “zorunlu ödeme” uygulaması getirdi. Toprak reformunu hayata geçirdi.

Sandino, ABD çekilmeden silah bırakmayacağını ilan etmişti.

1932'de, başkanlık seçim-

Somoza çok kısa bir süre içinde ülkenin önde gelen kahve üreticisi ve en büyük toprak sahibi oldu. Fakat Somoza'nın asıl büyümesi 1950'li yıllardan sonra olmuştur.

lerinden hemen sonra, ABD deniz kuvvetlerini tamamen çekeceğini açıkladı. Artık kamu düzeni tamamen "Ulusal Muhafızlara" bırakılacaktı.

Sandino hareketi gıdasını sadece anti-ABD'cilikten aldığı için; ABD'nin denizcilerini çekme kararı, bölünmelere yol açtı. Sandino'nun da güvenini kazanmış olan Salvadorlu Komünist **Fabundo Martini** bu hareketi 3. Enternasyonal'e yaklaştırmaya çalışırken; diğer kesim anti-komünist tavrı alıyordu. Tartışmalar sonunda Sandino; Deniz Kuvvetleri çekilir çekilmez ve Sacasa başkanı seçilir seçilmez silahları bırakmayı kabul etti.

1932'de Amerikan denizcileri, ilk liberal ayaklanmaya katılmış olan, karası iktidardaki başkan Sacasa'nın akrabası olan ama siyasete fazla bulaşmamış, Filedelfiya'da okuduğu için de iyi İngilizce bilen, ABD'lileri iyi tanıyan Anastasio Somoza Garcia'yı Ulusal Muhafızların şefliğine getirdiler.

Somoza'nın bu yükselişinden ürken Sacasa, Sandino'dan bir denge unsuru olarak faydalanmayı istedi. Ve bu doğrultuda Sandino'nun çekilmeyi taahhüt ettiği Rio Coco bölgesindeki köylü kooperatiflerine güvence vermeyi kabul etti. Fakat, Somoza kendisi için tehlike olarak gördüğü Sandino'yu 1934 yılında; Başkanlı Sarayı'nda yapılan ziyafete geldiğinde, Ulusal Muhafızlar tarafından kurulan

pusuda öldürttü.

Zaten silah bırakmış olan Sandino'nun güçleri de 1-2 yıl içinde dağıldı.

Somoza, 1936 yılında Ulusal Muhafızları baskı unsuru olarak kullandı ve Sacasa'nın istifa etmesini sağladı. Kendisi de iki haftalığına Ulusal Muhafız Şef Direktörlüğü'nden istifa etti ve 1936 yılında "devlet başkanı" oldu. Somoza ailesi tam 43 yıl iktidarda kaldı.

İktidara geldiğinde ekonomik olarak zengin olmayan Somoza 20 yıl içinde Orta Amerika'nın en zengin adamı oldu. Bunun için her yolu kullandı.

"Bütün bu olup bitenler içinde kuşkusuz en ilginç olanı bu servetin elde edilme yollarıdır, her şey sanki iktidarın tek varlık nedeni bu amacahizmet etmişçesine sistematik ve çarpıcıdır. Söz konusu servetin tasarruf ya da yorucu çalışmalarla değil, tersine haraç, hırsızlık, şiddet ve her türlü sahtekarlıkla elde edildiği açıktır. Ulusal zenginliğin böyle ele geçirilmesinin kökeninde altın ve ithal mal kaçakçılığı, otlaklara çıkılması engellenmiş sürülerin ve iktidar ya da diktatörün siyasi dostlarının kasıtlı girişimleri sonucu zor duruma düşürülen işletmelerin yok fiyatına satın alınması yatmaktadır. Yıldırma, kaba kuvvetle ya da bürokratik yollardan yapılan baskılar da kuşkusuz bu aile servetinin toplanmasında çok önemli bir rol

oynamıştır. Bütün bunlara ilaveten 1. Somoza'nın dış ticaret ve kumar, kaçakçılık, kadın ticareti gibi daha karanlık işlerden şahsi komisyon alma huyu da vardı. Savaş, Alman vatandaşlarının topraklarına el koymasını sağlamış, bu da yayılcılığının ilk çekirdeklerini oluşturmuştur. (Latin Amerika'da Askeri Devlet; sf 169)

Somoza çok kısa bir süre içinde ülkenin önde gelen kahve üreticisi ve en büyük toprak sahibi oldu. Fakat Somoza'nın asıl büyümesi 1950'li yıllardan sonra olmuştur. 1950'li yıllarda gerçekleşen pamuk üretimi patlaması ve Orta Amerika pazarının sunduğu sanayi olanakları, 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'yla Avrupalı emperyalistlerin çekilmesi ve ABD'nin buralara "ekonomik" anlamdaki girişiyile sanayi dallarına da el attı.

1950 ve 1960'larda gıda işleme sanayi (La Salud süt pastörizasyon tesisi), dokumacılık (El Porvenir), deniz ve hava taşımacılığı (Nameric Lines, Camcablesnic, Lonica), mukavva, plak, tütün ve çimento sanayiindeki işletmelerin çoğu Somoza'ya aitti.

1970'lerde hizmet ve bankacılık alanında faaliyet yürütmeye başladılar. Managua kentini yerle bir eden **23 Aralık 1972** tarihli depremden sonra; ülkeye gelen 600 milyon dolarlık uluslararası yardımını idare etmek için oluşturulan Olağanüstü Ulusal Komitenin başına getirilen Somoza'nın ikinci oğlu, bu parayı kullanarak kendi bankası **Bonco de Centro Amerika**'nın yanı sıra grubun iki mali şirketini NIAPSA (bir konut kredisi şirketi) ve Inter-

financina'yı kurdu.

Somoza'lar devleti kendi özel mülkleri olarak görüyordu. Bu durum özellikle 1950'den sonra palazlanan muhalif "burjuva" gruplarını da rahatsız ediyordu. Özellikle deprem sonrası gelen parayla daha da palazlanan Somoza'ya karşı muhalif burjuvazi de farklı çözüm yolları arama-ya başladı.

Somoza diktatörlüğü ABD'nin desteğine ve "ailenin" ordusu-polisi olan Ulusal Muhafızlara dayanıyordu. "Hür dünya"nın bir üyesi sıfatıyla Somoza'lar, halkların da gözünü boyama amaçlı diktatörlükleri boyunca seçimleri yaptılar.

Nikaragua'da Muhafazakar Parti, 1947'de Somozacı Milliyetçi Liberal Parti'den kopan Bağımsız Liberal Parti ve 1957'de kurulan Hıristiyan Toplumsal Partisi vardı.

"Yani siyasal sistem, hiçbir zaman tek parti yada faşist totaliter rejimin özellerine sahip olmadı. Somoza için tehlike oluşturmadıkları sürece muhafazakarlıklara hoşgörü gösteriyorlardı." (Nikaragua Sandinist Devrimi, sf 32)

Muhafazakarlara Kongrede sandalye ve bakanlık da veriliyordu. Seçimlerde de Somoza'nın adayları seçiliyor ve uygulamaları beğenilmeyenler hemen görevden alınıyordu.

1. Somoza, 1956 yılında, yurtsever-şair **Rigoberta Lopez Perez** tarafından öldürülünce yerine oğlu geçmiş, diğer oğlu da Ulusal Muhafızların başına geçmiştir.

Ulusal Muhafızlar, tamamen Somoza ailesinin çıkarlarını koruyacak şekilde oluşturulmuştu. Alain Rougve,

"Latin Amerika'da Askeri Devlet" isimli eserinde Ulusal Muhafızları şöyle anlatmıştır.

"İlkin, Sandino'nun öldürülmesinden beri, baskıcılığı ve ulusal açıdan neredeyse yabancı, gayrı-meşru bir örgüt olma niteliğiyle muhafız ordusu Somoza'ların iktidarının güvencesi olduğu kadar Somoza'lar da onun varlığını güvenceye almışlardı... Geleneği olmayan, pek az devletleştirilebilmiş bu ordu, üst kademe subaylara ayrıcalıklar edinip, hanedanın zenginleşmesinden pay aldıkları sürece, aile iktidarının temelini oluşturacaktır... Somoza'lar, ordunun doğrudan ve içeriden denetimini hiçbir zaman başkalarına bırakmamışlardır... Muhafız birliğinin yönetimini elinde tutan Somoza bir genelkurmay başkanından çok bir mafya babası gibi davranıyordu... Mütevazı subay maaşlarıyla kıyaslanamayacak gayri resmi mablağlar sağladığı muhafız birliğinde iyi bilinen kumanda kademelerine atanmak subayların sadakat ve itikatına bağlıydı... Bu subaylar adeta resmileşmiş ve herkesçe malum haraçlar sayesinde hızla bir dolar ve cordobas milyoneri oluyordular. (age, 171)

1979'da Somoza'ların 500-600 milyon dolar paraya, ülkenin ekilebilir topraklarının beşte birine, ülkenin en büyük 26 sanayi kuruluşu ve 120 şirkete ortaklıktan oluştuğu tahmin ediliyordu. Somoza'lar, en büyük 8 şeker kamışı plantasyonu ve birçok rafineriyle ülkenin en önemli şeker üreticilerinden olmuşlardı.

Nikaragua'nın ekonomik yapısı klasik bir yarı-feodal, yarı-sömürge ülke durumun-

dadır. Pamuk ve kahve üretimi yapıyordu esas olarak. Bu da ülkede gıda ürünleriyle ilgili ciddi sıkıntılar yaşanmasına yol açıyordu. 1972'de zorunlu gıda ithalatı, tarımsal ihracat değerinin % 45'ine ulaşmıştı. Bu sayı 1975'te % 50'ye, 1976'da % 60'a tırmandı.

1972'de 255 milyon dolar olan borç, 1978'de 1 milyar dolara çıkmıştı.

1975 yılında büyük toprak sahiplerinin % 1,5'u ülkenin ekili arazilerinin % 4,5'una, orta toprak sahiplerinin % 20,3'ü % 41,1'ine sahip bulunuyorlardı ve geri kalan % 78,2 (köylüler) de kalan toprağı (yani % 17,4 bn) aralarında paylaşıyorlardı." (Nikaragua Sandinist Devrimi, sf 41)

Egemenler cephesi böylelikle, devrimci cephede neler oluyordu?

Nikaragua Sosyalist Partisi (PSN) 1944'te kuruldu. Fakat üzerindeki ağır baskılar nedeniyle, 1 yıl içinde yeraltına çekilmek zorunda kaldı. İnşaat, dokumacılık, sağlık-egitim sektörlerindeki örgütlenme seviyesi çok düşüktü. Sendikalar hareket gelişkin değildi.

1962 Temmuz'unda Carlos Fonseca Amador, Silvio Mayorga ve Thomas Borge'la birlikte Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi'ni (FSLN) kurdu.

FSLN'nin ideolojik çizgisini ve stratejisini esas olarak oluşturan Fonseca'dır. Fonseca PSN içerisindeki örgütlü-ken Sovyetler'e ve devrimden sonra Küba'ya gitti. Fonseca, "sosyalist ve ulusal talepleri" Sandinist Halk Devrimi'nde birleştirdiklerini söylüyordu.

FSLN, 1962'den 1967'ye dek "foco" stratejisini yaşama geçirmeye çalıştı.

1963'te Coca ve Bokay Nehri bölgelerinde, hiçbir siyasal hazırlık yapılmaksızın ilk gerillalar çıkartıldı. Fakat başarısızlığa uğradılar. Yeni güçler toplandıktan sonra 1967'de Pancasan bölgesinde yeni gerillalar çıkarıldı. Bu kez de ihbar üzerine çıkan çatışmada çoğu yok edildi.

Bu deneyimlerden sonra, "foco"culuğun terk edilmesi ve kitleler içinde siyasal çalışmaya ağırlık verilmesi kararı alındı. Bu amaçla 1970'te dört yıllık bir ara için askeri faaliyetlere son verildi. 1974'te tekrar silahlı mücadeleye başladıklarında FSLN içerisinde 3 farklı eğilim ortaya çıkmıştı.

"Uzun Süreli Halk Savaşı" (GPP) eğilimi, Mao ve Vietnam örneklerinden etkilenmişti. "Kır gerillası faaliyetini esas alan bu eğilimin stratejisine göre, kuzeyin dağlarında 'kurtarılmış bölgelerin yaratılması', şehirlere saldırılması ve

dilmiş yörelerde tecrit olmaya götürecekti."

Tercerista, 'ayaklanması' ya da 'ulusal önderlik' eğilimi, diğer iki eğilime tepki olarak ortaya çıktı. "Onların, 'güçlerin aktif bir biçimde toplanması' diye tanımlanan alternatif anlayışlara göre, rejimin çelişkileri öyle bir durumdaydı ki, sayısal olarak zayıf bir devrimci grup bile, inisiyatifi nasıl ele geçireceğini bildiği takdirde, krizin derinliği üzerinde güçlü bir etkide bulunabilirdi." (age, 176)

Bu üç ayrı eğilim 1978 yılına kadar çalışmalarını birbirlerinden bağımsız olarak devam ettirdiler.

Nikaragua'da rejimden kurtulmak isteyenler yalnızca "ezilenler" değildi. Somoza dışındaki diğer burjuva klikler de durumlarından hoşnut de-

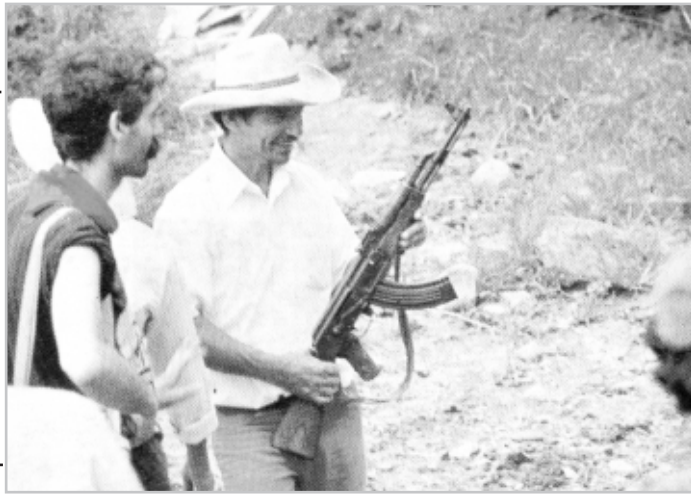
şebbüs Yüksek Konseyi" (LO-SEP) kuruldu. Katolik kilisesi ve ülkenin muhalif gazetelelerinden Muhafazakarlar La Pensa, Somoza'ya karşı harekete geçti.

1970'lerden sonra enflasyon hızla arttı. Devlet borçları rekor seviyede arttı. Kitleler üzerinde vahşi bir zulüm uygulandı.

8 Temmuz 1974'te 7 siyasal hareket ve 2 sendikayı temsil eden 27 ünlü kişi seçimleri boykot etme çağrısında bulundu. Somoza bu seçimlerde yeniden seçildi. Ama seçimlere katılmama oranı çok yüksekti.

Seçimleri boykot eden gruplar 15 Aralık 1974'te Demokratik Kurtuluş Birliği'ni (UDEL) kurdular. Bu birlik liberal burjuva muhalefetiyle işçi hareketini temsil eden

Nikaragua'da rejimden kurtulmak isteyenler yalnızca "ezilenler" değildi. Somoza dışındaki diğer burjuva klikler de durumlarından hoşnut değillerdi.

şehir gerillası savaşı geliştirilmesi için 'destek üsleri' sağlayacaktı."

"Proleter eğilim", şehirlerde işçi sınıfı, yarı-proleterler ve gençliğe dayanılması gerektiğini savunuyordu. "Buna göre GPP stratejisi aktif kitlelerden ve ülkenin hassas bölgelerinden uzakta, yarı terke-

ğillerdi.

Bu klikler, uzun yıllar kendilerine bazen hükümette verilen koltuklar ve yatırım izinleri nedeniyle Somoza'yla çok sorun yaşamadılar. Fakat 1972'deki depremden sonra Somoza, burjuvazinin muhalif kesiminin hareket alanını kısıtladı. Bu dönemde "Özel Te-

"ılımlı" kesimlerin "demokratik" bir program etrafında bir araya geliyordu. UDEL, siyasal ve sendikal özgürlükler talep ediyordu.

Aralık 1974'te FSLN iki kişiyi kaçırmak, ara verdiği silahlı mücadeleyi bir kez daha başlattı.

Somoza 1975'te olağanüs-

tü hal ilan etti. Basına sansür getirildi. Grevler ve öğrenci hareketleri şiddetle bastırıldı. UDEL, felce uğradı. FSLN'ye karşı yaygın operasyonlar başlatıldı.

Somoza bu yoğun baskı süreciyle "toplumsal huzuru" sağladığını düşününce olağanüstü hali kaldırdı. Kaldırmasıyla birlikte, eylemler grevler yeniden boyutlandı.

1977'de Tercerista eğilimi, San Carlos'ta Ulusal Muhafızlara saldırdı. Eylem askeri açıdan başarısız olmasına rağmen, halkta yarattığı moral-motivasyon çok fazlaydı.

Kasım ayından muhafazakar La Pensa gazetesi ilk defa FSLN'yi de içine alan, tanınmış 12 kişinin rejime karşı, demokratik alternatif istediği yönlü ilan yayınladı. Somoza, uzlaşmadan yana değildi. Ve 1978 yılında La Pensa direktörü ve aynı zamanda UDEL'in lideri olan Chamorro öldürüldü. Böylece "liberal çözümün" somutlaştığı kişi ortadan kalkmış oldu.

Chamorro suikastı, rejime muhalif hareketleri birbirine yaklaştırdı. Sürekli kitle gösterileri, genel grevler ve kısmi ayaklanmalar oluyordu. 1979 Ocak ayına dek bu hareketlerin başını UDEL ve daha sonrasında FAO çekerken, halkın daha da radikalleşmesi FSLN'yi ön plana çıkardı.

Orta düzey sermayenin temsilciliğini yapan COSEP işveren federasyonu, suikastçıların cezalandırılmasını ve Somoza'nın istifasını talep etmek için "sivil durdurma" çağrısı yaptı. 24 Ocak grevi, dev gösteriler ve Ulusal Muhafızlarla olan kanlı çatışmalarla sona erdi.

Grevlerin, gösterilerin artması Somoza'yı telaşlandırdı. Sonunda tüm iktidarı kaybetmek yerine belli tavizlerin verilmesinin daha iyi olduğu mantığıyla, sanayi işçileri için yılda bir maaş ikramiye, asgari ücrette artış, tarım işçileri için sosyal güvenlik sağlanması ve muhalif burjuvaziyle "ulusal" diyalog kararı alındı.

Fakat bu tavizler işe yaramadı. Burjuva muhalefet dahil, tüm halk kesimleri Somoza'nın gitmesini istiyorlardı. Grevler ve FSLN'nin askeri eylemlilikleri artmaya devam etti.

Burjuva muhalefet içerisinde, kuzeybatının pamuk üreticileri tarafından Nikaragua Demokratik Hareketi (MDN) 1972'de oluşturulmuştu. MDN de Somoza'nın hemen kovulması, FSLN'ye gelecekte kurulacak hükümette yer verilmesi ve bazı demokratik reformların yasalaşması çağrısında bulundu.

Burjuva muhalefet de FSLN'nin hızla geliştiğini, kitleler tarafından desteklendiğini görüyordu. Burjuva muhalefetin, "gelecekte kurulacak hükümette yer vermeyi" düşündüğü FSLN'nin Tercerista eğilimiydi. Tercerista'lar, burjuvazi içindeki ayrılıklardan faydalanmak gerektiğini, diktatörlüğü tecrit edebilmek için geniş bir ittifaklar politikası izlenmesi gerektiğini savunuyorlardı. Burjuva muhalefetle ittifaktan "kaybedecekleri değil, kazanacakları" çok şey olduğuna inanıyorlardı. Bu yüzden Tercerista'lar, askeri saldırılarına en hız verdikleri anda, UDEL'in devamı olan FAO'ya katıldılar. FAO'yu Katolik kilisesi de

destekliyordu. FAO, Somoza'nın çekilmesini ve yerine yeni bir hükümet kurulmasını istiyordu.

"Muhafif burjuvazi net bir strateji toparlamıştı, Somoza'yı görüşmelerle uzlaşmaya zorlamak ve anayasaya uygun olarak iktidardan indirmek için kitle seferberliğinden ve Corler yönetiminin desteğinden yararlanacaktı. Aşiretin mülklerine el koymak yada Ulusal Muhafızı dağıtmak gibi bir sorun olmayacaktı." (Nikaragua'da Sandinist Devrimi, sf 62)

FSLN'nin diğer eğilimleri, Terceristalar'ı "uzlaşmacı" olmaktan suçladılar. Ve FAO'ya katılmadılar. Bu eğilimler, barriolarda, fabrika ve plantasyonlarda geniş kapsamlı ajitasyon ve siyasal örgütlenme faaliyeti yürüttüler. İş bırakmalar, sokak gösterileri, ayaklanmalar kesintisiz biçimde sürüyordu.

Tercerista eğilimi de, Ulusal Muhafız Karargahı'nı ve Somoza'nın ünlü "sığınağını" roket ateşine tuttu. Ağustos'ta Ulusal Saray ele geçirildi ve rejimin önde gelen 500 kişisi rehin alındı. Sonunda bu kişiler 5 milyon dolar para, bir basın bildirisinin yayımlanması ve tutuklu olan Thomas Borge (Uzun Süreli Halk Savaşı eğiliminin liderlerinden) ve 82 kişinin serbest bırakılması karşılığında geri verildiler.

Aslında bu üç eğilim birleştikleri 1979 yılına kadar hep FSLN olarak anıldılarsa da, örgütsel yapıları, ideolojileri, hedefleri birbirinden farklıydı. Fakat böyle olmasına rağmen semtlerde, fabrikalardaki çalışmalarda hep birbirlerine engel olma gibi bir

Burjuva muhalefet de FSLN'nin hızla geliştiğini, kitleler tarafından desteklendiğini görüyordu. Burjuva muhalefetin, "gelecekte kurulacak hükümette yer vermeyi" düşündüğü FSLN'nin Tercerista eğilimi idi.

pratikleri olmamıştır. Yapılan çalışmaların devrim amaçlı olması nedeniyle aynı yerlerde birlikte çalışabilmek gerektiğini savunuyorlardı.

Sandinista Cephesi kendini, "tüm halkın Somoza karşıtı demokratik özlemlerini yönlendiren bir cephe" olarak görüyordu. Okuduğumuz kaynaklarda Sandinista Cephesi'nin amacının sosyalizm olduğuna dair ifadelere rastlamadık. Bahsedilen, halkın geniş kesimini kapsayan bir yurtsever cephe oluşturup, devrimi yapmaktır. Tercerista eğiliminin girdiği ittifaklar, açıklamaları, 26 Temmuz Hareketi'nin devrim öncesi süreciyle benzeşmektedir. Yani Che'nin deyimiyle "ulusal devrimci" kategorisine sokabiliriz. Diğer eğilimler ise Tercerista'ların girdikleri ittifakları eleştirmektedirler.

Devrim sürecine geri dönersek, Somoza artan eylemlilikler karşısında baskısını artırıyordu, kendi şehirlerini bombalıyor, eylemleri şiddetle, kanla bastırıyordu.

Bütün bu baskılara, şiddete rağmen FAO halen mücadelenin "barışçıl" tarzda yapılması gerektiğini savunuyordu. Halksa, yaşadıklarından yola çıkarak silahlı mücadelenin zorunlu olduğunu görüyordu. Ulusal Muhafızların yok edilmesi gerektiği açıktı. Bu zamana kadar örgütlediği grevlerle, kitle gösterileriyle etkin olan UDEL ve sonrasında

FAO yavaş yavaş etkisini kaybediyordu. **FSLN'nin 3 eğilimi de sürdürdükleri kararlı silahlı mücadele ile halkın desteğini gitgide artırıyordu.**

9 Eylül 1978'de, FSLN kolları, birçok kente saldırarak yerel halkın ayaklanmasını sağladılar. Ulusal Muhafızlar ayaklanmaların olduğu kentleri bombaladılar. Ülkenin geri kalan kısmında da terörlerini artırdılar. Bu ayaklanmada 6000 kişi öldürüldü.

FSLN, 9 Eylül'ü bir "yenilgi" olarak değerlendirmektedir. Fakat bu yenilgiye rağmen, FSLN örgütlülüğü daha çok güçlenmişti. Halkın yoğun bir katılımı vardı. FSLN gerillaları şehirleri terk ederken arkalarından yüzlerce kişi geliyordu. Kitleler bu katliam karşısında geri adım atmamışlardı, aksine bu onları daha da militanlaştırdı.

Somoza ise bir "zafer" kazandığını düşünüyordu. Burjuva muhalefet ise, Eylül yenilgisi ile FSLN'nin daha çok zayıfladığını ve bu durumun kendilerinin ön plana geçmesine yarayacağını düşünüyordu. Bu hesaplarla, ABD, Guatemala ve Dominik Cumhuriyeti temsilcilerinden oluşan bir uluslararası "uzlaştırma komisyonu" yönetiminde görüşmeler yapmayı kabul ettiler. Görüşmeler aylarca sürdü. Düşünceleri, "Somozasız bir Somozacılıktı." Kurulacak hükümette FSLN dışta tutulacak, Ulusal Muhafızların varlığı

korunacak, Somoza'nın mülkiyeti için de güvence verilecekti.

FAO'nun içinde yer alan Tercerista, bu anlaşmayı kabul etmedi. Ulusal Muhafızların kaldırılması, Somoza'nın mülkiyetine el konulması Tercerista'nın istemleri arasındaydı.

FSLN, "**Somozacı'ların mallarına el konulsun, Ulusal Muhafız dağıtılsın**" sloganlarını yükseltti.

1978 Kasım'ında FSLN Tercerista'nın temsilcileri olan, 12'ler grubu FAO'dan çekildi.

19 Ocak'ta Somoza, 1981'e kadar iktidarda kalacağını söyleyerek, uzlaştırma komisyonunun önerilerini reddettiğini açıkladı.

FAO'nun parçalanması FSLN'nin 3 eğilimini birbirine yaklaştırdı. FAO'nun Somoza'ya verdiği güvenceler, devrimci mücadelenin hızla yükselmesi, FSLN'nin diğer eğilimlerini farklı örgütlenmelere itti.

1978 Temmuz'unda GPP Proleter eğilim önderliğinde, 22 örgütü kapsayan, "Birleşik Halk Hareketi" (MPU) oluşturuldu.

"Semt komiteleri, sendikalar, kadın ve gençlik dernekleri güçlendirildi ve yeniden örgütlendi. FSLN'nin hedefi, halk hareketinin tüm kesimlerinde inisiyatif ve örgütlenme kapasitesini artırmak ve artık diktatörlüğün kaderini tayin etmekten çok devrimcileri iktidar dışında tutmakla ilgilenen FAO'nun burjuva muhalefetinden bağımsızlıklarını güçlendirmektir." (age, 68)

Tercerista'lar, MPU içinde yer almıyorlardı. O dönem halen FAO'nun içindeydiler.

Proleter eğilimden **Jaime Wheelock** MPU'yu ve o dönemi şöyle değerlendiriyor.

"MPU, ikili bir rol oynadı. Öncelikle halk hareketliliklerinin koordinasyonunu sağladı, ikinci olarak da en iyi örgütlenmiş halk kesimlerinin siyasi ittifak eksenini oldu. Ama tam da bu özelliği nedeniyle, o sırada nesnel açıdan, ulusal çaplı geniş bir demokratik ittifak olamazdı, bunu kabul ediyorum. FSLN'nin avantajı, her iki alanda da bulunmasıydı. Eğer tek örgüt MPU olsaydı, burjuva bir çözüme yönelme tehlikesi büyürdü. Bu cephe, ellerinde silah bulunan halk saflarının düzeninin korunmasını sağladı. Buna karşılık FAO Yankee'ler için bir umuttu. Tercerista'ların -ve dolayısıyla FSLN'nin- katılımıyla çok önemli bir rol oynadı. Onun sayesinde Yankee'ler ve burjuvazinin bazı kesimleri tarafsızlaştırılabilir!"

"(Tercerista'ların, bn) başlangıçta FAO'nun liderliğini kazanmaları ve onu burjuvazinin elinden almaları gerekliydi. Bu, Somoza'sız Somozacılığın siyasi açıdan silahsızlandırmaya, kendi bloğunun içinde Somoza'nın hegemonyasını zayıflatmaya çok katkı yaptı. Yankee'ler ilk kez FSLN'yi siyasi muhatapları olarak görmek zorunda kaldılar. Bunun zaferde önemli bir etkisi oldu. Çünkü zamandan ve mekandan kazanmış oldu ki FAO'dan çekileceği için gerekeni yaptı." (Latin Amerika Solu Kendini Sorguluyor, sf 240-241)

Tercerista'ların, FAO'ya girişlerini nasıl değerlendirmek gerekiyor? Kendileri tanımlarken "cephe" tanımla-

masını da kullanıyorlar. Ve Somoza'ya karşı en geniş ulusal ittifak olarak görüyorlar. Her ne kadar Tercerista'lar FAO'ya girerken, önderliği ele geçirmekten bahsetseler de, süreç içerisinde "Tercerista'ların en azından bazılarının Nikaragua burjuvazisinin anti-emperyalist" olabileceğini düşündüklerini yazıyor **Henri Weber**, Nikaragua Sandinist Devrimi'nde.

Komünistler, faşist diktatörlüğe karşı işçi köylü temel ittifakı üzerinde birleşebilecek bütün tabakaların birleştirilmesi, emperyalizme ve uşaklarına karşı geniş bir cephe oluşturulması gerektiğini savunurlar. Fakat bu cephe kararlı bir devrimci niteliğe sahip olmalıdır. Oysa FAO'nun tek talebi Somozalar'ın gitmesi. Ne Somoza'nın mülklerine el konuluyor, ne Ulusal Muhafızlar dağıtılıyor. Ki son evrede kurulabilecek olası hükümette FSLN'nin yer almasına da karşı çıkmaya başladı FAO'nun bileşenleri. Ki FAO en başından itibaren ABD tarafından Somoza'nın alternatifi olarak görülüyordu.

Fakat önemli bir nokta

FAO'nun içerisinde birçok işçi örgütünün de olmasıdır. Terceristalar amaçlarından birinin bu örgütleri tarafsızlaştırmak olduğunu söylüyorlar. Ki belli oranda başarabildikleri tek hedefleri de budur.

Terceristalar'ın yanılığa düştükleri yan liberal burjuvaziyi de peşlerinden sürükleyebileceklerini düşünmeleridir. Bu onların liberal burjuvazinin sınıfsal duruşunu yeterince değerlendiremediklerini gösteriyor. Ve görüyoruz ki Terceristalar'ın onları "etkilemesi" yerine, burjuvazi Terceristalar'ı etkilemiştir. Ki büyük burjuvazinin anti-emperyalist olduğunu düşünebiliyorlar.

James Wheelock'un söylediklerinde dikkat çekici bir yan da bu oluşumun içerisinde oluşu önemsemelerinin bir nedeni olarak ABD'nin FSLN'yi siyasi muhatap olarak görmesidir. Bizce bu, FSLN'nin küçük burjuva ideolojisinin bir sonucudur.

MPU'nun kurulması, Terceristalar'ın da buna katılması; FSLN'nin gücünü, kitleler üzerindeki etkisini artırmıştı. Bu durum ABD'nin "Somozasız Somozacılık" seçeneğini

daha fazla önemsemesini getirdi. Küba'da yaşananların bir daha yaşanmasını istemiyordu. Bu nedenle Somoza'nın uzlaştırma komisyonunun önerilerini reddetmesine karşılık ekonomik ve asgari yardımları askıya aldı. Fakat Washington'da Somoza yanlısı lobi de güçlüydü. Ve bu askıya alınan yardımlar IMF aracılığıyla yine verildi.

MPU, ismini değiştirerek "Yurtsever Cephe" adını aldı. Burada o dönemdeki uluslararası dengeler dolayısıyla FSLN ile ilişkileri olan çok sayıda ülke vardı. Venezüella, Meksika, Kostarika, Panama, And Paktı ülkeleri, Dominik Cumhuriyeti ve Jamaika FSLN'yi destekledi. 20 Mayıs'ta Meksika Managua ile olan diplomatik ilişkilerini kesti. 28 Mayıs'ta 5 And Paktı ülkesinin devlet başkanı, Kolombiya'daki bir toplantıda Somoza hükümetini kınadı. 16 Haziran'da Sandinistlerin "savaşan" tarafı olduğu kabul edildi. 24 Haziran'da Amerikan Devletleri Örgütü Nikaragua'ya bir "**barışı koruma gücü**" gönderme önerisini reddetti. Ve Somoza'nın istifasını istedi.

Latin Amerika ülkelerinin ABD ile olan ilişkileri bilinmektedir. Buna rağmen Somoza'ya karşı böyle bir tavır nasıl alınabiliyor? Birincisi; Nikaragua Devrimi ABD'nin Vietnam yenilgisinden sonra gelişmiştir. Hem bu savaşın ekonomik ve siyasi yükü hem de 1970'lerin başından itibaren tüm dünyanın etkilendiği petrol krizi dolayısıyla ABD'nin de ekonomisi zor durumdaydı ve ekonomisini rahata çıkartmanın bir yolu da, Latin Ame-

rika ülkelerinin ekonomisine yüklenmekti. O dönemde özellikle Panama, Meksika ve Venezüella ile olan çelişkiler boyutlanmıştı. Ayrıca 1979 yılı İran Devrimi'nin de olduğu yıldır. Washington tüm dikkatini İran'a yöneltmişti. Tüm bunlar 1965'te Dominik'te olduğu gibi veya önceki yıllarda yapıldığı gibi Nikaragua'ya bir askeri operasyon yapılmasını engellemiştir. Bu Amerika ülkelerinin desteğinin bir nedeni de Somoza'nın birçok ülkeye ile gergin bir ilişkiye neden oluşudur. Ayrıca bunlara ABD'nin de artık Somoza'dan kurtulma vaktinin geldiğini düşünmesinin de etkisini katmak gerekiyor.

Kısacası Nisan 1979'a gelindiğinde Somoza diktatörlüğü hem halkın hem de muhalif burjuvazinin tüm kesimlerinin tepkisini toplamıştı. Artık hiçbir yerden aldığı "sağlam" bir destek yoktu. Elinde sadece Ulusal Muhafızlar kalmıştı.

DEVİRİM SÜRECİ

FSLN Mart 1979'ta askeri saldırısına başladı. Taktiği Vietnam deneyiminden esinlenmiş olarak; grevler, yerel ayaklanmalar ve kendi askeri birimlerinin faaliyetleri yoluyla birçok operasyon bölgesi yaratmaktı. Ulusal Muhafızların sayısı 15 bindi. Amaçlanan pek çok yerde eylemler yaparak, Ulusal Muhafızların da ufak birliklere parçalanmasıydı, yani güçlerini bölmektir.

Gerilla gücü ve kitleler arasındaki ilişki ve zaferin mümkün olma nedenleri konusunda komutanlardan Humberto Ortega şunları söylüyor:

"Gerçek şu ki, biz her zaman kitleleri düşünmekle bir-

likte, onları gerilla seferberliğinin Ulusal Muhafızlara darbe indirmesini sağlayacak bir destek güç olarak gördük. Gerçek ise tamamen farklıydı. Gerilla faaliyeti, düşmanı ayaklanma yoluyla ezen kitleler için destek görevi gördü."

"Eylül olaylarından sonra aynı anda ve aynı stratejik alanda ulus çapında kitle ayaklanmalarıyla, askeri kuvvetlerimizle cepheden bir saldırıyı ve işverenlerin aktif bir biçimde desteklediği yada onayladığı bir genel grevi birleştirmek gerektiğini anladık..."

"Bu üç etkeni aynı an ve ortamda birleştirmeseydik zafer mümkün olmayacaktı..." (Nikaragua Sandinist Devrimi, sf 70-71)

Nikaragua'da muhalif burjuvazinin kitle eylemlerinde oynadığı rolü görmek gerekiyor. Küba'da da Batista'ya karşı oldukları halde burjuvazi bu şekilde eylemliliklere gitmemiştir. Somoza'nın yerinden edilmesinde burjuvazinin bu eylemlerinin de etkisi fazladır. Fakat burada dikkat edilmesi gereken burjuvazinin isteminin sadece "Somoza'nın" gidişinin olduğudur.

Mayıs ayında Nikaragua'da FSLN tarafından ele geçirilmiş şehirler vardı. Kurtarılmış şehirlerde, "Sivil Savunma Komiteleri" ya da "Yeniden İnşa Cuntası" oluşturuluyor; kamu güvenliği, sağlık, malzeme sağlanması/dağıtımı vs. ile ilgili tüm sivil görevler üstleniliyordu.

Somozacılar'ın denetimindeki yerlerde bu komiteler ayaklanmaya hazırlık ve lojistik destek verme görevini yerine getiriyorlardı.

Nikaragua'nın kuzeyinde,

güneyinde ve batısında üç ayrı cephe açılmıştı. Latin Amerika'nın birçok ülkesinden savaşa katılmak için sayısız devrimci gelmişti. Kadınların katılımı da Nikaragua'nın sosyal yapısı düşünüldüğünde yüksekti. Gerilla saflarının % 25'i kadındı ve aralarında komutanlar vardı.

4 Haziran'da FSLN genel grev ilan etti. Grev günü ülkede hayat felç olmuştu. 12 Haziran'da Meksika ve Venezuela, ABD hükümetine Somoza askerlerini Kostarika'ya sıcağı takip için girmelerine izin vermeyeceklerini bildirdiler.

16 Haziran'da Kostarika'nın San Jose kentinde bir geçici hükümet oluşturuldu. Hükümet; 12'ler grubundan Sergio Romerez'i MDN'nin lideri (Kuzeybatının pamuk üreticileri tarafından kurulan Nikaragua Demokratik Hareketi) lideri **Alfense Robelo**, öldürülen liberal-muhafazakar **Chamerro**; MPU'dan **Moises Hassan**, FSLN'den **Daniel Ortega**'dan oluşuyordu.

Somoza, sonunun geldiğini görmüştü, bu yüzden daha da saldırganlaşmıştı. Sivil halk katlediliyordu. Askeri operasyonlar artmıştı.

17 Haziran'da Somoza kaçtı. "Geçici hükümetin, görüşülme işini Washington'la

anlaştıktan sonra, yerine Francisco Urcuyo'yu bıraktı. ABD hükümetine göre; ateşkes yürürlüğe girmeli, taraflar buldukları yerde kalmalı ve Ulusal Muhafızların "sağlıklı" unsurlarının Sandinist kollarla birleşmesi sonucu yeni rejimin silahlı gücü oluşturulmalıydı.

Fakat Somoza'nın "geçici hükümet"i oluşturmakla görevlendirdiği Urcuyo anlaşmaya yanaşmadı. Ve başkanlık süresinin dolacağı 1981'e kadar görevde kalma kararı aldı.

Bunun üzerine FSLN, nihai saldırı çağrısı yaptı. 19 Temmuz'da Sandinist Birlikler, başkent Managua'ya girdi. Somoza rejiminden kalan birçok kişi ülkeyi terk etti. Honduras'a kaçmaya çalışan 7000 Ulusal Muhafız tutuklandı.

Somoza, muhalif burjuvaziye ait fabrikaları bombalamıştı. Hiçbir zarar görmeyen kendi fabrikaları 20 Temmuz'da kamulaştırıldı.

DEVİRİM SONRASI SÜREÇ

20 Temmuz'da kurulan hükümette Orta Amerika Ortak Pazarı Eski Genel Sekreteri şimdi Planlama Bakanı; Eski Ticaret Odası Başkanı Muhafazakar Parti'nin tanınmış bir üyesi şimdi Sanayi Bakanı; Hıristiyan demokrat bir toprak

sahibi Tarım Bakanı; 1978'de bir darbe işine karışmış eski bir Ulusal Muhafız Albayı Savunma Bakanı olmuştu. FSLN temsilcileri 18 bakanlığın yalnızca üçünü ellerinde tutuyorlardı. Haziran 1979'da yapılan bir anlaşmayla da FSLN'nin devlet konseyinde azınlık olması karara bağlanmıştı.

Yürütme ve yasama yetkisi FSLN'nin etkin olduğu Ulusal Yeniden İnşa Cunta Hükümetindeydi. (JGRN)

JGRN; mali sistemi mendencilik, balıkçılıkla ilgili işletmeleri ve Somozalar'a ait olan sanayi, ticaret, tarım işletmelerini kamulaştırdı. Diğer özel sektörlere dokunulmadı. FSLN; tüm yurttaşlara Ulusal Muhafız kışlalarından elde edilen silahların teslim edilmesini istedi.

Özel sektöre dokunulmaması; ABD ve ona bağlı kuruluşların Nikaragua'ya "kredi" vermelerine yol açtı. İnter-Amerikan Devolepment Bank 200 milyon dolar acil olmak üzere, üç yıla yayılmış 500 milyon dolar borç verdi. Piskoposlar Kurulu desteğini açıkladı. Ve tüm Hıristiyanlara sıkı çalışma ödülü verdi. Sosyalist Enternasyonal'de para toplama kararı aldı.

Askeri güç FSLN'nin elindeydi ama burjuvazi de ekonomide ve devlet yönetiminde etkin bir yere sahipti.

Devrim sonrasında bankada 3.5 milyon dolar kalmıştı. Anti-Somozacı burjuvaziye ait düzinelerce fabrika moloz yığını haline gelmişti. 1 milyar 600 milyon dolarlık borç Latin Amerika'nın kişi başına düşen en yüksek borcuydu. (Devrimden sonra borçlar fesh edilmedi). Bu borç, 1979'da

GSMH'nin % 30'u ve yıllık ihracat gelirinin % 100'ü demektir. Başkent'in % 34'ü işsizdir. Savaş yüzünden ekilebilir alanın % 70'i ve pamuk-şeker plantasyonları ekilememiştir.

1980 yılında; pamuğun % 85'i, kahve %89'u, şeker üretiminin % 85'i, sığır üretiminin % 89'u hala özel teşebbüsün elindeydi. 850 acreden (1 acre; 0.404 hektar) büyük çiftliklerin mülkiyeti nüfusun % 2'sine aitti. Bu da tüm tarımsal arazinin % 48'i idi. 17 acreden küçük çiftlikler (arazinin % 2'si) nüfusun % 42'sine aitti. Tarım-kır sektöründeki 319 bin işçinin yalnızca 30 bini devlet işçisiydi.

Toprak kirası manzana başına (pamuk tarlaları için) 300 bin cordoba (geçmişte 2000 cordobaydı) ile sınırlandı.

1980 Mart'ında programı "aşan" toprak işgalleri bir kararname ile yasallaştırıldı. Küçük üreticilere % 7-8 faizle krediler sağlandı.

"Devrimden hemen sonra özel sektör birçok teşvik önleminde yararlanma ayrıcalığını elde etti. Ucuz ve bol kredi (% 7-8 faizle) döviz serbestisi yabancı dövizlerin Merkez Bankası tarafından satılması, şirket yöneticilerine gecikmiş vergi ödemelerinde indirim yapma ya da bunları iptal etme ve servetlerini cordobaların Nisan 1979 devalüasyonuna göre revalüe etme yetkisini veren Mali Uyum Yasası, özel şirketlerle devlet arasındaki anlaşmalara kâr garantisi koyulması, ücret artışlarını sertçe denetleyen ve yüksek verimliliğin erdemlerini öven bir hükümet politikası..." (age, sf 123)

Tüm bu girişimlerin

amacı özel girişimin güvenliğini kazanmak ve yatırım yapmalarını sağlamaktır. Bu politikalar "sosyalizme ağır geçiş" olarak değerlendirilirdi.

"Bu 'ağır geçiş' politikası her halükarda devrimin yaşayabilmesi için, ülkeyi teknik iskeletinden aniden yoksun bırakacak ve Amerikan ekonomik ablukasını getirecek göğüs göğüse çatışma alternatifinden çok daha fazla olanak sağlıyordu." (age, sf 123)

Bu politikalar, ABD'yi ve diğer ülkelerin burjuvazisini rahatlatmıştı ki, birçok devlet ve uluslararası finans örgütü (DB, IMF, Uluslararası Kalkınma Birliği), 158 milyon doları tek başına ABD'den olmak üzere kısa ve uzun vadeli borçlar biçiminde 700 milyon dolar verdi.

1980 yılının ilk başlarında ekonomide kısmi bir düzelme oldu. Bu düzelme gıda, deri, post ve giyim dalında oldu. Tekstil sanayi, kereste ve inşaat malzemelerinde pek bir düzelme olmamıştı. Özel sermayenin kaleleri olan kimya ve tarımsal sanayide hemen hiç düzelme yoktu.

Nikaragua büyük sermayedarları, hükümetin tanıdığı imkanlara rağmen, hükümette olmalarından faydalanarak, mali sistemdeki hileleri kullanarak, ya da yabancı döviz karaborsası aracılığıyla parasını Miami'ye kaçırıyordu.

FSLN, özel sermayeyi ürkütmemek adına ve sosyalizme "ağır geçiş" amaçlı, Somoza'nın döneminden alınan banka kredilerini ödeyemeyecek durumda olan birçok işletmeye kendi yasalarına da uygun biçimde el koyabilecek-

ken, bunu yapmamıştı.

Burjuvaziye bu olanaklar tanınırken, devrim öncesi yüksek enflasyon nedeniyle işçilerin ücreti büyük oranda erimiş olmasına rağmen, hükümet ücret artışına karşıydı. JGRN, içinden geçilen dönemin "zor" olduğunu, "ücret talep etme değil, sıkı çalışma ve kemer sıkma zamanı" olduğunu söylüyordu. Ve bu sürecin sonunda sosyal koşulların düzeleceği, işsizliğin azalacağı, temel maddelerin fiyatlarının sabit kalacağı söyleniyordu.

1980 yılında yapılan kamu yatırımlarının % 60'ı iç kaynaklarla, % 40'ı uzun vadeli borçlarla finanse edildi. Bu da ödemeler dengesi ve devlet bütçesi üzerinde büyük bir baskı yapıyordu.

1981'e gelindiğinde dünyadaki ekonomik durumun etkisiyle "ithal mallarının fiyatı ortalama % 15 oranında artarken, kahvenin dünya pazarındaki düşüşünü izleyen ihraç mallarının fiyatları aşağı yukarı sabit kalacaktı. Petrol faturası 256 milyon dolara ve borç ödemesi 190 milyon dolara -başka bir deyişle, toplam ihracat değerinin sırasıyla % 37.6 ve % 28'ine çıkacaktır. Orta Amerika Ortak Pazarının krizi sanayi üzerinde olumsuz etkide bulunacak ve doların değerinin yükselmesi bu oran-tısızlıkların etkisini daha da ağırlaştıracaktır." (age, 132)

Devrimin 2. yıldönümü kutlama törenlerinde Komutan Ortega ekonomik sabotajla suçlanan 14 önemli sanayi şirketinin kamu mülkiyetine geçirileceğini ve işlenmeyen büyük çiftliklerin kamulaştırmaya tabi olacağını açıkladı. Aynı zamanda, kır ve şehirdeki

küçük üreticinin kooperatif kurması teşvik edilecek, devletin müdahale ve organizasyon potansiyeli artırılacak ve işçilerin ekonomik yönetim ve işletmeye katılımı daha da geliştirilecekti. Bununla birlikte özel sektörün üretimi sürdürdüğü müddetçe meşru çıkarları güvence altına alınacağını açıkladı.

Görüldüğü gibi Nikaragua Devrimi, Küba deneyimiyle karşılaştırıldığında devrimin gerektirdiklerini yapma konusunda çok geri bir durumdadır. Sanayi şirketlerine ancak "ekonomik sabotaj" yapıldığında el konuluyor, toprakların kamulaştırılması ise "işlenmeyen büyük çiftlikler" için söz konusuydu. Özel sektörün çıkarları ise güvence altına alınıyordu. (Cuz kredi sağlanması, cordobanın revalüe edilmesi vb.)

Bunların dışında bazı ülkelerin yardımları da olmuştur. Meksika (ucuz petrol), Venezuela, Libya (100 milyon dolarlık hibe), Küba (esas olarak personelin yanı sıra gemi, üniforma), SSCB (makine, kamyon, traktör), Bulgaristan ve Doğu Almanya Cumhuriyeti (şehirlerdeki orta sınıf için ABD tipi ekmeğe sağlamak üzere buğday vb.)

DEVİRİM SONRASI SİYASAL YAPI

Devrimden sonra, devlet konseyinde 8 siyasi parti, 5 işçi federasyonu ve 6 işveren örgütü temsil ediliyordu. Bunların her birinin kendi merkez bürosu, kadro okulları vardı, kendi propaganda malzemelerini basıyorlar, yasa tasarıları öneriyorlar, kitle gösterileri ve ülke çapında yürüyüşler dü-

zenleyebiliyorlardı. (Siyasi partilere dokunulmamıştı.)

Devlet konseyinde 47 üye vardı. 24 üyesi Sandinist bloğun elindeydi. Sandinist bloğun üyeleri, FSLN'nin belirlediği sayıya göre, temsil ettikleri kitle örgütü ya da partinin lideri tarafından atanıyorlardı. Devlet konseyinde COSEP, MDN, Hıristiyan demokratlar da yer alıyordu.

Burjuvazinin o süreçteki çizgisini, özel mülkiyetin korunması, insan haklarının savunulması, seçimlerin yapılması ve aşırı ölçüde komünizm düşmanlığı olarak açıklayabiliriz.

Küba'dan örnek olarak alınan, halkın istemlerini bildirebilecekleri araçlarda oluşturulmuştu.

Devlet konseyindeki bankaların yeni yasaları işçilere açıkladığı ve ilgilendikleri konuları doğrudan öğrendikleri yerel "**tartışma toplantıları**" yapılıyordu. Böylelikle devlet konseyi üyelerinin, yasama meclisi üyesi olarak çalışmalarında bu görüş alış-verişinden esinlenmeleri beklenmektedir. Bu toplantılarda talepler dile getirilmektedir. Üyeler bunları göz önüne alıp almamakta özgürdürler.

Bir işletmenin sorunlarını tartışmak ve üretimi artırmak amacıyla işçileri ve yönetici personeli bir araya getiren "ekonomiyi yeniden canlandırma merkezleri" (ARE) oluşturulmuştu. Ayrıca pek çok işletmeden, her departmanda seçimle gelen üretim konseyleri oluşturulmuştu. Sendika ve devlet temsilcileriyle birlikte konsey delegeleri ve uygun olan yerlerde de işverenler bir "sürekli üretim

komitesi" ya da fabrika komitesi kurmaktadır. Özel sektördeki bu yapıların işçilerin üretim ve işletme üzerindeki denetimini hayata geçirme rolünü görmeleri düşünülmüştür.

Bunun dışında, hükümetten, kişilerin, dinleyicilerin sorunlarını şahsen yanıtladığı ve onların önerilerini uygun bir şekilde kaydettiği radyo programları...

Kısacası bu araçlar, halkın kararların alınışından haberdar edilmesini ve bu konuda onlara danışılmasını mümkün kılmaktadır. Fakat bunlar dışında, fabrika yönetiminde, mahalli yönetimlerde vs. halkın temsilcilerini seçme, bunları azletme veya denetleme yolu yoktur. Mahalli yönetimler için oluşturulan "belediye cuntalarında", atama yoluyla görevliler belirleniyordu.

Devrimden sonra siyasi partilerin hiçbirine dokunulmadığı gibi günlük gazeteler de yayımlanmaya devam etmişlerdir. En çok bilinen 3 gazete vardı.

La Pensa, burjuva liberal muhalefetin savunucusu durumundaydı. En çok satan gazeteydi.

Nuevo Diario, La Pensa'dan ayrılan sol kanadı temsil ediyordu. FSLN'ye eleştirel destek çizgisini tutturmuştu.

Barrica, Sandinist Kurtuluş Cephesi'nin yayın organıydı. Ayrıca Sandinist olan bir TV kanalı dışında dinleyici sayısı fazla olan birçok özel radyo istasyonu vardı.

Özellikle La Pensa, Sandinist yönetime karşı yayın çizgisi izliyordu. Onların her açığını veya kendi hoşlarına git-

meyen, çıkarlarına uymayan her uygulamayı yalan-yanlış haberlerle yazıp, kamuoyu oluşturmaya çalışıyordu. Bir süre sonra bunları engellemek iddiasıyla “halkın çıkarlarına zarar verme ve halkın sahip olduğu kazanımları yok etme amacıyla deklarasyon, onur kırıcı yayın yada makale çıkarılar” iki yıl kamu emek hizmetine mahkum edilecek olan bir yasa çıkarıldı.

Fakat bu yasa burjuva basına uygulanmadı. Henri Weber’in aşırı solcu, “Maoist” olarak değerlendirdiği günlük “**El Pueblo**” gazetesi 1980 Ocak’ında yasaklandı. “**Aynı zamanda onu yayınlayan “işçilerin cephesi”** örgütünün dağıtılması ve önderlerinden dördünün üç ay sonra affedilmek üzere iki yıl “kamu emeği”ne mahkum edilmesi bu yasa adınaydı.” (age, 142) El Pueblo’nun yasaklanması ve önderlerinin aldığı “ceza”, El Pueblo’nun örgütlediği işçi grevleri ve toprak işgalleri nedeniyle birkaç ay sonra yasa geri alındı.

Nikaragua Devrimi’nin gelişimi kısaca böyledir. Nikaragua yarı-feodal, yarı-sömürge bir ülkedir. Dolayısıyla burada yapılacak sosyalist hedefli devrimin ilk aşaması **Yeni Demokratik Devrim** olmalıdır. Ve Yeni Demokratik Devrimde birden fazla devrimci sınıfın diktatörlüğü söz konusudur.

Nikaragua Devrimi’nde yapılanlara baktığımızda, devrim öncesi ve sonrasında yönetimde devrimci olmayan hatta anti-emperyalist olmadığı kuşku götürmeyen “liberal burjuvazi” yer almıştır. Ve “demokrasi” adına, bunların

hareketi ve halkı yönlendirmesine izin verilmiştir. Halkın kendini temsil etmesi adına aşağıda da inceleyeceğimiz gibi tüm burjuva demokrasilerinde olduğu gibi seçimler yapılmıştır.

Yeni Demokratik Devrimde “demokrasi” emekçiler içindir, halk içindir, büyük burjuvazi ve toprak ağaları için değildir. Ama Nikaragua’da bunun tersi olmuştur.

Devrimden sonra “halkın geçim koşullarına hükmetmeyen” kapitalist işletmeler dışındaki tüm işletmelere, bankalara el konulması gerekmektedir. Nikaragua’da el koymayı bırakalım, özel teşvikler uygulanmıştır. Somoza döneminden kalan borçlar, “ağır geçiş” adına, büyük devletlerin tepkisini çekmemek adına sahiplenilmiş ve hatta devrim sonrasında ekonomi emperyalist devletlerden alınan borçlarla rayına konulmaya çalışılmıştır.

Demokrasi, çoğunluğun azınlık üzerinde söz hakkına sahip oluşudur. Demokrasi, halkın kendini ifade edebilmesi, yönetimde karar alabilme hakkına sahip olması, yöneticileri denetleyebilmesi demektir. Nikaragua’da bunlar yoktur.

Elbetteki bunların nedeni tamamen küçük burjuva ideolojiye sahip olması, proleter bakış açısına sahip olmamasıdır. Demokrasi adına, iktidarlarını burjuvaziyle önce paylaşmışlar, sonra devretmişlerdir. Nikaragua’da yaşanan “devrim” Yeni Demokratik Devrim’in bir karikatürü bile değildir. Devrimden hemen sonra iplerin burjuvaziye tes-

lim edildiği bir “devrim”dir. Ve bu yanıyla model aldığı Küba Devrimi’nden de çok uzak durmaktadır.

Nikaragua’da toprak reformu, Somoza’nın topraklarına el konulması, belirli bir dönümü aşan terk edilmiş ya da üretim dışı toprakların dağıtılması veya kamulaştırılması şeklinde olmuştur. Oysa gerçekten toprak reformu, büyük toprak sahiplerinin topraklarına el konulması şeklinde olmalıdır.

Temmuz 1979’dan Aralık 1987’ye kadar, 6 milyar “kredi” ve hibe alındı. 1988’in Aralık ayında enflasyon yıllık % 33 oranındaydı. Ekonomiyi düzeltme amaçlı yapılan “reform”la 1988 Haziran’ında yiyecek ve ilaç fiyatları % 300 oranında yükseldi.

1990 Şubat’ındaki seçimlerden önce ekonomik panorama ise şöyleydi: “Son üç yılı aşkın dönemde, toplam yerli üretim % 17 geriledi, kişi başına düşüş % 21.5’tu. Ticaret dengesi 1,2 milyar dolar açık gösterirken, ödemeler dengesi 2 milyar dolardı. 1989’da dış borç 7.5 milyar doların üstüne, yani kişi başına 2.300 dolara çıktı... Halkın neredeyse % 35’i işsiz yada gizli işsizdi. Reel ücretler Şubat 1988’de (1980’i 100 alırsak) 29.2’lik endeks puanından Haziran 1989’da 6.5’a, Aralık’ta 1’e indi. 1988’de süt tüketimi % 50 kadar düştü. Şeker tüketimi 1988’de 10 bin tondan 1989 başında 6.200 tona geriledi. Tüberküloz ve sıtma hızla yayıldı. 1989’un ilk üç ayında ishalden kaynaklanan bebek ölüm oranı bir yıl öncekinin iki katı arttı. Eğitim Bakanlığı yetkililerinin tahminine göre

3. Bölge’de (Managua) okuma yazma bilmeme oranı 1988’in sonunda yetişkinler arasında % 30’dur.” (Nikaragua Sandinist Devrimi, sf, 202)

1990 seçimlerinde muhalefet “Ulusal Muhalefet Birliği” (UNO) çatısı altında toplandı. UNO’nun adayı devrim öncesinde öldürülen UDEL’in liderinin eşi Dona Violeti Chamorro idi. Seçimlerde oyların % 40’ını FSLN, % 55’ini UNO almıştır.

“UNO’nun parlamentoda ki 51 sandalyesi altı büyük ideolojik akıma dağılıyor. 13 sandalye eski Muhafazakar Partiden gelen partilere, 12 sandalye eski Liberal Partiden gelenlere, 11’i sosyal demokratlara, 11’i Sosyal Hıristiyanlara, 3’ü Komünist Partiye, 2’si Orta Amerika Bütünleşme Partisi’ne. (PIAC)”

Biri seçimler öncesi, biri

de sonrası olmak üzere, FSLN’nin GPP eğilimi kökenli, devrimden sonraki 10 yıl boyunca da işçileri bakanlığı yapan Thomas Borge ile yapılan röportajlara baktığımızda artık FSLN’nin herhangi bir sağ partiden farkı kalmadığını görürüz. “Concertacion” denilen burjuvaziyle anlaşmalı şekilde, uzlaşarak yönetimi, “sınıf savaşımasının bugün ülkemizde aldığı özel biçim” olarak değerlendiriyor. Bu “uzlaşma” sonucunda (aslında teslimiyet!) işçilerin haklarının ertelenmesini ise, “evet, işçiler stratejik çıkarlarını korumak için somut bir dizi çıkardan vazgeçmek zorunda kalıyorlar. Burjuvazinin belli kesimleri işbirliğinden yana. Ancak

büyük bir bölümü, özellikle büyük toprak sahipleri ve büyük yatırımlar, ciddi zorlukla çıkarıyor” şeklinde açıklamaktadır.

Veya gelinen noktada, önceden devletleştirdikleri kurumların, özelleştirilebileceğini söylemiştir.

Sonuç olarak;

Latin Amerika’yı incelediğimizde gözümüze çarpan ilk ve en önemli olgu, ismi “komünist” olduğu halde, “komünistlikle” ilgisi olmayan partilerin varlığıdır. Bu partilerin bir kısmı Troçkizm’in etkisi altında, bir kısmı sosyal emperyalizmin etkisi altında kalmışlardır.

Adına da uygun olarak gerçek komünist partilerinin olmayışı, küçük burjuva önderlikli hareketlerin gelişip-kök salmasına neden olmaktadır.

Çünkü Latin Amerika halkları yüzyıllar süren sömürgecilik altında yüzlerce katliam, sürülme, soykırım yaşamışlardır. Ve bu tarihsel geçmiş, sürekli baskı altında tutulma Latin Amerika halklarını mücadeleci, emperyalizme ve onun uşaklarına karşı her an ayaklanabilecek bir duruma getirmiştir. Aslında yer altı zenginlikleriyle bütünüyle zengin olan bu ülkelerin halkları fakirliğe, açlığa mahkum edilmiştir. Bu durum, silahlı mücadele veren örgütlerin bu topraklarda çok rahat kök salmasını ve gelişebilmesini getirmektedir. Fakat vurguladığımız gibi komünist bir önderliğe sahip olmayışı nedeniyle bu örgütlerin çoğu süreç içerisinde reformizme batmış, silahlarını teslim etmişlerdir.

Latin Amerika, “**ABD’nin arka bahçesidir**” tanımlaması doğrudur. ABD, Vietnam savaşıyla, yüzyıldır dünyanın dört bir tarafında yaptığı operasyonlarla devrimci ve komünist hareketlere karşı taktikleri uygulamada ustalaşmıştır. Ve bu strateji ve taktiklerini ilk uygulama alanlarında biri de Latin Amerika ülkeleridir. Hem düşük yoğunluklu savaş projesiyle gerilla hareketlerini etkisizleştirme, hem de 1980’den beri bununla paralel uyguladığı “demokratikleştirme” projesi de silahlı mücadeleleri reformizme çekmede özellikle Latin Amerika ülkelerinde başarılı olmuştur. Bunun baş nedeni de sürekli vurguladığımız küçük burjuva ideolojiye sahip olunması, bir tür ulusal devrimci hattan çıkarılmasıdır. Bu onların perspektiflerini daraltmakta, tıkanıklıkları yerlerde tereddütsüzce

sağa çark etmelerine neden olmaktadır. Özellikle sosyalist bloğun yıkılmasıyla birlikte...

Küçük burjuva ideolojije sahip ve perspektifleri ulusal-devrimcilikle sınırlanmış olsa da, bu hareketlerden örnek alınabilecek çok yan vardır. En başta idallerine olan bağlılıkları, cesaretleri ve fedakarlıkları. Küba'da 12 kişiyle yola devam edilmiştir. Guatemala FAR temsilcisi, gerilla savaşına ilk başladıklarında dünyayla olan tek bağlarının bir tim-sah avcısı olduğunu söylemiştir. Marksizm'den uzaklıkları devrimin gerektirdiği birçok şeyi pratikleriyle öğrenmelerini getirmiştir. Bu da Latin Amerika örgütlerinde yanlılardan dönmeyi, hızlıca ders alabilmeyi ve çıkardıkları sonuçlara göre hızlıca şekillenebilmeyi getirmiştir. Guatemala'da, Küba'da, Nikaragua'da gördüğümüz budur. Pratiklerinden çıkardıklarıyla halktan kopuk bir mücadelenin olamayacağını, başarı getiremeyeceğini görmüşlerdir. Bu da kendilerini yenileyerek, tekrar halka gitmelerine yol açmıştır ve kitleleri kazanabilmişlerdir. Ama en önemli handikapları harekete yön veren ideolojileri ve bunun getirdiği dar perspektiflerdir. Halk kazanılsa, hatta zafere ulaşılsa bile MLM ideolojisine sahip olunmadığında devrimi kendi elleriyle burjuvaziye teslim ettiklerini görüyoruz Latin Amerika'da.

"Dünya devriminin fırtına merkezleri"nden olan Latin Amerika ülkelerinin ekonomilerinin geri kalmışlığı, ABD'ye bağımlılığı önemli bir sorundur. Birçok hammadenin olmadığı, sanayiinin ge-

lişmediği, tarımın genelde tek ürüne dayandığı, teknisyen sorununun olduğu bu ülkelerde devrim gerçekleşse bile nasıl yaşatılabileceği önemli bir sorundur. Şu anda herhangi bir ülkede devrimin gerçekleşmesiyle birlikte emperyalist ülkelerin tecridine uğrayacağı açıktır. Küba ve diğer devrimin gerçekleştiği ülkeler buna örnektir. Veya devrimin olmasına da gerek yoktur. Müdahale olması, tecrit edilmesi için. Bir şekilde emperyalizmin bir politikasına karalica karşı çıkmak bile askeri ve ekonomik müdahaleleri getirmektedir. Bu sorunu yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerinin devrimci süreçleri açısından değerlendirilmesi gerektiği açıktır:

Yazımızın ilk bölümünde vurguladığımız gibi Latin Amerika'da "silahlı" mücadelenin bir uzaklaşma söz konusu. FARC örgütü, Zapatistalar etkin durumdalar ve kitleleri peşlerinden sürüklüyorlar. Chavez, Lula, Geniş Cephe milyonların oylarıyla ve halkın umutlarıyla başa geldiler. Aslında 1990'lı yıllarda, Rus sosyal emperyalizminin yıkılmasıyla dünya genelinde hakim olduğunu söylediğimiz tasfiyeciliğin hem ideolojik hem de örgütsel olarak, sosyalist devrim perspektifi olmayan, ulusal devrimci yapıları nasıl etkilediğinin örneğidir Latin Amerika.

Reformizmin ve revizyonizmin halkların bilinçlerinde yarattığı kirlenmeyi atabilmek ancak çelikleşmiş bir Komünist Partinin harcıdır.

Kitleler tıpkı Lula'da olduğu gibi kendi deneyimleriyle iç yüzlerini görecekseler de, onları sömürüden-kandırıl-

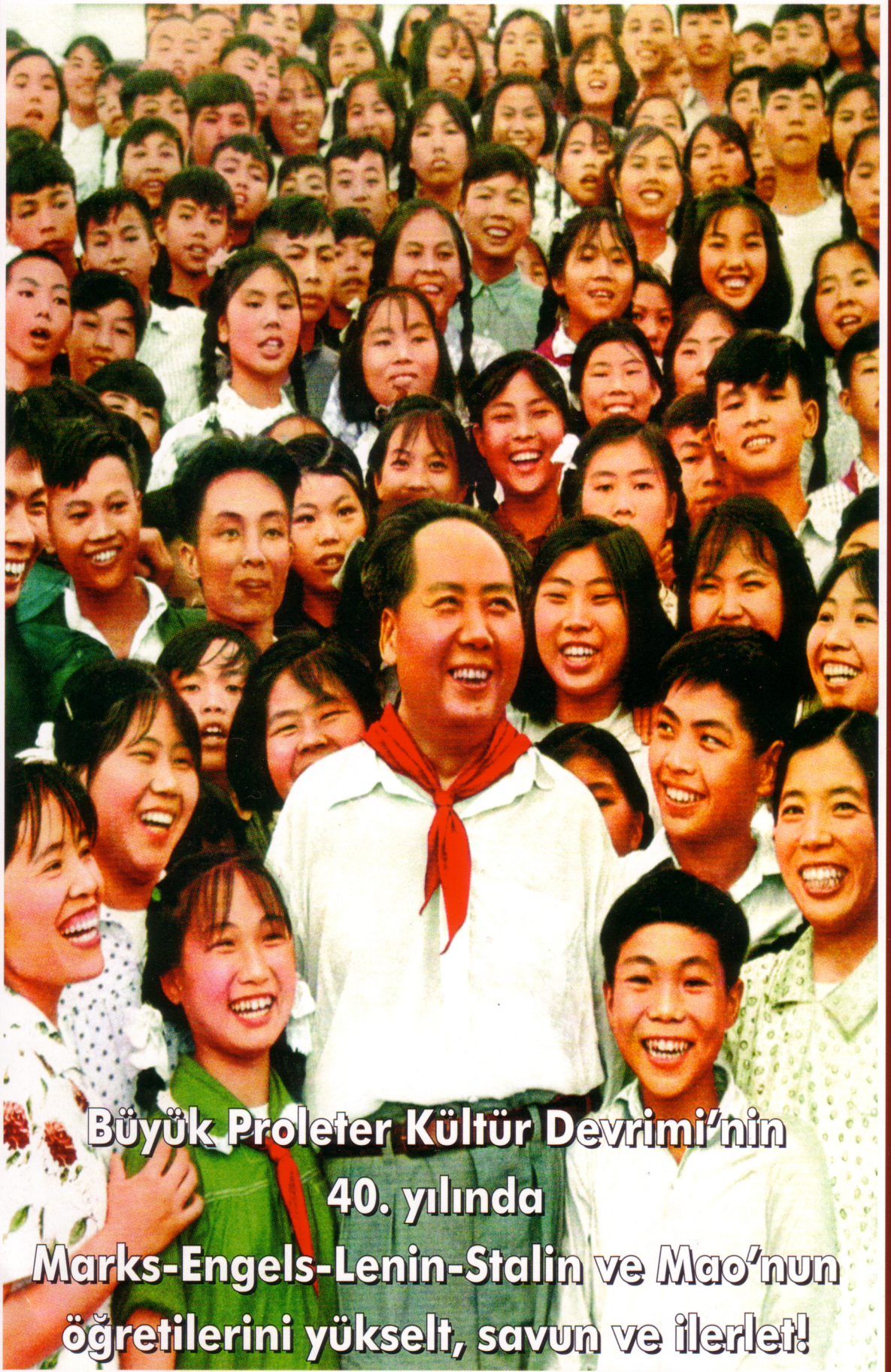
mışlıktan kurtarmak KP'nin işi olacaktır. Ve bu zorlu bir iş olacaktır.

Bunun yanında özellikle ABD emperyalizminin tüm dünya halklarında olduğu gibi Latin Amerika halklarında da yarattığı ideolojik-kültürel yozlaşma ve içselleştirilmiş sömürgecilikle yoğun bir ideolojik mücadele verilmesi gerektiği açıktır.

Revizyonizmle mücadeleyle ilgili son olarak, Peru'dan bununla yıllarca mücadele edip, ancak bu engel aşıldıktan sonra Halk Savaşını bünyetelebilen **PERU KOMÜNİST PARTİSİ**'nin Başkanı Gonzalo'la sözü bırakalım:

"Onların (revizyonistlerin) çöküş süreci yıllar önce başlamıştır. Daha da geriye, ta başlangıca gidersek, onlar oyunu revizyonist oldukları zaman kaybetmişlerdi, ilkeleri terk ettikleri zaman tam o noktada. Gerisi sınıf mücadelesinin nasıl gelişeceğine, bizimki gibi bir Partinin kendi rolünü ne kadar yerine getirebildiğine, ve kitlelerin onu nasıl destekleyeceğine, sahip çıkacağına ve ileriye götüreceğine, onun kendi Partileri olduğunu, kendi çıkarlarını koruduğunu anlamakta ne kadar ilerleyeceklerine bağlıydı. Ve on yıllardır proletaryanın temel çıkarlarını satan ve satmaya devam edenlerle hesaplaşacak ve onlara gerektiği cezayı verecek olan, kitlelerin kendisidir, ve kitleler aynı zamanda ihanet etmek isteyenleri yada etmeye niyetlenenleri de mahkum edip cezalandıracaklardır." (Başkan Gonzalo Konuşuyor, sf, 9)

BİTTİ

**Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin
40. yılında
Marks-Engels-Lenin-Stalin ve Mao'nun
öğretilerini yükselt, savun ve ilerlet!**